

Ray Dhaliwal
Real Estate Broker

Moving to Indiana?

Contact Ray Dhaliwal @ 317-993-4987

Helpful in Easy and Accessible Home Loans at best Interest Rates.

Listing and Selling Homes in Indianapolis Area.

Good relations with all the well reputed leading Builders in the Area.

Specialized in Pre-Sale homes for Investment and Residential purposes.

CENTURY 21 SCHEETZ
RAYD@C21Scheetz.com

Twenty-Fourth Year of Publication

ਨਿਊਯਾਰਕ ਐਡੀਸ਼ਨ

Price 50¢

Email: punjabtimes1@gmail.com

ਸ਼ਿਕਾਗੋ, ਸੈਨ ਫਰਾਂਸਿਸਕੋ ਅਤੇ ਨਿਊ ਯਾਰਕ ਤੋਂ ਇਕੋ ਸਮੇਂ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਹਫਤਾਵਾਰ

www.punjabtimesusa.com

ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼

Punjab Times, Vol 24, Issue 35; September 2, 2023

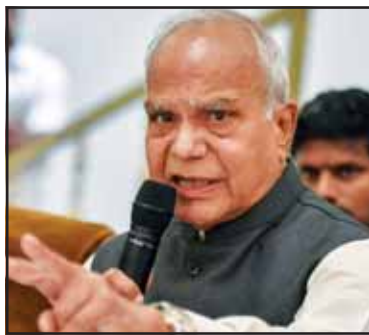
20451 N. Plum Grove Rd., Palatine, IL 60074

Ph:847-359-0746, Fax:847-705-9388

ਰਾਜਪਾਲ ਦੀ ਨੀਅਤ 'ਤੇ ਸਵਾਲ ਪੰਚਾਇਤਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ 'ਤੇ ਸਰਕਾਰ ਕਸੂਤੀ ਫਸੀ

ਪੰਜਾਬ ਦੀਆਂ ਸਿਆਸੀ ਧਿਰਾਂ ਸਰਗਰਮ ਹੋਈਆਂ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ: ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਰਾਜਪਾਲ ਬਨਵਾਰੀ ਲਾਲ ਪੁਰੋਹਿਤ ਅਤੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਭਗਵੰਤ ਮਾਨ ਵਿਚਾਲੇ 'ਖੜੋ ਖਿਤਾਬਤ' ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਚੱਲ ਰਹੀ ਤਲਖੀ ਦਰਮਿਆਨ ਰਾਜਪਾਲ ਵੱਲੋਂ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 356 ਤਹਿਤ ਸੂਬੇ ਵਿਚ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਰਾਜ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੀ ਧਮਕੀ ਪਿੱਛੋਂ ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਸਿਆਸੀ ਪਾਰਾ ਚੜ੍ਹਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਭਾਜਪਾ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਪੰਜਾਬ ਦੀਆਂ ਤਕਰੀਬਨ ਸਾਰੀਆਂ ਸਿਆਸੀ ਧਿਰਾਂ ਇਸ ਕੇਂਦਰੀ ਨੁਮਾਇੰਦੇ (ਰਾਜਪਾਲ) ਦੀ ਨੀਅਤ ਉੱਤੇ ਸਵਾਲ ਚੁੱਕ ਰਹੀਆਂ ਹਨ।

ਸੱਚ ਨੂੰ ਝੁਠਲਾਉਣ ਦਾ ਯਤਨ: ਜਾਖੜ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ: ਪੰਜਾਬ ਭਾਜਪਾ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸੁਨੀਲ ਜਾਖੜ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਭਗਵੰਤ ਮਾਨ ਵੱਲੋਂ ਰਾਜਪਾਲ ਬਨਵਾਰੀ ਲਾਲ ਪੁਰੋਹਿਤ ਨਾਲ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਵਿਹਾਰ ਬਚਗਾਨਾ, ਗੈਰ-ਪੇਸ਼ੇਵਰ ਅਤੇ ਬੇਲੋੜਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜਿਸ ਕੌੜੀ ਸੱਚਾਈ ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਝੁਠਲਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ, ਉਹ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਵਿਚ ਡਰ ਅਤੇ ਬੇਵਸੀ ਦਾ ਮਾਹੌਲ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਜੇਲ੍ਹਾਂ ਅੰਦਰੋਂ ਗੈਂਗਸਟਰ ਹਾਲੇ ਵੀ ਜੁਰਮ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ ਤੇ ਲਗਾਤਾਰ ਵਪਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਫਿਰੋੜੀਆਂ ਲਈ ਕਾਲਾਂ ਆ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਸੂਬੇ ਵਿਚ ਨਸ਼ਿਆਂ ਕਾਰਨ ਹੋਣ ਵਾਲੀਆਂ ਮੌਤਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਲਗਾਤਾਰ ਵਧ ਰਹੀ ਹੈ ਤੇ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਜ਼ਮਾਨਤ 'ਤੇ ਆਏ ਗੈਂਗਸਟਰਾਂ ਦੀਆਂ ਜਨਮ ਦਿਨ ਪਾਰਟੀਆਂ ਵਿੱਚ ਘੁੰਮਦੇ ਦਿਖਾਈ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਅਸਲੀਅਤ ਤੋਂ ਭੱਜ ਰਹੇ ਹਨ।

ਰਾਜਪਾਲ ਪੁਰੋਹਿਤ ਨੇ ਦੋ-ਟੁਕ ਆਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਨੂੰ ਸੂਬੇ ਵਿਚ 'ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਪ੍ਰਬੰਧ ਫੇਲ੍ਹ' ਹੋਣ ਸਬੰਧੀ ਰਿਪੋਰਟ ਭੇਜ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਉਧਰ, ਪੰਜਾਬ ਦੀਆਂ ਸਿਆਸੀ ਧਿਰਾਂ ਸਵਾਲ ਕਰ ਰਹੀਆਂ ਹਨ ਕਿ ਨਸਲੀ ਤੇ ਫਿਰਕੂ ਹਿੰਸਾ ਦੇ ਝੰਬੇ ਭਾਜਪਾ ਸੱਤਾ ਵਾਲੇ ਸੂਬੇ ਮਨੀਪੁਰ ਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਵਿਚ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਰਾਜ ਲਾਉਣਾ ਬਾਰੇ ਚੁੱਪ ਕਿਉਂ ਵੱਟੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਚੇਤੇ ਰਹੇ ਕਿ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 356 ਤਹਿਤ ਆਮ ਕਰ ਕੇ ਰਾਜਪਾਲ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ 'ਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸੂਬੇ ਨੂੰ ਸਿੱਧੇ ਕੇਂਦਰ ਦੇ ਰਾਜ ਹੋਣ ਲਿਆਂਦਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂਕਿ ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 124 ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਜਾਂ ਰਾਜਪਾਲ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤਾਕਤਾਂ ਦੇ ਇਸਤੇਮਾਲ ਤੋਂ ਰੋਕਣ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ।

ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਸ਼ਾਸਨ ਲਗਾਉਣ ਸਬੰਧੀ ਚਿਤਾਵਨੀ ਦਾ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਭਗਵੰਤ ਮਾਨ ਨੇ ਮੋੜਵਾਂ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਰਾਜਪਾਲ ਅਜਿਹੀਆਂ ਧਮਕੀਆਂ ਨਾਲ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਅਮਨ ਪਸੰਦ ਤੇ ਮਿਹਨਤਕਸ਼ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰੇਸ਼ਾਨ

ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ ਪਰ ਉਹ ਰਾਜਪਾਲ ਦੀਆਂ ਧਮਕੀਆਂ ਅੱਗੇ ਝੁਕਣ ਵਾਲੇ ਨਹੀਂ। 'ਆਪ' ਨੂੰ ਸੂਬੇ ਦੇ ਸਾਢੇ ਤਿੰਨ ਕਰੋੜ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਚੁਣ ਕੇ ਭੇਜਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਪੰਜਾਬ ਤੇ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਦੇ ਹੱਕਾਂ ਦੀ ਰਾਖੀ ਨਾਲ ਕੋਈ ਸਮਝੌਤਾ ਨਹੀਂ ਕਰਨਗੇ। ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਹੈ ਕਿ ਰਾਜਪਾਲ ਨੇ ਸੂਬਾ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ 15 ਚਿੱਠੀਆਂ ਲਿਖੀਆਂ ਸਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ 'ਚੋਂ 9 ਚਿੱਠੀਆਂ ਦਾ ਜਵਾਬ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਦੇ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਬਾਕੀ 6

ਚਿੱਠੀਆਂ ਦੇ ਜਵਾਬ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਯਾਦ ਰਹੇ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚੋਂ ਤਿੰਨ ਖੇਤੀ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਖਿਲਾਫ ਉਠੇ ਕਿਸਾਨ ਅੰਦੋਲਨ ਪਿੱਛੋਂ ਸੂਬੇ ਵਿਚ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਰਾਜ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਦੀਆਂ ਚਿਤਾਵਨੀਆਂ ਲਗਾਤਾਰ ਮਿਲਦੀਆਂ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਕਿਸਾਨ ਅੰਦੋਲਨ ਦੌਰਾਨ ਇਕ ਵਾਰ ਚਰਚਾ ਜ਼ੋਰਾਂ ਉੱਤੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵੇਲੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਰਾਜ ਲੱਗ ਸਕਦਾ ਹੈ ਪਰ ਸੂਬੇ (ਬਾਕੀ ਸਫਾ 6 'ਤੇ)

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ: ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਹਾਈਕੋਰਟ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਪੰਚਾਇਤਾਂ ਭੰਗ ਕਰਨ ਦੇ ਮਾਮਲੇ 'ਚ ਝਾੜ ਪਾਈ ਹੈ। ਹਾਈਕੋਰਟ ਦੇ ਚੀਫ ਜਸਟਿਸ ਦੀ ਡਬਲ ਬੈਂਚ ਨੇ ਪੰਚਾਇਤਾਂ ਭੰਗ ਕਰਨ ਖਿਲਾਫ ਪਾਈ ਪਟੀਸ਼ਨ 'ਤੇ ਸੁਣਵਾਈ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਸਰਕਾਰ ਤੋਂ ਪੁੱਛਿਆ ਕਿ ਕੀ ਕੋਈ ਸਰਵੇ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਅਜਿਹਾ ਕੀ ਮਿਲਿਆ ਸੀ ਕਿ ਪੰਚਾਇਤਾਂ ਭੰਗ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਪੈ ਗਈ। ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਆਗੂ ਗੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਤਲਵੰਡੀ ਵੱਲੋਂ ਜਨਹਿਤ ਪਟੀਸ਼ਨ 'ਤੇ ਸੁਣਵਾਈ ਹੋਈ ਹੈ।

ਸੁਣਵਾਈ ਦੌਰਾਨ ਚੀਫ ਜਸਟਿਸ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਆਪਣੇ ਨਿਯਮ ਖੁਦ ਨਾ ਬਣਾਏ, ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਚੁਣੇ ਹੋਏ ਨੁਮਾਇੰਦਿਆਂ ਤੋਂ ਕਿਵੇਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਲਈਆਂ ਗਈਆਂ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਕੋਲ ਅਜਿਹੀ ਕੋਈ ਸ਼ਕਤੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਸੂਬੇ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਪੰਚਾਇਤਾਂ ਨੂੰ ਭੰਗ ਕਰ ਦੇਵੇ। ਚੀਫ ਜਸਟਿਸ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਪੰਚਾਇਤਾਂ ਦੇ ਫੰਡ 'ਤੇ ਵੀ ਰੋਕ ਲਗਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਜਦਕਿ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਹੜ੍ਹ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਇਲਾਕਿਆਂ ਨੂੰ ਰਾਹਤ ਦੇਣ ਦੇ ਲਈ ਰਾਸ਼ੀ ਭੇਜੀ ਹੋਈ ਹੈ।

ਯਾਦ ਰਹੇ ਕਿ ਪੇਂਡੂ ਵਿਕਾਸ ਤੇ ਪੰਚਾਇਤ ਵਿਭਾਗ ਨੇ 10 ਅਗਸਤ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਦੀਆਂ ਪੰਚਾਇਤੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਭੰਗ ਕਰ ਕੇ ਦੋ ਪੜਾਵਾਂ ਵਿਚ ਚੋਣਾਂ ਕਰਾਉਣ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਸੀ ਤੇ ਪੰਚਾਇਤਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਵੀ ਨਿਯੁਕਤ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਸਨ। ਇਸ ਮਗਰੋਂ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿਚ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ

ਗਈ ਸੀ। ਸੁਣਵਾਈ ਦੌਰਾਨ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਈ ਟੀਮ ਪੰਚਾਇਤਾਂ ਨੂੰ ਭੰਗ ਕਰਨ ਸਬੰਧੀ ਠੋਸ ਆਧਾਰ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕੀ। ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਇਹ ਤਰਕ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਖਦਸ਼ਾ ਸੀ ਕਿ ਪੰਚਾਇਤਾਂ ਭੰਗ ਨਾ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਤਾਂ ਪੰਚਾਇਤਾਂ ਕੋਲ ਪਏ ਕਰੋੜਾਂ ਰੁਪਏ ਦੇ ਫੰਡਾਂ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਪੁੱਛਿਆ ਕਿ ਪੰਚਾਇਤਾਂ ਨੂੰ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਭੰਗ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਪਿੱਛੋਂ ਕੀ ਲੋਕ ਹਿੱਤ ਸੀ। ਇਸ ਸਵਾਲ ਦਾ ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਲਈ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਅਦਾਲਤ ਤੋਂ ਸਮਾਂ ਮੰਗਿਆ ਹੈ।

ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਦੇ ਵਕੀਲਾਂ ਨੇ ਅਦਾਲਤ ਵਿਚ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਪੰਚਾਇਤਾਂ ਨੂੰ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਭੰਗ ਕਰਨ ਪਿੱਛੋਂ ਕੋਈ ਲੋਕ ਹਿੱਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਤੇ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨਾ ਕੁਦਰਤੀ ਨਿਆਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਤੇ ਗ਼ੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਹੈ।

One stop shop for all your taxi needs

The Friendly Group Ltd.
Chelsea Taxi Brokers
Ph: 212-947-9833, 212-695-0601

40 ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੀ ਸੇਵਾ ਵਿਚ

- All types of insurance
- * Medallion transfers
- * Accident claims
- * Taxi Stand Facility available

We are here at your service to sell and buy or insure medallions and we are in business to help our Punjabi Community since last 40 years.

*Ask us about Purchase or new buyer and financing.

ਟੈਕਸੀ ਮਡਾਲੀਅਨ ਖਰੀਦਣ, ਵੇਚਣ ਜਾਂ ਲੀਜ਼ 'ਤੇ ਲੈਣ ਜਾਂ ਦੇਣ ਲਈ ਸਾਡਾ ਸੁਝਾਵਾਨ ਤੇ ਸੁਹਿਰਦ ਸਟਾਫ਼ ਤੁਹਾਨੂੰ ਵਾਜਬ ਕੀਮਤਾਂ ਦਿਵਾਉਣ ਲਈ ਹਰ ਯਤਨ ਕਰੇਗਾ।

ਸੰਸਾਰ ਧਰਮ ਸੰਸਦ ਵਿਚ ਦੁਨੀਆ ਨੂੰ ਦਰਪੇਸ਼ ਮਸਲਿਆਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰਾਂ

ਸਿੱਖ ਭਾਈਚਾਰੇ ਨੇ ਭਰਪੂਰ ਹਾਜ਼ਰੀ ਲੁਆਈ

ਸ਼ਿਕਾਗੋ: ਇੱਥੇ ਮੈਕਕੌਰਮਿਕ ਪਲੇਸ ਲੇਕਸਾਈਡ ਸੈਂਟਰ ਵਿਚ ਸੰਸਾਰ ਧਰਮ ਸੰਸਦ ਕੀਤੀ ਗਈ ਜਿਸ ਵਿਚ ਸੰਸਾਰ ਭਰ ਦੇ 212 ਧਰਮਾਂ ਅਤੇ 95 ਮੁਲਕਾਂ ਦੇ 7000 ਤੋਂ ਉਪਰ ਨੁਮਾਇੰਦਿਆਂ ਨੇ ਹਿੱਸਾ ਲਿਆ। 14 ਤੋਂ 18 ਅਗਸਤ ਤੱਕ ਹੋਈ ਇਸ ਕਨਵੈਨਸ਼ਨ ਦੌਰਾਨ ਧਾਰਮਿਕ ਲੀਡਰਾਂ ਨੇ ਦੁਨੀਆ ਨੂੰ ਦਰਪੇਸ਼ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਮਸਲਿਆਂ ਬਾਰੇ ਵਿਸਥਾਰ ਸਹਿਤ ਵਿਚਾਰ-ਵਟਾਂਦਰਾ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਕਨਵੈਨਸ਼ਨ ਵਿਚ ਸਿੱਖ ਭਾਈਚਾਰੇ ਨੇ ਭਰਪੂਰ ਹਾਜ਼ਰੀ ਲੁਆਈ।

ਯਾਦ ਰਹੇ ਕਿ ਇਸ ਕਨਵੈਨਸ਼ਨ ਦੀ ਵਿਰਾਸਤ 1893 ਵਿਚ ਹੋਈ ਕਨਵੈਨਸ਼ਨ ਨਾਲ ਜੁੜੀ ਹੋਈ ਹੈ ਅਤੇ 1993 ਵਿਚ ਇਹ ਰੀਤ ਦੁਬਾਰਾ ਆਰੰਭ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਸ ਕਨਵੈਨਸ਼ਨ ਦਾ ਮੁੱਖ ਮਕਸਦ ਸੰਸਾਰ ਭਰ ਦੇ ਧਰਮਾਂ ਅਤੇ ਅਧਿਆਤਮਿਕ ਭਾਈਚਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਇਸ ਸੰਸਾਰ ਨੂੰ ਹੋਰ ਬਿਹਤਰ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਅੱਗੇ ਲਿਆਉਣਾ ਹੈ। ਇਹ ਕਨਵੈਨਸ਼ਨ ਸੰਸਾਰ ਨੂੰ ਦਰਪੇਸ਼ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਦੇ ਹੱਲ ਲਈ ਕਾਰਗਰ ਮੰਚ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਯਤਨਸ਼ੀਲ ਹੈ। ਕਨਵੈਨਸ਼ਨ ਦਾ ਇਸ ਵਰ੍ਹੇ ਦਾ

ਬੀਮ 'ਜ਼ਮੀਰ ਦੀ ਆਵਾਜ਼: ਆਜ਼ਾਦੀ ਅਤੇ ਮਨੁੱਖੀ ਹੱਕਾਂ ਦੀ ਰਾਖੀ' ਸੀ।

ਡਾ. ਬਲਵੰਤ ਐੱਸ. ਹੰਸਰਾ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਇਸ ਕਨਵੈਨਸ਼ਨ ਦੌਰਾਨ ਸਿੱਖ ਵਿਦਵਾਨਾਂ ਨੇ ਬੀਮ ਦੇ ਪ੍ਰਸੰਗ ਵਿਚ ਆਪੋ-ਆਪਣੇ ਵਿਚਾਰ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੇ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹਾਜ਼ਰੀਨ ਨੂੰ ਹੋਰ ਮਸਲਿਆਂ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਵੀ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਵਾਈ ਗਈ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਦਸਤਾਰ ਸਜਾਉਣ ਦੇ ਬੂਥ ਵੀ ਲਗਾਏ ਗਏ। ਸਿੱਖ ਭਾਈਚਾਰੇ ਨੇ 'ਪਰੋਡ ਆਫ ਫੇਥ' ਵਿਚ ਵਧ-ਚੜ੍ਹ ਕੇ ਹਿੱਸਾ ਲਿਆ ਅਤੇ ਇਸ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵੀ ਕੀਤੀ। ਪੰਜ ਪਿਆਰਿਆਂ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਹੇਠ ਜਾ ਰਹੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਵਾਲੇ ਫਲੋਰ ਨੂੰ ਖੂਬ ਸਜਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਸ਼ਰਧਾਲੂ ਔਰਤਾਂ ਅੱਗੇ-ਅੱਗੇ ਸਤਕ ਸਾਫ ਕਰ ਰਹੀਆਂ ਸਨ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸ਼ਰਧਾਲੂ ਪਾਣੀ ਦਾ ਛਿੜਕਾਅ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ। ਇਸ ਪਰੋਡ ਦੀ ਸਮਾਪਤੀ ਸਿੱਖ ਭਾਈਚਾਰੇ ਵੱਲੋਂ ਲਾਏ ਗੁਰੂ ਕੇ ਲੰਗਰ ਨਾਲ ਹੋਈ। ਕਨਵੈਨਸ਼ਨ ਦੇ ਪੰਜ ਦਿਨਾਂ

ਦੌਰਾਨ ਵੀ ਗੁਰੂ ਕਾ ਲੰਗਰ ਅਤੁੱਟ ਵਰਤਾਇਆ ਗਿਆ। ਹਰ ਰੋਜ਼ ਤਕਰੀਬਨ 3500 ਲੋਕ ਇਸ ਕਨਵੈਨਸ਼ਨ ਵਿਚ ਪੁੱਜਦੇ ਸਨ। ਸਿੱਖ ਭਾਈਚਾਰੇ ਨੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਜੁੱਤੇ ਰੱਖਣ ਲਈ ਰੈਕ ਬਣਵਾਏ, ਹੱਥ ਧੋਣ ਲਈ ਪਾਣੀ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕੀਤਾ। ਬਜ਼ੁਰਗ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸਰੀਰਕ ਲੋੜਾਂ ਵਾਲਿਆਂ ਲਈ ਕੁਰਸੀਆਂ ਤੇ ਮੇਜ਼ਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਗੁਰੂ ਕੇ ਲੰਗਰ ਲਈ ਯੂ.ਕੇ. ਲਾਸ ਏਂਜਲਸ ਅਤੇ ਸਥਾਨਕ ਗੁਰਦੁਆਰਿਆਂ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਸੇਵਾਦਾਰ ਸੇਵਾ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ। ਸ਼ਿਕਾਗੋ ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਆਸ-ਪਾਸ ਦੀਆਂ ਸਟੇਟਾਂ ਤੋਂ ਗੁਰਦੁਆਰਿਆਂ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀਆਂ ਆਪੋ-ਆਪਣੇ ਬੈਨਰਾਂ ਨਾਲ ਪਰੋਡ ਵਿਚ ਹਿੱਸਾ ਲੈ ਰਹੀਆਂ ਸਨ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਸ੍ਰੀ ਹਰਮੰਦਿਰ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਮਾਡਲ ਵੀ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਕੀਰਤਨ ਪ੍ਰਵਾਹ ਨਿਰਵਿਘਨ ਚੱਲਿਆ। ਲੰਗਰ ਹਾਲ ਵਿਚ ਸਿੱਖਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ ਨੁਮਾਇਸ਼ ਵੀ ਲਾਈ ਗਈ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਨਿਸ਼ਕਾਮ ਸੇਵਕ ਜਥਾ ਯੂ.ਕੇ., ਲਾਸ

ਏਂਜਲਸ ਤੋਂ ਭਾਈ ਸਰਬਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਕੇ ਕੇ ਪੰਮਾ ਅਤੇ ਸਿੱਖ ਰਿਲੀਜੀਅਸ ਸੁਸਾਇਟੀ ਨਾਲ ਜੁੜੀਆਂ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਕਮੇਟੀਆਂ ਦਾ ਸਹਿਯੋਗ ਲਈ ਧੰਨਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

'ਇਸਕੋਨ' ਨੇ ਵੀ ਇਸ ਸੰਸਾਰ ਧਰਮ ਸੰਸਦ ਵਿਚ ਸ਼ਿਰਕਤ ਕੀਤੀ। 'ਇਸਕੋਨ' ਦੇ ਗਲੋਬਲ ਡਾਇਰੈਕਟਰ (ਸੰਚਾਰ) ਅਨੂਤਮਾ ਦਾਸਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸੰਸਾਰ ਧਰਮ ਸੰਸਦ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਮੁਲਕਾਂ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਧਰਮਾਂ, ਰੀਤ-ਰਿਵਾਜਾਂ ਨੂੰ ਇਕ ਥਾਂ ਲਿਆਉਣ ਵਿਚ ਵੱਡਾ ਰੋਲ ਨਿਭਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਸੰਸਦ ਦੌਰਾਨ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਮੁੱਦਿਆਂ ਅਤੇ ਮਸਲਿਆਂ ਉੱਤੇ ਵਿਚਾਰ-ਵਟਾਂਦਰਾ ਹੋਇਆ। ਇਹ ਭਾਵੇਂ ਮਨੁੱਖੀ ਤਸਕਰੀ ਦਾ ਮਸਲਾ ਹੋਵੇ, ਭਾਵੇਂ ਪਰਮਾਣੂ ਹਥਿਆਰਾਂ ਦੇ ਅਪ੍ਰਸਾਰ ਦਾ ਅਤੇ ਭਾਵੇਂ ਔਰਤਾਂ ਦੇ ਸ਼ੋਸ਼ਣ ਦਾ ਹੋਵੇ, ਹਰ ਧਰਮ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਹਰ ਮਸਲੇ ਨੂੰ ਬਾਕਾਇਦਾ ਵਿਚਾਰਿਆ ਗਿਆ। 'ਇਸਕੋਨ' ਸ਼ਿਕਾਗੋ ਦੇ ਡਾਇਰੈਕਟਰਾਂ ਵਿਚੋਂ ਇਕ, ਸੁਖਾਲਾ ਦਾਸਾ ਨੇ ਸੰਸਾਰ ਧਰਮ

ਸੰਸਦ ਦੇ ਯੋਗਦਾਨ ਬਾਰੇ ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਸਮਾਜ ਦੀਆਂ ਬੁਰਾਈਆਂ ਦੇ ਹੱਲ ਲਈ ਅਧਿਆਤਮਿਕ ਬਦਲ ਪੇਸ਼ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਅਮਰੀਕਾ ਦੀ ਉਚੇਚੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ। ਨਾਲ ਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ 'ਇਸਕੋਨ' ਵੱਲੋਂ ਪਾਏ ਜਾ ਰਹੇ ਯੋਗਦਾਨ ਬਾਰੇ ਵਿਚਾਰ ਸਾਂਝੇ ਕੀਤੇ।

ਇਸ ਸੰਸਾਰ ਧਰਮ ਸੰਸਦ ਮੌਕੇ ਮੀਡੀਆ ਨੇ ਵਧੀਆ ਕਵਰੇਜ ਕੀਤੀ। ਅਖਬਾਰਾਂ, ਟੀ.ਵੀ. ਅਤੇ ਰੇਡੀਓ ਅਦਾਰਿਆਂ ਤੋਂ ਆਏ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਨੁਮਾਇੰਦਿਆਂ ਨੇ ਆਪੋ-ਆਪਣੇ ਮੰਚ ਤੋਂ ਖਬਰਾਂ ਨਸ਼ਰ ਕੀਤੀਆਂ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਐਸੋਸੀਏਟਡ ਪ੍ਰੈੱਸ, ਨੈਸ਼ਨਲ ਪਬਲਿਕ ਰੇਡੀਓ, ਵਾਸ਼ਿੰਗਟਨ ਪੋਸਟ, ਰਿਲੀਜਨ ਨਿਊਜ਼ ਸਰਵਿਸ ਅਤੇ ਸ਼ਿਕਾਗੋ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਦਿ ਟਾਈਮਜ਼ ਆਫ ਇੰਡੀਆ, ਦਿ ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ ਟਾਈਮਜ਼ ਤੱਕ ਮੀਡੀਆ ਅਦਾਰੇ ਸ਼ਾਮਿਲ ਸਨ। ਇਸ ਧਰਮ ਸੰਸਦ ਦੇ ਪ੍ਰਸੰਗ ਵਿਚ ਪੱਤਰਕਾਰਾਂ ਨੇ ਜਿਹੜੇ ਮਸਲੇ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਉਭਾਰੇ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਧਰਮਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਆਪਸੀ ਤਾਲਮੇਲ, ਸਮਾਜਿਕ ਨਿਆਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ ਲਹਿਰਾਂ, ਲੋਕਤੰਤਰ, ਆਜ਼ਾਦੀ ਅਤੇ ਮਨੁੱਖੀ ਹੱਕਾਂ ਦੇ ਮਸਲੇ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹਨ।

ਦਿੱਲੀ ਮੈਟਰੋ ਸਟੇਸ਼ਨਾਂ ਦੀਆਂ ਕੰਧਾਂ 'ਤੇ ਲਿਖੇ ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਪੱਖੀ ਨਾਅਰੇ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ: ਜੀ-20 ਸਿਖਰ ਸੰਮੇਲਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕੌਮੀ ਰਾਜਧਾਨੀ ਦੇ ਪੰਜ ਮੈਟਰੋ ਸਟੇਸ਼ਨਾਂ ਦੀਆਂ ਕੰਧਾਂ 'ਤੇ ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਪੱਖੀ ਨਾਅਰੇ ਲਿਖੇ ਗਏ। ਕਾਲੇ ਰੰਗ ਨਾਲ ਲਿਖੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨਾਅਰਿਆਂ ਨੂੰ ਦਿੱਲੀ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਆਪਣੇ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ ਰਾਹੀਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮਿਟਾ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਅਣਪਛਾਤੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਖਿਲਾਫ ਮਾਮਲਾ ਦਰਜ ਕਰਕੇ ਜਾਂਚ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੀ।

ਪੁਲਿਸ ਵੱਲੋਂ ਮੈਟਰੋ ਸਟੇਸ਼ਨਾਂ ਨੇੜੇ ਲੱਗੇ ਸੀ.ਸੀ.ਟੀ.ਵੀ. ਕੈਮਰਿਆਂ ਦੀ ਮਦਦ ਨਾਲ ਨਾਅਰੇ ਲਿਖਣ ਵਾਲਿਆਂ ਦੀ ਪਛਾਣ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਨਾਅਰਿਆਂ ਪਿੱਛੇ ਪਾਬੰਦੀਸ਼ੁਦਾ ਜਥੇਬੰਦੀ ਸਿੱਖ ਫਾਰ ਜਸਟਿਸ (ਐਸ.ਐਫ.ਜੇ.) ਦਾ ਹੱਥ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਪੁਲਿਸ ਦੇ ਇਕ ਸੀਨੀਅਰ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਨਾਅਰਿਆਂ 'ਚ 'ਭਾਰਤ ਵੱਲੋਂ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਨਸਲਕੁਸ਼ੀ', 'ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਹੈ ਫਰੰਡਮ ਜ਼ਿੰਦਾਬਾਦ' ਅਤੇ 'ਦਿੱਲੀ ਬਣੇਗਾ ਖਾਲਿਸਤਾਨ' ਆਦਿ ਲਿਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਪੁਲਿਸ ਸੂਤਰਾਂ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਸ਼ਿਵਾਜੀ ਪਾਰਕ, ਮਾਤੀਪੁਰ, ਪੱਛਮ

ਵਿਹਾਰ, ਉਦਯੋਗ ਨਗਰ ਅਤੇ ਮਹਾਰਾਜਾ ਸੂਰਜਮਲ ਸਟੇਡੀਅਮ ਮੈਟਰੋ ਸਟੇਸ਼ਨਾਂ ਅਤੇ ਨਾਂਗਲੋਈ 'ਚ ਸਰਕਾਰੀ ਸਰਵੋਦਿਆ ਬਾਲ ਵਿਦਿਆਲਿਆਂ ਦੀਆਂ ਕੰਧਾਂ 'ਤੇ ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਪੱਖੀ ਨਾਅਰੇ ਲਿਖੇ ਗਏ ਸਨ।

ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ ਅਤੇ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਦੀ ਪਛਾਣ ਲਈ ਮੈਟਰੋ ਸਟੇਸ਼ਨਾਂ ਨੇੜਲੇ ਇਲਾਕਿਆਂ 'ਚ ਲੱਗੇ ਸੀ.ਸੀ.ਟੀ.ਵੀ. ਕੈਮਰਿਆਂ ਦੀ ਫੁਟੇਜ ਖੰਗਾਲੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਬਾਅਦ 'ਚ ਸਿੱਖ ਫਾਰ ਜਸਟਿਸ ਨੇ ਇਕ ਵੀਡੀਓ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ ਜਿਸ ਵਿਚ ਮੈਟਰੋ ਸਟੇਸ਼ਨਾਂ ਦੀਆਂ ਕੰਧਾਂ 'ਤੇ ਲਿਖੇ ਗਏ ਨਾਅਰਿਆਂ ਨੂੰ ਦਿਖਾਇਆ ਗਿਆ। ਐਸ.ਐਫ.ਜੇ. ਦੇ ਤਰਜਮਾਨ ਗੁਰਪਤਵੰਤ ਸਿੰਘ ਪੰਨੂ ਨੇ ਇਕ ਵੀਡੀਓ 'ਚ ਕਿਹਾ, "ਜੀ-20 ਮੁਲਕਾਂ ਦੇ ਮੁਖੀ ਜਦੋਂ ਤੁਸੀਂ 10 ਸਤੰਬਰ ਨੂੰ ਦਿੱਲੀ 'ਚ ਮਿਲ ਰਹੇ ਹੋਵੋਗੇ ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਕੈਨੇਡਾ 'ਚ ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਰੈਫਰੈਂਡਮ ਕਰਵਾ ਰਹੇ ਹੋਵਾਂਗੇ।" ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵੀਡੀਓ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਲਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਸਾਰੇ ਮੈਟਰੋ ਸਟੇਸ਼ਨਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ।

ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਨਸ਼ਾ ਮੁਕਤ ਕਰਨ ਲਈ ਖਾਕਾ ਤਿਆਰ

ਪਟਿਆਲਾ: 'ਆਪ' ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਨਸ਼ਾ ਮੁਕਤ ਕਰਨ ਲਈ ਬਲੂ ਪ੍ਰਿੰਟ ਤਿਆਰ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਜਾਣਕਾਰੀ ਮੈਡੀਕਲ ਸਿੱਖਿਆ ਤੇ ਖੋਜ ਮੰਤਰੀ ਡਾ. ਬਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਸਰਕਾਰੀ ਰਾਜਿੰਦਰਾ ਹਸਪਤਾਲ ਪਟਿਆਲਾ ਦੇ ਮਨੋਰੋਗ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਮਾਡਲ ਨਸ਼ਾ ਮੁਕਤੀ ਕੇਂਦਰ ਦਾ ਦੌਰਾ ਕਰਨ ਮੌਕੇ ਦਿੱਤੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਸੂਬੇ 'ਚ ਨਸ਼ਿਆਂ ਵਿਰੁੱਧ ਚਲਾਈ ਜਾ ਰਹੀ ਬਹੁਪੱਧਰੀ ਮੁਹਿੰਮ ਨੂੰ ਮੈਡੀਕਲ ਸਿੱਖਿਆ ਅਤੇ ਸਿਹਤ ਵਿਭਾਗਾਂ ਰਾਹੀਂ ਸਫਲ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਬਹੁਮੰਤਵੀ ਕਾਰਜ ਯੋਜਨਾ ਵੀ ਉਲੀਕੀ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਨਵੀਂ ਪਹੁੰਚ ਤਹਿਤ ਸੂਬੇ ਵਿਚ ਨਸ਼ਿਆਂ ਦੀ ਕਿਸਮ ਅਤੇ ਵਰਤੋਂ ਬਾਰੇ, ਸਕੂਲਾਂ ਦੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਤੇ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਦਾ ਸੈਂਪਲ ਸਰਵੇਖਣ ਕਰਵਾਉਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਪਟਿਆਲਾ ਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਸਰਵੇਖਣ ਦੌਰਾਨ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਅਤੇ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਦੀ ਪਛਾਣ ਗੁਪਤ ਰੱਖੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਇਸ ਦਾ ਮੰਤਵ ਨਸ਼ੇ ਦੇ ਆਦੀ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਤੇ ਟੀਕੇ ਲਾਉਣ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਯੋਜਨਾਬੱਧ ਢੰਗ ਨਾਲ ਨਸ਼ਾ ਮੁਕਤੀ ਦੀਆਂ ਗੋਲੀਆਂ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਵਾ ਕੇ

ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਸ਼ਿਆਂ ਤੋਂ ਮੁਕਤੀ ਦਿਵਾਉਣ ਦਾ ਤੰਦਰੁਸਤ ਬਣਾਉਣਾ ਹੈ। ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਰਾਜਿੰਦਰਾ ਹਸਪਤਾਲ ਦੇ ਮਨੋਰੋਗ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਮਾਡਲ ਨਸ਼ਾ ਮੁਕਤੀ ਕੇਂਦਰ ਨੂੰ ਸੈਂਟਰ ਆਫ ਐਕਸੀਲੈਂਸ ਬਣਾ ਕੇ ਇਸ ਨੂੰ ਸਾਰੇ ਪੰਜਾਬ ਲਈ ਇਕ ਟ੍ਰੇਨਿੰਗ ਸੈਂਟਰ ਵਜੋਂ ਵੀ ਵਿਕਸਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਇੱਥੇ ਔਰਤਾਂ ਤੇ ਬੱਚਿਆਂ ਲਈ ਵੀ ਨਸ਼ਾ ਮੁਕਤੀ ਦੇ ਵੱਖਰੇ ਵਾਰਡ ਹਨ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪੂਰੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰ ਕੇ ਇਸ ਕੇਂਦਰ ਨੂੰ ਨਸ਼ਾ ਮੁਕਤੀ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਦੀ ਹੱਥ

ਬਣਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਡਾ. ਬਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਸਰਕਾਰ ਨਸ਼ਿਆਂ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਚੋਨ ਤੋੜਨ ਲਈ ਵਚਨਬੱਧ ਹੈ, ਉੱਥੇ ਹੀ ਨਸ਼ੇ ਦੇ ਆਦੀ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਦੇ ਮੁੜ ਵਸੋਬੇ ਲਈ ਨੌਕਰੀਆਂ ਦੇਣ ਸਮੇਤ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਹੁਨਰਮੰਦ ਬਣਾ ਕੇ ਸਵੈ-ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਲਈ ਸਹਾਇਤਾ ਵੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਜਿਹੜੀਆਂ ਮੁਹੱਲਾ ਕਮੇਟੀਆਂ ਤੇ ਪੰਚਾਇਤਾਂ ਨਸ਼ਾ ਮੁਕਤੀ ਲਈ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਸਾਥ ਦੇਣਗੀਆਂ, ਨੂੰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਗ੍ਰਾਂਟਾਂ ਵੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣਗੀਆਂ।

ਸੰਸਾਰ ਧਰਮ ਸੰਸਦ ਦੀਆਂ ਕੁਝ ਯਾਦਗਾਰੀ ਤਸਵੀਰਾਂ

ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਧਮਕੀਆਂ ਮਿਲਣੀਆਂ ਫਿਕਰਮੰਦੀ ਵਾਲੀ ਗੱਲ: ਗਿਆਨੀ ਹਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ: ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਜਥੇਦਾਰ ਅਤੇ ਦਮਦਮਾ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਜਥੇਦਾਰ ਗਿਆਨੀ ਹਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਿਚ ਖਾਸ ਕਰ ਕੇ ਰਾਵਲਪਿੰਡੀ ਅਤੇ ਪੰਜਾ ਸਾਹਿਬ ਵਿਚ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਧਮਕੀਆਂ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ 'ਤੇ ਚਿੰਤਾ ਦਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਕੀਤਾ ਹੈ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਅਤੇ ਭਾਰਤ ਦੋਵਾਂ ਮੁਲਕਾਂ ਦੀਆਂ ਸਰਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਿਚ ਵਸਦੇ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀ ਜਾਨ ਮਾਲ ਦੀ ਰਾਖੀ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਇਆ ਜਾਵੇ। ਜਾਣਕਾਰੀ ਮੁਤਾਬਕ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਧਮਕੀ ਭਰੇ ਪੱਤਰ ਭੇਜੇ ਜਾਣ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਸਿੱਖ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸਤਵੰਤ ਸਿੰਘ ਵੱਲੋਂ ਵੀ ਮੀਡੀਆ ਰਾਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਅਜਿਹੇ ਧਮਕੀ ਭਰੇ ਪੱਤਰ ਵੀ ਮੀਡੀਆ ਵਿਚ ਜਨਤਕ ਕੀਤੇ ਸਨ। ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਧਮਕੀ ਭਰੇ ਪੱਤਰਾਂ 'ਤੇ ਕਿਸੇ ਦੇ ਦਸਤਖਤ ਨਹੀਂ ਹਨ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਕਿਸੇ ਨੇ ਇਸ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਲਈ ਹੈ। ਭਾਵੇਂ ਸਿੱਖ ਆਗੂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਧਮਕੀ ਪੱਤਰ ਸ਼ਰਾਰਤ ਵੀ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ ਪਰ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਿਚ ਵੱਸਦੇ ਸਿੱਖ ਇਸ ਨਾਲ ਖੌਫ਼ਜ਼ਦ ਹਨ।

ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਜਥੇਦਾਰ ਗਿਆਨੀ ਹਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਅਫ਼ਗਾਨਿਸਤਾਨ ਵਿਚ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਹੁਣ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਿਚ ਅਜਿਹਾ ਵਰਤਾਰਾ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਇਆ ਹੈ।

ਸਿੱਖ ਪੇਸ਼ਾਵਰ ਤੋਂ ਪੰਜਾ ਸਾਹਿਬ ਤੋਂ ਲਹਿੰਦੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਆ ਕੇ ਵੱਸ ਰਹੇ ਹਨ। ਹੁਣ ਪਿਛਲੇ ਦਿਨੀਂ ਰਾਵਲ ਪਿੰਡੀ ਤੇ ਪੰਜਾ ਸਾਹਿਬ ਵਿਚ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਧਮਕੀਆਂ ਭਰੇ ਪੱਤਰ ਮਿਲੇ ਹਨ। ਪੱਤਰ ਵਿਚ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਮੁਸਲਮਾਨ ਬਣ ਜਾਣ ਜਾਂ ਪਾਕਿਸਤਾਨ

‘ਜਾਨ ਮਾਲ ਦੀ ਰਾਖੀ ਕਰਨ ਸਰਕਾਰਾਂ’

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ: ਗਿਆਨੀ ਹਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਜਾਨ ਮਾਲ ਦੀ ਰਾਖੀ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਵੀ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਕਰੇ ਅਤੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਸਿੱਖਾਂ ਅਤੇ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀਆਂ ਦੀ ਜਾਨ ਮਾਲ ਦੀ ਰਾਖੀ ਕਰਨ ਲਈ ਆਖੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਜਿਹੀਆਂ ਧਮਕੀਆਂ ਨਾਲ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੋਣਗੇ। ਇਸ ਕਾਰਨ ਬੱਚਿਆਂ ਤੇ ਬਜ਼ੁਰਗਾਂ ਵਿਚ ਦਹਿਸ਼ਤ ਦਾ ਮਾਹੌਲ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਸਰਕਾਰ ਅਜਿਹੇ ਸ਼ਰਾਰਤੀ ਅਨਸਾਰਾਂ ਨੂੰ ਨੱਥ ਪਾਵੇ।

ਛੱਡ ਕੇ ਚਲੇ ਜਾਣ ਵਾਸਤੇ ਧਮਕੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਬਹੁਤ ਮੰਦਭਾਗਾ ਵਰਤਾਰਾ ਹੈ ਅਤੇ ਨਿੰਦਣਯੋਗ ਹੈ। ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਿਚ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਕਾਰੋਬਾਰ, ਘਰ ਪਰਿਵਾਰ ਅਤੇ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਗੁਰੂ ਘਰ ਵੀ ਹਨ।

ਭਾਰਤੀ ਸਫੀਰ ਤਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸੰਧੂ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਨਤਮਸਤਕ

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ: ਅਮਰੀਕਾ 'ਚ ਭਾਰਤੀ ਸਫੀਰ ਤਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸੰਧੂ ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਨਤਮਸਤਕ ਹੋਏ। ਮੱਥਾ ਟੇਕਣ ਮਗਰੋਂ ਸ੍ਰੀ ਸੰਧੂ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਦਫਤਰ ਵਿਚ ਵੀ ਗਏ, ਜਿਥੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਮੈਂਬਰ ਭਾਈ ਰਾਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਮਹਿਤਾ, ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਭਿੱਟੇਵੰਡ, ਸਕੱਤਰ ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ ਤੇ ਹੋਰ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸਨਮਾਨ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਤਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸੰਧੂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਦਾਦੇ ਦੇ ਨਾਂ ਉਤੇ ਬਣੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਮੁੱਖ ਦਫਤਰ ਸਥਿਤ ਤੇਜਾ ਸਿੰਘ ਸਮੁੰਦਰੀ ਹਾਲ ਵਿਚ ਜਾ ਕੇ ਆਪਣੇ ਪੁਰਖਿਆਂ ਦੀ ਯਾਦ ਤਾਜ਼ਾ ਕੀਤੀ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਆਖਿਆ ਕਿ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਸਮੁੰਦਰੀ ਮਨੁੱਖਤਾ ਲਈ ਆਸਥਾ ਦਾ ਵੱਡਾ ਕੇਂਦਰ ਹੈ, ਜਿਥੋਂ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਰੂਹਾਨੀ ਸ਼ਕਤੀ ਮਿਲਦੀ ਹੈ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦਾ ਗਹਿਰਾ ਰਿਸ਼ਤਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਡੇਰੇ ਤੇਜਾ ਸਿੰਘ ਸਮੁੰਦਰੀ ਨੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਵੇਲੇ ਕਈ ਮੋਰਚਿਆਂ ਵਿਚ ਹਿੱਸਾ ਲਿਆ ਸੀ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਯੁੱਗ ਤਕਨੀਕ ਦਾ ਹੈ ਤੇ ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਨੂੰ ਵੀ ਆਪਣੀਆਂ ਵਿਦਿਅਕ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਰਾਹੀਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਤਕਨੀਕੀ ਸਿੱਖਿਆ ਦੇ ਮਾਹੌਰ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਵਧੇਰੇ ਯਤਨ ਕਰਨੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਭਾਈ ਰਾਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਮਹਿਤਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਲਈ ਇਹ ਵੱਡਾ ਫ਼ਖ਼ਰ ਹੈ ਕਿ ਸਿੱਖ ਆਗੂ ਤੇਜਾ ਸਿੰਘ ਸਮੁੰਦਰੀ ਦੇ ਪੋਤਰੇ ਤਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸੰਧੂ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿਚ ਭਾਰਤ ਦੇ ਰਾਜਦੂਤ ਵਜੋਂ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ।

ਹਰਿਆਣਾ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਕਮੇਟੀ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੀ ਆਪਸੀ ਖਹਿਬੜ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਪੁੱਜਾ

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ: ਹਰਿਆਣਾ ਵਿਚ ਨਵੀਂ ਬਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੇ ਆਪਸੀ ਝਗੜੇ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਉਤੇ ਪੁੱਜ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਦੇ ਜਥੇਦਾਰ ਗਿਆਨੀ ਰਘਵੀਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਅਧੀਨ ਹੋਣ ਤੱਕ ਹਰਿਆਣਾ ਕਮੇਟੀ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਮੀਟਿੰਗਾਂ ਕਰਨ 'ਤੇ ਰੋਕ ਲਾ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਜਥੇਦਾਰ ਵੱਲੋਂ ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਜਲਦੀ ਹੀ ਇਕ ਜਾਂਚ ਕਮੇਟੀ ਗਠਨ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਨਵੀਂ ਬਣੀ ਹਰਿਆਣਾ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੀ ਇਕ ਮੀਟਿੰਗ 14 ਅਗਸਤ ਨੂੰ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪੰਜੋਖਰਾ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਹੋਈ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਵਿਚਾਲੇ ਆਪਸੀ ਝਗੜਾ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਇਸ ਝਗੜੇ ਦੌਰਾਨ ਮੈਂਬਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਗਾਲੀ ਗਲੋਚ ਵੀ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਇਹ ਮਾਮਲਾ

ਜਨਤਕ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਸ ਦੀ ਨਿਖੇਧੀ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਦੇ ਜਥੇਦਾਰ ਗਿਆਨੀ ਰਘਵੀਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ

ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਹਿਰਦੇ ਵਲੋਂ ਦਰਦ ਗਏ ਹਨ ਅਤੇ ਸੰਸਾਰ ਭਰ ਦੇ ਸਿੱਖਾਂ ਵੱਲੋਂ ਇਸ ਦੀ ਨਿਖੇਧੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿਚ ਸਿੱਖ ਸੰਗਤਾਂ ਵੱਲੋਂ ਸ੍ਰੀ

ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਵਿਖੇ ਫੋਨ ਕਰਕੇ ਅਤੇ ਲਿਖਤੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ ਵੀ ਭੇਜੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਹਰਿਆਣਾ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮਹੰਤ ਕਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਗੁਰਦਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸਮੇਤ ਹਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਤੇ ਗੁਰਬਖਸ਼ ਸਿੰਘ ਆਦਿ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੇ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਵਿਖੇ ਪੁੱਜ ਕੇ ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ ਪੁੱਜਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਗੰਭੀਰਤਾ ਨਾਲ ਵਿਚਾਰਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਹਰਿਆਣਾ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਸਮੂਹ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਹਦਾਇਤ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਵਿਖੇ ਵਿਚਾਰ ਅਧੀਨ ਹੈ, ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਹਰਿਆਣਾ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਕੋਈ ਵੀ ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਮੀਟਿੰਗ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ। ਜਦਕਿ ਬਾਕੀ ਕੰਮਕਾਜ ਕੀਤੇ ਜਾ ਸਕਣਗੇ।

ਜਥੇਦਾਰ ਵੱਲੋਂ ਹਰਿਆਣਾ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਅਹੁਦੇਦਾਰਾਂ ਅਤੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਦਿਸ਼ਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ ਕਿ ਕੋਈ ਵੀ ਮੈਂਬਰ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਸਬੰਧੀ ਮੀਡੀਆ ਵਿਚ ਨਾ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਇਕ ਦੂਜੇ ਖਿਲਾਫ ਦੁਸ਼ਣਯਾਜ਼ੀ ਕਰੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪੜਤਾਲ ਮਗਰੋਂ ਸਬ ਕਮੇਟੀ ਆਪਣੀ ਰਿਪੋਰਟ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਵਿਖੇ ਭੇਜੇਗੀ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਪੰਜ ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬਾਨ ਦੀ ਇਕੱਤਰਤਾ ਵਿਚ ਵਿਚਾਰ ਕੇ ਅਗਲੇਰੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਦੱਸਣਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਹੁਣ ਤੱਕ ਹਰਿਆਣਾ ਵਿਚ ਬਣੀ ਨਵੀਂ ਕਮੇਟੀ ਨੂੰ ਮਾਨਤਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਪਰ ਹਰਿਆਣਾ ਕਮੇਟੀ ਵਿਚ ਵਾਪਰੀ ਇਸ ਘਟਨਾ ਦਾ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਵੀ ਨੋਟਿਸ ਲੈਣੇ ਹੋਏ ਇਸ ਦੀ ਨਿੰਦਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।

ਬੈਂਸ ਭਰਾਵਾਂ ਵੱਲੋਂ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਸੋਨੇ ਦੀ ਕਹੀ ਭੇਟ

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ: ਲੋਕ ਇਨਸਾਫ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸਿਮਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਬੈਂਸ ਨੇ ਆਪਣੇ ਸਮਰਥਕਾਂ ਨਾਲ ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਨਤਮਸਤਕ ਹੋ ਕੇ ਸੋਨੇ ਦੀ ਕਹੀ ਭੇਟ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਸ੍ਰੀ ਬੈਂਸ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੇ ਸਾਝੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸ ਸੋਨੇ ਦੀ ਕਹੀ ਨੂੰ ਕਿਸਾਨ ਅੰਦੋਲਨ ਦੀ ਸਫਲਤਾ ਲਈ ਕਿਸਾਨ ਭਾਈਚਾਰੇ ਨੂੰ ਤੋਹਫੇ ਵਜੋਂ ਦੇਣੀ ਸੀ ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਇਹ ਯੋਜਨਾ ਸਫਲ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕਿਸਾਨ ਆਗੂਆਂ ਦੇ

ਆਪਸੀ ਅੰਦਰੂਨੀ ਕਲੇਸ਼ ਕਾਰਨ ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਿਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਕ ਸਾਲ ਦੀ ਉਡੀਕ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਰਬਸੰਮਤੀ ਨਾਲ ਸਰਬੱਤ ਦੇ ਭਲੇ ਦੀ ਅਰਦਾਸ ਕਰ ਕੇ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਸੋਨੇ ਦੀ ਕਹੀ ਭੇਟ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਬਦਲਾਅ ਦੇ ਨਾਂ 'ਤੇ ਬਣੀ ਸਰਕਾਰ ਵਿਚ ਕੋਈ 'ਬਦਲਾਵ' ਨਜ਼ਰ ਨਹੀਂ ਆ ਰਿਹਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੋਸ਼ ਲਾਇਆ ਕਿ 'ਆਪ' ਵੱਲੋਂ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਮਾਲੀਏ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਦੂਜੇ ਰਾਜਾਂ 'ਚ ਚੋਣਾਂ ਲੜਨ ਲਈ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ।

ਜੈਤੋ ਦਾ ਮੋਰਚਾ: ਸ਼ਤਾਬਦੀ ਸਮਾਗਮਾਂ ਲਈ ਤਿਆਰੀਆਂ ਵਿੱਢੀਆਂ

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ: ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਜੈਤੋ ਦੇ ਮੋਰਚੇ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਸ਼ਤਾਬਦੀ ਦੇ ਸਮਾਗਮਾਂ ਸਬੰਧੀ ਸਬ-ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ, ਜਿਸ ਵਿਚ 21 ਫਰਵਰੀ 2024 ਨੂੰ ਜੈਤੋ ਦੇ ਮੋਰਚੇ ਦੀ ਮਨਾਈ ਜਾ ਰਹੀ ਸ਼ਤਾਬਦੀ ਨੂੰ ਸਮਰਪਿਤ ਕਰਵਾਏ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਸਮਾਗਮਾਂ ਸਬੰਧੀ ਵਿਚਾਰ-ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ ਗਈ।

ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਗੁਰਚਰਨ ਸਿੰਘ ਗਰੇਵਾਲ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਸ਼ਤਾਬਦੀ ਨੂੰ ਸਮਰਪਿਤ ਸਮਾਗਮਾਂ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਗੰਗਸਰ ਸਾਹਿਬ ਜੈਤੋ ਵਿਚ 12 ਸਤੰਬਰ ਨੂੰ ਅਖੰਡ ਪਾਠ ਦੀ ਆਰੰਭਤਾ

ਨਾਲ ਹੋਵੇਗੀ। 13 ਸਤੰਬਰ ਨੂੰ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਸੰਚਾਰ ਸਮਾਗਮ ਕਰਵਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ ਤੇ ਰਾਤ ਨੂੰ ਗੁਰਮਤਿ ਸਮਾਗਮ ਹੋਵੇਗਾ। 14 ਸਤੰਬਰ ਨੂੰ ਅਖੰਡ ਪਾਠ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਭੋਗ ਪਾਉਣ ਮਗਰੋਂ ਗੁਰਮਤਿ ਸਮਾਗਮ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ, ਜਿਸ ਵਿਚ

ਕਥਾਵਾਚਕ, ਰਾਗੀ, ਢਾਡੀ ਤੇ ਕਵੀਸ਼ਰ ਜਥੇ ਸੰਗਤ ਨੂੰ ਗੁਰਬਾਣੀ ਤੇ ਇਤਿਹਾਸ ਨਾਲ ਜੋੜਨਗੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਮੀਟਿੰਗ ਦੌਰਾਨ ਜੈਤੋ ਦੇ ਮੋਰਚੇ 'ਚ ਸ਼ਹੀਦ ਹੋਏ ਸਿੰਘਾਂ ਦੇ ਜੀਵਨ ਉਤੇ ਅਧਾਰਿਤ ਚਿੱਤਰਕਲਾ ਵਰਕਸ਼ਾਪ ਰਾਹੀਂ ਤਸਵੀਰਾਂ ਦੀ ਇਕ ਐਲਬਮ (ਜੈਤੋ ਦੇ ਮੋਰਚੇ ਦੀ ਖੂਨੀ ਗਾਥਾ) ਤਿਆਰ ਕਰਵਾਉਣ ਦਾ ਕੰਮ ਹਰਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਖਾਲਸਾ ਨੂੰ ਸੌਂਪਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਵਾਲੇ ਸਕੂਲਾਂ/ਕਾਲਜਾਂ ਵਿਚ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੇ ਭਾਸ਼ਣ, ਚਿੱਤਰਕਲਾ, ਕਵੀਸ਼ਰੀ, ਢਾਡੀ ਤੇ ਕਵਿਤਾ ਆਦਿ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਵੀ ਕਰਵਾਏ ਜਾਣਗੇ।

ਗੁਰਬਾਣੀ ਕੀਰਤਨ ਪ੍ਰਸਾਰਨ ਲਈ ਯੂਟਿਊਬ ਚੈਨਲ ਦਾ ਵਿਸਥਾਰ ਕਰੇਗੀ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ: ਸ੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਤੋਂ ਗੁਰਬਾਣੀ ਕੀਰਤਨ ਦਾ ਸਿੱਧਾ ਪ੍ਰਸਾਰਨ ਕਰਨ ਲਈ ਆਪਣਾ ਯੂਟਿਊਬ ਚੈਨਲ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਕ ਮਹੀਨੇ ਬਾਅਦ ਹੁਣ ਸਿੱਖ ਸੰਸਥਾ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਇਸ ਦੇ ਵਿਸਥਾਰ ਲਈ ਤਿਆਰੀ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਸ ਤਹਿਤ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਵਿਚ ਹੁੰਦੇ ਗੁਰਬਾਣੀ ਕੀਰਤਨ ਦੇ ਸਿੱਧੇ ਪ੍ਰਸਾਰਨ ਦੇ ਸਮੇਂ ਨੂੰ ਪੰਜ ਘੰਟੇ ਹੋਰ ਵਧਾਉਣ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਨਵੇਂ ਤੇ ਤਜਰਬੇਕਾਰ ਅਮਲੇ ਦੀ ਭਰਤੀ ਵੀ ਵੀ ਯੋਜਨਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਇਸ ਖੇਤਰ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਛੇ ਨਵੇਂ ਮਾਹਰ ਭਰਤੀ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਚੱਲ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਇਕ ਸਟੂਡੀਓ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ

ਲਈ ਵੀ ਕੰਮ ਚੱਲ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਹ ਸਟੂਡੀਓ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਦਫਤਰ ਕੈਂਪਸ ਵਿਚ ਹੀ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਸਮੇਂ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਆਪਣੇ ਯੂਟਿਊਬ ਚੈਨਲ ਤੇ ਆਡੀਓ ਰਾਹੀਂ 13 ਘੰਟੇ

ਗੁਰਬਾਣੀ ਦਾ ਪ੍ਰਸਾਰਨ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਨੌਂ ਘੰਟੇ ਦਾ ਵੀਡੀਓ ਪ੍ਰਸਾਰਨ ਤੇ ਚਾਰ ਘੰਟਿਆਂ ਦਾ ਆਡੀਓ ਪ੍ਰਸਾਰਨ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਸਕੱਤਰ ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਇਸ ਕੰਮ ਲਈ ਸਾਊਂਡ ਪਰਫੋਰਮੈਂਸ ਸਿਸਟਮ, ਇਕ ਸਟੂਡੀਓ, ਇਕ ਕੰਟਰੋਲ ਰੂਮ ਤੇ ਹੋਰ ਲੋੜੀਂਦਾ ਸਮਾਨ ਖਰੀਦਣ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਚੱਲ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਵਿਸਥਾਰ ਲਈ ਐਂਕਰ, ਵੀਡੀਓ ਸੰਪਾਦਕ, ਕੈਮਰਾਮੈਨ ਵੀਡੀਓਗ੍ਰਾਫੀ ਵਾਸਤੇ ਲੇਖਕ ਤੇ ਗ੍ਰਾਫਿਕ ਡਿਜ਼ਾਈਨਰ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਵੀ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਆਪਣਾ ਸੈਟੇਲਾਈਟ

ਗੁਰਬਾਣੀ ਕੀਰਤਨ ਨੂੰ ਨਿੱਜੀ ਪੇਜਾਂ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਪਾ ਸਕਣਗੇ ਰਾਗੀ
ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ: ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਕੁਝ ਰਾਗੀ ਸਿੰਘਾਂ ਵੱਲੋਂ ਗੁਰਬਾਣੀ ਦੇ ਕੀਰਤਨ ਪ੍ਰਸਾਰਨ ਨੂੰ ਐਸ.ਜੀ.ਪੀ.ਸੀ. ਯੂ-ਟਿਊਬ ਚੈਨਲ ਤੋਂ ਆਪਣੇ ਨਿੱਜੀ ਪੇਜਾਂ 'ਤੇ ਚਲਾਉਣ ਦੇ ਮਾਮਲਾ ਦਾ ਸਖਤ ਨੋਟਿਸ ਲਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਸਬੰਧੀ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਸਕੱਤਰ ਵੱਲੋਂ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਮੈਨੇਜਰ ਨੂੰ ਪੱਤਰ ਭੇਜ ਕੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਮੈਨੇਜਰ ਨੂੰ ਹਦਾਇਤ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਸਮੁੱਚੇ ਰਾਗੀ ਜਥਿਆਂ ਨੂੰ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ, ਜੇਕਰ ਭਵਿੱਖ ਵਿਚ ਕੋਈ ਰਾਗੀ ਜਥਾ ਅਜਿਹਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸ ਖਿਲਾਫ ਸਖਤ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਦੱਸਣਯੋਗ ਕਿ ਉਲੰਘਣਾ ਦੇ ਲਗਭਗ 699 ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿਚ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਆਈ.ਟੀ. ਵਿੰਗ ਵੱਲੋਂ ਕਈ ਨਿੱਜੀ ਚੈਨਲਾਂ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਵੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਕੀਤੀ ਜਾ ਚੁੱਕੀ ਹੈ। ਚੈਨਲ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਦੀ ਵੀ ਯੋਜਨਾ ਹੈ। ਫਿਲਹਾਲ ਪ੍ਰਸਾਰਨ ਇਕ ਨਿੱਜੀ ਚੈਨਲ ਰਾਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸੈਟੇਲਾਈਟ ਰਾਹੀਂ ਗੁਰਬਾਣੀ ਕੀਰਤਨ ਦਾ ਚਿਹਾ ਹੈ।

ਯੂਨੀਅਨ ਸਿਟੀ ਕਬੱਡੀ ਵਰਲਡ ਕੱਪ ਦੀਆਂ ਤਿਆਰੀਆਂ ਜ਼ੋਰਾਂ 'ਤੇ: ਅਮੋਲਕ ਸਿੰਘ ਗਾਖਲ

ਕੈਲੀਫੋਰਨੀਆ (ਐੱਸ.ਐਸ.ਕੇ. ਭੋਰਾ): ਯੂਨਾਈਟਡ ਸਪੋਰਟਸ ਕਲੱਬ ਦੇ ਸਰਪ੍ਰਸਤ ਅਤੇ ਗਾਖਲ ਗਰੁੱਪ ਦੇ ਚੇਅਰਮੈਨ ਸ. ਅਮੋਲਕ ਸਿੰਘ ਗਾਖਲ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ 17 ਸਤੰਬਰ ਦਿਨ ਐਤਵਾਰ ਨੂੰ ਯੂਨੀਅਨ ਸਿਟੀ ਦੇ ਲੋਗਨ ਹਾਈ ਸਕੂਲ 'ਚ ਯੂਨਾਈਟਡ ਸਪੋਰਟਸ ਕਲੱਬ ਅਤੇ ਗਾਖਲ ਗਰੁੱਪ

ਏਰੀਆ, ਫਤਹਿ ਸਪੋਰਟਸ ਕਲੱਬ/ਸਹੀਦ ਬਾਬਾ ਦੀਪ ਸਿੰਘ ਸਪੋਰਟਸ ਕਲੱਬ, ਨੌਰਥ ਅਮੈਰੀਕਾ/ਚੜ੍ਹਦਾ ਪੰਜਾਬ ਸਪੋਰਟਸ ਕਲੱਬ ਅਤੇ ਬਾਬਾ ਸੰਗ ਜੀ ਕਬੱਡੀ ਕਲੱਬ ਆਪੋ ਆਪਣੀਆਂ ਟੀਮਾਂ ਦੇ ਖਿਡਾਰੀਆਂ ਦੇ ਨਾਮ ਇਕ ਹਫਤਾ ਪਹਿਲਾਂ ਟੈਕਨੀਕਲ ਇੰਚਾਰਜ ਤੀਰਥ ਸਿੰਘ ਗਾਖਲ ਨੂੰ ਸੌਂਪਣਗੇ। ਸੰਗਤ ਦੀ

ਅਮੋਲਕ ਸਿੰਘ ਗਾਖਲ, ਤੀਰਥ ਸਿੰਘ ਗਾਖਲ, ਮੱਖਣ ਸਿੰਘ ਬੈਂਸ, ਇਕਬਾਲ ਸਿੰਘ ਗਾਖਲ, ਜੁਗਰਾਜ ਸਿੰਘ ਸਰੋਤਾ

ਵਲੋਂ ਕੈਲੀਫੋਰਨੀਆ ਕਬੱਡੀ ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ ਦੇ ਸਹਿਯੋਗ ਨਾਲ ਕਰਵਾਏ ਜਾ ਰਹੇ 16ਵੇਂ ਵਰਲਡ ਕਬੱਡੀ ਕੱਪ ਦੀਆਂ ਤਿਆਰੀਆਂ ਜ਼ੋਰਾਂ 'ਤੇ ਚੱਲ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਇਸੇ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਅਮਰੀਕਾ ਦੀਆਂ ਵੱਡੀਆਂ ਕਬੱਡੀ ਸੁਖਸੀਅਤਾਂ ਨਾਲ ਮੁਲਾਕਾਤ ਕੀਤੀ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸੁਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਅਟਵਾਲ, ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਸੁਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨਿੰਝਰ ਅਤੇ ਟੈਕਨੀਕਲ ਇੰਚਾਰਜ ਤੀਰਥ ਸਿੰਘ ਗਾਖਲ ਨੇ ਸਰਬਸੰਮਤੀ ਨਾਲ ਫੈਸਲਾ ਲਿਆ ਹੈ ਕਿ ਚਾਰੇ ਟੀਮਾਂ ਸੰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਨੰਗਲ ਅੰਬੀਆਂ ਕਬੱਡੀ ਕਲੱਬ ਬੇ

ਜਾਣਕਾਰੀ ਲਈ ਸਾਰੀਆਂ ਟੀਮਾਂ ਦੇ ਖਿਡਾਰੀਆਂ ਦੇ ਪੋਸਟਰ ਵੀ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਮੱਖਣ ਸਿੰਘ ਬੈਂਸ ਚੇਅਰਮੈਨ, ਇਕਬਾਲ ਸਿੰਘ ਗਾਖਲ ਵਾਈਸ ਚੇਅਰਮੈਨ, ਜੁਗਰਾਜ ਸਿੰਘ ਸਰੋਤਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਅਤੇ ਤੀਰਥ ਸਿੰਘ ਗਾਖਲ ਟੈਕਨੀਕਲ ਇੰਚਾਰਜ ਵਲੋਂ ਆਪੋ ਆਪਣੀਆਂ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ ਬਾਖੂਬੀ ਨਿਭਾਈਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਟੂਰਨਾਮੈਂਟ ਸਵੇਰੇ 10 ਵਜੇ ਸਰਬੱਤ ਦੇ ਭਲੇ ਦੀ ਅਰਦਾਸ ਨਾਲ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਵੇਗਾ। ਸਾਰਾ ਦਿਨ ਸੰਗਤ ਲਈ ਗੁਰੂ ਕੇ ਲੰਗਰ ਅਤੱਟ ਵਰਤਾਏ ਜਾਣਗੇ।

ਖਾਦਾਂ ਦੀ ਵੰਡ ਵਿਚ 'ਘਾਲਾਮਾਲਾ' ਕਰ ਗਿਆ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਮਹਿਕਮਾ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ: ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਮਹਿਕਮੇ ਦੀ ਅਣਗਹਿਲੀ ਕਰਕੇ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਡੀਲਰਾਂ ਨੇ ਖਾਦ ਦੇ ਭੰਡਾਰ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰ ਲਏ ਹਨ ਤੇ ਸਹਿਕਾਰੀ ਸਭਾਵਾਂ ਦੇ ਹੱਥ ਖਾਲੀ ਰਹਿ ਗਏ ਹਨ। ਪ੍ਰਾਪਤ ਜਾਣਕਾਰੀ ਅਨੁਸਾਰ ਇਸ ਵਾਰ ਖੇਤੀ ਮਹਿਕਮੇ ਨੇ ਹਾੜੀ ਦੀ ਫਸਲ ਲਈ ਖਾਦਾਂ ਦੀ ਵੰਡ ਦੇ ਫਾਰਮੂਲੇ ਵਾਲਾ ਪੱਤਰ ਹੀ

ਮਾਮਲਾ ਪੰਜਾਬ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੀ ਸਹਿਕਾਰਤਾ ਬਾਰੇ ਬਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਧਿਆਨ ਵਿਚ ਆਇਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ ਬੀਤੀ 22 ਅਗਸਤ ਨੂੰ ਚੇਅਰਮੈਨ ਗੁਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਵਣਾਂਵਾਲਾ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਹੇਠ ਹੋਈ ਸੀ। ਸੂਤਰਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿਚ ਮਾਰਕਫੈਡ ਨੇ

ਜਾਰੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ, ਜਿਸ ਕਰਕੇ ਡੀ.ਏ.ਪੀ. ਖਾਦ ਦੀ ਜੁਲਾਈ-ਅਗਸਤ ਮਹੀਨੇ 'ਚ ਹੋਈ ਸਪਲਾਈ ਦਾ 90 ਫੀਸਦ ਹਿੱਸਾ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਡੀਲਰਾਂ ਨੂੰ ਦੇ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਚੇਤੇ ਰਹੇ ਕਿ ਖਰੀਫ ਸੀਜ਼ਨ ਵਿਚ ਸਪਲਾਈ ਹੋਈ ਖਾਦ 'ਚੋਂ 60 ਫੀਸਦ ਹਿੱਸਾ ਸਹਿਕਾਰੀ ਸਭਾਵਾਂ ਨੂੰ ਤੇ 40 ਫੀਸਦ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਡੀਲਰਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਹੁਣ ਜੁਲਾਈ-ਅਗਸਤ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੌਰਾਨ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ 1.30 ਲੱਖ ਮੀਟਰਿਕ ਟਨ ਡੀ.ਏ.ਪੀ. ਖਾਦ ਪੁੱਜੀ ਹੈ, ਜਿਸ 'ਚੋਂ 1.20 ਲੱਖ ਮੀਟਰਿਕ ਟਨ ਖਾਦ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਡੀਲਰਾਂ ਨੂੰ ਦੇ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਤੇ ਸਿਰਫ 10 ਲੱਖ ਮੀਟਰਿਕ ਟਨ ਖਾਦ ਹੀ ਸਹਿਕਾਰੀ ਸਭਾਵਾਂ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਆਈ ਹੈ। ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਜਦੋਂ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਭਗਵੰਤ ਮਾਨ ਦੇ ਧਿਆਨ ਆਉਣ ਮਗਰੋਂ ਮੁੱਖ ਸਕੱਤਰ ਅਨੁਰਾਗ ਵਰਮਾ ਨੇ ਖੇਤੀ ਮਹਿਕਮੇ ਦੀ ਖਿਚਾਈ ਕੀਤੀ, ਜਿਸ ਮਗਰੋਂ ਖੇਤੀ ਮਹਿਕਮੇ ਨੇ ਤੁਰਤ 2023-24 ਲਈ ਖਾਦ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਦਾ ਫਾਰਮੂਲਾ ਤੈਅ ਕਰ ਕੇ ਪੱਤਰ ਜਾਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਮੁਢਲੇ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਇਹ

ਖਾਦਾਂ ਦੀ ਵੰਡ ਅਨੁਪਾਤ ਅਨੁਸਾਰ ਕਰਾਉਣ ਲਈ ਪੱਤਰ ਜਾਰੀ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ: ਮੁੱਖ ਸਕੱਤਰ ਅਨੁਰਾਗ ਵਰਮਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਖਾਦਾਂ ਦੀ ਵੰਡ 60:40 ਦੇ ਅਨੁਪਾਤ ਵਿਚ ਕਰਾਉਣ ਲਈ ਪੱਤਰ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਤੇ ਹੁਣ ਜੋ ਹੋਰ ਖਾਦ ਆਵੇਗੀ, ਉਸ ਵਿਚ ਇਹ ਆਸਾਵਾਪਣ ਦੂਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਤਾਂ ਜੋ ਸਹਿਕਾਰੀ ਸਭਾਵਾਂ ਨੂੰ ਬਣਦਾ ਅਨੁਪਾਤ ਮਿਲ ਸਕੇ। ਖੇਤੀ ਮਹਿਕਮੇ ਦੇ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਗੁਰਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਅਸਲ ਵਿਚ ਮਾਰਕਫੈਡ ਨੇ ਹੀ ਖਾਦ ਲੈਣ ਤੋਂ ਨਾਂਹ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਸੀ ਤੇ ਹੁਣ ਆਪਣੀ ਨਾਲਾਇਕੀ ਛੁਪਾਉਣ ਲਈ ਇਹ ਦੋਸ਼ ਲਗਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮਾਰਕਫੈਡ ਵੱਲੋਂ ਖਾਦਾਂ ਦੀ ਐਲੋਕੇਸ਼ਨ ਵਾਸਤੇ ਪੱਤਰ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਲਈ ਕਹਿਣ ਮਗਰੋਂ ਹੀ ਉਕਤ ਪੱਤਰ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤੇ ਇਸ ਵਾਰ ਮਾਰਕਫੈਡ ਨੇ ਇਹ ਪੱਤਰ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸੀ।

ਕਮੇਟੀ ਕੋਲ ਖੁਲਾਸਾ ਕੀਤਾ ਸੀ ਕਿ ਖੇਤੀ ਮਹਿਕਮੇ ਵੱਲੋਂ ਪੱਤਰ ਜਾਰੀ ਨਾ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਖਾਦ ਦਾ ਵੱਡਾ ਹਿੱਸਾ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਡੀਲਰਾਂ ਕੋਲ ਚਲਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਸਹਿਕਾਰੀ ਸਭਾਵਾਂ ਕਰਮਚਾਰੀ ਯੂਨੀਅਨ ਦੇ ਸੂਬਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਬਹਾਦਰ ਸਿੰਘ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਖੇਤੀ ਮਹਿਕਮੇ ਦੀ ਅਣਗਹਿਲੀ ਕਾਰਨ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਡੀਲਰ ਖੁੱਲ੍ਹ ਕੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੀ ਲੁੱਟ ਕਰਨਗੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਖਾਦ ਸਪਲਾਈ ਦੀ ਵੰਡ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਅਗੇਤਾ ਪੱਤਰ ਜਾਰੀ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ।

ਪੰਜਾਬੀ ਲੇਖਕ ਦੇਸ ਰਾਜ ਕਾਲੀ ਦਾ ਦੇਹਾਂਤ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ: ਪੰਜਾਬੀ ਦਲਿਤ ਲੇਖਕ ਦੇਸ ਰਾਜ ਕਾਲੀ (52) ਦਾ ਦੇਹਾਂਤ ਹੋ ਗਿਆ। ਉਹ ਦੋ ਮਹੀਨੇ ਤੋਂ ਬਿਮਾਰ ਚੱਲ ਰਹੇ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਪੀ.ਜੀ.ਆਈ. ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਵਿਚ ਆਖਰੀ ਸਾਹ ਲਏ। ਉਹ ਦਲਿਤ ਸਾਹਿਤ ਵਿਚ ਵੱਖਰੀ ਪਛਾਣ ਰੱਖਦੇ ਸਨ। ਜਲੰਧਰ ਦੇ ਮਿੱਠਾਪੁਰ ਦੇ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਦੇਸ ਰਾਜ ਕਾਲੀ ਨੂੰ ਪੱਤਰਕਾਰ, ਇਤਿਹਾਸਕਾਰ, ਸਮਾਜਿਕ ਤੇ ਸਿਆਸੀ ਟਿੱਪਣੀਕਾਰ ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਵਿਚ ਪਤਨੀ, ਇਕ ਪੁੱਤਰ ਤੇ ਦੋ ਧੀਆਂ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਕਿਤਾਬ ਕੱਬਕਾਲੀ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਤਸੀਹੇ ਕਦੇ ਬੁੱਢੇ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ, ਚਾਨਣ ਦੀ ਲੀਕ, ਫਕੀਰੀ, ਯਹਾਂ ਚਾਏ

ਅੱਛੀ ਨਹੀਂ ਬਨਤੀ ਆਦਿ ਕਿਤਾਬਾਂ ਲਿਖੀਆਂ। ਉਹ ਗ਼ਦਰੀ ਬਾਬਿਆਂ ਦੇ ਮੇਲੇ, ਦੇਸ਼ ਭਗਤ ਯਾਦਗਾਰ ਕਮੇਟੀ ਦੀਆਂ ਸਰਗਰਮੀਆਂ, ਸਾਹਿਤਕ ਸਭਿਆਚਾਰਕ ਸੰਸਥਾ (ਫੁਲਕਾਰੀ) ਅਤੇ ਪਲਸ ਮੰਚ 'ਚ ਵੀ ਮੋਹਰੀ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਉਂਦੇ ਰਹੇ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਕੇਂਦਰੀ ਪੰਜਾਬੀ ਲੇਖਕ ਸਭਾ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਦਰਸ਼ਨ ਬੁੱਟਰ, ਸੀਨੀਅਰ ਮੀਤ ਪ੍ਰਧਾਨ ਡਾ. ਜੋਗਾ ਸਿੰਘ, ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਡਾ. ਸੁਖਦੇਵ ਸਿੰਘ ਸਿਰਸਾ, ਦੇਸ਼ ਭਗਤ ਯਾਦਗਾਰ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਅਜਮੇਰ ਸਿੰਘ, ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਪ੍ਰਿਥੀਪਾਲ ਸਿੰਘ ਮਾਤੀਮੇਘਾ ਅਤੇ ਸਭਿਆਚਾਰਕ ਵਿੰਗ ਦੇ ਕਨਵੀਨਰ ਅਮੋਲਕ ਸਿੰਘ, ਸੀਨੀਅਰ ਟਰੱਸਟੀ ਸੁਰਿੰਦਰ ਕੁਮਾਰੀ ਕੋਛੜ, ਡਾ. ਸੈਲੇਸ਼, ਮੰਗਤ ਰਾਮ ਪਾਸਲਾ, ਵਿਜੈ ਬੰਬੋਲੀ, ਕਵੀ ਹਰਮੀਤ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਨੇ ਦੁੱਖ ਦਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਕੀਤਾ।

Matrimonials

ਲੜਕੀ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ

U.S. Citizen, Jatt Sikh, Brar, Fresno, California Resident, Divorced Boy, 33 yrs, 6'-3" tall, Handsome, Pilot in American Airlines, looking for a suitable match. Please email biodata and picture: flykhush15@gmail.com.
Contact: (559) 824-9028

35-38

USA based Arora Gursikh family looking for a suitable match for their turbaned, divorced son, 36, 5'9", M.Tech Engineering. He does not drink, smoke. Works for a reputed company in health care sector. He earns six figure salary. Owns house in US, commercial, residential property in India. Caste no bar. Contact us at: email: utakecare2@yahoo.com or call 1-618-402-4269

35-38

Well educated Jatt Sikh Bay area family invites matrimonial for their July 2000 US born Son. He has earned Bachelor/Masters from top UCs in Computer Science and BioMedical Imaging. He does not drink and is non-veg. He wears turban and keep his hairs. He is employed with six figure salary. Beyond education, girl must be joint family-oriented mindset with good moral family values. Please contact Ph:510-861-6491 or email pgrrealty@gmail.com

34-37

Sikh family looking for a USA or Canada match for their 83 born son, 5'10" completed his Civil Engineering diploma. Never married. He is in India, and has his own property. Has family in the USA. Please whatsapp: 262-960-7366. Serious inquiries only.

34-37

ਲੜਕੇ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ

Sikh family belongs to Ludhiana Punjab, looking for a US or Canadian Citizen match for their daughter, 35, 5'9" divorcee and has one child living with. She has completed her nursing associate in India, currently not working as she is preparing for RN/IELTS. Whatsapp us: 262-960-7366. Serious inquiries only.

34-37

Jatt Sikh girl, 28 years, 5'4" Graduated in Bachelor of Science in Medical Technology. Studying to become Medical Doctor in the USA. Looking for well settled American citizen match. Please contact: +1 (510) 240-2236 or e-mail itsjas1990@gmail.com

32-35

Ramgarhia Sikh family looking for a suitable Ramgarhia Sikh Dhiman match for their beautiful daughter (US Citizen), 29 years, 5' 7", MSC - Physics (India), and licensed paraprofessional educator, residing in Chicago area. Please contact us at: manpreets1211@gmail.com

30-33

Jatt Sikh family looking for a suitable match (only from Jatt Sikh family) for their US born and raised beautiful Doctor daughter, age 30, height 5'5", doing residency. Please contact at capringsh8@yahoo.com to exchange information and phone numbers. Serious inquiries only.

30-33

Parjapat family Looking for a suitable Match for their daughter, USA citizen age 33, 5'4" Divorced, no kids, Degree in Accounting, well settled in California. Please contact us at 337-513-2504 or e-mail: beantsingh94553@yahoo.com

29-32

UMA TRAVELS

2541 West Devon Ave.,
Chicago, IL 60659

For Delhi Amritsar-Bombay Ahmedabad,
Hydrabad-Madras

Call For Special Sale Fares

Call: 773-338-5603

Punjab Times

Established in 2000
24th Year in Publication

Published every Saturday
by **A B Publication Inc.**
20451 N Plum Grove Rd.
Palatine, IL 60074-2018
Ph:847-359-0746

Fax:847-705-9388

Email:punjabtimes1@gmail.com
www.punjabtimesusa.com

Founder Editor:

Amolak Singh Jammu

Astt. Editors:

Jaspreet Kaur
Amrit Pal Kaur

Photographer

Kamaljit Singh Viridi
Ph. 847-502-2703

Our Columnists

Gurbakhsh Singh Bhandal
Buta Singh

Tarlochan Singh Dupalpur

Corrpondents

California

Ashok Bhaura

Detroit, MI

Rajinder Syan

734-261-0936

New York

Iqbal S. Jabowalia

917-375-6395

Postmaster: Please send
address changes to Punjab Times,
20451 N. Plum Grove Rd., Palatine,
IL 60074

Distributed in:

California, Illinois, Indiana, Ohio,
Michigan, Wisconsin, Mississippi,
Iowa, Arkansas, Massachusetts,
Texas, Virginia, Nevada, Washington,
Oregon, Arizona, Georgia, Florida,
New York, New Jersey, Connecticut,
Oklahoma, Pennsylvania, Missouri,
Kentucky, Kansas.

ਡਾਕ ਰਾਹੀਂ ਪਰਚਾ ਮੰਗਵਾਉਣ ਲਈ

ਸਾਲਾਨਾ ਚੰਦਾ: 115 ਡਾਲਰ

ਪੰਜ ਸਾਲ ਲਈ: 475 ਡਾਲਰ

ਨੋਟ: ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼ ਵਿਚ ਛਪੇ ਲੇਖਾਂ ਵਿਚਲੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਨਾਲ ਅਦਾਰਾ ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼ ਦਾ ਸਹਿਮਤ ਹੋਣਾ ਜਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਪਾਠਕਾਂ ਦੀ ਮਹਿਜ਼ ਜਾਣਕਾਰੀ ਹਿੱਤ ਛਾਪੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਹੀ ਜਾਂ ਗਲਤ ਹੋਣ ਬਾਰੇ ਫੈਸਲਾ ਪਾਠਕਾਂ ਦੇ ਹੱਥ ਵਿਚ ਹੈ।

ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼ ਵਿਚ ਛਪੇ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰਾਂ ਵਿਚ ਕੀਤੇ ਗਏ ਦਾਅਵਿਆਂ ਦੀ ਜਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਕਿ ਅਦਾਰਾ ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼ ਤਾਈਦ ਕਰਦਾ ਹੋਵੇ। ਪਾਠਕ ਕਿਸੇ ਵੀ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਦੇ ਦਾਅਵਿਆਂ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਆਪ ਕਰ ਲੈਣ।

Disclaimer

The views expressed in the articles published in the columns of Punjab Times are that of their writers, and it is not implied that Punjab Times endorses them.

Sameway Punjab Times does not necessarily endorses the claims made in the advertisements published in Punjab Times.

All disputes subject to Chicago jurisdiction.

ਕੋਟਕਪੂਰਾ ਗੋਲੀ ਕਾਂਡ: ਸਿੱਟ ਵੱਲੋਂ ਅਦਾਲਤ ਵਿਚ ਤੀਜਾ ਚਲਾਨ ਪੇਸ਼

ਫਰੀਦਕੋਟ: ਕੋਟਕਪੂਰਾ ਗੋਲੀ ਕਾਂਡ ਦੀ ਪਤਤਾਲ ਕਰ ਰਹੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜਾਂਚ ਟੀਮ ਨੇ ਇੱਥੇ ਇਲਾਕਾ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਅਜੈਪਾਲ ਸਿੰਘ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿਚ 2502 ਪੰਨਿਆਂ ਦਾ ਤੀਜਾ ਚਲਾਨ ਪੇਸ਼ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।

ਜਾਣਕਾਰੀ ਅਨੁਸਾਰ ਇਸ ਚਲਾਨ ਵਿਚ ਸੁਖਬੀਰ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ, ਸਾਬਕਾ ਡੀ.ਜੀ.ਪੀ. ਸੁਮੇਧ ਸੈਣੀ ਤੇ ਆਈ.ਜੀ. ਪਰਮਰਾਜ ਸਿੰਘ ਉਮਰਾਨਗਲ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ 2446 ਪੰਨਿਆਂ 'ਤੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ੀ ਸਬੂਤ ਅਤੇ 56 ਪੰਨਿਆਂ 'ਤੇ ਫੋਰੈਂਸਿਕ ਮਾਹਿਰਾਂ ਦੀਆਂ ਰਿਪੋਰਟਾਂ, ਘਟਨਾ ਸਥਾਨ ਦੇ ਨਕਸ਼ੇ, ਘਟਨਾ ਵਾਲੇ ਦਿਨ ਹੋਈਆਂ ਫੋਨ ਕਾਲਾਂ ਦੀ ਡਿਟੇਲ ਤੇ ਘਟਨਾ ਦੀਆਂ ਵੀਡੀਓ ਅਤੇ ਫੋਟੋਆਂ ਆਦਿ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਸ ਚਲਾਨ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ 2 ਸਤੰਬਰ ਦੀ ਤੈਅ ਕਰਦਿਆਂ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਵਿਚ ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਦੇ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤੇ ਹਨ। ਇਸੇ ਦਿਨ ਹੀ ਕੋਟਕਪੂਰਾ ਗੋਲੀ ਕਾਂਡ ਦੇ ਦੂਜੇ ਚਲਾਨ ਵੀ ਸੁਣਵਾਈ

ਲਈ ਰੱਖੇ ਗਏ ਹਨ। ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਜਾਂਚ ਟੀਮ ਨੇ ਬੀਤੀ 24 ਫਰਵਰੀ ਨੂੰ 7000 ਪੰਨਿਆਂ ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਚਲਾਨ ਅਤੇ 25 ਅਪਰੈਲ ਨੂੰ 2400 ਪੰਨਿਆਂ ਦਾ ਦੂਜਾ ਚਲਾਨ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਜਾਂਚ ਟੀਮ ਨੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਤੀਜੇ ਚਲਾਨ ਵਿਚ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿਚ ਕੋਈ ਵਾਧਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਹੈ ਤੇ ਨਾ ਹੀ ਦੋਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ-ਘਾਟ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਸ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਵਿਚ ਜਾਂਚ ਟੀਮ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਦੇ ਦੋਹਾਂ ਮਗਰੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਨਾਮ ਚਲਾਨ ਵਿਚੋਂ ਬਾਹਰ ਕੱਢ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਕੋਟਕਪੂਰਾ ਗੋਲੀ ਕਾਂਡ ਦੇ ਸਾਰੇ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਤੋਂ ਹਰਿਆਣਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੇ ਚੁੱਕੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਕੇਸ ਵਧੀਕ ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿਚ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਬਹਿਬਲ ਗੋਲੀ ਕਾਂਡ ਅਤੇ ਕੋਟਕਪੂਰਾ ਗੋਲੀ ਕਾਂਡ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਇੱਕਸਾਰ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣੀ ਹੈ।

ਚਾਰ ਜਣਿਆਂ 'ਤੇ ਭਾਰਤੀ ਮੂਲ ਦੇ ਡਰਾਈਵਰ ਦੀ ਹੱਤਿਆ ਦੇ ਦੋਸ਼

ਲੰਡਨ: ਪੱਛਮੀ ਇੰਗਲੈਂਡ ਦੇ ਸ਼ਰਿਊਜਬਰੀ ਵਿਚ ਭਾਰਤੀ ਮੂਲ ਦੇ ਚਾਰ ਜਣਿਆਂ 'ਤੇ ਭਾਰਤੀ ਪਿਛੋਕੜ ਵਾਲੇ ਹੀ ਇਕ 23 ਸਾਲਾ ਡਰਾਈਵਰੀ ਡਰਾਈਵਰ ਦੀ ਹੱਤਿਆ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਲਾਏ ਗਏ ਹਨ। ਪੁਲਿਸ ਮੁਤਾਬਕ ਔਰਮਨ ਸਿੰਘ ਦੀ ਮੌਕੇ ਉੱਤੇ ਹੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ। ਇਹ ਘਟਨਾ ਪਿਛਲੇ ਹਫਤੇ ਵਾਪਰੀ ਸੀ। ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਅਰਜ਼ਦੀਪ ਸਿੰਘ (24), ਜਗਦੀਪ ਸਿੰਘ (22), ਸ਼ਿਵਦੀਪ ਸਿੰਘ (26) ਤੇ ਮਨਜੋਤ ਸਿੰਘ (24) 'ਤੇ ਹੱਤਿਆ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਲਾਏ ਹਨ। ਇਕ ਹੋਰ ਅਣਪਛਾਤੇ ਵਿਅਕਤੀ 'ਤੇ ਵੀ ਕੇਸ ਦਰਜ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਪੁਲਿਸ ਵੱਲੋਂ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਪੁਲਿਸ ਕਤਲ ਦੇ ਕਾਰਨਾਂ ਬਾਰੇ ਪਤਾ ਲਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੁਲਜ਼ਮ ਇਕ-ਦੂਜੇ ਨੂੰ ਜਾਣਦੇ ਸਨ ਤੇ ਇਲਾਕੇ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਦੇ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਹਨ।

ਰਾਜਪਾਲ ਦੀ ਨੀਅਤ 'ਤੇ ਸਵਾਲ

(ਪਹਿਲੇ ਸਫੇ ਦੀ ਬਾਕੀ)

ਵਿਚ ਸਿਆਸੀ ਧਿਰਾਂ ਤੇ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਰੋਹ ਦੇਖਦੇ ਹੋਏ ਇਸ ਬਾਰੇ ਫੈਸਲਾ ਟਲ ਗਿਆ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਰਾਜਪਾਲ ਤੇ ਸਰਕਾਰ ਵਿਚ ਲਗਾਤਾਰ ਟਕਰਾਅ ਵਧਦਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਕ ਸਮਾਂ ਅਜਿਹਾ ਵੀ ਆਇਆ ਜਦੋਂ ਰਾਜਪਾਲ ਨੇ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦਾ ਇਜਲਾਸ ਬੁਲਾਉਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦੇਣ ਤੋਂ ਕੋਰੀ ਨਾਂਹ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਤੇ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੀ ਮਦਦ ਲੈਣੀ ਪਈ।

ਦੱਸਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ 'ਆਪ' ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਡੇਢ ਸਾਲ 'ਚ ਛੇ ਬਿੱਲ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ 'ਚ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਹਨ ਪਰ ਰਾਜਪਾਲ ਨੇ ਅਜੇ ਤੱਕ ਇਨ੍ਹਾਂ ਬਿੱਲਾਂ ਨੂੰ ਪਾਸ ਕਰਨ ਦੀ ਥਾਂ ਠੰਢੇ ਬਸਤਾਂ 'ਚ ਪਾਇਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਸੂਬਾ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਕੇਂਦਰ ਤੋਂ ਆਰ.ਡੀ.ਐਫ., ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਅਤੇ ਹੋਰ ਫੰਡਾਂ ਬਾਰੇ ਲਗਾਤਾਰ ਸੰਪਰਕ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਪਰ ਰਾਜਪਾਲ ਨੇ ਕਦੇ ਵੀ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਹੱਕਾਂ ਲਈ ਕੇਂਦਰ ਕੋਲ ਆਵਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਚੁੱਕੀ ਸਗੋਂ ਪੰਜਾਬ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੇ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਵੀ ਹਰਿਆਣਾ ਦਾ ਪੱਖ ਪੂਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਦੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਕ ਵਜੋਂ ਰਾਜਪਾਲ ਨੇ ਇਥੇ ਤਾਇਨਾਤ ਪੰਜਾਬ ਕਾਡਰ ਦੇ ਐਸ.ਐਸ.ਪੀ. ਨੂੰ ਰਾਤੋ-ਰਾਤ ਅਹੁਦੇ ਤੋਂ ਲਾਹ ਦਿੱਤਾ।

ਰਾਜਪਾਲ ਦੀ ਤਾਜ਼ਾ ਧਮਕੀ ਤੋਂ ਸਿਆਸੀ ਮਾਹਿਰ ਵੀ ਹੈਰਾਨ ਹਨ ਕਿਉਂਕਿ ਧਾਰਾ 356

ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਤੇ ਵਜ਼ੀਰਾਂ ਦੇ ਅਖ਼ਤਿਆਰੀ ਫੰਡਾਂ 'ਚ ਦੂਜੀ ਵਾਰ ਕੱਟ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ: ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਦੂਜੀ ਵਾਰ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਤੇ ਵਜ਼ੀਰਾਂ ਨੂੰ ਮਿਲਣ ਵਾਲੇ ਅਖ਼ਤਿਆਰੀ ਫੰਡਾਂ ਵਿਚ ਕਟੌਤੀ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਭਗਵੰਤ ਸਿੰਘ ਮਾਨ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਹੇਠ ਹੋਈ ਮੰਤਰੀ ਮੰਡਲ ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿਚ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਤੇ ਵਜ਼ੀਰਾਂ ਦੇ ਅਖ਼ਤਿਆਰੀ ਫੰਡਾਂ 'ਚ ਕਟੌਤੀ ਕਰਨ ਲਈ ਅਖ਼ਤਿਆਰੀ ਫੰਡਾਂ ਦੀ ਵੰਡ ਦੀ ਨੀਤੀ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਇਸ ਨੀਤੀ ਤਹਿਤ ਵਿੱਤੀ ਵਰ੍ਹੇ 2023-24 ਲਈ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਦੇ ਅਖ਼ਤਿਆਰੀ ਫੰਡ 'ਚ 25 ਫ਼ੀਸਦ ਤੇ ਵਜ਼ੀਰਾਂ ਦੇ ਅਖ਼ਤਿਆਰੀ ਫੰਡਾਂ 'ਚ 30 ਫ਼ੀਸਦ ਤੋਂ ਵੱਧ ਦੀ ਕਟੌਤੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਮੰਤਰੀ ਮੰਡਲ ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿਚ ਕੁਝ ਵਜ਼ੀਰਾਂ ਨੇ ਅਖ਼ਤਿਆਰੀ ਫੰਡਾਂ ਵਿਚ ਕਟੌਤੀ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕੀਤਾ, ਪਰ ਇਸ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਮੰਤਰੀ ਮੰਡਲ ਨੇ ਅਖ਼ਤਿਆਰੀ ਫੰਡਾਂ

ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਫਿਲਮ 'ਯਾਰੀਆਂ-2' ਦੇ ਗੀਤ 'ਤੇ ਇਤਰਾਜ਼ ਪ੍ਰਗਟਾਇਆ

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ: ਨਵੀਂ ਆਉਣ ਵਾਲੀ ਫਿਲਮ ਯਾਰੀਆਂ-2 ਵਿਚ ਫਿਲਮਾਏ ਗਏ ਇਕ ਗੀਤ ਵਿਚ ਇਕ ਅਦਾਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਸਿੱਖ ਕਕਾਰ (ਕਿਰਪਾਨ) ਨੂੰ ਇਤਰਾਜ਼ਯੋਗ ਵੰਗ ਨਾਲ ਪਹਿਨੇ ਜਾਣ 'ਤੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਇਤਰਾਜ਼ ਪ੍ਰਗਟਾਇਆ ਹੈ। ਦੱਸਣਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਫਿਲਮ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ਨ ਰਾਧਿਕਾ ਰਾਓ ਅਤੇ ਵਿਨੈ ਸਪਰੂ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਫਿਲਮ ਦੇ ਗੀਤ 'ਸਹੁਰੇ ਘਰ' ਵਿਚ ਇਹ ਇਤਰਾਜ਼ਯੋਗ ਸੀਨ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਐਡਵੋਕੇਟ ਹਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਧਾਮੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਿੱਖ ਕਕਾਰਾਂ ਦਾ ਅਪਮਾਨ ਬਰਦਾਸ਼ਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਦੀ ਸਿੱਖ ਰਹਿਤ ਮਰਿਆਦਾ ਅਤੇ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਮੁਤਾਬਕ ਅਜਿਹੇ ਕਕਾਰ ਪਹਿਨਣ ਦਾ ਹੱਕ ਸਿਰਫ ਅੰਮ੍ਰਿਤਧਾਰੀ ਸਿੱਖ ਨੂੰ ਹੀ ਹੈ। ਪਰ ਇਸ ਦ੍ਰਿਸ਼ ਵਿਚ ਇਹ ਕਕਾਰ ਗੈਰ-ਅੰਮ੍ਰਿਤਧਾਰੀ ਅਤੇ ਗੈਰ-ਸਿੱਖ ਵਿਅਕਤੀ ਨੇ ਧਾਰਨ

ਕੀਤਾ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸ ਗੀਤ ਨੂੰ ਤੁਰਤ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਤੋਂ ਹਟਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਆਪਣਾ ਇਤਰਾਜ਼ ਸਰਕਾਰ ਕੋਲ ਦਰਜ ਕਰਵਾਉਣ ਵੇਲੇ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਯਤਨ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿ ਫਿਲਮ ਨੂੰ ਸੈਂਸਰ ਬੋਰਡ ਵੱਲੋਂ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਨਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਚਿਤਾਵਨੀ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਇਸ ਵੀਡੀਓ ਨੂੰ ਜਨਤਕ ਮੰਚ ਤੋਂ ਨਾ ਹਟਾਇਆ ਗਿਆ ਤਾਂ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਇਸੇ ਦੌਰਾਨ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਦੇ ਜਥੇਦਾਰ ਗਿਆਨੀ ਰਘਵੀਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਨੂੰ ਆਖਿਆ ਕਿ ਸਿੱਖ ਕਕਾਰਾਂ ਦੀ ਬੇਅਦਬੀ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਵਿਅਕਤੀ ਖਿਲਾਫ ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਜੋ ਭਵਿੱਖ ਵਿਚ ਕੋਈ ਅਜਿਹਾ ਸਾਹਸ ਨਾ ਕਰੇ।

ਕੈਨੇਡਾ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬੀ ਨੌਜਵਾਨ ਦੀ ਮੌਤ

ਜੀਰਾ: ਜੀਰਾ ਦੇ ਨੌਜਵਾਨ ਦੀ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿਚ ਦਿਲ ਦਾ ਦੌਰਾ ਪੈਣ ਨਾਲ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ ਹੈ। ਪ੍ਰਾਪਤ ਜਾਣਕਾਰੀ ਅਨੁਸਾਰ ਜੀਰਾ ਦੀ ਗਲੀ ਦੋਧੀਆਂ ਵਾਲੀ ਦੇ ਵਸਨੀਕ ਸਤੀਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਅਰੋੜਾ ਦਾ ਪੁੱਤਰ ਪ੍ਰਿੰਸ ਅਰੋੜਾ (26) ਬੀਤੀ ਤਿੰਨ ਅਗਸਤ ਨੂੰ ਹੀ ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਸ਼ਹਿਰ ਸਰੀ ਪਹੁੰਚਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਬੀਤੇ ਐਤਵਾਰ ਦਿਲ ਦਾ ਦੌਰਾ ਪੈਣ ਕਾਰਨ ਉਸ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ। ਪਰਿਵਾਰਕ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਸ ਦੀ ਪਤਨੀ ਦੇ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਸਟੈਂਡੀ ਵੀਜ਼ੇ 'ਤੇ ਕੈਨੇਡਾ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ 3 ਅਗਸਤ ਨੂੰ ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪਤੀ ਨੂੰ ਵੀ ਕੈਨੇਡਾ ਬੁਲਾ ਲਿਆ ਸੀ। ਬੀਤੇ ਸਨਿਚਰਵਾਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਲੜਕੇ ਨਾਲ ਫੋਨ 'ਤੇ ਗੱਲਬਾਤ ਵੀ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਪਰਿਵਾਰਕ ਮੈਂਬਰਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਪ੍ਰਿੰਸ ਦਾ ਅੰਤਿਮ ਸਸਕਾਰ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿਚ ਹੀ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

ਸੁਖਬੀਰ ਨੇ ਹਰਿਆਣਾ 'ਚ ਵੱਖਰੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਕਮੇਟੀ ਨੂੰ ਮਾਨਤਾ ਦਿੱਤੀ: ਨਿਰਮਲ ਸਿੰਘ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ: ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ (ਸੰਯੁਕਤ) ਦੇ ਸੀਨੀਅਰ ਮੀਤ ਪ੍ਰਧਾਨ ਜਸਟਿਸ ਨਿਰਮਲ ਸਿੰਘ (ਸੇਵਾਮੁਕਤ) ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸੁਖਬੀਰ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਨੇ ਹਰਿਆਣਾ ਸਿੱਖ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ

ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗਤ ਖਰਚੇ ਵਜੋਂ ਮਿਲਣਗੇ 6800

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ: ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਹੜ੍ਹਾਂ ਕਾਰਨ ਨੁਕਸਾਨੀ ਝੋਨੇ ਦੀ ਫਸਲ ਦੇ ਲਾਗਤ ਖਰਚੇ ਦਾ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਆਫਤ ਰਾਹਤ ਫੰਡਾਂ 'ਚੋਂ ਦੇਣ ਦੀ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਦੇ ਦਿੱਤੀ ਹੈ।

ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਲਈ ਇਹ ਦੁਬਿਧਾ ਅਤੇ ਅਤਿੱਕਾ ਬਣਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ ਕਿ ਆਫਤ ਰਾਹਤ ਫੰਡਾਂ 'ਚੋਂ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਝੋਨੇ ਦੀ ਲੁਆਈ ਮੌਕੇ ਹੜ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਨੁਕਸਾਨੀ ਫਸਲ ਦਾ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਕਿਵੇਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ। ਹੁਣ ਕੇਂਦਰ ਦੀ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਮਗਰੋਂ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਝੋਨੇ ਦੇ ਲਾਗਤ ਖਰਚੇ ਵਜੋਂ 6800 ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਏਕੜ ਦੇ ਹਿਸਾਬ ਨਾਲ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦੇ ਸਕੇਗੀ। ਪੰਜਾਬ ਖੇਤੀ 'ਵਰਸਿਟੀ ਨੇ ਤੱਥ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਸਨ ਕਿ ਜੁਲਾਈ 'ਚ ਆਏ ਹੜ੍ਹਾਂ ਕਾਰਨ ਝੋਨੇ ਦੀ ਲੁਆਈ ਆਦਿ 'ਤੇ ਕਰੀਬ 7800 ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਏਕੜ ਦੇ ਲਾਗਤ ਖਰਚੇ ਆਏ ਹਨ। ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਹੁਣ ਫਸਲੀ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦੇਵੇਗੀ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਝੋਨੇ ਦੀ ਫਸਲ ਜੁਲਾਈ ਵਿਚ ਹੜ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮਾਰ ਹੇਠ ਆਉਣ ਕਰਕੇ ਖਤਮ ਹੋ ਗਈ ਹੈ।

ਕਮੇਟੀ (ਐਚ.ਐਸ.ਜੀ.ਐਮ.ਸੀ.) ਦੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਲੜਨ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕਰਕੇ ਗੁਆਂਢੀ ਸੂਬੇ ਵਿਚ ਵੱਖਰੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਕਮੇਟੀ ਨੂੰ ਮਾਨਤਾ ਦੇ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਇਕ ਬਿਆਨ ਰਾਹੀਂ ਜਸਟਿਸ ਨਿਰਮਲ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸੁਖਬੀਰ ਬਾਦਲ ਵੱਲੋਂ ਹਰਿਆਣਾ ਸਿੱਖ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਦੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਲੜਨ ਦੇ ਕੀਤੇ ਗਏ ਐਲਾਨ ਨੇ ਸਾਬਤ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਵੱਲੋਂ ਹਰਿਆਣਾ ਸਿੱਖ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਸਿਰਫ ਇਕ ਡਰਾਮਾ ਸੀ ਤਾਂ ਕਿ ਉਹ ਸਿੱਖ ਸੰਗਤ ਵਿਚ ਆਪਣਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਬਣਾ ਸਕਣ ਪਰ ਹਰਿਆਣਾ ਦੀ ਸਿੱਖ ਸੰਗਤ ਨੇ ਸੁਖਬੀਰ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਦੀ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਨਕਾਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਜਸਟਿਸ ਨਿਰਮਲ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਹਰਿਆਣਾ ਦੀ ਸੰਗਤ ਨੇ ਸੁਖਬੀਰ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਜਿਵੇਂ ਨਕਾਰਿਆ ਸੀ, ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੰਗਤ ਹੁਣ ਵੀ ਸੁਖਬੀਰ ਬਾਦਲ ਦੀ ਅਪੀਲ 'ਤੇ ਧਿਆਨ ਨਹੀਂ ਦੇਵੇਗੀ।

ਆਦਮਪੁਰ ਅੱਡੇ ਤੋਂ ਜਲਦ ਉਡਣਗੇ ਜਹਾਜ਼

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ: ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਭਗਵੰਤ ਸਿੰਘ ਮਾਨ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜਲੰਧਰ 'ਚ ਆਦਮਪੁਰ ਹਵਾਈ ਅੱਡੇ ਤੋਂ ਘਰੇਲੂ ਉਡਾਣਾਂ ਜਲਦੀ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣਗੀਆਂ। ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਸਾਰੇ ਅਤਿੱਕੇ ਦੂਰ ਹੋ ਗਏ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਉਮੀਦ ਜਤਾਈ ਕਿ ਇਹ ਹਵਾਈ ਅੱਡਾ ਸੂਬੇ ਦੀ ਸ਼ਾਨਮੰਤੀ ਵਿਰਾਸਤ ਨੂੰ ਬਹਾਲ ਕਰਨ ਦੇ ਸਫ਼ਰ 'ਚ ਮੀਲ ਪੱਥਰ ਸਾਬਤ ਹੋਵੇਗਾ।

ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼ ਦਾ ਆਨਰੇਰੀ ਸਲਾਹਕਾਰ ਬੋਰਡ

(ਡਾ.) ਨਵਦੀਪ ਕੌਰ
ਬਲਵਿੰਦਰ (ਨਿੱਕੀ) ਕੌਰ ਸੇਖੋਂ
ਜਸਬੀਰ ਕੌਰ ਢਿੱਲੋਂ
ਡਾ. ਇਨਕਲਾਬੀ ਥਾਂਦੀ
ਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਗਰੇਵਾਲ
ਹਰਦਿਆਲ ਸਿੰਘ ਦਿਓਲ | ਡਾ. ਗੁਰਦਿਆਲ ਸਿੰਘ ਬਸਰਾਨ
ਹਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸਾਹੀ
ਸਰਵਣ ਸਿੰਘ ਟਿਵਾਣਾ
ਜੈਦੇਵ ਸਿੰਘ ਭੱਠਲ
ਪਰਮਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਵਾਲੀਆ
ਡਾ. ਹਰਗੁਰਮੁਖਪਾਲ ਸਿੰਘ | ਡਾ. ਤੇਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਮੰਡੇਰ
ਜਗਦੀਸ਼ਰ ਸਿੰਘ ਕਲੇਰ
ਰਘਬੀਰ ਸਿੰਘ ਘੁੰਨ
ਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਦਰਤ
ਡਾ. ਗੁਰਚਰਨ ਸਿੰਘ ਗਰੇਵਾਲ
ਰਾਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਬੈਸ | ਮਨਦੀਪ ਸਿੰਘ ਭੂਰਾ
ਗੁਲਜ਼ਾਰ ਸਿੰਘ ਮੁਲਤਾਨੀ
ਅਵਤਾਰ ਸਿੰਘ ਸਪਰਿੰਗਫੀਲਡ
ਗੁਰਵੀਰ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ
ਜਸਕਰਨ ਸਿੰਘ ਧਾਲੀਵਾਲ
ਅਮਰੀਕ ਸਿੰਘ (ਅਮਰ ਕਾਰਪੇਟ)
ਅੰਮ੍ਰਿਤਪਾਲ ਸਿੰਘ ਸੰਘਾ
ਅਮੋਲਕ ਸਿੰਘ ਗਾਖਲ
ਜਸਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ (ਜੱਸੀ) ਗਿੱਲ |
|--|--|--|--|

ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਹੜ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮਾਰ: ਪਾਣੀ ਘਟਿਆ ਪਰ ਮੁਸ਼ਕਲਾਂ ਵਧੀਆਂ

ਫਾਜ਼ਿਲਕਾ: ਸਰਹੱਦੀ ਪਿੰਡਾਂ ਦੇ ਵਸਨੀਕਾਂ ਦੀਆਂ ਮੁਸ਼ਕਲਾਂ ਘਟਣ ਦਾ ਨਾਂ ਨਹੀਂ ਲੈ ਰਹੀਆਂ। ਹੜ੍ਹਾਂ ਕਾਰਨ ਇਨ੍ਹਾਂ ਪਿੰਡਾਂ ਦੇ ਲੋਕ ਦੂਰ ਨੇੜੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਵੀ ਮੁਥਾਸ ਹੋ ਗਏ ਹਨ। ਪਸ਼ੂਆਂ ਲਈ ਹਰਾ ਚਾਰਾ ਲਿਆਉਣ ਲਈ ਵੀ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਜਾਨ ਜ਼ੋਖਮ ਵਿਚ ਪਾਉਣੀ ਪੈ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਪਿੰਡਾਂ ਨੂੰ ਕਿਸ਼ਤੀਆਂ ਵੀ ਨਸੀਬ ਨਹੀਂ ਹੋ ਰਹੀਆਂ। ਸਥਾਨਕ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਕਾਵਾਂਵਾਲੀ ਪੱਤਣ 'ਤੇ ਕੁਝ ਸਮਾਜ ਸੇਵੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੇ ਕਾਰਕੁਨ ਹਰੇ ਚਾਰੇ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕਰਕੇ ਗਏ ਹਨ, ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਹਰਾ ਚਾਰਾ ਲਿਆਉਣ ਲਈ ਕਿਸ਼ਤੀਆਂ ਹੀ ਨਹੀਂ ਮਿਲ ਰਹੀਆਂ। ਕੁਝ ਨੌਜਵਾਨ ਆਪਣੀ ਜਾਨ ਜ਼ੋਖਮ 'ਚ ਪਾ ਕੇ ਟਿਊਬਾਂ ਰਾਹੀਂ ਚਾਰਾ ਲਿਆ ਰਹੇ ਹਨ, ਪਰ ਇਹ ਕੰਮ ਹਰ ਕਿਸੇ ਦੇ ਵੱਸ ਦਾ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਨੇ ਵੀ ਆਪਣੇ ਹੱਥ ਖਿੱਚ ਲਏ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਕਿਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਮਦਦ ਕਰਨ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮਦਦ ਲਈ ਹਾਲੇ ਤੱਕ ਕੋਈ

ਨਹੀਂ ਬਹੁਤਿਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਤੋਂ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਕਿ ਮੁਸ਼ੀਬਤ 'ਚ ਫਸੇ ਸਥਾਨਕ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਤੁਰੰਤ ਮਦਦ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ। ਤਰਨ ਤਾਰਨ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੇ ਪਿੰਡ ਘੁੜਮ ਨੇੜੇ

ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਹਾਲ 'ਤੇ ਛੱਡਿਆ: ਸੁਖਬੀਰ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ: ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸੁਖਬੀਰ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਨੇ ਹੜ੍ਹ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਖੇਤਰਾਂ ਦਾ ਦੌਰਾ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਆਖਿਆ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਇਸ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਦੀ ਘੜੀ 'ਚ ਪੀੜਤ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਬਾਂਹ ਫੜਨ ਦੀ ਬਜਾਏ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਹਾਲ 'ਤੇ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਭਗਵੰਤ ਮਾਨ ਹੜ੍ਹ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਇਲਾਕਿਆਂ 'ਚ ਜਾਣ ਦੀ ਬਜਾਏ ਅਰਵਿੰਦ ਕੇਜਰੀਵਾਲ ਨੂੰ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਛੱਤੀਸਗੜ੍ਹ ਲੈ ਕੇ ਜਾਣ ਨੂੰ ਵੱਧ ਤਰਜੀਹ ਦੇ ਰਹੇ ਹਨ। ਸੁਖਬੀਰ ਬਾਦਲ ਨੇ ਹਿਮਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਤਰਜ਼ 'ਤੇ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਡੈਮ ਮੈਨੇਜਮੈਂਟ ਕਮੇਟੀਆਂ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਹੈ।

ਸਤਲੁਜ ਦਰਿਆ ਦੇ ਬੰਨ੍ਹ ਵਿਚ ਪਾਤ ਕਾਰਨ ਜਿੱਥੇ ਕਈ ਪਿੰਡਾਂ 'ਚ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਏਕੜ ਫਸਲ ਤਬਾਹ ਹੋਈ ਗਈ, ਉਥੇ ਹੀ ਖੇਤਰ ਦੇ ਲੋਕ ਬਿਜਲੀ ਅਤੇ ਪੀਣ ਵਾਲੇ ਪਾਣੀ ਸਣੇ ਹੋਰ ਸਹੂਲਤਾਂ ਨੂੰ ਤਰਸ ਰਹੇ ਹਨ। ਖੇਤਰ ਦੇ ਪਿੰਡ ਕੁੱਤੀ ਵਾਲਾ ਵਾਸੀ ਰੋਸ਼ਮ ਸਿੰਘ ਤੇ ਸਤਿੰਦਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਸਣੇ ਹੋਰਾਂ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਦਰਿਆ ਦੇ ਬੰਨ੍ਹ 'ਚ ਪਾਤ ਕਾਰਨ ਕਿਸੇ ਅਣਸੁਖਾਵੀਂ ਘਟਨਾ ਤੋਂ ਬਚਾਅ ਲਈ ਬਿਜਲੀ ਵਿਭਾਗ ਨੇ ਪਿੰਡ ਘੁੜਮ,

ਕੁੱਤੀਵਾਲਾ, ਕੋਟ ਬੁੱਢਾ ਤੇ ਸਭਰਾ ਸਮੇਤ ਲਗਭਗ 19 ਪਿੰਡਾਂ 'ਚ ਬਿਜਲੀ ਸਪਲਾਈ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਕਈ ਕੁਝ ਲੋਕ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਘਰਾਂ ਅੰਦਰ ਪਾਣੀ ਆਉਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਚਲੇ ਗਏ ਸਨ, ਪਰ ਜਿਹੜੇ ਲੋਕ ਪਾਣੀ ਅੰਦਰ ਘਿਰ ਗਏ ਉਹ ਬਿਜਲੀ ਆਦਿ ਦੀ ਸਹੂਲਤ ਤੋਂ ਵਾਂਝੇ ਹਨ। ਕੁੱਤੀਵਾਲਾ ਦੀ ਬਿਜਲੀ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਬੰਦ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਘਰਾਂ ਤੱਕ ਪਾਣੀ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕੀ।

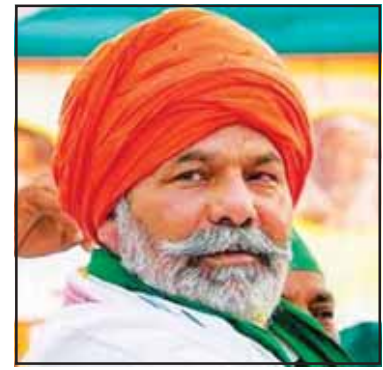
ਦੂਜੀ ਵਾਰ ਲਾਇਆ ਝੋਨਾ ਵੀ ਤਬਾਹ ਪਹਿਲਾਂ ਨਾਲੋਂ ਵੀ ਵੱਡੇ ਕਿਸਾਨ ਅੰਦੋਲਨ ਦੀ ਚਿਤਾਵਨੀ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ: ਪੰਜਾਬ ਭਰ ਵਿਚ ਹੜ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮਾਰ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮੁੜ ਝੋਨਾ ਲਾਉਣ ਵਾਲੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਹੁਣ ਕੁਦਰਤ ਦੀ ਦੋਹਰੀ ਮਾਰ ਪਈ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੀ ਫਸਲ ਜੁਲਾਈ ਵਿਚ ਮੀਂਹ ਦੀ ਮਾਰ ਹੇਠ ਆ ਗਈ ਸੀ ਤੇ ਹੁਣ ਮੁੜ ਲਾਇਆ ਝੋਨਾ ਵੀ ਭਾਰੀ ਮੀਂਹ ਕਾਰਨ ਨੁਕਸਾਨਿਆਂ ਗਿਆ ਹੈ। ਭਾਰਤੀ ਕਿਸਾਨ ਯੂਨੀਅਨ (ਬੀ.ਕੇ.ਯੂ.) ਦੇ ਸੂਬਾ ਮੀਤ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸ਼ਿੰਗਾਰਾ ਸਿੰਘ ਮਾਨ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਹਾਲੇ ਤੱਕ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਵੀ ਨਹੀਂ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਜੁਲਾਈ ਮਹੀਨੇ ਵਿਚ ਭਾਰੀ ਮੀਂਹ ਨਾਲ ਨੁਕਸਾਨੀਆਂ ਫਸਲਾਂ ਦਾ ਕਿੰਨਾ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਹ ਵੀ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਲੱਗਿਆ ਕਿ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਹੁਣ ਤੱਕ ਕੀ ਕੀਤਾ ਹੈ ਤੇ ਦੂਜੀ ਵਾਰ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੀ ਫਸਲ ਮੁੜ ਖਰਾਬ ਹੋ ਗਈ ਹੈ। ਇਸ ਕਰ ਕੇ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਹੁਣ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਦੁੱਗਣਾ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵਾਲੇ

ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਦਰ ਵਧਾਉਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ ਦੇ ਅੰਕੜੇ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੀ 13 ਹਜ਼ਾਰ ਏਕੜ ਫਸਲ ਜੁਲਾਈ ਵਿਚ ਹੜ੍ਹ ਦੀ ਮਾਰ ਹੇਠ ਆ ਗਈ ਸੀ ਤੇ ਅਗਸਤ ਵਿਚ ਛੇ ਹਜ਼ਾਰ ਏਕੜ ਦੇ ਕਰੀਬ ਹੋਰ ਫਸਲ ਦਾ ਨੁਕਸਾਨ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਤਰਨ ਤਾਰਨ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਵਿਚ ਹਾਲ ਹੀ ਵਿਚ ਪਏ ਮੀਂਹ ਕਾਰਨ ਦੂਜੀ ਵਾਰ ਚਾਰ ਹਜ਼ਾਰ ਏਕੜ ਫਸਲ ਪਾਣੀ ਦੀ ਮਾਰ ਹੇਠ ਆ ਗਈ ਹੈ।

ਟੋਹਾਣਾ: ਕਿਸਾਨ ਆਗੂ ਰਾਕੇਸ਼ ਟਿਕੈਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਕਿਸਾਨੀ ਮੰਗਾਂ ਮੰਨਣ ਤੋਂ ਟਾਲਾ ਵੱਟ ਰਹੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੇ ਰੋਸ ਵਜੋਂ ਉਹ ਪਹਿਲਾਂ ਨਾਲੋਂ ਵੀ ਵੱਡਾ ਕਿਸਾਨ ਅੰਦੋਲਨ ਵਿੱਢਣ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਰਾਜਪਾਲ ਵੱਲੋਂ 'ਆਪ' ਸਰਕਾਰ ਤੋਂ ਲਈ ਆਪਣੀਆਂ ਸੰਵਿਧਾਨਿਕ ਤਾਕਤਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਦੀ ਦਿੱਤੀ ਚਿਤਾਵਨੀ ਨੂੰ ਗੈਰਵਾਜ਼ਬ ਤੇ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਜਨਤਾ ਦੇ ਫਤਵੇ ਨੂੰ ਕੁਚਲਣ ਵਾਲਾ ਬਿਆਨ ਕਰਾਰ ਦਿੱਤਾ। ਰਾਕੇਸ਼ ਟਿਕੈਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਦੇਸ ਦੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਐਮ.ਐਸ.ਪੀ. ਗਾਰੰਟੀ ਕਾਨੂੰਨ ਨਾਲ ਹੀ ਬਚਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੀ ਹਾਲਤ ਦਿਨੋ-ਦਿਨ ਖਰਾਬ ਹੁੰਦੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਉਹ ਥਾਂ-ਥਾਂ ਧਰਨੇ ਦੇਣ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਹਨ। ਉਹ ਇੱਥੇ ਪਿਛਲੇ ਦਿਨੀਂ ਪੁਲਿਸ ਅਤੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਵਿਚਾਲੇ ਝੜਪ ਦੌਰਾਨ ਮਾਰੇ ਗਏ ਕਿਸਾਨ ਪ੍ਰੀਤਮ ਸਿੰਘ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਨਾਲ ਦੁੱਖ ਸਾਂਝਾ ਕਰਨ ਆਏ ਸਨ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਲੋਗੋਵਾਲ ਵਿਚ ਵਾਪਰੇ ਪੂਰੇ ਘਟਨਾਕ੍ਰਮ ਦੀ ਜਾਂਚ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ 'ਆਪ' ਸਰਕਾਰ 'ਤੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨਾਲ ਧੱਕੇਸ਼ਾਹੀ ਕਰਨ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਵੀ ਲਾਇਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਐਮ.ਐਸ.ਪੀ. ਗਾਰੰਟੀ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਨ ਨਾਲ ਦੇਸ

ਦੇ ਸਾਰੇ ਰਾਜਾਂ ਦੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਲਾਭ ਹੋਵੇਗਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੀਆਂ ਮੰਗਾਂ ਮਨਵਾਉਣ ਲਈ ਹੁਣ ਲੜਾਈ ਦਿੱਲੀ ਵਾਂਗ ਇਕ ਥਾਂ ਤੋਂ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਸੂਬਿਆਂ 'ਚੋਂ ਲੜੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਇਸੇ ਲੜੀ ਤਹਿਤ ਉਹ ਅਗਲੇ ਮਹੀਨੇ ਚਾਰ ਦਿਨਾਂ ਲਈ ਬਿਹਾਰ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ, ਜਿੱਥੇ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਮੰਡੀਆਂ ਹੀ ਖਤਮ ਕਰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਉਥੋਂ ਦੇ ਕਾਸ਼ਤਕਾਰ ਹੋਰਨਾਂ ਸੂਬਿਆਂ ਵਿਚ ਜਾ ਕੇ ਮਜ਼ਦੂਰੀ ਕਰਨ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸ ਵਾਰ ਹੜ੍ਹਾਂ ਕਾਰਨ ਪੰਜਾਬ, ਹਰਿਆਣਾ ਅਤੇ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਕੁਝ ਹਿੱਸਿਆਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਪਹਾੜੀ ਇਲਾਕੇ ਹਿਮਾਚਲ ਤੇ ਉਤਰਾਖੰਡ ਵਿਚ ਵੱਡੀ ਤਬਾਹੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਰਾਜਾਂ ਲਈ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪੈਕੇਜ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਦੀਆਂ ਸੂਬਾ ਸਰਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਜਲਦੀ ਸਰਵੇਖਣ ਕਰਵਾ ਕੇ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਹੜ੍ਹ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਤੋਂ ਟਾਲਾ ਵੱਟ ਰਹੀ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਘੇਰਨ ਦੀ ਤਿਆਰੀ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ: ਪੰਜਾਬ ਦੀਆਂ ਪੰਜ ਕਿਸਾਨ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਨੇ ਇੱਥੇ ਸੂਬੇ 'ਚ ਹੜ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਦਾ ਗੰਭੀਰ ਨੋਟਿਸ ਲੈਂਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਹੜ੍ਹਾਂ ਕਰਕੇ ਫਸਲਾਂ ਤੇ ਘਰਾਂ ਦੇ ਹੋਏ ਛੇ ਹਜ਼ਾਰ ਕਰੋੜ ਤੋਂ ਵੱਧ ਦੇ ਨੁਕਸਾਨ ਦਾ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਤੁਰੰਤ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਹੜ੍ਹ ਪੀੜਤਾਂ ਨੂੰ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦਿਵਾਉਣ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵੱਲੋਂ 4 ਸਤੰਬਰ ਨੂੰ ਧਰਨੇ ਲਾਏ ਜਾਣਗੇ। ਕਿਸਾਨ ਆਗੂ ਬਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਰਾਜੇਵਾਲ, ਪ੍ਰੇਮ ਸਿੰਘ ਭੰਗੂ, ਕੰਵਲਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਪੰਨੂ, ਬੇਘ ਸਿੰਘ ਮਾਨਸਾ ਤੇ ਹਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਟਾਂਡਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪੰਜਾਬ 'ਚ ਪੌਂਗ ਡੈਮ ਤੇ ਭਾਖੜਾ ਡੈਮ 'ਚ ਪਾਣੀ ਵਧਣ 'ਤੇ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਚਿਤਾਵਨੀ ਦੇ ਵਾਧੂ ਪਾਣੀ ਛੱਡਣ ਨਾਲ ਸੂਬੇ ਦੇ ਅੱਠ ਜ਼ਿਲ੍ਹਿਆਂ ਵਿਚ ਪਾਣੀ ਭਰ ਗਿਆ। ਇਸ ਨਾਲ ਦੂਜੀ ਵਾਰ ਬੀਜਿਆ ਗਿਆ ਝੋਨਾ ਵੀ ਤਬਾਹ

ਹੋ ਗਿਆ ਪਰ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਹੜ੍ਹ ਪੀੜਤਾਂ ਨੂੰ ਬਣਦਾ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦੇਣ ਦੀ ਥਾਂ ਗੁਮਰਾਹ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ। ਕਿਸਾਨ ਆਗੂਆਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸੂਬੇ 'ਚ ਹੜ੍ਹ ਪੀੜਤਾਂ ਨੂੰ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦਿਵਾਉਣ ਲਈ 4 ਸਤੰਬਰ ਨੂੰ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਧਰਨੇ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣਗੇ।

ਕਿਸਾਨ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਨੇ ਪਾਣੀ ਦੇ ਸੰਕਟ, ਵਾਤਾਵਰਨ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਤੇ ਸੂਬੇ ਦੀ ਸੰਘੀ ਪ੍ਰਣਾਲੀ 'ਤੇ ਹਮਲੇ ਦੇ ਮੁੱਦਿਆਂ 'ਤੇ 9 ਸਤੰਬਰ ਨੂੰ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਵਿਚ ਸਰਬ ਪਾਰਟੀ ਮੀਟਿੰਗ ਬੁਲਾਉਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਇਨ੍ਹਾਂ ਅਹਿਮ ਮੁੱਦਿਆਂ 'ਤੇ ਸਿਆਸੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦਾ ਰੁਖ ਜਾਣਿਆ ਜਾ ਸਕੇ।

ਭਗਵੰਤ ਮਾਨ ਨੇ ਸ਼ਹੀਦਾਂ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਇਕ-ਇਕ ਕਰੋੜ ਦੇ ਚੈੱਕ ਸੌਂਪੇ

ਫਰੀਦਕੋਟ: ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਭਗਵੰਤ ਸਿੰਘ ਮਾਨ ਨੇ ਫਰੀਦਕੋਟ ਦੇ ਪਿੰਡ ਸਿਰਸਤੀ ਵਿਚ ਪੁੱਜ ਕੇ ਪਿਛਲੇ ਦਿਨੀਂ ਲੱਦਾਖ ਵਿਚ ਵਾਪਰੇ ਸੜਕ ਹਾਦਸੇ ਦੌਰਾਨ ਸ਼ਹੀਦ ਹੋਏ ਸੂਬੇਦਾਰ ਰਮੇਸ਼ ਲਾਲ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਨੂੰ ਇਕ ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਰਾਸ਼ੀ ਦਾ ਚੈੱਕ ਸੌਂਪਿਆ ਅਤੇ ਪੀੜਤ ਪਰਿਵਾਰ ਨਾਲ ਦੁੱਖ ਸਾਂਝਾ ਕੀਤਾ। ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਸ਼ਹੀਦਾਂ ਦੀ ਧਰਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇੱਥੋਂ ਦੇ ਨੌਜਵਾਨ ਹਮੇਸ਼ਾ ਦੇਸ ਲਈ ਕੁਰਬਾਨੀਆਂ ਦੇਣ ਵਿਚ ਮੋਹਰੀ ਰਹੇ ਹਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਬਦੌਲਤ ਹੀ ਦੇਸ ਦੀਆਂ ਸਰਹੱਦਾਂ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਪਿੰਡ ਵਿਚ ਸ਼ਹੀਦ ਰਮੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਦੀ ਯਾਦਗਾਰ ਬਣਾਉਣ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਪਿੰਡ ਵਿਚ ਸ਼ਹੀਦ ਦੇ ਨਾਮ 'ਤੇ ਇਕ ਸੜਕ ਅਤੇ ਸਟੇਡੀਅਮ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਵੀ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਦੇ

ਨਾਲ ਪੰਜਾਬ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੇ ਸਪੀਕਰ ਕੁਲਤਾਰ ਸਿੰਘ ਸੰਘਵਾਂ, ਫਰੀਦਕੋਟ ਦੇ ਵਿਧਾਇਕ ਗੁਰਦਿੰਤ ਸਿੰਘ ਸੇਖੋਂ, ਜੈਤੋ ਦੇ ਵਿਧਾਇਕ ਅਮੋਲਕ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਵਨੀਤ ਕੁਮਾਰ ਵੀ ਹਾਜਰ ਸਨ। ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਸ਼ਹੀਦ ਦੇ ਇਕ ਪਰਿਵਾਰਕ ਮੈਂਬਰ ਨੂੰ ਸਰਕਾਰੀ ਨੌਕਰੀ ਦੇਣ ਦਾ ਵੀ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ। ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਭਗਵੰਤ ਸਿੰਘ ਮਾਨ ਨੇ ਲੱਦਾਖ ਹਾਦਸੇ ਦੌਰਾਨ ਹੀ ਸ਼ਹੀਦ ਹੋਏ ਸ਼੍ਰੀ ਫਤਹਿਗੜ੍ਹ ਸਾਹਿਬ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੇ ਪਿੰਡ ਕਮਾਲੀ ਦੇ ਜਵਾਨ ਤਰਨਦੀਪ ਸਿੰਘ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰਕ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਵਿੱਤੀ ਸਹਾਇਤਾ ਵਜੋਂ ਇਕ ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦਾ ਚੈੱਕ ਸੌਂਪਿਆ। ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਸ਼ਹੀਦ ਤਰਨਦੀਪ ਸਿੰਘ ਦੇ ਜੱਦੀ ਘਰ ਘਰ ਜਾ ਕੇ ਪਰਿਵਾਰਕ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨਾਲ ਮੁਲਾਕਾਤ ਕੀਤੀ।

ਸਰਹੱਦੀ ਜ਼ਿਲ੍ਹਿਆਂ 'ਚ ਹੜ੍ਹਾਂ ਕਾਰਨ ਨਸ਼ਾ ਤਸਕਰਾਂ ਦੀਆਂ ਮੌਜਾਂ ਲੱਗੀਆਂ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ: ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਦਰਿਆਵਾਂ ਵਿਚ ਆਏ ਹੜ੍ਹਾਂ ਦਾ ਲਾਹਾ ਲੈ ਰਹੇ ਨਸ਼ਾ ਤਸਕਰਾਂ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਪੁਲਿਸ ਤੇ ਬੀ.ਐਸ.ਐਫ. ਦੀਆਂ ਚੁਣੌਤੀਆਂ ਵਧਾ ਦਿੱਤੀਆਂ ਹਨ। ਸੂਬੇ 'ਚੋਂ ਲੰਘਦੇ ਦੋ ਵੱਡੇ ਦਰਿਆਵਾਂ ਰਾਵੀ ਤੇ ਸਤਲੁਜ ਵਿਚ ਪਾਣੀ ਚੜ੍ਹਨ ਕਰਕੇ ਨਸ਼ਾ ਤਸਕਰਾਂ ਦਾ ਕੰਮ ਹੋਰ ਸੌਖਾ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ। ਸੂਬਾਈ ਪੁਲਿਸ ਦੇ ਇਕ ਸੀਨੀਅਰ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਪੁਲਿਸ ਅਤੇ ਬੀ.ਐਸ.ਐਫ. ਦੇ ਸਾਂਝੇ ਅਪਰੇਸ਼ਨਾਂ ਤਹਿਤ ਪਹਿਲੀ ਜੂਨ ਤੋਂ 23 ਅਗਸਤ ਤੱਕ ਦੋ ਕੁਇੰਟਲ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹੈਰੋਇਨ ਬਰਾਮਦ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਨਸ਼ਾ ਤਸਕਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਦਰਿਆਵਾਂ ਰਾਹੀਂ ਗੋਤਾਖਰਾਂ ਦੀ ਮਦਦ ਲਾਲ ਚੜ੍ਹਦੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਹੈਰੋਇਨ ਭੇਜੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਪੁਲਿਸ ਦੇ ਸੀਨੀਅਰ

ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦਾ ਦੱਸਣਾ ਹੈ ਕਿ 17 ਅਗਸਤ

ਨੂੰ 8 ਕਿੱਲੋ ਹੈਰੋਇਨ, 11 ਅਗਸਤ ਨੂੰ 5 ਕਿੱਲੋ,

10 ਅਗਸਤ ਨੂੰ 12 ਕਿੱਲੋ, 6 ਅਗਸਤ ਨੂੰ 78 ਕਿੱਲੋ ਹੈਰੋਇਨ ਤੇ ਤਿੰਨ ਪਿਸਤੌਲ ਬਰਾਮਦ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ 5 ਅਗਸਤ ਨੂੰ 4 ਕਿੱਲੋ, 3 ਅਗਸਤ ਨੂੰ 6 ਕਿੱਲੋ ਹੈਰੋਇਨ ਅਤੇ 1.5 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਡਰੱਗ ਮਨੀ ਬਰਾਮਦ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਕੁਝ ਦਿਨ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ 21 ਅਗਸਤ ਨੂੰ 30 ਕਿੱਲੋ ਤੇ 23 ਅਗਸਤ ਨੂੰ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ 'ਚ 42 ਕਿੱਲੋ ਹੈਰੋਇਨ ਬਰਾਮਦ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜੂਨ ਅਤੇ ਜੁਲਾਈ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੌਰਾਨ ਵੀ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿਚ ਨਸ਼ਿਆਂ ਦੀ ਬਰਾਮਦਗੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਤੱਥ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਪਹਿਲੀ ਜੂਨ ਤੋਂ 21 ਅਗਸਤ ਦੌਰਾਨ ਸਰਹੱਦ ਪਾਰ ਤੋਂ ਜੋ ਤਸਕਰੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਏ ਸਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ 'ਚ ਲਗਭਗ 40 ਕਿੱਲੋ ਹੈਰੋਇਨ ਬਰਾਮਦ ਹੋਈ ਹੈ, ਜਦਕਿ ਇਸ ਸਾਲ ਇਹ

ਬਰਾਮਦਗੀ 2 ਕੁਇੰਟਲ ਤੱਕ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਸ ਸਾਲ ਪਹਿਲੀ ਜਨਵਰੀ ਤੋਂ 31 ਮਈ ਤੱਕ 44 ਕਿੱਲੋ ਹੈਰੋਇਨ ਬਰਾਮਦ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਇਸ ਤੋਂ ਸਾਫ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਹੜ੍ਹਾਂ ਦਾ ਲਾਹਾ ਲੈ ਕੇ ਨਸ਼ਾ ਤਸਕਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਨਸ਼ੇ ਦੀਆਂ ਵੱਡੀਆਂ ਖੇਪਾਂ ਦੇਸ ਵਿਚ ਭੇਜੀਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਹੜ੍ਹਾਂ ਕਾਰਨ ਕਈ ਥਾਵਾਂ 'ਤੇ ਕੰਡਿਆਲੀ ਤਾਰ ਉੱਥਤ ਕਰਕੇ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਨੂੰ ਹੁਲਾਰਾ ਮਿਲਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਹੁਣ ਤੱਕ ਲਗਭਗ ਦੋ ਦਰਜਨ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਨੇ ਪੁੱਛ ਪੜਤਾਲ ਦੌਰਾਨ ਮੰਨਿਆ ਹੈ ਕਿ ਹੜ੍ਹਾਂ ਦੌਰਾਨ ਨਸ਼ੇ ਦੀ ਖੇਪ ਨੂੰ ਸਰਹੱਦ ਪਾਰ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਡੇਢ ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਕਿੱਲੋ ਤੱਕ ਮਿਲ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਜਦਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਇਹ ਕੀਮਤ 50 ਤੋਂ 75 ਹਜ਼ਾਰ ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਕਿੱਲੋ ਸੀ।

ਫਿਲਮ ਅਕੈਡਮੀ 'ਚੋਂ ਉਧਮ ਸਿੰਘ ਦੀਆਂ ਉਂਗਲਾਂ ਦੇ ਨਿਸ਼ਾਨ ਮਿਲੇ

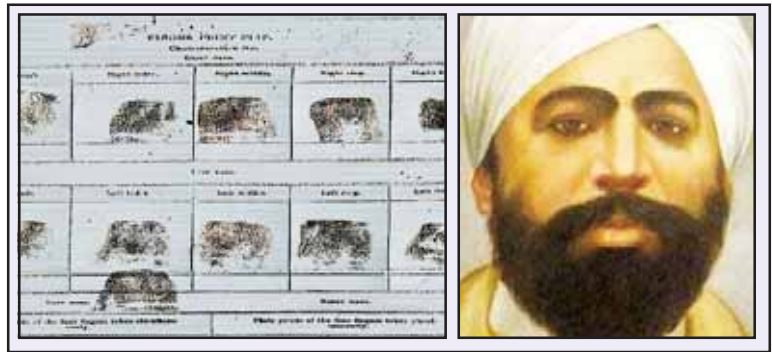
ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ: ਫਿਲਮ ਅਕੈਡਮੀ ਵਿੱਚੋਂ ਸ਼ਹੀਦ ਦੀਆਂ ਉਂਗਲਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਿੰਟ ਮਿਲੇ ਹਨ, ਜੋ ਹੁਣ ਤੱਕ ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਨਜ਼ਰਾਂ ਤੋਂ ਲੁਕੇ ਹੋਏ ਸਨ। ਉਧਮ ਸਿੰਘ ਦੀਆਂ ਉਂਗਲਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਿੰਟ ਵਾਲੀਆਂ ਇਹ ਵਿਰਲੀਆਂ ਕਾਪੀਆਂ ਸਾਲ 1927 ਵਿੱਚ ਲਈਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ, ਜਦੋਂ ਉਸ ਨੂੰ ਗਦਰ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਕਾਰਕੁਨ ਵਜੋਂ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਪੱਤਰਕਾਰ ਨੂੰ ਉਧਮ ਸਿੰਘ ਦੇ 'ਫਿੰਗਰ ਪ੍ਰਿੰਟ' ਵਾਲੀਆਂ ਇਹ ਕਾਪੀਆਂ ਉਦੋਂ ਮਿਲੀਆਂ ਜਦੋਂ ਉਹ ਪੰਜਾਬ ਪੁਲਿਸ ਦੀ ਮਦਦ ਨਾਲ ਪੁਲਿਸ ਅਕੈਡਮੀ ਵਿੱਚੋਂ ਸ਼ਹੀਦ ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਦੀਆਂ ਉਂਗਲਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਿੰਟਾਂ ਦੀ ਭਾਲ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਫਿਲਮ ਅਕੈਡਮੀ ਪੰਜਾਬ ਪੁਲਿਸ ਅਕੈਡਮੀ 1860 ਤੋਂ ਪੁਲਿਸ ਕੇਸ ਫਾਈਲਾਂ, ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਤੇ ਹਥਿਆਰਾਂ ਦਾ ਮਾਲਖਾਨਾ ਹੈ, ਉਦੋਂ ਇਸ ਦਾ ਨਾਮ ਮਿਲਟਰੀ ਪੁਲਿਸ ਫੋਰਸ ਸੀ ਤੇ ਮਗਰੋਂ 1891 ਵਿੱਚ ਇਹ ਪੁਲਿਸ ਅਕੈਡਮੀ ਬਣ ਗਈ।

ਲੰਡਨ ਵਿੱਚ ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਇੰਡੀਆ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਲੈਫਟੀਨੈਂਟ ਗਵਰਨਰ ਮਾਈਕਲ ਓ'ਡਵਾਇਰ ਦੀ

ਇੰਨੇ ਸਾਲ ਉਡੀਕ ਕੀਤੀ। ਸ਼ਹੀਦ 'ਤੇ ਬਣੀ ਫਿਲਮ 'ਸਰਦਾਰ ਉਧਮ' ਨੇ ਪੰਜ ਵੱਖ-ਵੱਖ

ਜਨਰਲ ਓ'ਡਵਾਇਰ ਦੇ ਕਤਲ ਮਗਰੋਂ ਉਹ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਨਾਇਕ ਬਣਿਆ ਤੇ ਉਦੋਂ ਤੋਂ ਉਹ ਕਿਤਾਬਾਂ, ਗੀਤਾਂ, ਨਾਟਕਾਂ ਤੇ ਫਿਲਮਾਂ ਦਾ ਸਿੰਗਾਰ ਹੈ। ਹਰ ਸਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸ਼ਹੀਦੀ ਦਿਹਾੜੇ ਮੌਕੇ ਉਧਮ ਸਿੰਘ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਵਸਤਾਂ ਇਕੱਤਰ ਕਰਨ ਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਅੱਗੇ ਅਜਾਇਬਘਰ 'ਚ ਨੁਮਾਇਸ਼ ਕਰਨ ਦਾ ਸੱਦਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ 'ਫਿੰਗਰ ਪ੍ਰਿੰਟ' ਸਣੇ ਹੋਰ ਕਈ ਵਸਤਾਂ ਸਰਕਾਰੀ ਫਾਈਲਾਂ ਹੇਠ ਦਬੀਆਂ ਪਈਆਂ ਹਨ।

ਪੱਤਰਕਾਰ ਨੇ ਸ਼ਹੀਦ ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਦਾ ਗੁਆਚਿਆ ਪਿਸਤੌਲ ਲੱਭਿਆ ਸੀ। ਉਧਮ ਸਿੰਘ ਦਾ ਅਸਲ ਨਾਮ ਸ਼ੇਰ ਸਿੰਘ ਸੀ। ਉਸ ਦਾ ਜਨਮ 26 ਦਸੰਬਰ 1899 ਨੂੰ ਸੁਨਾਮ ਵਿੱਚ ਪਿਤਾ ਟਹਿਲ ਸਿੰਘ ਤੇ ਮਾਤਾ ਨਰੈਣ ਕੌਰ ਦੇ ਘਰ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਅਕੈਡਮੀ ਤੋਂ ਮਿਲੇ ਫਿੰਗਰ ਪ੍ਰਿੰਟ ਨਾਲ ਲੱਗੇ ਸੂਚਨਾ ਫਾਰਮ ਵਿੱਚ ਇਸ 'ਤੇ ਸ਼ੇਰ ਸਿੰਘ ਪੱਤਰ ਟਹਿਲ ਸਿੰਘ ਦਾ ਨਾਮ ਲਿਖਿਆ ਹੈ।

ਹੱਤਿਆ ਕਰਕੇ ਜੱਲਿਆਂ ਵਾਲਾ ਬਾਗ ਸਾਕੇ ਦਾ ਬਦਲਾ ਲਿਆ ਸੀ। ਉਧਮ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਸਬਰ-ਸੰਤੋਖ ਵਾਲਾ ਕਾਤਲ (ਪੇਸ਼ੈਟ ਅਸੈਸਿਨ) ਵੀ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੇ ਬਦਲਾ ਲੈਣ ਲਈ

ਵਰਗਾਂ ਵਿੱਚ ਕੌਮੀ ਪੁਰਸਕਾਰ ਜਿੱਤੇ ਹਨ। ਉਧਮ ਸਿੰਘ, ਜੋ ਜੇਰ ਦੇ ਕੇ ਆਖਦਾ ਸੀ ਕਿ ਉਸ ਦਾ ਨਾਮ ਰਾਮ ਮੁਹੰਮਦ ਸਿੰਘ ਆਜ਼ਾਦ ਹੈ, ਉਸ ਦੇ ਧਰਮ-ਨਿਰਪੱਖ ਸੁਭਾਅ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ।

ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਡੀ.ਜੀ.ਪੀ. ਗੌਰਵ ਯਾਦਵ ਨੂੰ ਜਦੋਂ ਇਸ ਖੋਜ ਬਾਰੇ ਦੱਸਿਆ ਤਾਂ ਉਹ ਬਹੁਤ ਉਤਸ਼ਾਹੀ ਨਜ਼ਰ ਆਏ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਖੁਸ਼ੀ ਜਾਹਿਰ ਕੀਤੀ ਕਿ ਪੁਲਿਸ ਅਕੈਡਮੀ ਨੇ ਇੰਨੇ ਸਾਲਾਂ ਤੱਕ ਅਜਿਹੇ ਅਹਿਮ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਸਾਂਭੀ ਰੱਖਿਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਭਰੋਸਾ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਜਲਦੀ ਹੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਿੰਟਾਂ ਨੂੰ ਢੁਕਵੀਂ ਥਾਂ 'ਤੇ ਨੁਮਾਇਸ਼ ਲਈ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇਸੇ ਅਕੈਡਮੀ ਤੋਂ ਕੀਤੀ ਖੋਜ ਸਦਕਾ ਇਸ

ਉਧਮ ਸਿੰਘ ਦੀਆਂ ਉਂਗਲਾਂ ਦੇ ਇਹ ਨਿਸ਼ਾਨ 10 ਅਕਤੂਬਰ 1927 ਨੂੰ ਲਏ ਗਏ ਸਨ। ਦਿਲਚਸਪ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਿੰਟਾਂ 'ਤੇ ਪਹਿਲੀ ਅਪਰੈਲ 1940 ਦੀ ਨੋਟਿੰਗ ਹੈ, ਜਿਸ ਤੋਂ ਇਹ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਧਮ ਸਿੰਘ ਦੀ ਪਛਾਣ ਦੀ ਤਸਦੀਕ ਲਈ ਇਨ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਿੰਟਾਂ ਨੂੰ ਅਕੈਡਮੀ ਵਿੱਚੋਂ ਬਾਹਰ ਕੱਢਿਆ ਗਿਆ। ਉਧਮ ਸਿੰਘ 13 ਮਾਰਚ 1940 ਨੂੰ ਓ'ਡਵਾਇਰ ਦੀ ਹੱਤਿਆ ਮਗਰੋਂ ਲੰਡਨ ਦੀ ਜੇਲ੍ਹ ਵਿੱਚ ਬੰਦ ਸੀ।

ਸਿੱਧੂ ਮੂਸੇਵਾਲਾ ਦੇ ਪਿਤਾ ਨੇ ਕੁੜਤੇ ਉਤੇ ਲਿਖਵਾਇਆ 'ਜਸਟਿਸ ਫਾਰ ਸਿੱਧੂ'

ਨਸ਼ਾ ਤਸਕਰੀ ਮਾਮਲੇ 'ਚ ਕਰੋੜਾਂ ਰੁਪਏ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਜ਼ਬਤ

ਮਾਛੀਵਾੜਾ: ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਨਸ਼ਾ ਤਸਕਰੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ 'ਚ ਦੋ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਦੀ ਕਰੋੜਾਂ ਰੁਪਏ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਜ਼ਬਤ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਸਮਰਾਲਾ ਦੇ ਡੀ.ਐਸ.ਪੀ. ਜਸਪਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਪੁਲਿਸ ਨੇ 21 ਅਗਸਤ 2022 ਨੂੰ ਜਸਦੇਵ ਸਿੰਘ ਵਾਸੀ ਮਾਛੀਵਾੜਾ ਤੋਂ 4 ਕੁਇੰਟਲ ਭੁੱਕੀ ਬਰਾਮਦ ਕਰ ਕੇ ਕੇਸ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਜਸਦੇਵ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰਕ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੀ 1.80 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਜ਼ਬਤ ਕਰਨ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪਹਿਲੀ ਦਸੰਬਰ 2022 ਨੂੰ ਜਸਦੇਵ ਸਿੰਘ ਵਾਸੀ ਹੰਬੋਲ ਕੋਲੋਂ 2 ਕੁਇੰਟਲ 60 ਕਿਲੋ ਭੁੱਕੀ ਬਰਾਮਦ ਕਰ ਕੇ ਉਸ ਖਿਲਾਫ ਕੇਸ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਵੀ ਉਸ ਦੀ 72 ਲੱਖ 84 ਹਜ਼ਾਰ ਰੁਪਏ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਜ਼ਬਤ ਕਰ ਲਈ ਹੈ।

ਮਾਨਸਾ: ਮਰਹੂਮ ਨੌਜਵਾਨ ਪੰਜਾਬੀ ਗਾਇਕ ਸਿੱਧੂ ਮੂਸੇਵਾਲਾ ਦੇ ਪਿਤਾ ਬਲਕੌਰ ਸਿੰਘ ਸਿੱਧੂ ਨੇ ਚਿਤਾਵਨੀ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਗੈਂਗਸਟਰਾਂ ਖਿਲਾਫ ਸਖ਼ਤ ਕਾਰਵਾਈ ਨਾ ਕੀਤੀ ਤਾਂ ਉਹ ਆਪਣੇ ਪੁੱਤਰ ਦੀ ਖੂਨ ਨਾਲ ਲਬਪੱਥ ਟੀ-ਸ਼ਰਟ ਪਾ ਕੇ ਅਦਾਲਤੀ ਪੇਸ਼ੀਆਂ 'ਤੇ ਜਾਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦੇਣਗੇ।

ਮੂਸੇਵਾਲਾ ਦੀ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ 29 ਮਈ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਮਾਨਸਾ ਦੇ ਪਿੰਡ ਜਵਾਹਰ ਕੇ ਵਿੱਚ ਲਾਰੈਂਸ ਬਿਸ਼ਨੋਈ ਗੈਂਗ ਦੇ ਛੇ ਸੂਟਰਾਂ ਨੇ ਗੋਲੀ ਮਾਰ ਕੇ ਹੱਤਿਆ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਪਿੰਡ ਮੁਸਾ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬੀ ਗਾਇਕ ਦੇ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਕਾਂ ਦੇ ਇਕੱਠ ਨੂੰ ਸੰਬੰਧਤ ਕਰਦਿਆਂ ਗੈਂਗਸਟਰ ਲਾਰੈਂਸ ਬਿਸ਼ਨੋਈ ਵੱਲੋਂ ਕਾਲੇ ਰੰਗ ਦੀਆਂ ਐਨਕਾਂ ਲਾ ਕੇ ਪੇਸ਼ੀਆਂ ਭੁਗਤਣ ਸਬੰਧੀ ਟਿੱਪਣੀ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ, "ਜਦੋਂ ਅਸੀਂ ਉਸ ਗੈਂਗਸਟਰ ਨੂੰ ਭਾਰੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਹੇਠ ਚਿਹਰੇ 'ਤੇ ਬ੍ਰਾਂਡਡ ਐਨਕਾਂ ਲਾ ਕੇ ਪੇਸ਼ੀ ਭੁਗਤਣ ਲਈ ਜਾਂਦਿਆਂ ਦੇਖਦੇ ਹਾਂ ਤਾਂ ਬਹੁਤ ਦੁੱਖ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਬਿਸ਼ਨੋਈ ਵੱਲੋਂ ਜੇਲ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇਕ ਨਿਊਜ਼ ਚੈਨਲ ਨੂੰ ਦੇ ਵਾਰ ਇੰਟਰਵਿਊ ਦੇਣ

ਗੁਜਰਾਤ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਲਾਰੈਂਸ ਬਿਸ਼ਨੋਈ ਨੂੰ ਹਿਰਾਸਤ ਲਿਆ
ਬਠਿੰਡਾ: ਕੇਂਦਰੀ ਜੇਲ੍ਹ ਬਠਿੰਡਾ ਵਿੱਚ ਬੰਦ ਸਿੱਧੂ ਮੂਸੇਵਾਲਾ ਕਤਲ ਕਾਂਡ ਦੇ ਮੁੱਖ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ੀ ਅਤੇ ਗੈਂਗਸਟਰ ਲਾਰੈਂਸ ਬਿਸ਼ਨੋਈ ਨੂੰ ਗੁਜਰਾਤ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਆਪਣੀ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਲੈ ਲਿਆ ਹੈ। ਪੁਲਿਸ ਵੱਲੋਂ ਭਾਰੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਹੇਠ ਲਾਰੈਂਸ ਬਿਸ਼ਨੋਈ ਨੂੰ ਬਠਿੰਡਾ ਤੋਂ ਮੁਹਾਲੀ ਲਿਆਂਦਾ ਗਿਆ, ਜਿੱਥੋਂ ਅੱਗੇ ਹਵਾਈ ਜਹਾਜ਼ ਰਾਹੀਂ ਉਸ ਨੂੰ ਗੁਜਰਾਤ ਲਿਜਾਇਆ ਗਿਆ।

ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਨੇ ਵੀਡੀਓ ਕਾਨਫਰੰਸ ਰਾਹੀਂ ਪੇਸ਼ੀ ਭੁਗਤੀ
ਮਾਨਸਾ: ਮਰਹੂਮ ਪੰਜਾਬੀ ਗਾਇਕ ਸਿੱਧੂ ਮੂਸੇਵਾਲਾ ਦੇ ਕਤਲ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਮਾਨਸਾ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬ ਦੀਆਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਜੇਲ੍ਹਾਂ 'ਚ ਬੰਦ 21 ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਨੇ ਵੀਡੀਓ ਕਾਨਫਰੰਸ (ਵੀ.ਸੀ) ਰਾਹੀਂ ਅਤੇ ਦੋ ਗੈਂਗਸਟਰਾਂ ਪਵਨ ਬਿਸ਼ਨੋਈ ਅਤੇ ਨਸੀਬ ਖਾਨ ਨੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਤੇ ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ ਪ੍ਰੀਤੀ ਸਾਹਨੀ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਹੋ ਕੇ ਪੇਸ਼ੀ ਭੁਗਤੀ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਗੈਂਗਸਟਰ ਲਾਰੈਂਸ ਬਿਸ਼ਨੋਈ ਅਤੇ ਮਨਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਮੰਨਾ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਿਉਂਕਿ ਦੋਵੇਂ ਪੁਲਿਸ ਰਿਮਾਂਡ 'ਤੇ ਹਨ। ਗੁਜਰਾਤ ਪੁਲਿਸ ਲਾਰੈਂਸ ਬਿਸ਼ਨੋਈ ਨੂੰ ਡਰੱਗ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਬਠਿੰਡਾ ਤੋਂ ਗੁਜਰਾਤ ਲੈ ਕੇ ਗਈ ਹੈ। ਜਾਣਕਾਰੀ ਅਨੁਸਾਰ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਖਿਲਾਫ ਦੋਸ਼ ਆਇਦ ਕਰਨ ਸਬੰਧੀ ਅਗਲੀ ਸੁਣਵਾਈ ਛੇ ਸਤੰਬਰ ਨੂੰ ਰੱਖੀ ਗਈ ਹੈ।

ਅਤੇ ਕਤਲ ਨਾਲ ਜੁੜੀਆਂ ਤਸਵੀਰਾਂ ਵੀ ਦਿਖਾਈਆਂ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਨਿਅੰਪਾਲਿਕਾ ਦਾ ਸਤਿਕਾਰ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਰੱਬ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਨਿਅੰਪਾਲਿਕਾ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਹੈ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਦਿਨ ਪਰਿਵਾਰ ਨੂੰ ਇਨਸਾਫ ਜ਼ਰੂਰ ਮਿਲੇਗਾ। ਜੇ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਆਪਣੀ ਨੀਤੀ ਨਾ ਬਦਲੀ ਤਾਂ ਉਹ ਆਪਣੇ ਪੁੱਤਰ ਦੇ ਖੂਨ ਨਾਲ ਲਬਪੱਥ ਕੱਪੜੇ ਪਾ ਕੇ ਸੜਕਾਂ 'ਤੇ ਨਿਕਲ ਆਵੇਗਾ।

ਮੂਸੇਵਾਲਾ ਕੇਸ: ਹਥਿਆਰਾਂ ਦੀ ਬਰਾਮਦਗੀ ਕਰਵਾਉਣ 'ਚ ਪੁਲਿਸ ਨਾਕਾਮ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ: ਗਾਇਕ ਸਿੱਧੂ ਮੂਸੇਵਾਲਾ ਦੇ ਕਤਲ ਨੂੰ ਭਾਵੇਂ ਤਕਰੀਬਨ 15 ਮਹੀਨੇ ਬੀਤ ਚੁੱਕੇ ਹਨ, ਪਰ ਪ੍ਰਿਯਵਰਤ ਫੌਜੀ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਹੇਠਲੇ ਛੇ ਸੂਟਰਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਚਾਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਵਰਤੇ ਗਏ ਹਥਿਆਰ ਅਜੇ ਵੀ ਬਰਾਮਦ ਕਰਨੇ ਬਾਕੀ ਹਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਆਸ ਸੀ ਕਿ ਇਸ ਮਹੀਨੇ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂਆਤ 'ਚ ਅਜਰਬਾਇਜਾਨ ਤੋਂ ਲਿਆਂਦੇ ਗਏ ਮੁੱਖ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ੀਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇਕ ਸਚਿਨ ਥਾਪਨ ਤੋਂ ਪੁੱਛ-ਪੜਤਾਲ ਦੌਰਾਨ ਇਨ੍ਹਾਂ ਹਥਿਆਰਾਂ ਬਾਰੇ

ਖੁਲਾਸਾ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ, ਪਰ ਚਾਰ ਹਫਤੇ ਬੀਤਣ ਬਾਅਦ ਵੀ ਹਥਿਆਰਾਂ ਬਾਰੇ ਕੁਝ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਲੱਗਾ। ਇਹ .30 ਬੋਰ ਅਤੇ .9ਐਮ.ਐਮ. ਪਿਸਤੌਲ ਹਨ। ਮੁਲਜ਼ਮ ਥਾਪਨ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਸੀ ਕਿ ਕਤਲ ਤੋਂ ਕਈ ਹਫਤੇ ਪਹਿਲਾਂ ਛੇ ਸੂਟਰਾਂ ਨੇ ਅਯੁੱਧਿਆ ਵਿੱਚ ਇਕ ਫਾਰਮ ਹਾਊਸ 'ਚ ਟਰੇਨਿੰਗ ਲਈ ਸੀ ਪਰ ਉਸ ਨੇ ਫੌਜੀ ਮੋਡਿਊਲ ਦੇ ਹਥਿਆਰਾਂ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਸੁਰਾਗ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ। ਪਹਿਲਾਂ ਇਹ ਦੋਸ਼ ਲਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ

ਕਿ ਫੌਜੀ ਜਾਂ ਬੋਲੇਰੋ ਕਾਰ ਮੋਡਿਊਲ ਸੂਟਰਾਂ ਨੇ ਵਾਰਦਾਤ ਵਾਲੀ ਥਾਂ ਤੋਂ ਭੱਜਣ ਵੇਲੇ ਸਿਰਸਾ ਜਿਲ੍ਹੇ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਹੀ ਤੈਅ ਕੀਤੀ ਗਈ ਥਾਂ 'ਤੇ ਇਹ ਹਥਿਆਰ ਲੁਕੇ ਦਿੱਤੇ ਸਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਹਥਿਆਰਾਂ ਨੂੰ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਗੈਂਗਸਟਰ ਰੋਹਿਤ ਗੋਦਾਰਾ ਦੇ ਗੈਂਗ ਨੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਲੈ ਲਿਆ ਸੀ, ਜੋ ਹਰਿਆਣਾ ਅਤੇ ਰਾਜਸਥਾਨ ਵਿੱਚ ਸਰਗਰਮ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਦਿੱਲੀ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਇਕ ਵੱਖਰੇ ਅਪਰੇਸ਼ਨ ਤਹਿਤ ਛੇ ਸੂਟਰਾਂ ਤੋਂ 15 ਹਥਿਆਰ ਬਰਾਮਦ ਕੀਤੇ ਸਨ।

ਮੁਲਜ਼ਮ ਮਨੂ ਕੁੱਸਾ ਤੋਂ ਬਰਾਮਦ ਏ.ਕੇ 47 ਅਤੇ 9 ਐਮ.ਐਮ ਪਿਸਤੌਲਾਂ ਦੀਆਂ ਗੋਲੀਆਂ ਗਾਇਕ ਦੀ ਲਾਸ਼ ਤੇ ਘਟਨਾ ਸਥਾਨ ਤੋਂ ਮਿਲੀਆਂ ਗੋਲੀਆਂ ਨਾਲ ਮੇਲ ਖਾ ਗਈਆਂ ਸਨ ਜਦਕਿ ਹੋਰ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਵੱਲੋਂ ਵਰਤੇ ਗਏ .30 ਬੋਰ ਅਤੇ 9ਐਮ.ਐਮ ਪਿਸਤੌਲ ਦੀ ਬਰਾਮਦਗੀ ਬਾਕੀ ਹੈ। ਕੁੱਸਾ ਤੇ ਸੂਟਰ ਰੂਪਾ ਪਿਛਲੇ ਵਰ੍ਹੇ ਜੁਲਾਈ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬ ਪੁਲਿਸ ਨਾਲ ਹੋਏ ਮੁਕਾਬਲੇ ਵਿੱਚ ਮਾਰੇ ਗਏ ਸਨ।

ਚਿੱਟੇ ਕਾਰਨ ਕਬੱਡੀ ਖਿਡਾਰੀ ਦੀ ਮੌਤ

ਬਰਨਾਲਾ: ਧਨੌਲਾ ਵਾਸੀ ਨੌਜਵਾਨ ਕਬੱਡੀ ਖਿਡਾਰੀ ਚਿੱਟੇ ਦੀ ਭੇਟ ਚੜ੍ਹ ਗਿਆ। ਉਸ ਦੀ ਲਾਸ਼ ਪਿੰਡ ਸੰਘੇੜਾ ਦੇ ਸਮਾਨਾਘਾਟ ਵਿੱਚੋਂ ਮਿਲੀ। ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇ ਪਿਤਾ ਦੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਦੀ ਰੌਸ਼ਨੀ ਘੱਟ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਉਹ ਧਨੌਲਾ ਦੇ ਬੱਸ ਅੱਡੇ 'ਤੇ ਸਵਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਬੱਸ ਚੜ੍ਹਨ ਲਈ ਹੋਕਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਮਿਲੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਅਨੁਸਾਰ 26 ਸਾਲਾ ਨੌਜਵਾਨ ਹਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਉਰਫ ਹੈਪੀ ਕਬੱਡੀ ਦਾ ਵਧੀਆ ਖਿਡਾਰੀ ਸੀ ਅਤੇ ਸਾਲ 2016 'ਚ ਪੰਜਾਬ ਪੁਲਿਸ 'ਚ ਭਰਤੀ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ। ਹਰਪ੍ਰੀਤ ਨਸ਼ੇ ਦੀ ਦਲਦਲ 'ਚ ਅਜਿਹਾ ਫਸਿਆ ਕਿ ਗੈਰਹਾਜ਼ਰ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਨੌਕਰੀ ਤੋਂ ਹੱਥ ਧੋ ਬੈਠਾ। ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਨੇ ਹਰਪ੍ਰੀਤ ਦਾ ਨਸ਼ਾ ਛੁਡਾਉਣ ਲਈ ਤਿੰਨ ਵਾਰ ਨਸ਼ਾ ਛੁਡਾਉ ਕੇਂਦਰ 'ਚ ਵੀ ਦਾਖਲ ਕਰਵਾਇਆ ਪਰ ਉਹ ਨਸ਼ੇ ਦੀ ਦਲਦਲ 'ਚੋਂ ਨਹੀਂ ਨਿਕਲ ਸਕਿਆ। ਪੁਲਿਸ ਦੇ ਪੜਤਾਲੀਆ ਅਧਿਕਾਰੀ ਸੇਵਾ ਸਿੰਘ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਬਿਆਨ 'ਤੇ 174 ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਦਿਆਂ ਲਾਸ਼ ਦਾ ਪੋਸਟਮਾਰਟਮ ਕਰਵਾ ਕੇ ਲਾਸ਼ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ।

ਸੱਜਣ ਕੁਮਾਰ ਖਿਲਾਫ ਧਾਰਾ 302 ਹਟਾਉਣ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਭਖਿਆ

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ: ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਨੇ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਉੱਤੇ 1984 ਦੇ ਸਿੱਖ ਕਤਲੇਆਮ ਮਾਮਲੇ 'ਚ ਕਾਂਗਰਸੀ ਆਗੂ ਸੱਜਣ ਕੁਮਾਰ ਖਿਲਾਫ ਕੇਸ ਦੀ ਪੈਰਵੀ ਕਰਨ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਗੰਭੀਰਤਾ ਨਾ ਦਿਖਾਉਣ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਲਾਏ ਹਨ। ਦਲ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸੁਖਬੀਰ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕੇਸ 'ਚ ਕੇਂਦਰ ਦੇ ਗੰਭੀਰ ਨਾ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਸੱਜਣ ਕੁਮਾਰ ਖਿਲਾਫ ਧਾਰਾ 302

ਹਟਾਈ ਗਈ ਹੈ। ਸੁਖਬੀਰ ਬਾਦਲ ਇੱਥੇ ਜਥੇਬੰਦੀ ਦੀ ਸ਼ਹਿਰੀ ਇਕਾਈ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਗੁਰਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ ਟਿੱਕਾ ਦੀ ਮਾਤਾ ਨਮਿਤ ਭੋਗ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮੀਡੀਆ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕਾਂਗਰਸੀ ਆਗੂ ਖਿਲਾਫ ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 302 ਹਟਾਏ ਜਾਣਾ ਸਰਕਾਰੀ ਧਿਰ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਬਣਦੀ ਹੈ।

ਸੁਖਬੀਰ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਦਿੱਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਤਲ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਇਹ ਧਾਰਾ ਰੱਦ ਕਰਕੇ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਜ਼ਖਮਾਂ ਨੂੰ ਮੁੜ ਹਰਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਾਰੀ ਦੁਨੀਆ ਜਾਣਦੀ ਹੈ ਕਿ ਸੱਜਣ ਕੁਮਾਰ, ਜਗਦੀਸ਼ ਟਾਈਟਲਰ ਤੇ ਅਨੇਕਾਂ ਹੋਰ ਕਾਂਗਰਸੀ ਆਗੂਆਂ ਦੇ ਹੱਥ ਨਿਰਦੋਸ਼ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਖੂਨ ਨਾਲ ਲਿਖੇ ਹੋਏ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਇਸ

ਬੇਇਨਸਾਫੀ ਖਿਲਾਫ ਲੜਾਈ ਜਾਰੀ ਰੱਖੇਗਾ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਸਿੱਖ ਕਤਲੇਆਮ ਦੇ ਸਾਰੇ ਦੋਸ਼ੀ ਫਾਂਸੀ ਨਹੀਂ ਚੜ੍ਹਾਏ ਜਾਂਦੇ। ਇਸੇ ਦੌਰਾਨ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਇਸ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਮੰਦਭਾਗਾ ਕਰਾਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਕਮੇਟੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਐਡਵੋਕੇਟ ਹਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਧਾਮੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ 38 ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਇਨਸਾਫ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰ ਰਹੇ ਪੀੜਤਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਨਾਲ ਮਾਨਸਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੱਟ ਵੱਜੀ ਹੈ।

ਕੌਮੀ ਫਿਲਮ ਪੁਰਸਕਾਰ: 'ਸਰਦਾਰ ਉਧਮ' ਬਣੀ ਸਰਵੋਤਮ ਹਿੰਦੀ ਫਿਲਮ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ: ਸਾਲ 2021 ਲਈ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਕੌਮੀ ਫਿਲਮ ਪੁਰਸਕਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਸੂਜੀਤ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਬਾਇਓਪਿਕ 'ਸਰਦਾਰ ਉਧਮ' ਨੂੰ ਸਰਵੋਤਮ ਹਿੰਦੀ ਫਿਲਮ ਐਲਾਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਵਿੱਕੀ ਕੌਸ਼ਲ ਦੀ ਅਦਾਕਾਰੀ ਵਾਲੀ ਇਸ ਫਿਲਮ ਨੇ ਬੈਸਟ ਸਿਨੇਮਾਟੋਗ੍ਰਾਫੀ, ਸਰਵੋਤਮ ਪ੍ਰੋਡਕਸ਼ਨ ਡਿਜ਼ਾਈਨ ਤੇ ਕੋਸਟਿਊਮ ਡਿਜ਼ਾਈਨ ਵਰਗ ਵਿੱਚ ਵੀ ਪੁਰਸਕਾਰ ਜਿੱਤੇ। ਬੋਲੀਵੁੱਡ ਅਦਾਕਾਰਾਂ ਆਲੀਆ ਭੱਟ ਤੇ ਕ੍ਰਿਤੀ ਸੈਨਨ ਨੂੰ ਕੁਮਵਾਰ ਫਿਲਮ 'ਗੰਗੂਬਾਈ ਕਾਠੀਆਵਾੜੀ' ਤੇ 'ਮਿਮੀ' ਵਿੱਚ ਨਿਭਾਏ ਕਿਰਦਾਰਾਂ

ਲਈ ਬਿਹਤਰੀਨ ਅਦਾਕਾਰਾ ਦਾ ਪੁਰਸਕਾਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਦੱਖਣ ਦੇ ਸਟਾਰ ਅਲੂ ਅਰਜੁਨ ਨੂੰ ਤੈਲਗੂ ਬਲਾਕਬਸਟਰ 'ਪੁਸ਼ਪਾ': ਦਿ ਰਾਈਜ਼ (ਪਾਰਟ-1) ਲਈ ਬੈਸਟ ਐਕਟਰ ਦੇ ਐਵਾਰਡ ਲਈ ਚੁਣਿਆ ਗਿਆ। ਬੈਸਟ ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ ਦਾ ਕੌਮੀ ਫਿਲਮ ਪੁਰਸਕਾਰ ਮਰਾਠੀ ਫਿਲਮ 'ਗੋਦਾਵਰੀ' ਲਈ ਨਿਖਿਲ ਮਹਾਜਨ ਦੀ ਝੋਲੀ ਪਿਆ। ਹਿੰਦੀ ਫਿਲਮ 'ਰਾਕੇਟਰੀ': ਦਿ ਨਾਂਬੀ ਇਫੈਕਟ' ਨੂੰ ਸਰਵੋਤਮ ਫੀਚਰ ਫਿਲਮ ਐਲਾਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਫਿਲਮਸਾਜ਼ ਕੇਤਨ ਮਹਿਤਾ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਾਲੀ 11 ਮੈਂਬਰੀ ਜਿਊਰੀ ਨੇ ਕੀਤਾ।

ਹੋਰਨਾਂ ਵਰਗਾਂ ਵਿੱਚ ਪੰਕਜ ਤ੍ਰਿਪਾਠੀ ਨੂੰ ਫਿਲਮ 'ਮਿਮੀ' ਤੇ ਪੱਲਵੀ ਜੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਫਿਲਮ 'ਦਿ ਕਸ਼ਮੀਰ ਫਾਈਲਜ਼' ਲਈ ਕੁਮਵਾਰ ਸਰਵੋਤਮ ਸਹਾਇਕ ਅਦਾਕਾਰ ਤੇ ਅਦਾਕਾਰਾ ਦੇ ਪੁਰਸਕਾਰਾਂ ਲਈ

ਨਾਮਜ਼ਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਤ੍ਰਿਪਾਠੀ ਨੇ ਐਵਾਰਡ ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ ਨੂੰ ਸਮਰਪਿਤ ਕੀਤਾ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਪਿਛਲੇ ਦਿਨੀਂ ਦੇਹਾਂਤ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ। 'ਦਿ ਕਸ਼ਮੀਰ ਫਾਈਲਜ਼' ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ ਵਿਵੇਕ ਰੰਜਨ ਅਗਨੀਹੋਤਰੀ ਨੇ ਨੈਸ਼ਨਲ ਇੰਟੀਗ੍ਰੇਸ਼ਨ ਬਾਰੇ ਸਰਵੋਤਮ ਫਿਲਮ ਲਈ ਨਰਗਿਸ ਦੱਤ ਐਵਾਰਡ ਜਿੱਤਿਆ। ਫਿਲਮ 'ਆਰ.ਆਰ.ਆਰ' ਨੇ ਛੇ ਪੁਰਸਕਾਰ ਜਿੱਤੇ। ਫਿਲਮ ਦੇ ਸੰਗੀਤ ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ ਐੱਮ.ਐੱਮ.ਕੀਰਾਵਾਨੀ ਨੇ ਫਿਲਮ 'ਪੁਸ਼ਪਾ' ਦੇ ਸੰਗੀਤ ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ ਦੇਵੀ ਪ੍ਰਸਾਦ ਨਾਲ ਐਵਾਰਡ ਸਾਂਝਾ ਕੀਤਾ। ਐੱਸ.ਐੱਸ.ਰਾਜਾਮੌਲੀ ਵੱਲੋਂ

ਨਿਰਦੇਸ਼ਿਤ ਫਿਲਮ ਨੇ ਸਰਵੋਤਮ ਪਾਪੂਲਰ ਫਿਲਮ (ਐਂਟਰਟੇਨਮੈਂਟ), ਸਰਵੋਤਮ ਪੁਰਸ਼ ਪਿੱਠਵਰਤੀ ਗਾਇਕ ਕਾਲਭੈਰਵਾ, ਬੈਸਟ ਸਪੋਸਲ ਇਫੈਕਟਸ, ਬੈਸਟ ਐਕਸ਼ਨ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਤੇ ਬੈਸਟ ਕੋਰੀਓਗ੍ਰਾਫੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਵਿੱਚ ਵੀ ਪੁਰਸਕਾਰ ਜਿੱਤੇ। ਸ਼੍ਰੇਆ ਘੋਸ਼ਾਲ ਨੇ ਫਿਲਮ 'ਇਰਾਵਿਨ ਨਿਨਜਾਲ' ਦੇ ਗੀਤ 'ਮਾਯਾਵਾ ਛਾਇਆਵਾ' ਲਈ ਬਿਹਤਰੀਨ ਮਹਿਲਾ ਪਿੱਠਵਰਤੀ ਗਾਇਕ ਦਾ ਐਵਾਰਡ ਜਿੱਤਿਆ। ਮੂਲ ਪਟਕਥਾ ਦਾ ਪੁਰਸਕਾਰ ਮਲਿਆਲਮ ਫਿਲਮ 'ਨਾਯਾਟੂ' ਤੇ ਇਸ ਦੇ ਲੇਖਕ ਸ਼ਾਹੀ ਕਬੀਰ ਨੂੰ ਮਿਲਿਆ।

ਚੰਦਰਯਾਨ-3 ਨਾਲ ਭਾਰਤ ਨੇ ਚੰਨ ਉਤੇ ਕਦਮ ਰੱਖਿਆ

ਬੰਗਲੁਰੂ: ਚੰਦਰਯਾਨ-3 ਦੇ ਚੰਦ ਦੀ ਸਤਹਿ 'ਤੇ ਉਤਰਨ ਮਗਰੋਂ ਲੈਂਡਰ ਮੌਡਿਊਲ (ਐਲ.ਐਮ) ਤੋਂ ਰੋਵਰ 'ਪ੍ਰਗਿਆਨ' ਬਾਹਰ ਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਭਾਰਤੀ ਪੁਲਾੜ ਖੋਜ ਸੰਗਠਨ (ਇਸਰੋ) ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ 'ਭਾਰਤ ਨੇ ਚੰਦ ਉਤੇ ਸੈਰ ਕੀਤੀ'। ਇਸਰੋ ਚੇਅਰਮੈਨ ਐੱਸ.ਸੋਮਨਾਥ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਚੰਦਰਯਾਨ-3 ਸਪੇਸਕ੍ਰਾਫਟ ਦਾ ਲੈਂਡਰ 'ਵਿਕਰਮ' ਚੰਦ ਦੀ ਸਤਹਿ 'ਤੇ ਉਸੇ ਥਾਂ ਲੈਂਡ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਖੇਤਰ ਦੀ ਇਸ ਮੰਤਵ ਲਈ ਪਛਾਣ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਇਸਰੋ ਨੇ ਆਸ ਜਤਾਈ ਕਿ ਲੈਂਡਰ ਤੇ ਰੋਵਰ ਦੀ ਮਿਸ਼ਨ ਲਾਈਫ ਇਕ ਚੰਦ ਦਿਨ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਨਹੀਂ ਰਹੇਗੀ। ਇਸਰੋ ਵਿਗਿਆਨੀਆਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਚੰਦ 'ਤੇ ਮੁੜ ਸੂਰਜ ਉੱਗਦੇ ਹੀ ਇਹ ਮੁੜ ਹਰਕਤ ਵਿਚ ਆ ਜਾਣਗੇ ਤੇ ਉਥੇ ਤਜਰਬਿਆਂ ਤੇ ਅਧਿਐਨ ਦੇ ਅਮਲ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨਗੇ।

ਦੇ 300 ਮੀਟਰ ਦੇ ਅੰਦਰ ਹੀ ਲੈਂਡ ਕੀਤਾ ਹੈ।' ਉਧਰ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਦਰੋਪਦੀ ਮੁਰਮੂ ਨੇ ਇਸਰੋ ਟੀਮ ਨੂੰ ਪ੍ਰਗਿਆਨ ਦੀ ਸਫਲ ਤਾਇਨਾਤੀ ਲਈ ਵਧਾਈ ਦਿੱਤੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ, "ਵਿਕਰਮ ਦੀ ਸਫਲ ਲੈਂਡਿੰਗ ਦੇ ਕੁਝ ਘੰਟਿਆਂ ਮਗਰੋਂ ਪ੍ਰਗਿਆਨ ਦੇ ਬਾਹਰ ਨਿਕਲਣ ਨਾਲ ਚੰਦਰਯਾਨ-3 ਦਾ ਇਕ ਹੋਰ ਪੜਾਅ ਸਫਲ ਰਿਹਾ। ਦੇਸ਼ ਦੇ ਆਪਣੇ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਤੇ ਵਿਗਿਆਨੀਆਂ ਨਾਲ ਮੈਂ ਇਸ ਦੀ ਬੇਸਬਰੀ ਨਾਲ ਉਡੀਕ ਕਰ ਰਹੀ ਸੀ। ਪ੍ਰਗਿਆਨ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਸਮੀਖਿਆ ਤੇ ਇਕੱਤਰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਨਾਲ ਚੰਦ ਬਾਰੇ ਸਾਡੀ ਸਮਝ ਵਿਚ ਹੋਰ ਵਧਾ ਹੋਵੇਗਾ।" ਚੰਦਰਯਾਨ-3 ਦੇ ਲੈਂਡਰ ਮੌਡਿਊਲ ਵਿਕਰਮ ਨੇ ਚੰਦ ਦੀ ਸਤਹਿ 'ਤੇ ਭਾਰਤੀ ਸਮੇਂ ਅਨੁਸਾਰ ਸ਼ਾਮੀਂ 6:04 ਵਜੇ ਸਾਫਟ ਲੈਂਡਿੰਗ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਲੈਂਡਰ (ਵਿਕਰਮ) ਤੇ ਰੋਵਰ

(ਪ੍ਰਗਿਆਨ), ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕੁੱਲ ਵਜ਼ਨ 1752 ਕਿਲੋ ਹੈ, ਇੰਜ ਤਿੰਨ ਘੰਟਿਆਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ ਕਿ ਉਹ ਇਕ ਲੂਨਰ ਡੇਅਲਾਈਟ ਅਰਸੇ (ਲਗਭਗ 14 ਘਰਤੀ ਦਿਨ) ਲਈ ਆਪਣੇ ਚੌਗਿਰਦੇ ਦਾ ਅਧਿਐਨ ਕਰ ਸਕਣਗੇ। ਇਸਰੋ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਸ ਦੇ ਇਕ ਹੋਰ ਲੂਨਰ ਦਿਨ ਲਈ ਜੀਵੰਤ ਹੋਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ। ਰੋਵਰ ਆਪਣੇ ਮਿਸ਼ਨ ਦੌਰਾਨ ਚੰਦ ਦੀ ਸਤਹਿ ਦਾ ਰਸਾਇਣਕ ਮੁਲਾਂਕਣ ਵੀ ਕਰੇਗਾ। ਲੈਂਡਰ ਤੇ ਰੋਵਰ ਚੰਦ ਦੀ ਸਤਹਿ 'ਤੇ ਤਜਰਬੇ ਕਰਨ ਲਈ ਵਿਗਿਆਨਕ ਪੇਅਲੋਡਜ਼ ਨਾਲ ਲੈਸ ਹਨ। ਰੋਵਰ ਆਪਣੇ ਪੇਅਲੋਡਜ਼ ਏ.ਪੀ.ਐਕਸ.ਐੱਸ- ਅਲਫਾ ਪਾਰਟੀਕਲ ਐਕਸਰੇਅ ਸਪੈਕਟੋਮੀਟਰ ਦੀ ਮਦਦ ਨਾਲ ਚੰਦ ਦੀ ਸਤਹਿ ਦਾ ਅਧਿਐਨ ਕਰੇਗਾ। ਪ੍ਰਗਿਆਨ

ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਵਿਗਿਆਨੀਆਂ ਦੀ, ਮੇਲਾ ਮੇਦੀ ਨੇ ਲੁੱਟਿਆ: ਕਾਂਗਰਸ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ: ਕਾਂਗਰਸ ਨੇ ਦੋਸ਼ ਲਾਇਆ ਕਿ ਚੰਦਰਯਾਨ-3 ਮਿਸ਼ਨ ਦੀ ਸਫਲਤਾ ਵਿਗਿਆਨੀਆਂ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਸੀ, ਪਰ ਮੇਲਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨਰਿੰਦਰ ਮੋਦੀ ਲੁੱਟ ਗਏ। ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਕੇ.ਸੀ.ਵੇਣੂਗੋਪਾਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਚੰਦਰਯਾਨ-3 ਦਾ ਜੋਸ਼ ਤੇ ਮਾਣ "ਸਾਡੇ ਨਾਲ ਲੰਮਾ ਸਮਾਂ ਬਣਿਆ ਰਹੇਗਾ।" ਵੇਣੂਗੋਪਾਲ ਨੇ ਐਕਸ 'ਤੇ ਇਕ ਪੋਸਟ ਵਿਚ ਕਿਹਾ, "ਇਸਰੋ ਚੇਅਰਮੈਨ ਡਾ.ਸੋਮਨਾਥ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਨੇ ਸੱਚਮੁੱਚ ਇਤਿਹਾਸ ਸਿਰਜਿਆ ਹੈ ਤੇ ਅਸੀਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਟੀਮ ਨੂੰ ਦਿਲੋਂ ਵਧਾਈ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਪਖੰਡ ਦਾ ਜਵਾਬ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।"

ਤਾਪਮਾਨ 70 ਡਿਗਰੀ ਸੈਂਟੀਗਰੇਡ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ

ਬੰਗਲੁਰੂ: ਭਾਰਤੀ ਪੁਲਾੜ ਖੋਜ ਸੰਗਠਨ (ਇਸਰੋ) ਨੇ ਚੰਦਰਯਾਨ-3 ਦੇ ਵਿਕਰਮ ਲੈਂਡਰ ਨਾਲ ਲੱਗੇ 'ਚੇਸਟ' ਪੇਲੋਡ ਵੱਲੋਂ ਚੰਦ ਦੀ ਸਤਹਿ 'ਤੇ ਮਾਪੀ ਗਈ ਤਾਪਮਾਨ ਭਿੰਨਤਾ ਦਾ ਇਕ ਗ੍ਰਾਫ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਜਾਣਕਾਰੀ ਮੁਤਾਬਕ ਚੰਦ ਦੀ ਸਤਹਿ 'ਤੇ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ 70 ਡਿਗਰੀ ਸੈਂਟੀਗਰੇਡ ਤਾਪਮਾਨ ਰਿਕਾਰਡ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਪੁਲਾੜ ਏਜੰਸੀ ਮੁਤਾਬਕ 'ਚੰਦਰ ਸਰਫੇਸ ਬਰਮੋਫਿਜੀਕਲ ਐਕਸਪੈਰੀਮੈਂਟ' (ਚੇਸਟ) ਨੇ ਚੰਦ ਦੀ ਸਤਹਿ ਦੇ ਤਾਪਮਾਨ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਲਈ ਦੱਖਣੀ ਧਰੁਵ ਦੇ ਆਲੇ-ਦੁਆਲੇ ਚੰਦਰਮਾ ਦੀ ਉਪਰਲੀ ਮਿੱਟੀ ਦਾ ਤਾਪਮਾਨ ਮਾਪਿਆ। ਇਸਰੋ ਨੇ 'ਐਕਸ' 'ਤੇ ਇਕ ਪੋਸਟ 'ਚ ਕਿਹਾ, "ਵਿਕਰਮ ਲੈਂਡਰ 'ਤੇ ਚੇਸਟ ਪੇਲੋਡ ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਨਿਰੀਖਣ ਪੇਸ਼ ਹੈ।"

ਵਿਚ ਇਕ ਹੋਰ ਪੇਅਲੋਡ-ਲੇਜਰ ਇੰਡਿਊਸਡ ਬ੍ਰੇਕਡਾਊਨ ਸਪੈਕਟਰੋਸਕੋਪ (ਲਿਬਸ) ਹੈ, ਜਿਸ ਦੀ ਮਦਦ ਨਾਲ ਚੰਦ ਦੀ ਮਿੱਟੀ ਤੇ ਚੱਟਾਨਾਂ ਵਿਚਲੇ ਤੱਤਾਂ ਦਾ ਪਤਾ ਲਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸਰੋ ਚੇਅਰਮੈਨ ਐੱਸ.ਸੋਮਨਾਥ ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿਹਾ ਸੀ, "ਲੈਂਡਿੰਗ ਸਾਈਟ 'ਤੇ ਵਿਕਰਮ ਦੇ ਉਤਰਨ ਮਗਰੋਂ ਰੋਵਰ ਇਸ ਵਿਚੋਂ ਬਾਹਰ ਆਏਗਾ। ਇਸ ਮਗਰੋਂ ਇਕ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਕ ਤਜਰਬੇ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ ਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਚੰਦ 'ਤੇ ਇਕ ਦਿਨ, ਜੋ ਧਰਤੀ ਦੇ 14 ਦਿਨ ਬਣਦੇ ਹਨ, ਵਿਚ ਪੂਰਾ ਕਰਨਾ ਹੋਵੇਗਾ।" ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨਰਿੰਦਰ ਮੋਦੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਵਿਗਿਆਨ ਕਰ ਕੇ ਭਾਰਤ ਦੀ ਚੰਦਰਮਾ ਤੱਕ ਪੁਲਾਘ ਸੰਭਵ ਹੋਈ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਚੰਦਰਯਾਨ-3 ਦੀ ਸਫਲਤਾ ਲਈ ਭੇਜੇ ਵਧਾਈ ਸੰਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਆਲਮੀ ਆਗੂਆਂ ਦਾ ਧੰਨਵਾਦ ਕੀਤਾ।

ਪ੍ਰਿਯੰਕਾ ਵਾਰਾਨਸੀ ਤੋਂ ਚੋਣ ਲੜੇਗੀ?

ਲਖਨਊ: ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਅਜੈ ਰਾਏ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਯੂਪੀ ਕਾਂਗਰਸ ਕਮੇਟੀ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਸੀਨੀਅਰ ਆਗੂ ਪ੍ਰਿਯੰਕਾ ਗਾਂਧੀ ਵਾਡਰਾ ਨੂੰ ਵਾਰਾਨਸੀ ਤੋਂ ਚੋਣ ਮੈਦਾਨ ਵਿਚ ਉਤਾਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਤਜਵੀਜ਼ ਜਲਦੀ ਹੀ ਪਾਰਟੀ ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਨੂੰ ਭੇਜੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਰਾਏ 2014 ਤੋਂ 2019 ਵਿਚ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨਰਿੰਦਰ ਮੋਦੀ ਅਤੇ 2009 'ਚ ਭਾਜਪਾ ਆਗੂ ਮੁਰਲੀ ਮਨੋਹਰ ਜੋਸ਼ੀ ਤੋਂ ਇੱਥੋਂ ਲੋਕ ਸਭਾ ਚੋਣ ਹਾਰ ਚੁੱਕੇ ਹਨ। ਰਾਏ ਜੋ ਕਿ ਪਿੱਛੇ ਜਿਹੇ ਯੂਪੀ ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਸੂਬਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਬਣੇ ਹਨ, ਨੇ ਕਿਹਾ, "ਅਸੀਂ

ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਪ੍ਰਿਯੰਕਾ ਗਾਂਧੀ ਵਾਰਾਨਸੀ ਤੋਂ ਲੋਕ ਸਭਾ ਚੋਣ ਲੜਨ। ਇਸ ਲਈ ਅਸੀਂ ਜਲਦੀ ਹੀ ਇਕ ਤਜਵੀਜ਼ ਪਾਰਟੀ ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਨੂੰ ਭੇਜਾਂਗੇ।" ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ, "ਪ੍ਰਿਯੰਕਾ ਗਾਂਧੀ ਜਿੱਥੇ ਚਾਹੁਣ ਲੋਕ ਸਭਾ ਚੋਣ ਲੜ ਸਕਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਜਿੱਤ ਲਈ ਪੂਰੀ ਜਾਨ ਲੜਾ ਦੇਵਾਂਗੇ ਪਰ ਅਸੀਂ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਉਹ ਵਾਰਾਨਸੀ ਤੋਂ ਚੋਣ ਲੜਨ।" ਇੱਥੇ ਦੱਸਣਾ ਬਣਦਾ ਹੈ ਕਿ ਵਾਰਾਨਸੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨਰਿੰਦਰ ਮੋਦੀ ਦਾ ਸੰਸਦੀ ਹਲਕਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਦੋ ਵਾਰ ਇੱਥੋਂ ਚੋਣ ਜਿੱਤ ਚੁੱਕੇ ਹਨ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵੱਲੋਂ 2024 ਦੀਆਂ ਆਮ ਚੋਣਾਂ ਵੀ ਵਾਰਾਨਸੀ ਤੋਂ ਹੀ ਲੜੇ ਜਾਣ ਦੀ ਪੂਰੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ।

ਗੋਲੀ ਮਾਰ ਕੇ ਤਿੰਨ ਸਿਆਹਦਾਮਾਂ ਦੀ ਹੱਤਿਆ

ਜੈਕਸਨਵਿਲੇ: ਫਲੋਰਿਡਾ ਦੇ ਜੈਕਸਨਵਿਲੇ ਵਿਚ ਡਾਲਰ ਜਨਰਲ ਸਟੋਰ ਵਿਚ ਇਕ ਗੋਰੇ ਨੇ ਗੋਲੀਆਂ ਮਾਰ ਕੇ ਤਿੰਨ ਸਿਆਹਦਾਮ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਹੱਤਿਆ ਕਰ ਦਿੱਤੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਸੂਟਰ ਨੇ ਮਗਰੋਂ ਖੁਦ ਨੂੰ ਵੀ ਗੋਲੀ ਮਾਰ ਲਈ। ਸਥਾਨਕ ਸੈਰਿਫ ਟੀ.ਕੇ.ਵਾਟਰਜ਼ ਨੇ ਇਸ ਨੂੰ "ਨਸਲੀ ਹਮਲਾ" ਕਰਾਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਵਾਟਰਜ਼ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਹਮਲਾਵਰ, ਜਿਸ ਦੀ ਉਮਰ 20 ਸਾਲ ਦੇ ਕਰੀਬ ਸੀ, "ਸਿਆਹਦਾਮ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਨਫਰਤ" ਕਰਦਾ ਸੀ ਤੇ ਉਸ ਨੇ ਹਮਲੇ ਲਈ ਗਲੋਬ ਹੈਂਡਗੰਨ ਤੇ ਏਆਰ-15 ਸੈਮੀ-ਆਟੋਮੈਟਿਕ ਰਾਈਫਲ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਹਥਿਆਰਾਂ ਵਿਚੋਂ ਇਕ 'ਤੇ ਪੇਂਟ ਨਾਲ ਸਵਾਸਤਿਕ ਦਾ ਨਿਸ਼ਾਨ ਸੀ। ਹਮਲਾਵਰ

ਵੱਲੋਂ ਪਿੱਛੇ ਛੱਡੀ ਇਕ ਲਿਖਤ ਤੋਂ ਤਫਤੀਸ਼ਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਹਮਲਾ ਅਜਿਹੇ ਮੌਕੇ

ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਿਉਂਕਿ ਜਦੋਂ ਜੈਕਸਨਵਿਲੇ ਵਿਚ ਪੰਜ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਵੀਡੀਓ ਗੇਮ ਟੂਰਨਾਮੈਂਟ ਦੌਰਾਨ ਇਕ ਬੰਦੂਕਧਾਰੀ ਨੇ ਦੋ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਗੋਲੀਆਂ ਮਾਰ ਕੇ ਹੱਤਿਆ ਕਰਨ ਮਗਰੋਂ ਖੁਦ ਨੂੰ ਗੋਲੀ ਮਾਰ ਲਈ ਸੀ। ਗੋਲੀਬਾਰੀ ਦੀ ਸੰਜਰੀ ਘਟਨਾ ਐਡਵਰਡ ਵਾਟਰਜ਼ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਨੇੜਲੇ ਡਾਲਰ ਜਨਰਲ ਸਟੋਰ ਵਿਚ ਹੋਈ। ਵਾਟਰਜ਼ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਹਮਲੇ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸੂਟਰ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ ਨੂੰ ਸੁਨੇਹਾ ਭੇਜਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਉਸ ਦਾ ਕੰਪਿਊਟਰ ਚੈਕ ਕਰਨ। ਪਿਤਾ ਨੇ ਜਦੋਂ ਕੰਪਿਊਟਰ ਖੋਲ੍ਹਿਆ ਤਾਂ ਉਥੇ ਕੁਝ ਲਿਖਤਾਂ ਸਨ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਪਰਿਵਾਰ ਨੇ ਫੋਰੀ 911 ਨੂੰ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ, ਪਰ ਗੋਲੀਬਾਰੀ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਚੁੱਕੀ ਸੀ।

ਲਾਦੇਨ ਨੂੰ ਮਾਰਨ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਨੇਵੀ ਸੀਲ ਦਾ ਸਾਬਕਾ ਅਧਿਕਾਰੀ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ

ਟੈਕਸਸ: ਅਮਰੀਕੀ ਨੇਵੀ ਸੀਲ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਅਧਿਕਾਰੀ ਰੌਬਰਟ ਓ'ਨੀਲ ਨੂੰ ਟੈਕਸਸ ਤੋਂ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। 'ਦਿ ਨਿਊ ਯਾਰਕ ਪੋਸਟ' ਨੇ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿਚ ਕਿਹਾ ਕਿ ਓ'ਨੀਲ ਜੋ 2011 ਵਿਚ ਓਸਾਮਾ ਬਿਨ ਲਾਦੇਨ ਨੂੰ ਮਾਰਨ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦਾ ਸੀ, ਨੂੰ ਕਥਿਤ ਸਰੀਰਕ ਸੱਟ-ਫੇਟ ਮਾਰਨ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਹੇਠ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਸ ਖਿਲਾਫ ਫ਼ਿਸਕੋ ਵਿਚ ਕੇਸ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਹਾਲਾਂਕਿ ਉਸੇ ਦਿਨ 3500 ਡਾਲਰ ਦੇ ਨਿੱਜੀ ਮੁਚੱਲਕੇ 'ਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਰਿਹਾਅ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਉਸ ਉਤੇ ਕਲਾਸ ਏ- ਸਰੀਰਕ ਸੱਟ ਫੇਟ ਮਾਰਨ ਤੇ ਕਲਾਸ ਸੀ- ਜਨਤਕ ਤੌਰ 'ਤੇ

ਨਸ਼ਾ ਕਰਨ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਲਾਏ ਗਏ ਸਨ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਜੇਲ੍ਹ ਰਿਕਾਰਡ ਮੁਤਾਬਕ ਉਸ 'ਤੇ ਹਮਲੇ ਦਾ ਹੀ ਦੋਸ਼ ਹੈ। ਓ'ਨੀਲ ਸਾਲ 2011 ਵਿਚ 9/11 ਦੇ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ਘਾਤੇ ਓਸਾਮਾ ਬਿਨ ਲਾਦੇਨ ਨੂੰ ਇਕ ਗੁਪਤ ਹਮਲੇ ਦੌਰਾਨ ਮਾਰ ਮੁਕਾਉਣ ਮੌਕੇ ਸੁਰਖੀਆਂ ਵਿਚ ਆਇਆ ਸੀ। ਓ'ਨੀਲ ਨੇ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਸੀ ਕਿ ਲਾਦੇਨ ਨੂੰ ਗੋਲੀਆਂ ਉਸੇ ਨੇ ਮਾਰੀਆਂ ਸਨ। ਨੇਵੀ ਸੀਲ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੇ 2017 ਵਿਚ ਆਪਣੀ ਸਵੈ-ਜੀਵਨੀ 'ਦਿ ਅਪਰੇਟਰ' ਵਿਚ ਹੀ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਅਮਰੀਕੀ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਹਾਲਾਂਕਿ ਓ'ਨੀਲ ਦੇ ਇਸ ਦਾਅਵੇ ਬਾਰੇ ਕਦੇ ਵੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਜਾਂ ਇਨਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ।

ਦੀ ਸਰਹੱਦ ਪਾਰੋਂ ਹੁੰਦੀ ਘੁਸਪੈਠ ਤੇ ਅਤਿਵਾਦੀ ਫੰਡਿੰਗ ਨੈਟਵਰਕ ਸਮੇਤ ਇਸ ਖਤਰੇ ਦਾ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕਰਨ ਦੀ ਦਿਸ਼ਾ 'ਚ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦੀ ਸਹੂਂ ਖਾਧੀ। ਆਗੂਆਂ ਨੇ ਕੌਮਾਂਤਰੀ ਭਾਈਚਾਰੇ ਨੂੰ ਕੋਵਿਡ-19 ਮਹਾਮਾਰੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਆਰਥਿਕ ਬਹਾਲੀ ਦੀ ਦਿਸ਼ਾ 'ਚ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਮੁਲਕਾਂ

ਦੀ ਹਮਾਇਤ ਕਰਨ ਤੇ ਕੁਝ ਮੁਲਕਾਂ ਦੇ ਉੱਚ ਕਰਜ਼ੇ ਦੇ ਪੱਧਰ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਦਾ ਸੱਦਾ ਦਿੱਤਾ। ਆਗੂਆਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਬਰਿਕਸ ਸਮੂਹ ਗੱਲਬਾਤ ਤੇ ਕੂਟਨੀਤੀ ਰਾਹੀਂ ਯੂਕਰੇਨ ਸੰਘਰਸ਼ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਦੇ ਮਕਸਦ ਨਾਲ ਸਾਲਾਸੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਤਜਵੀਜ਼ਾਂ ਦੀ ਸ਼ਲਾਘਾ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਬਹੁ-ਮੁਲਕੀ ਮਸ਼ਕ ਦੌਰਾਨ ਅਮਰੀਕੀ ਜਹਾਜ਼ ਹਾਦਸਾਗ੍ਰਸਤ

ਕੈਨਬਰਾ: ਉੱਤਰੀ ਆਸਟਰੇਲੀਆ ਦੇ ਇਕ ਟਾਪੂ ਉੱਤੇ ਅਮਰੀਕੀ ਮੈਰੀਨ ਕੋਰ ਦਾ ਇਕ ਜਹਾਜ਼ ਬਹੁ-ਮੁਲਕੀ ਟਰੇਨਿੰਗ ਅਭਿਆਸ ਦੌਰਾਨ ਹਾਦਸਾਗ੍ਰਸਤ ਹੋ ਗਿਆ, ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਤਿੰਨ ਜਲ ਸੈਨਿਕਾਂ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ ਜਦਕਿ 20 ਜਣੇ ਜ਼ਖਮੀ ਹੋ ਗਏ। ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਜਾਰੀ ਇਕ ਬਿਆਨ ਮੁਤਾਬਕ, 'ਮੈਲਵਿਲੇ ਟਾਪੂ ਉੱਤੇ ਤਿੰਨ ਜਲ ਸੈਨਿਕਾਂ ਦੀ ਮੌਤ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਹੋਈ ਹੈ ਅਤੇ ਜਹਾਜ਼ ਵਿਚ ਸਵਾਰ 23 'ਚੋਂ ਪੰਜ ਜਲ ਸੈਨਿਕਾਂ ਨੂੰ ਗੰਭੀਰ ਜ਼ਖਮੀ ਹਾਲਤ ਵਿਚ ਇਲਾਜ ਲਈ 80 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਦੂਰ ਡਾਰਵਿਨ ਸ਼ਹਿਰ ਲਿਜਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਬੈਲ ਬੋਇੰਗ ਵੀ- 22 ਆਸਪ੍ਰੋਅ ਟਿਲਟਰਾਟਰ ਜਹਾਜ਼ ਸਥਾਨਕ ਸਮੇਂ ਮੁਤਾਬਕ ਸਵੇਰੇ ਲਗਭਗ 9.30 ਵਜੇ ਹਾਦਸਾਗ੍ਰਸਤ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ।

ਕੈਨੇਡਾ ਦੀ ਸਾਬਕਾ ਓਲੰਪੀਅਨ ਅਲੈਗਜ਼ੈਂਡਰਾ ਪੌਲ ਹਾਦਸੇ 'ਚ ਹਲਾਕ

ਓਟਵਾ: ਕੈਨੇਡਾ ਦੀ ਸਾਬਕਾ ਓਲੰਪੀਅਨ ਸਕੇਟਰ ਅਲੈਗਜ਼ੈਂਡਰਾ ਪੌਲ ਦੀ ਲੰਬੇ ਦਿਨੀਂ ਓਟਾਰੀਓ 'ਚ ਸੜਕ ਹਾਦਸੇ 'ਚ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ। ਅਲੈਗਜ਼ੈਂਡਰਾ ਪੌਲ 31 ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਸੀ। ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਪੌਲ ਆਪਣੇ ਬੱਚੇ ਨਾਲ ਇਕ ਵਾਹਨ ਵਿਚ ਸੀ ਜਦੋਂ ਮੈਲਨਕਬੋਨ ਟਾਊਨਸ਼ਿਪ ਵਿਚ ਕਾਊਂਟੀ ਰੋਡ 124 'ਤੇ ਇਕ ਟਰੱਕ ਉਸਾਰੀ ਵਾਲੇ ਜੋਨ 'ਚ ਦਾਖਲ ਹੋ ਗਿਆ ਅਤੇ ਲਾਈਨ 'ਚ ਖੜ੍ਹੀਆਂ ਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਟੱਕਰ ਮਾਰ ਦਿੱਤੀ। ਹਾਦਸੇ 'ਚ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਮਾਮੂਲੀ ਸੱਟਾਂ ਲੱਗੀਆਂ ਅਤੇ ਉਸ ਦਾ ਹਸਪਤਾਲ 'ਚ ਇਲਾਜ ਕਰਵਾਇਆ ਗਿਆ।

ਔਰਤਾਂ ਨੂੰ ਪਾਰਕਾਂ 'ਚ ਜਾਣ ਤੋਂ ਰੋਕਣ ਲਈ ਸੁਰੱਖਿਆ ਬਲ ਵਰਤਣ ਦੀ ਹਦਾਇਤ

ਇਸਲਾਮਾਬਾਦ: ਤਾਲਿਬਾਨ ਵੱਲੋਂ ਔਰਤਾਂ ਨੂੰ ਅਫਗਾਨਿਸਤਾਨ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਮਕਬੂਲ ਕੌਮੀ ਪਾਰਕਾਂ ਵਿਚ ਇਕ 'ਬੰਦ-ਏ-ਆਮਿਰ' ਪਾਰਕ ਵਿਚ ਜਾਣ ਤੋਂ ਰੋਕਣ ਲਈ ਸੁਰੱਖਿਆ ਬਲਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਇਹ ਜਾਣਕਾਰੀ ਸਦਾਚਾਰ ਮੰਤਰਾਲੇ ਦੇ ਇਕ ਤਰਜਮਾਨ ਵੱਲੋਂ ਸਾਂਝੀ ਕੀਤੀ ਸੂਚਨਾ ਵਿਚ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। ਮੰਤਰਾਲੇ ਨੇ ਦੋਸ਼ ਲਾਇਆ ਕਿ ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਕੇਂਦਰੀ ਬਾਮਿਆਨ ਸੂਬੇ ਵਿਚ ਸਥਿਤ 'ਬੰਦ-ਏ-ਆਮਿਰ' ਪਾਰਕ ਵਿਚ ਜਾਣ ਸਮੇਂ ਔਰਤਾਂ ਵੱਲੋਂ ਹਿਜਾਬ ਸਹੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਪਹਿਨਿਆ ਜਾਂਦਾ। ਇਹ ਕਦਮ ਮੰਤਰੀ

ਮੁਹੰਮਦ ਖਾਲਿਦ ਹਨਾਫੀ ਵੱਲੋਂ ਇਸ ਹਦਾਇਤ ਸੂਬੇ ਦਾ ਦੌਰਾ ਕਰਨ ਮਗਰੋਂ ਸਾਹਮਣੇ ਆਇਆ ਹੈ। ਹਨਾਫੀ ਨੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਅਤੇ ਮੌਲਵੀਆਂ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਔਰਤਾਂ ਹਿਜਾਬ ਪਹਿਨਣ ਲਈ ਸਹੀ ਤਰੀਕੇ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਰਹੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ ਨੂੰ ਔਰਤਾਂ ਨੂੰ ਸੈਲਾਨੀ ਕੇਂਦਰ 'ਤੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਰੋਕਣ ਲਈ ਆਖਿਆ ਸੀ। ਹਨਾਫੀ ਨੇ ਉਸ ਸਮੇਂ ਆਖਿਆ, "ਔਰਤਾਂ

ਲਈ ਦਰਸ਼ਨੀ ਸਥਾਨਾਂ ਦੀ ਯਾਤਰਾ ਕਰਨੀ ਜ਼ਰੂਰੀ

ਨਹੀਂ ਹੈ।" ਮੰਤਰਾਲੇ ਦੇ ਤਰਜਮਾਨ ਮੌਲਵੀ ਮੁਹੰਮਦ ਸਾਦਿਕ ਆਕਿਫ ਨੇ ਹਨਾਫੀ ਦੀਆਂ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਸਾਂਝੀ ਕੀਤੀ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਹਨਾਫੀ ਦੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਸੁਰੱਖਿਆ ਬਲਾਂ, ਮੌਲਵੀਆਂ ਅਤੇ ਬਜ਼ੁਰਗਾਂ ਦੀ ਮਦਦ ਲੈਣੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਆਕਿਫ ਨੇ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ 'ਤੇ ਸਾਂਝੀ ਕੀਤੀ ਰਿਪੋਰਟ ਨਾਲ ਬਾਮਿਆਨ ਵਿਚ ਮੰਤਰੀ ਵੱਲੋਂ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਭਾਸ਼ਣ ਦੀ ਰਿਕਾਰਡਿੰਗ ਵੀ ਸਾਂਝੀ ਕੀਤੀ ਹੈ।

ਸਾਬਕਾ ਮੰਤਰੀ ਭਾਰਤ ਭੂਸ਼ਨ ਆਸੂ 'ਤੇ ਹੁਣ ਕੇਂਦਰੀ ਏਜੰਸੀ ਦਾ ਸ਼ਿਕੰਜਾ

ਲੁਧਿਆਣਾ: ਮਨੀ ਲਾਂਡਰਿੰਗ ਅਤੇ ਦਾਣਾ ਮੰਡੀ ਟਰਾਂਸਪੋਰਟੇਸ਼ਨ ਟੈਂਡਰ ਘਪਲੇ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਈ.ਡੀ. ਨੇ ਕਾਂਗਰਸੀ ਆਗੂ ਤੇ ਸਾਬਕਾ ਮੰਤਰੀ ਭਾਰਤ ਭੂਸ਼ਨ ਆਸੂ ਤੇ ਉਸ ਦੇ ਸਾਥੀਆਂ ਦੇ ਟਿਕਾਣਿਆਂ ਉੱਤੇ ਮਾਰੇ ਗਏ ਛਾਪਿਆਂ ਦੌਰਾਨ ਕਰੀਬ ਛੇ ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੀ ਚੱਲ ਅਤੇ ਅਚੱਲ ਸੰਪੱਤੀ ਜ਼ਬਤ ਕੀਤੀ ਹੈ।

ਇਹ ਖੁਲਾਸਾ ਇਨਫੋਰਸਮੈਂਟ ਡਾਇਰੈਕਟੋਰੇਟ (ਈ.ਡੀ.) ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ 24 ਤੇ 25 ਅਗਸਤ ਨੂੰ ਈ.ਡੀ. ਵੱਲੋਂ ਛਾਪੇ ਮਾਰੇ ਗਏ ਸਨ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਈ.ਡੀ. ਨੇ ਭਾਰਤ ਭੂਸ਼ਨ ਆਸੂ ਤੇ ਉਸ ਦੇ ਨਜਦੀਕੀ ਨਗਰ ਸੁਧਾਰ ਟਰੱਸਟ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਚੇਅਰਮੈਨ ਰਮਨ ਬਾਲਾ ਸੁਬਰਾਮਨੀਅਮ ਸਣੇ ਹੋਰ ਕਈਆਂ ਦੇ ਟਿਕਾਣਿਆਂ 'ਤੇ ਛਾਪੇ ਮਾਰ ਕੇ ਪੜਤਾਲ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਈ.ਡੀ. ਨੇ ਸਾਬਕਾ ਕਾਂਗਰਸੀ ਮੰਤਰੀ ਭਾਰਤ ਭੂਸ਼ਨ ਖਿਲਾਫ ਜਾਂਚ ਤੇਜ਼ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਪਹਿਲਾਂ ਆਸੂ ਦੇ ਘਰ 'ਤੇ ਮਾਰੇ ਛਾਪੇ ਦੌਰਾਨ ਈ.ਡੀ. ਨੂੰ ਸਾਬਕਾ ਕਾਂਗਰਸੀ ਮੰਤਰੀ ਦੇ ਬੈਂਕ ਖਾਤਿਆਂ 'ਚ ਕਰੋੜਾਂ ਰੁਪਏ ਹੋਣ ਅਤੇ ਲਾਕਰਾਂ ਵਿਚ ਗਹਿਣੇ ਹੋਣ ਬਾਰੇ ਪੱਤਾ ਲੱਗਾ ਹੈ। ਸੂਤਰਾਂ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਅਗਲੇ ਹਫਤੇ ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਪੁੱਛ-ਪੜਤਾਲ ਕਰਨ ਲਈ ਈ.ਡੀ. ਭਾਰਤ ਭੂਸ਼ਨ ਆਸੂ ਨੂੰ ਜਲੰਧਰ ਤਲਬ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਈ.ਡੀ. ਦੇ ਬੁਲਾਰੇ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਛਾਪਿਆਂ ਦੌਰਾਨ ਈ.ਡੀ. ਨੂੰ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਬੈਂਕ ਖਾਤਿਆਂ 'ਚੋਂ 4.81 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਮਿਲੇ ਸਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਫਰੀਜ਼ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ 1.54 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੀ ਕੀਮਤ ਦੀਆਂ

ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਤੇ 4 ਬੈਂਕ ਲਾਕਰ ਵੀ ਸੀਲ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕੁਲ ਮਿਲਾ ਕੇ 6 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੀ ਚੱਲ ਅਤੇ ਅਚੱਲ ਸੰਪੱਤੀ ਜ਼ਬਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਈ.ਡੀ. ਨੇ ਛਾਪਿਆਂ ਦੌਰਾਨ ਡਿਜੀਟਲ ਡਿਵਾਈਸ ਤੇ 30 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਕੈਸ਼ ਵੀ ਬਰਾਮਦ ਕੀਤੇ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਨਗਰ ਸੁਧਾਰ ਟਰੱਸਟ ਵਿਚ ਗਲਤ ਢੰਗ ਨਾਲ ਅਲਾਟ ਕੀਤੇ ਗਏ ਪਲਾਟਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਵੀ ਜਾਂਚ ਅਰੰਭ ਕੀਤੀ ਹੈ।

ਹੋਰ ਕਈ ਜ਼ਿਲ੍ਹਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਆਏ ਈ.ਡੀ. ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਕੇਂਦਰ ਮਾਰਕੀਟ ਨੇੜੇ ਆਸੂ ਦੇ ਘਰ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਖੁਰਾਕ ਤੇ ਸਿਵਲ ਸਪਲਾਈ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਕੁਝ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ, ਨਗਰ ਸੁਧਾਰ ਟਰੱਸਟ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਚੇਅਰਮੈਨ ਰਮਨ ਬਾਲਾ ਸੁਬਰਾਮਨੀਅਮ, ਸਾਬਕਾ ਕੌਂਸਲਰ ਸੰਨੀ ਭੱਲਾ, ਆਸੂ ਦੇ ਪੀ.ਏ. ਇੰਦਰਜੀਤ ਇੰਦੀ, ਮੀਨੂ ਮਲਹੋਤਰਾ ਅਤੇ ਮੁਲਾਪੁਰ ਦੇ ਠੇਕੇਦਾਰ ਤੇਲੂ ਰਾਮ ਦੇ ਘਰਾਂ ਵਿਚ ਵੀ ਪੜਤਾਲ ਕੀਤੀ। ਇਸ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿਚ 150 ਤੋਂ ਵੱਧ

ਈ.ਡੀ. ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨੇ ਕਈਆਂ ਦੀ ਧੜਕਣ ਵਧਾਈ

ਲੁਧਿਆਣਾ: ਸਾਬਕਾ ਮੰਤਰੀ ਭਾਰਤ ਭੂਸ਼ਨ ਆਸੂ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਾਥੀਆਂ ਖਿਲਾਫ ਇਨਫੋਰਸਮੈਂਟ ਡਾਇਰੈਕਟੋਰੇਟ (ਈ.ਡੀ.) ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨੇ ਸਿਆਸੀ ਹਲਕਿਆਂ ਵਿਚ ਨਵੀਂ ਚਰਚਾ ਛੇੜ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਖੁਰਾਕ ਤੇ ਸਪਲਾਈ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਟੈਂਡਰ ਘੁਟਾਲੇ ਤੇ ਲੁਧਿਆਣਾ ਇੰਪਰੂਵਮੈਂਟ ਟਰੱਸਟ ਘੁਟਾਲੇ ਵਿਚ ਵਿਜੀਲੈਂਸ ਜਾਂਚ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਈ.ਡੀ. ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕਾਰਨ ਅਫਸਰਾਂ ਤੇ ਕਈ ਹੋਰਨਾਂ 'ਤੇ ਵੀ ਜਾਂਚ ਦੀ ਤਲਵਾਰ ਲਟਕ ਗਈ ਹੈ। ਦੱਸਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਈ.ਡੀ. ਦੀ ਜਾਂਚ 'ਚ ਦੋਵੇਂ ਘਪਲਿਆਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕਈ ਜਣਿਆਂ ਦੀ ਸੂਚੀ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਕਾਰਵਾਈ ਮਗਰੋਂ ਸ਼ੱਕ ਦੇ ਘੇਰੇ 'ਚ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਆਸੂ ਸਮਰਥਕਾਂ ਨੂੰ ਈ.ਡੀ. ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਮੇਂ ਜਲੰਧਰ ਦਫਤਰ ਵਿਚ ਤਲਬ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਅਧਿਕਾਰੀ ਅਤੇ ਨੀਮ ਫੌਜੀ ਬਲਾਂ ਦੇ ਜਵਾਨ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸਵੇਰੇ 6.30 ਵਜੇ ਇਕੋ ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਸਾਰੀਆਂ ਥਾਵਾਂ 'ਤੇ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ। ਪਿਛਲੀ ਕਾਂਗਰਸ ਸਰਕਾਰ ਵਿਚ ਭਾਰਤ ਭੂਸ਼ਨ ਆਸੂ ਖੁਰਾਕ ਅਤੇ ਸਿਵਲ ਸਪਲਾਈ ਮੰਤਰੀ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਉੱਪਰ ਅਨਾਜ ਦੀ ਢੇਰ-ਢੁਆਈ ਸਣੇ ਕਈ ਹੋਰ ਘੁਟਾਲਿਆਂ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਲੱਗੇ ਸਨ, ਜਿਸ 'ਤੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿਜੀਲੈਂਸ ਬਿਊਰੋ ਨੇ ਲੁਧਿਆਣਾ ਸਮੇਤ ਕਈ ਹੋਰ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਵਿਚ ਆਸੂ ਖਿਲਾਫ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਧਾਰਾਵਾਂ ਤਹਿਤ ਕੇਸ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਸਨ। ਵਿਜੀਲੈਂਸ ਬਿਊਰੋ ਨੇ ਆਸੂ ਨੂੰ 22 ਅਗਸਤ 2022 ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਉਪਰੰਤ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਈ ਮਹੀਨੇ ਜੇਲ੍ਹ ਵਿਚ ਵੀ ਰਹਿਣਾ ਪਿਆ ਸੀ। ਹੁਣ ਆਸੂ ਜ਼ਮਾਨਤ 'ਤੇ ਬਾਹਰ ਆਏ ਸਨ।

ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਕਾਂਗਰਸੀ ਆਗੂਆਂ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਜਾਣ-ਬੁੱਝ ਕੇ ਆਸੂ ਨੂੰ ਬਦਨਾਮ ਕੀਤਾ

ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਕਈਆਂ ਦਾ ਤਰਕ ਹੈ ਕਿ ਨਗਰ ਨਿਗਮ ਚੋਣਾਂ ਆ ਰਹੀਆਂ ਹਨ, ਇਸ ਲਈ ਆਸੂ 'ਤੇ ਛਾਪੇ ਮਾਰ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅਤੇ ਕਾਂਗਰਸ ਨੂੰ ਬਦਨਾਮ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਇਹ ਵੀ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਆਸੂ 'ਤੇ ਦਬਾਅ ਬਣਾ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਭਾਜਪਾ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਦੇ ਯਤਨ ਕੀਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ।

ਭਾਰਤ ਭੂਸ਼ਨ ਆਸੂ ਦੀ ਪਤਨੀ ਅਤੇ ਕੌਂਸਲਰ ਮਮਤਾ ਆਸੂ ਨੇ ਆਖਿਆ ਕਿ ਈ.ਡੀ. ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵੱਲੋਂ ਪੂਰਾ ਸਹਿਯੋਗ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਜੋ ਵੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਮੰਗੇ ਗਏ ਸਨ, ਉਹ ਦੇ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੀਆਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਤੋਂ ਡਰਨ ਵਾਲੇ ਨਹੀਂ ਹਨ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਕਿਸੇ ਦਬਾਅ ਹੇਠ ਆ ਕੇ ਉਹ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਛੱਡਣਗੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਕਾਂਗਰਸੀ ਸਨ, ਕਾਂਗਰਸੀ ਹਨ ਤੇ ਕਾਂਗਰਸੀ ਰਹਿਣਗੇ।

ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਦੀਆਂ ਖਾਲੀ ਆਸਾਮੀਆਂ 100 ਫੀਸਦੀ ਭਰੀਆਂ ਜਾਣਗੀਆਂ: ਹਰਜੋਤ ਬੈਂਸ

ਘਨੌਲੀ: ਸਿੱਖਿਆ ਮੰਤਰੀ ਹਰਜੋਤ ਸਿੰਘ ਬੈਂਸ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸਿੱਖਿਆ ਵਿਭਾਗ ਵੱਲੋਂ 16000 ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਦੀ ਭਰਤੀ ਕੀਤੀ ਜਾ ਚੁੱਕੀ ਹੈ ਅਤੇ ਹੋਰ ਨਵੇਂ ਅਧਿਆਪਕ ਭਰਤੀ ਕਰਨ ਲਈ ਲਗਾਤਾਰ ਯਤਨ ਕੀਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ "ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਜਦੋਂ ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਸੱਤਾ ਵਿਚ ਆਈ ਸੀ ਤਾਂ ਉਸ ਸਮੇਂ ਸਾਨੂੰ ਸਰਕਾਰੀ ਸਕੂਲਾਂ ਦੇ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਦੀਆਂ 30 ਫੀਸਦੀ ਆਸਾਮੀਆਂ ਖਾਲੀ ਮਿਲੀਆਂ ਸਨ ਤੇ ਹੁਣ ਸਾਡੀ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਸਕੂਲਾਂ ਵਿਚ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਦੀ ਘਾਟ ਦੂਰ ਕਰਨ ਲਈ ਲਗਾਤਾਰ ਯਤਨ ਕੀਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ।" ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਜਲਦੀ ਹੀ ਸਕੂਲਾਂ ਵਿਚ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਦੀਆਂ ਖਾਲੀ ਆਸਾਮੀਆਂ 100 ਫੀਸਦੀ ਭਰੀਆਂ ਜਾਣਗੀਆਂ। ਇਸੇ ਦੌਰਾਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਰੂਪਨਗਰ ਜਿਲ੍ਹੇ ਦੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਘੱਟ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਮਿਲਣ ਬਾਰੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਰੂਪਨਗਰ ਜਿਲ੍ਹੇ ਅੰਦਰ

ਹਾਲੇ ਗਿਰਦਾਵਰੀਆਂ ਦਾ ਕੰਮ ਮੁਕੰਮਲ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ, ਕਿਉਂਕਿ ਹਾਲੇ ਖੇਤਾਂ ਵਿਚ ਪਾਣੀ ਭਰਿਆ ਹੋਣ ਕਰ ਕੇ ਗਿਰਦਾਵਰੀ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਗਿਰਦਾਵਰੀਆਂ ਉਪਰੰਤ ਨੁਕਸਾਨੀ ਫਸਲ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰ ਕੇ ਸਰਕਾਰ ਤੋਂ ਹੋਰ ਫੰਡ ਹਾਸਲ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ।

ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਪਿੰਡਾਂ ਵਿਚ ਮੁੜ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਵੇਗੀ ਮਿੰਨੀ ਬੱਸ ਸੇਵਾ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ: ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਪਿੰਡਾਂ 'ਚ ਮਿੰਨੀ ਬੱਸ ਸੇਵਾ ਮੁੜ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਦੀ ਤਿਆਰੀ ਖਿੱਚ ਲਈ ਹੈ। ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਭਗਵੰਤ ਮਾਨ ਨੇ ਟਰਾਂਸਪੋਰਟ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨਾਲ ਮੀਟਿੰਗ ਕਰਕੇ ਸਕੀਮ ਦਾ ਖਾਕਾ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਦੇ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤੇ ਹਨ।

ਸ੍ਰੀ ਮਾਨ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਪੇਂਡੂ ਖੇਤਰ 'ਚ ਮਿੰਨੀ ਬੱਸ ਸੇਵਾ ਮੁੜ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਬਣਾਈ ਹੈ ਤਾਂ ਕਿ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਆਵਾਜਾਈ ਲਈ ਸਹੂਲਤ ਮਿਲੇ, ਉੱਥੇ ਪੜ੍ਹ-ਲਿਖੇ ਨੌਜਵਾਨ ਬੱਸ ਪਰਮਿਟ ਲੈ ਕੇ ਆਪਣਾ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਚਲਾ ਸਕਣ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਇਸ ਯੋਜਨਾ ਲਈ ਸੰਭਾਵੀ ਰੂਟਾਂ ਦੀ ਨਿਸ਼ਾਨਦੇਹੀ ਕਰਨ ਦੇ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਟਰਾਂਸਪੋਰਟ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨਾਲ ਧਾਰਮਿਕ

ਸਥਾਨਾਂ ਲਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਬੱਸ ਸੇਵਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਬਾਰੇ ਵੀ ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ।

ਚਾਹਲ ਦੀ ਅਗਾਊਂ ਜ਼ਮਾਨਤ ਅਰਜ਼ੀ ਰੱਦ ਹੋਈ

ਪਟਿਆਲਾ: ਕੈਪਟਨ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਮੀਡੀਆ ਸਲਾਹਕਾਰ ਭਰਤਇੰਦਰ ਸਿੰਘ ਚਾਹਲ ਵੱਲੋਂ ਇਥੋਂ ਦੇ ਵਧੀਕ ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ ਦੀ ਅਦਾਲਤ 'ਚ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਅਗਾਊਂ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਖਾਰਜ ਹੋ ਗਈ। ਇਸ ਮਗਰੋਂ ਹੁਣ ਚਾਹਲ ਵੱਲੋਂ ਆਪਣੇ ਵਕੀਲਾਂ ਰਾਹੀਂ ਉਪਰਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਰੁਖ ਕਰਨ ਦੀਆਂ ਤਿਆਰੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਹਨ।

ਚਾਹਲ ਦੇ ਵਕੀਲਾਂ ਐਡਵੋਕੇਟ ਸੁਮੇਸ਼ ਜੈਨ ਤੇ ਐਡਵੋਕੇਟ ਅਵਨੀਤ ਸਿੰਘ ਬਲਿੰਗ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਵਿਜੀਲੈਂਸ ਵੱਲੋਂ ਰਾਜਸੀ ਦਬਾਅ ਹੇਠ ਇਹ ਕੇਸ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਇਹ ਵੀ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ 2007 ਵਿਚ ਵੀ ਵਿਜੀਲੈਂਸ ਵੱਲੋਂ ਹੀ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕੇਸ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਪਰ ਅਦਾਲਤੀ ਸੁਣਵਾਈ ਦੌਰਾਨ ਸ੍ਰੀ ਚਾਹਲ ਬਰੀ ਹੋ ਗਏ ਸਨ।

ਇਨਕਲਾਬੀ ਲਹਿਰਾਂ ਦੇ ਮੋਹਰੀ ਰਹੇ ਮਾਸਟਰ ਬਾਰੂ ਸਤਵਰਗ ਦਾ ਦੇਹਾਂਤ

ਭਗਤਾ ਭਾਈ: ਉੱਘੇ ਨਾਵਲਕਾਰ ਅਤੇ ਇਨਕਲਾਬੀ ਲਹਿਰਾਂ ਦੇ ਮੋਹਰੀ ਰਹੇ ਮਾਸਟਰ ਬਾਰੂ ਸਤਵਰਗ (78) ਦਾ ਦੇਹਾਂਤ ਹੋ ਗਿਆ। ਉਹ ਪਿਛਲੇ ਕੁਝ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਬਿਮਾਰ ਸਨ ਤੇ ਬਠਿੰਡਾ ਦੇ ਏਮਸ ਹਸਪਤਾਲ ਵਿਚ ਦਾਖਲ ਸਨ। ਬਾਰੂ ਸਤਵਰਗ ਨੇ ਪੰਜ ਨਾਵਲ ਲਿਖੇ ਅਤੇ ਅੱਧੀ ਦਰਜਨ ਇਨਕਲਾਬੀ ਪਰਚਿਆਂ ਦੇ ਸੰਪਾਦਕ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕੀਤਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਅਰਥੀ ਨੂੰ ਮੌਢਾ ਉਨ੍ਹਾਂ

ਦੀਆਂ ਪੰਜ ਧੀਆਂ ਨੇ ਦਿੱਤਾ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਬੀ.ਕੇ.ਯੂ. (ਕ੍ਰਾਂਤੀਕਾਰੀ) ਦੇ ਚੇਅਰਮੈਨ ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਫੂਲ, ਕ੍ਰਾਂਤੀਕਾਰੀ ਕਿਸਾਨ ਯੂਨੀਅਨ ਦੇ ਸੂਬਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਡਾ. ਦਰਸ਼ਨਪਾਲ ਤੇ ਬਲਵੰਤ ਮਹਿਰਾਜ ਨੇ ਮਾਸਟਰ ਬਾਰੂ ਸਤਵਰਗ ਦੇ ਜੀਵਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਵੱਲੋਂ ਇਨਕਲਾਬੀ ਲਹਿਰਾਂ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਕਰਨ, ਲਿਖੇ ਨਾਵਲਾਂ ਤੇ ਲਏ ਘੋਲਾਂ ਬਾਰੇ ਦੱਸਿਆ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਬੀ.ਕੇ.ਯੂ. (ਕ੍ਰਾਂਤੀਕਾਰੀ), ਕ੍ਰਾਂਤੀਕਾਰੀ

ਕਿਸਾਨ ਯੂਨੀਅਨ ਪੰਜਾਬ, ਲੋਕ ਸੰਗਰਾਮ ਮੋਰਚਾ, ਕ੍ਰਾਂਤੀਕਾਰੀ ਪੇਂਡੂ ਮਜ਼ਦੂਰ ਯੂਨੀਅਨ, ਜਮਹੂਰੀ ਅਧਿਕਾਰ ਸਭਾ, ਇਨਕਲਾਬੀ ਕੇਂਦਰ, ਬੀ.ਕੇ.ਯੂ. (ਡਕੋਦਾ), ਪੰਜਾਬ ਜਮਹੂਰੀ ਮੋਰਚਾ, ਸੀ.ਪੀ.ਆਈ. ਐਲ.ਐਲ. ਲਿਬਰੇਸ਼ਨ, ਕ੍ਰਾਂਤੀਕਾਰੀ ਸਾਹਿਤ ਸਭਾ ਤੇ ਕੁਦਰਤ ਮਾਨਵ ਕੇਂਦਰਤ ਲੋਕ ਲਹਿਰ ਭਾਰਤ ਆਦਿ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਨੇ ਸ਼ਰਧਾਂਜਲੀ ਭੇਟ ਕੀਤੀ।

ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥ: ਪੰਜਾਬੀ ਸਣੇ ਦੋ ਨੂੰ ਕੈਦ

ਲੰਡਨ: ਬਰਤਾਨੀਆ ਵਿਚ ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥਾਂ ਦੀ ਤਸਕਰੀ ਕਰਨ ਦੀ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ ਰਚਣ ਦਾ ਦੋਸ਼ੀ ਕਰਾਰ ਦਿੱਤੇ ਭਾਰਤੀ ਮੂਲ ਦੇ ਵਿਅਕਤੀ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਸਾਥੀ ਨੂੰ 12 ਸਾਲ ਦੀ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਈ ਗਈ ਹੈ। ਬਰਤਾਨੀਆ ਦੀ ਨੈਸ਼ਨਲ ਕ੍ਰਾਈਮ ਏਜੰਸੀ (ਐਨ.ਸੀ.ਏ.) ਦੀ ਅਗਵਾਈ 'ਚ ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਕੇਸ ਮੁਤਾਬਕ ਭਾਰਤੀ ਮੂਲ ਦੇ ਸੰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਰਾਏ

(37) ਅਤੇ ਉਸ ਦਾ ਸਾਥੀ ਬਿਲੀ ਹੋਅਰੇ (43) ਸੰਗਠਤ ਅਪਰਾਧ ਸਮੂਹ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸਨ। ਦੋਵੇਂ ਕਾਰਗੋ ਜਹਾਜ਼ ਰਾਹੀਂ ਮੈਕਸੀਕੋ ਤੋਂ ਯੂਕੇ ਵਿਚ 30 ਕਿਲੋਗ੍ਰਾਮ ਕੋਕੀਨ ਅਤੇ 30 ਕਿਲੋਗ੍ਰਾਮ ਐਮਫੇਟਾਮਾਈਨ ਦੀ ਤਸਕਰੀ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ। ਏਜੰਸੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜੇ ਰਾਏ ਅਤੇ ਹੋਅਰੇ ਨੂੰ ਨਾ ਫੜਿਆ ਗਿਆ ਹੁੰਦਾ ਤਾਂ ਉਹ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਇਹ ਅਪਰਾਧ ਕਰਦੇ।

ਵਿਧਾਇਕ ਦੇ ਪੀ.ਏ. ਦੀ ਪਤਨੀ ਵੱਲੋਂ ਨਸ਼ੇ ਵੇਚਣ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਭਖਿਆ

ਰਾਏਕੋਟ: ਮੁਹੱਲੇ ਵਿਚ ਚੱਲ ਰਹੀ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਡਿਸਪੈਂਸਰੀ ਵਿਚ ਨਸ਼ਿਆਂ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਬਾਰੇ ਸੋਲ ਮੀਡੀਆ 'ਤੇ ਵੀਡੀਓ ਵਾਇਰਲ ਹੋਈ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿਚ 'ਆਪ' ਵਿਧਾਇਕ ਦੇ ਪੀ.ਏ. ਦੀ ਪਤਨੀ ਵੱਲੋਂ ਨਸ਼ੀਲੇ ਕੈਪਸੂਲ ਵੇਚਣ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਲਾਏ ਗਏ ਹਨ। ਇਸ ਮਾਮਲੇ 'ਤੇ ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰਾਂ ਨੇ 'ਆਪ' ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਘੇਰਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਵੀਡੀਓ ਕਾਰਨ ਚਰਚਾ ਵਿਚ ਆਈ ਡਿਸਪੈਂਸਰੀ ਤੋਂ ਮਹਿਜ਼ ਇਕ ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਦੀ ਦੂਰੀ 'ਤੇ ਮੁਹੱਲਾ ਜੋਸ਼ੀਆਂ ਵਿਚ 45 ਸਾਲਾ ਰਾਜ ਕੁਮਾਰ ਉਰਫ ਰਾਜੀ ਦੀ ਭੇਤ-ਭਰੀ ਹਾਲਤ ਵਿਚ ਲਾਸ਼ ਮਿਲਣ ਕਾਰਨ ਸ਼ਹਿਰ ਵਿਚ ਨਸ਼ਿਆਂ ਦੀ ਬੇਬੋਛ ਸਪਲਾਈ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਭਖ ਗਿਆ ਹੈ।

ਉੱਪਰ ਰਾਏਕੋਟ ਹਲਕੇ ਤੋਂ ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਵਿਧਾਇਕ ਹਾਕਮ ਸਿੰਘ ਠੇਕੇਦਾਰ ਦੇ ਪੀ.ਏ. ਕਮਲ ਸੁਖਾਣਾ ਦੀ ਪਤਨੀ ਨੀਲਮ ਵੱਲੋਂ ਇਥੋਂ ਦੇ ਮੌਲਵੀਆਂ ਮੁਹੱਲੇ ਵਿਚ ਇਕ ਧਾਰਮਿਕ ਭੇਰੇ ਦੀ ਆੜ ਹੇਠ ਚਲਾਈ ਜਾ ਰਹੀ ਚੈਰੀਟੇਬਲ ਡਿਸਪੈਂਸਰੀ ਵਿਚ ਸ਼ਰੇਆਮ ਨਸ਼ੀਲੀਆਂ ਦਵਾਈਆਂ ਵੇਚੇ ਜਾਣ ਦੀ ਵੀਡੀਓ ਵਾਇਰਲ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੀ ਸੰਸਦ ਮੈਂਬਰ ਹਰਸਿਮਰਤ ਕੌਰ ਬਾਦਲ ਨੇ ਭਗਵੰਤ

ਮਾਨ ਸਰਕਾਰ ਉੱਪਰ ਤਿੱਖਾ ਹਮਲਾ ਬੋਲਿਆ ਹੈ। ਸਿਹਤ ਵਿਭਾਗ ਵੱਲੋਂ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ

ਕੋਈ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਦੀ ਥਾਂ ਮਾਮਲੇ ਉੱਪਰ ਮਿੱਟੀ ਪਾਉਣ ਦੇ ਯਤਨ ਤਹਿਤ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਡਰੱਗ ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਰੂਪਪ੍ਰੀਤ ਕੌਰ ਨੇ ਛਾਪੇਮਾਰੀ ਵੀ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਇਹ ਵੀ ਮੰਨਿਆ ਕਿ ਇਹ ਡਿਸਪੈਂਸਰੀ ਅਣਅਧਿਕਾਰਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਚਲਾਈ ਜਾ ਰਹੀ ਸੀ ਪਰ ਡਿਸਪੈਂਸਰੀ ਦੀ ਸੰਚਾਲਕ ਵਿਰੁੱਧ ਕੋਈ ਕਾਰਵਾਈ ਬਾਰੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਚੁੱਪ

ਕਰ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਰਵਾਨਾ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਪ੍ਰੈੱਸ ਕਾਨਫਰੰਸ ਦੌਰਾਨ ਹਲਕਾ ਵਿਧਾਇਕ ਹਾਕਮ ਸਿੰਘ ਠੇਕੇਦਾਰ ਨੇ ਇਸ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਰਾਜਨੀਤਕ ਵਿਰੋਧੀਆਂ ਦੀ ਚਾਲ ਦੱਸਦਿਆਂ ਦੋਸ਼ ਲਾਇਆ ਕਿ ਅਗਾਮੀ ਚੋਣਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਅਕਸ ਖਰਾਬ ਕਰਨ ਦੇ ਯਤਨ ਕੀਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਉੱਪਰ ਵਿਧਾਇਕ ਦੇ ਨਿੱਜੀ ਸਹਾਇਕ ਕਮਲ ਸੁਖਾਣਾ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਸ ਦੀ ਪਤਨੀ ਨੀਲਮ ਰਾਣੀ ਨੇ ਡਾਕਟਰੀ ਸਿੱਖਿਆ ਦਾ ਕੋਈ ਡਿਗਰੀ ਜਾਂ ਡਿਪਲੋਮਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਉਸ ਦੀ ਪਤਨੀ ਨੇ ਜਲੰਧਰ ਦੇ ਇਕ ਨਿੱਜੀ ਹਸਪਤਾਲ ਵਿਚ 10 ਸਾਲ ਦਾ ਤਜਰਬਾ ਹਾਸਲ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਸੇਵਾ ਭਾਵਨਾ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰਦੀ ਸੀ।

ਹਾੜੀ ਦੀਆਂ ਫਸਲਾਂ ਦਾ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਸਮਰਥਨ ਮੁੱਲ ਵਧਾਉਣ ਦੀ ਸਿਫਾਰਸ਼

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ: ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਖੇਤੀ ਲਾਗਤ ਤੇ ਮੁੱਲ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੂੰ ਸਾਲ 2024-25 'ਚ ਹਾੜੀ ਸੀਜ਼ਨ 'ਚ ਕਣਕ ਦਾ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਸਮਰਥਨ ਮੁੱਲ 3077 ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਕੁਇੰਟਲ ਕਰਨ ਦਾ ਸੁਝਾਅ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਕੇਂਦਰ ਨੇ 2125 ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਕੁਇੰਟਲ 'ਚ 7.1 ਫੀਸਦੀ ਦੇ ਵਾਧੇ ਨਾਲ 2275 ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਕੁਇੰਟਲ ਕਰਨ ਦੀ ਤਜਵੀਜ਼ ਦਿੱਤੀ ਹੈ।

ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਹਾੜੀ ਦੀਆਂ ਮੁੱਖ ਚਾਰ ਫਸਲਾਂ ਦਾ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਸਮਰਥਨ ਮੁੱਲ ਵਧਾਉਣ ਦੀ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਜਾਣਕਾਰੀ ਅਨੁਸਾਰ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਖੇਤੀ ਲਾਗਤ ਤੇ ਮੁੱਲ ਕਮਿਸ਼ਨ ਵੱਲੋਂ ਹਾੜੀ ਦੀਆਂ ਮੁੱਖ ਚਾਰ ਫਸਲਾਂ ਦਾ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਸਮਰਥਨ ਮੁੱਲ ਤੈਅ ਕਰਨ ਲਈ ਇਕ ਤਜਵੀਜ਼ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਮਗਰੋਂ ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਤੋਂ ਸੁਝਾਅ ਮੰਗਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੇ ਸਾਲ 2023-24 'ਚ ਜੌਂ ਦੀ ਐਮ.ਐਸ.ਪੀ. 1735 ਤੋਂ ਵਧਾ ਕੇ 2024-25 'ਚ 1850 ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਕੁਇੰਟਲ ਕਰਨ ਦੀ ਤਜਵੀਜ਼ ਰੱਖੀ ਸੀ। ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਇਹ ਮੁੱਲ 2333 ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਕੁਇੰਟਲ ਕਰਨ ਦਾ

ਸੁਝਾਅ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕੇਂਦਰੀ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੇ ਛੋਲਿਆਂ ਦਾ ਭਾਅ 2023-24 'ਚ 5335 ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਕੁਇੰਟਲ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਸਾਲ 2024-25 'ਚ 5440 ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਕੁਇੰਟਲ ਕਰਨ ਦੀ ਤਜਵੀਜ਼ ਦਿੱਤੀ ਹੈ, ਜਦਕਿ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਨੇ

ਇਸ ਸਾਲ ਲਈ ਛੋਲਿਆਂ ਦੀ ਐਮ.ਐਸ.ਪੀ. 6518 ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਕੁਇੰਟਲ ਕਰਨ ਦਾ ਸੁਝਾਅ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਇਹ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਤਜਵੀਜ਼ ਨਾਲੋਂ 20 ਫੀਸਦੀ ਦੇ ਕਰੀਬ ਵਧ ਹੈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕੇਂਦਰੀ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੇ ਸਰ੍ਹੋਂ ਦਾ ਭਾਅ ਸਾਲ 2023-24 'ਚ 5450 ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਕੁਇੰਟਲ

ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਵੱਲੋਂ ਸੂਬੇ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਕਾਰਜਾਂ ਦਾ ਜਾਇਜ਼ਾ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ: ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਭਗਵੰਤ ਸਿੰਘ ਮਾਨ ਨੇ ਸੂਬੇ 'ਚ ਚੱਲ ਰਹੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟਾਂ ਦੇ ਕੰਮਕਾਜ ਦਾ ਜਾਇਜ਼ਾ ਲਿਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਸੂਬੇ ਦੇ ਹਰੇਕ ਨਾਗਰਿਕ ਨੂੰ ਪੀਣ ਵਾਲਾ ਸਾਫ਼ ਪਾਣੀ ਤੇ ਬੁਨਿਆਦੀ ਸਹੂਲਤਾਂ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਵਾਏਗੀ। ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਇਹ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਤੈਅ ਸਮੇਂ 'ਚ ਮੁਕੰਮਲ ਕਰਨ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟਾਂ ਦਾ ਸਬੰਧਤ ਏਜੰਸੀ ਪਾਸੋਂ ਨਿਰੀਖਣ ਕਰਵਾਉਣ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ। ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਭਗਵੰਤ ਮਾਨ ਨੇ ਸਥਾਨਕ ਸਰਕਾਰਾਂ ਬਾਰੇ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨਾਲ ਮੀਟਿੰਗ ਦੌਰਾਨ ਸੂਬੇ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ਵ ਪੱਧਰ ਦਾ ਬੁਨਿਆਦੀ ਢਾਂਚਾ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਵਾਉਣ ਦੀ ਲੋੜ ਉਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਮਾਰਟ ਸਿਟੀ ਮਿਸ਼ਨ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਸੂਬੇ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਆਹਲਾ ਦਰਜੇ ਦਾ ਬੁਨਿਆਦੀ ਢਾਂਚਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਸ਼ਹਿਰੀਆਂ ਨੂੰ ਚੰਗੇ ਜੀਵਨ ਲਈ ਸਹੂਲਤਾਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸ ਵਿਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਿਸਮ ਦੀ ਕੋਤਾਹੀ ਬਰਦਾਸ਼ਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਸਾਲ 2024-25 'ਚ 5650 ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਕੁਇੰਟਲ ਕਰਨ ਦੀ ਤਜਵੀਜ਼ ਦਿੱਤੀ ਹੈ, ਜਦਕਿ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਸਰ੍ਹੋਂ ਦੀ ਐਮ.ਐਸ.ਪੀ. 10 ਫੀਸਦੀ ਵਾਧੇ ਨਾਲ 6199 ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਕੁਇੰਟਲ ਕਰਨ ਦਾ ਸੁਝਾਅ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਗੌਰਤਲਬ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸਾਨਾਂ ਵੱਲੋਂ ਪਿਛਲੇ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਹਾੜੀ ਤੇ ਸਾਉਣੀ ਦੀਆਂ ਫਸਲਾਂ ਦਾ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਸਮਰਥਨ ਮੁੱਲ ਵਧਾਉਣ ਦੀ

ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ, ਪਰ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਇਸ ਮੰਗ ਨੂੰ ਕੋਈ ਤਵੱਜੋ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ।

ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੀ ਮੰਗ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਖੇਤੀ ਲਾਗਤ ਤੇ ਮੁੱਲ ਕਮਿਸ਼ਨ ਵੱਲੋਂ ਹਾੜੀ ਦੀਆਂ ਫਸਲਾਂ 'ਚ ਨਿਗੁਣਾ ਵਾਧਾ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਜਦਕਿ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਫਸਲਾਂ ਦੇ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਸਮਰਥਨ ਮੁੱਲ ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਵਾਧਾ ਕਰਨ ਦਾ ਸੁਝਾਅ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।

ਭਗਵੰਤ ਮਾਨ ਵੱਲੋਂ 'ਸਰਫੇਸ ਸੀਡਰ' ਉਤੇ ਸਬਸਿਡੀ ਨੂੰ ਹਰੀ ਝੰਡੀ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ: ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਭਗਵੰਤ ਮਾਨ ਨੇ ਫਸਲਾਂ ਦੀ ਰਹਿੰਦ-ਖੂੰਹਦ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਬਿਹਤਰ ਢੰਗ ਨਾਲ ਕਰਨ ਲਈ ਵਾਤਾਵਰਨ ਪੱਖੀ 'ਸਰਫੇਸ ਸੀਡਰ' ਉਤੇ ਸਬਸਿਡੀ ਦੇਣ ਲਈ ਹਰੀ ਝੰਡੀ ਦੇ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਵੱਲੋਂ ਵਿਕਸਤ ਕੀਤੀ ਇਸ ਤਕਨੀਕ ਨੂੰ ਫਸਲੀ ਰਹਿੰਦ-ਖੂੰਹਦ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਸਕੀਮ (ਸੀ.ਆਰ.ਐਮ) ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਨਵੀਂ ਵਿਕਸਤ ਕੀਤੀ ਤਕਨੀਕ ਉਤੇ 50 ਫੀਸਦੀ ਸਬਸਿਡੀ ਦੇਣ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪਿੰਡ ਸਤੋਜ (ਸੰਗਰੂਰ) ਵਿਚ ਲਾਗੂ ਕੀਤੇ ਪਾਇਲਟ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਦੇ ਨਤੀਜਿਆਂ ਨੂੰ ਦੇਖਦੇ ਹੋਏ 'ਸਰਫੇਸ ਸੀਡਰ' ਦੀ ਤਕਨੀਕ ਫਸਲਾਂ ਦੀ

ਰਹਿੰਦ-ਖੂੰਹਦ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਰਗਰ ਸਿੱਧ ਹੋਈ ਹੈ।

ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ 80,000 ਰੁਪਏ ਦੀ ਕੀਮਤ ਵਾਲੀ ਇਸ ਮਸ਼ੀਨ ਉਤੇ 50 ਫੀਸਦੀ ਸਬਸਿਡੀ ਮਿਲੇਗੀ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਕਿਸਾਨ ਨੂੰ ਇਸ ਮਸ਼ੀਨ ਲਈ 40,000 ਰੁਪਏ ਹੀ ਖਰਚ ਕਰਨੇ ਪੈਣਗੇ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਫਸਲਾਂ ਦੀ ਰਹਿੰਦ-ਖੂੰਹਦ ਦੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਲਈ 1,52,300 ਮਸ਼ੀਨਾਂ ਲਈ ਹੁਣ ਤੱਕ ਕੁੱਲ 65,421 ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਈਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਫਸਲਾਂ ਦੀ ਰਹਿੰਦ-ਖੂੰਹਦ ਨੂੰ ਸਾੜਨ ਦੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਉਤੇ ਕਾਬੂ ਪਾਉਣ ਲਈ ਕੋਈ ਕਸਰ ਬਾਕੀ ਨਹੀਂ ਛੱਡੀ ਜਾਵੇਗੀ।

... ਹੁਣ ਸਰਪੰਚਾਂ ਦੇ ਮਾਣ ਭੱਤੇ ਦੀ ਯਾਦ ਆਈ!

ਮੁਹਾਲੀ: ਪੇਂਡੂ ਵਿਕਾਸ ਤੇ ਪੰਚਾਇਤ ਵਿਭਾਗ ਨੂੰ ਰਾਜ ਦੀਆਂ ਪੰਚਾਇਤਾਂ ਭੰਗ ਕਰਨ ਮਗਰੋਂ ਸਰਪੰਚਾਂ ਦੇ ਮਾਣ ਭੱਤੇ ਦੀ ਯਾਦ ਆਈ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਸਰਪੰਚ ਨੂੰ 1200 ਪ੍ਰਤੀ ਮਹੀਨੇ ਦਾ ਮਾਣ ਭੱਤਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਸੀ, ਜੋ ਪਿਛਲੇ ਸੱਤ-ਅੱਠ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਬੰਦ ਹੈ।

ਹਰੇਕ ਸਰਪੰਚ ਦੇ ਮਾਣ ਭੱਤੇ ਦੀ ਪੰਜ ਸਾਲ ਦੀ ਰਾਸ਼ੀ 72 ਹਜ਼ਾਰ ਬਣਦੀ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ 13,251 ਦੇ ਕਰੀਬ ਪੰਚਾਇਤਾਂ ਹਨ ਤੇ ਜਿਸ ਅਨੁਸਾਰ ਸੂਬੇ ਦੇ ਸਰਪੰਚਾਂ ਦੀ ਪੰਜ ਸਾਲਾਂ ਦਾ ਮਾਣ ਭੱਤਾ 95 ਕਰੋੜ, 33 ਲੱਖ, 52 ਹਜ਼ਾਰ ਬਣਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਬਕਾਇਆ ਖੜ੍ਹੀ ਹੈ। ਪੇਂਡੂ ਵਿਕਾਸ ਤੇ ਪੰਚਾਇਤ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਪੰਚਾਇਤੀ ਰਾਜ ਦੇ ਕੰਟਰੋਲਰ (ਵਿੱਤ) ਵੱਲੋਂ 22 ਅਗਸਤ ਨੂੰ ਰਾਜ ਦੇ ਏ.ਡੀ.ਸੀ(ਡੀ)

ਸਕਦੇ ਹਨ। ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸੂਬਾ ਤੇ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਗਰਾਂਟ ਵਿਚੋਂ ਇਹ ਮਾਣ ਭੱਤਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਪੰਚਾਇਤਾਂ ਕੋਲ ਆਪਣੀ ਆਮਦਨ ਦਾ ਕੋਈ ਸਰੋਤ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸੂਚੀ ਮੰਗੀ ਗਈ ਹੈ।

ਪੰਚਾਇਤਾਂ ਭੰਗ ਕਰਨ ਮਗਰੋਂ ਪਿੰਡਾਂ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਕਾਰਜਾਂ ਲਈ ਪੰਚਾਇਤ ਵਿਭਾਗ ਨੇ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਜੇ.ਈ. ਐਸ.ਈ.ਪੀ.ਓ. ਵੀਡੀਓ, ਗ੍ਰਾਮ ਸੇਵਕਾਂ ਨੂੰ ਸਰਪੰਚਾਂ ਦੀ ਥਾਂ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਨਿਯੁਕਤ ਕਰਨ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਮੁਕੰਮਲ ਕਰ ਲਈ ਹੈ। ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਗੁਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਖਹਿਰਾ ਨੇ ਪਿੰਡਾਂ ਵਿਚ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤੇ ਪ੍ਰਬੰਧਕਾਂ ਨੂੰ ਗ੍ਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤਾਂ ਦੀਆਂ ਤਾਕਤਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇਣ ਸਬੰਧੀ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਜਾਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।

ਬਠਿੰਡਾ ਹਵਾਈ ਅੱਡੇ ਤੋਂ ਅਗਲੇ ਮਹੀਨੇ ਉਡਾਣਾਂ ਦੀ ਆਸ ਬੱਝੀ

ਬਠਿੰਡਾ: ਬਠਿੰਡਾ ਦੇ ਸਿਵਲ ਏਅਰ ਪੋਰਟ 'ਤੇ ਤਿੰਨ ਸਾਲ ਦੇ ਵਕਫ਼ੇ ਮਗਰੋਂ ਰੌਣਕ ਪਰਤਣ ਦੀ ਆਸ ਬੱਝ ਗਈ ਹੈ। ਜਾਣਕਾਰੀ ਅਨੁਸਾਰ ਬਠਿੰਡਾ ਹਵਾਈ ਅੱਡੇ 'ਤੇ ਉਡਾਣਾਂ ਲਈ ਅਲਾਇੰਸ ਏਅਰ (ਏ.ਏ) ਤੇ ਬਿੱਗ ਫਲਾਈ ਚਾਰਟਰ ਨੇ ਹਾਮੀ ਭਰ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਬਿੱਗ ਫਲਾਈ ਚਾਰਟਰ ਏਅਰ ਕੰਪਨੀ ਦੀ ਟੀਮ ਬਠਿੰਡਾ ਏਅਰ ਪੋਰਟ ਉਤੇ ਪੁੱਜ ਗਈ ਹੈ। ਏਅਰ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਸੌਰਭ ਕੋਸ਼ਿਕ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਸਤੰਬਰ ਮਹੀਨੇ 'ਚ ਗਾਜ਼ੀਆਬਾਦ ਦੇ ਹਿੰਡਨ ਏਅਰਪੋਰਟ ਤੋਂ ਬਠਿੰਡਾ ਲਈ ਇਕ ਵਾਰ 19 ਸੀਟਾਂ ਵਾਲਾ ਜਹਾਜ਼ ਉਡਾਣ ਭਰੇਗਾ, ਜਿਸ ਬਾਰੇ ਸਮਾਂ ਸਾਰਣੀ ਛੇਤੀ ਹੀ ਮਿਲ ਜਾਵੇਗੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਹਵਾਈ ਹੱਡੇ 'ਤੇ ਕੰਪਨੀ ਦਾ ਸਟਾਫ਼ ਪੁੱਜ ਗਿਆ ਹੈ ਤੇ ਦਫ਼ਤਰ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਏਅਰ ਅਥਾਰਟੀ ਨਾਲ ਕਾਗਜ਼ੀ ਕਾਰਵਾਈ ਮੁਕੰਮਲ ਕਰਨ ਦਾ ਕੰਮ ਜਾਰੀ ਹੈ। ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਬਠਿੰਡਾ ਹਵਾਈ ਅੱਡੇ ਲਈ ਅਲਾਇੰਸ ਏਅਰ ਕੰਪਨੀ ਵੱਲੋਂ ਹਵਾਈ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਜਾ

ਰਹੀਆਂ ਸਨ। 28 ਨਵੰਬਰ 2020 ਤੋਂ ਇਸ ਕੰਪਨੀ ਨੇ ਦਿੱਲੀ ਰੂਟ 'ਤੇ ਸੇਵਾਵਾਂ ਬੰਦ ਕਰ

ਦਿੱਤੀਆਂ। ਇੱਥੇ 21 ਸਤੰਬਰ ਤੋਂ ਹਵਾਈ ਸੇਵਾਵਾਂ ਮੁੜ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ।

ਸੂਬੇ ਦੀ ਆਰਥਿਕ ਮਜ਼ਬੂਤੀ ਲਈ 'ਪੰਜਾਬ ਵਿਜ਼ਨ' ਤਿਆਰ

ਪਟਿਆਲਾ: ਵਿੱਤ ਮੰਤਰੀ ਹਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਚੀਮਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸੂਬੇ ਨੂੰ ਮੁੜ ਲੀਹ 'ਤੇ ਲਿਆ ਕੇ ਰੰਗਲਾ ਪੰਜਾਬ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ 'ਪੰਜਾਬ ਵਿਜ਼ਨ ਡਾਕੂਮੈਂਟ' ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਤਹਿਤ ਬਿਹਤਰ ਸੇਵਾਵਾਂ ਸਮੇਤ ਆਰਥਿਕ ਮਜ਼ਬੂਤੀ ਲਈ ਵੀ ਰਣਨੀਤੀ ਉਲੀਕੀ ਗਈ ਹੈ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਬਿਨਾਂ ਵਾਧੂ ਟੈਕਸ ਦਾ ਬੋਝ ਪਾਇਆਂ ਟੈਕਸ ਚੋਰੀ ਰੋਕ ਕੇ ਹੀ ਪਿਛਲੇ ਵਿੱਤੀ ਸਾਲ ਦੌਰਾਨ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਵਿਚ ਪੰਜ ਹਜ਼ਾਰ ਕਰੋੜ ਦਾ ਵਾਧਾ ਕੀਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਸਾਲ ਹੋਰ ਪੰਜ ਹਜ਼ਾਰ ਕਰੋੜ ਵਸੂਲਣ ਦਾ ਟੀਚਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ 2022 ਵਿਚ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਵਸੂਲੀ 11,808 ਕਰੋੜ ਸੀ, ਜੋ 2023 ਵਿਚ 16,200 ਕਰੋੜ ਹੋ ਗਈ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿੱਤੀ ਸਾਲ ਦੌਰਾਨ ਇਸ ਵਸੂਲੀ ਦਾ

ਟੀਚਾ 20,509 ਕਰੋੜ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੂੰ 21 ਹਜ਼ਾਰ ਕਰੋੜ ਦਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਵਿਚ 'ਜੀ-20 ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਕੰਨੈਕਟ' ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਨ ਕਰਦਿਆਂ ਹਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਚੀਮਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਅਰਥ ਵਿਵਸਥਾ ਵਿਚ ਸੁਧਾਰ ਲਈ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ। ਹੁਣ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਸਾਜ਼ਗਾਰ ਮਾਰੋਲ ਹੋਣ ਸਦਕਾ ਪੰਜਾਬ ਨਿਵੇਸ਼ ਸੰਮੇਲਨ ਦੌਰਾਨ 52 ਹਜ਼ਾਰ ਕਰੋੜ ਦਾ ਨਿਵੇਸ਼ ਆਇਆ ਹੈ।

ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਦੌਰਾਨ 'ਦਿ ਰਾਈਜ਼ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਇਨ ਗਲੋਬਲ ਸਟੇਜ' ਵਿਸ਼ੇ 'ਤੇ ਗੱਲ ਕਰਦਿਆਂ, ਅੰਬੈਸਡਰ ਨਵਦੀਪ ਸੂਰੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਭਾਰਤ ਨੇ ਵਿਦੇਸ਼ ਨੀਤੀ ਤਹਿਤ ਸੰਸਾਰ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਵੱਖਰੀ ਪਛਾਣ ਬਣਾਈ ਹੈ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਆਰਥਿਕ ਮਾਹਿਰ ਪ੍ਰੋ. ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਘੁੰਮਣ ਤੇ ਰਾਹੁਲ ਰੰਜਨ ਨੇ ਵੀ ਸੰਬੋਧਨ ਕੀਤਾ।

ਭਗਵੰਤ ਮਾਨ ਵੱਲੋਂ ਪੰਜਾਬ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ 'ਚ ਹੋਸਟਲ ਲਈ 48.91 ਕਰੋੜ ਜਾਰੀ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ: ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਭਗਵੰਤ ਸਿੰਘ ਮਾਨ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਵਿਚ ਕੁੜੀਆਂ ਤੇ ਮੁੰਡਿਆਂ ਦਾ ਹੋਸਟਲ ਬਣਾਉਣ ਲਈ 48.91 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਜਾਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਹਨ। ਇਸ ਵਿਚ ਕੁੜੀਆਂ ਦੇ ਹੋਸਟਲ ਲਈ 23 ਕਰੋੜ ਅਤੇ ਮੁੰਡਿਆਂ ਦੇ ਹੋਸਟਲ ਲਈ 25.91 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਹਨ। ਇਸ ਬਾਰੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਟਵੀਟ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ, 'ਪੰਜਾਬ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਲਈ ਅਸੀਂ ਲਗਾਤਾਰ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੇ

ਹਾਂ, ਪਿਛਲੇ ਦਿਨੀਂ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਵਿਖੇ ਕੁੜੀਆਂ ਤੇ ਮੁੰਡਿਆਂ ਦੇ ਹੋਸਟਲ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਦਿੱਤੀ ਸੀ ਤੇ ਮੈਂ ਆਪ ਮੌਕੇ ਉਤੇ ਜਾ ਕੇ ਨਿਰੀਖਣ ਵੀ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਹੁਣ ਮੈਂ ਕੁੜੀਆਂ ਦੇ ਹੋਸਟਲ ਲਈ 23 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਤੇ ਮੁੰਡਿਆਂ ਦੇ ਹੋਸਟਲ ਲਈ 25.91 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਜਾਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਨੇ। ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਵਿਖੇ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਹੋਸਟਲ ਬਣਾਵਾਂਗੇ। ਪੰਜਾਬ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਸਾਡੀ ਵਿਰਾਸਤ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੀ ਰਾਖੀ ਲਈ ਅਸੀਂ ਵਚਨਬੱਧ ਹਾਂ।'

ਸਿੱਖੀ ਪ੍ਰਚਾਰ: ਸਿੰਗਾਪੁਰ 'ਚ ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਨਿਯੁਕਤ

ਸਿੰਗਾਪੁਰ: ਵੱਕਾਰੀ ਨੈਸ਼ਨਲ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਆਫ ਸਿੰਗਾਪੁਰ ਨੇ ਸਿੱਖੀ ਦੇ ਪ੍ਰਚਾਰ ਅਤੇ ਪਾਸਾਰ ਲਈ ਯੂਕੇ ਆਧਾਰਿਤ ਭਾਰਤੀ ਮੂਲ ਦੇ ਅਕਾਦਮੀਸ਼ੀਅਨ ਜਸਜੀਤ ਸਿੰਘ (51) ਨੂੰ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਹੈ।

ਜਸਜੀਤ ਸਿੰਘ ਇਸ ਸਮੇਂ ਯੂਕੇ ਦੀ ਲੀਡਸ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ 'ਚ ਸਹਾਇਕ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਵਜੋਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨਿਭਾਅ ਰਹੇ ਹਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਿੱਖ ਸਟੱਡੀਜ਼ ਦੇ ਖੇਤਰ ਦਾ ਮਾਹਿਰ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਨੈਸ਼ਨਲ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਆਫ ਸਿੰਗਾਪੁਰ ਦੇ ਫੈਕਲਟੀ ਆਫ

ਆਰਟਸ ਅਤੇ ਸੋਸ਼ਲ ਸਾਇੰਸਿਜ਼ ਦੇ ਡੀਨ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਲਿਓਨਲ ਵੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜਸਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨਾ

ਸਿਰਫ ਸਿੰਗਾਪੁਰ ਸਗੋਂ ਕੌਮਾਂਤਰੀ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਵੀ ਸਿੱਖ ਰਹਿਤ ਮਰਿਆਦਾ ਬਾਰੇ ਜਾਗਰੂਕ ਕਰਨਗੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਪਲੇਠੇ ਸੈਂਟਰਲ ਸਿੱਖ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਬੋਰਡ 'ਚ ਵਿਜ਼ਿਟਿੰਗ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ (ਚੇਅਰ) ਵਜੋਂ ਜਸਜੀਤ ਸਿੰਘ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ। ਬੋਰਡ ਨੇ ਸਿੱਖ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਨਾਲ 10 ਲੱਖ ਸਿੰਗਾਪੁਰੀ ਡਾਲਰ ਤੋਂ ਵੱਧ ਰਕਮ ਇਕੱਠੀ ਕੀਤੀ ਹੈ ਜਿਸ 'ਚ ਸਿੰਗਾਪੁਰ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਵੀ ਇੰਨਾ ਹੀ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾਇਆ ਹੈ। ਜਸਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਅੰਡਰ ਗਰੈਜੂਏਟ ਦੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਾਉਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।

ਮੈਂ ਗੁਰਬਾਣੀ ਆਧਾਰੁ ਹੈ ਗੁਰਬਾਣੀ ਲਾਗਿ ਰਹਾਉ ॥

ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੇ
ਪਹਿਲੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਦਿਹਾੜੇ ਨੂੰ ਸਮਰਪਿਤ

ਗੁਰਮਤਿ ਸਮਾਗਮ

1, 2 ਅਤੇ 3 ਸਤੰਬਰ 2023
ਸ਼ੁੱਕਰਵਾਰ, ਸ਼ਨੀਵਾਰ, ਐਤਵਾਰ

ਗੁਰੂ ਪਿਆਰੀ ਸਾਧ ਸੰਗਤ ਜੀ
1 ਅਤੇ 2 ਸਤੰਬਰ ਸ਼ਾਮ 6 ਤੋਂ ਰਾਤ 8
ਅਤੇ 3 ਸਤੰਬਰ 2023 ਨੂੰ
ਸਵੇਰੇ 9 ਤੋਂ ਦੁਪਹਿਰ 1:30 ਵਜੇ ਤੱਕ
ਦੀਵਾਨ ਸਜਾਏ ਜਾਣਗੇ।

ਭਾਈ ਸਰਬਜੀਤ ਸਿੰਘ ਧੁੰਦਾ ਗੁਰਮਤਿ ਵਿਚਾਰਾਂ ਦੀ ਸਾਂਝ ਪਾਉਣਗੇ

ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਦਿਹਾੜੇ ਦੀ ਲੱਖ-ਲੱਖ ਵਧਾਈ ਹੋਵੇ

ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਸਮੇਤ ਹਾਜ਼ਰੀਆਂ ਭਰ ਕੇ ਗੁਰਬਾਣੀ ਇਤਿਹਾਸ ਸਰਵਣ ਕਰੋ ਜੀ

ਗੁਰੂ ਕਾ ਲੰਗਰ ਅਤੁੱਟ ਵਰਤੇਗਾ

Gurdwara Gur Nanak Darbar

425 S High School RD, Indianapolis IN 46241

Phone No. (317) 247-7454

www.facebook.com/GurdwaraPlainfield

ਸਜਣ ਮੇਰੇ ਰੰਗੁਲੇ ਜਾਇ ਸੁਤੇ ਜੀਰਾਣਿ

ਪਿਛਲੇ ਦਿਨੀਂ ਮੇਰੀ ਤਬੀਅਤ ਠੀਕ ਨਹੀਂ ਰਹੀ। ਮਾੜੀ ਗੱਲ ਇਹ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਿਨਾਂ ਵਿਚ ਮੇਰੇ ਕਈ ਸਾਥੀ ਅਕਾਲ ਚਲਾਣਾ ਕਰ ਗਏ। ਮੈਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸ਼ਰਧਾਂਜਲੀ ਸਮਾਗਮਾਂ ਉੱਤੇ ਵੀ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਿਆ।

ਅਗਾਂਹਵਧੂ ਤੇ ਪ੍ਰਤੀਬਧ ਪੰਜਾਬੀ ਲੇਖਕ ਹਰਭਜਨ ਸਿੰਘ ਹੁੰਦਲ ਮੇਰਾ ਹਾਣੀ ਸੀ। ਉਸਦੇ ਪੁਰਖਿਆਂ ਨੂੰ ਗੌਰੀ ਸਰਕਾਰ ਵਲੋਂ ਅਲਾਟ ਕੀਤੀਆਂ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਿਚ ਰਹਿ ਗਈਆਂ। ਬਾਰਾਂ ਨੂੰ ਖੇਤੀ ਦੇ ਯੋਗ ਕੀਤਾ ਤਾਂ ਸਨ ਸੰਤਾਲੀ ਦੀ ਦੇਸ਼ ਵੰਡ ਪਿਛੋਂ ਸਭ ਕੁਝ ਛੱਡ ਛੁਡਾ ਕੇ ਏਧਰ ਫੱਤੂ ਚੱਕ (ਕਪੂਰਥਲਾ) ਆਣ ਡੇਰਾ ਲਾਇਆ। ਹੁੰਦਲ ਸਾਰੀ ਉਮਰ ਅਗਾਂਹਵਧੂ ਸਾਹਿਤ ਤੇ ਸਭਿਆਚਾਰ ਨਾਲ ਜੁੜਿਆ ਰਿਹਾ। ਓਧਰੋਂ ਏਧਰ ਆਉਣ ਵਾਲਾ ਸ਼ਿਵਨਾਥ ਵੀ ਮੇਰਾ ਹਾਣੀ ਸੀ, ਜਿਸਨੇ ਸਾਦ ਮੁਰਾਦੀ ਰਚਨਾਕਾਰੀ ਨਾਲ ਪਾਠਕਾਂ ਦਾ ਮਨ ਮੋਹਿਆ। ਉਹ ਸਦਾ ਸਾਈਕਲ 'ਤੇ ਸਵਾਰ ਮਿਲਦਾ ਤੇ ਜਾਂ ਫੇਰ ਕਾਪੀ ਕਲਮ ਲੈ ਕੇ ਕਿਸੇ ਨਾ ਕਿਸੇ ਰੁੱਖ ਥੱਲੇ ਬੈਠਾ ਦੇਖਿਆ ਜਾਂਦਾ। ਉਸ ਦੀਆਂ ਕਵਿਤਾਵਾਂ ਤੇ ਕਹਾਣੀਆਂ ਬਿਰਖਾਂ ਨੂੰ ਪੈਣ ਵਾਲੇ ਬੂਰ ਵਰਗੀਆਂ ਹੁੰਦੀਆਂ।

ਤੁਰ ਗਏ ਸੱਜਣਾਂ ਵਿਚੋਂ ਦੋ ਰੂਹਾਂ ਦਾ ਸਬੰਧ ਮੇਰੀ ਪੜ੍ਹਾਈ ਦੇ ਮੁਢਲੇ ਦਿਨਾਂ ਨਾਲ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਪਿੰਡ ਬਾਹੋਮਾਜਰਾ ਦੇ ਜੰਮਪਲ ਜਸਟਿਸ ਸੁਖਦੇਵ ਸਿੰਘ ਕੰਗ ਦੀ ਜੀਵਨ ਸਾਥਣ ਰਣਬੀਰ ਕੌਰ ਮੇਰੀ ਭੈਣ ਵਰਗੀ ਭਰਜਾਈ ਸੀ। ਮੈਂ ਵੀ ਮਿਡਲ ਤੱਕ ਦੀ ਪੜ੍ਹਾਈ ਬਾਹੋਮਾਜਰਾ ਪਿੰਡ ਵਿਚ ਰਹਿ ਕੇ ਏ ਐਸ ਹਾਈ ਸਕੂਲ ਖੰਨਾ ਤੋਂ ਕੀਤੀ ਸੀ ਜਿੱਥੇ ਸੁਖਦੇਵ ਸਿੰਘ ਤੇ ਉਸਦੇ ਛੋਟੇ ਭਰਾ ਦਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਤੇ ਰਾਜਿੰਦਰ ਵੀ ਪੜ੍ਹਦੇ ਸਨ। ਮੇਰੀ ਮਾਸੀ ਦੇ ਉਸ ਪਰਿਵਾਰ ਨਾਲ ਬਹੁਤ ਚੰਗੇ ਸਬੰਧ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਿਤਾ ਪ੍ਰੀਤਮ ਸਿੰਘ ਨੇ ਨੇਤਲੇ ਪਿੰਡ ਲਿਬਤਾ ਵਾਲਿਆਂ ਨਾਲ ਰਲ ਨੇ ਟਰਾਂਸਪੋਰਟ ਦਾ ਕਾਰੋਬਾਰ ਕੀਤਾ ਤੇ ਆਪਣੇ

ਬੇਟਿਆਂ ਨੂੰ ਉੱਚੀ ਵਿਦਿਆ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਇਆ। ਦਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਤੇ ਰਾਜਿੰਦਰ ਮੇਰੇ ਹਾਣੀਆਂ ਸਮਾਨ ਸਨ। ਦਵਿੰਦਰ ਨੇ ਉੱਨਤ ਖੇਤੀ ਵਿਚ ਨਾਮਣਾ ਖੋਟਿਆ ਤੇ ਬਲਾਕ ਸੰਮਤੀ ਦਾ ਕਰਤਾ-ਧਰਤਾ ਵੀ ਰਿਹਾ ਜਿਸ ਨਾਤੇ ਮੇਰੀ ਪੰਜਾਬ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਲੁਧਿਆਣਾ ਵਿਚ

ਵਿਚ ਪੇਂਡੂ ਸਲੀਕਾ ਤੇ ਬਾਦਸ਼ਾਹੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਉਸ ਸ਼ਹਿਦ ਦੇ ਛੱਤੇ ਵਰਗੀ ਜਿਸ ਦੀਆਂ ਮਖੀਆਂ ਸ਼ਹਿਦ ਵਰਤਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ, ਡੰਗ ਨਹੀਂ ਮਾਰਦੀਆਂ। ਮੈਂ ਦਿੱਲੀ ਤੋਂ ਉਸ ਦੀਆਂ ਲਿਖਤਾਂ ਦੀ ਪੈੜ ਨੱਪ ਰਿਹਾ ਹਾਂ। ਉਸਨੇ ਆਪਣੇ ਮੁਢਲੇ ਰੇਖਾ ਚਿੱਤਰਾਂ ਵਿਚ ਇਕ ਖਿਡਾਰੀ ਨੂੰ 'ਧਰਤੀ

ਦਿੱਲੀ ਤੋਂ ਲਾਹੌਰ ਬੁੱਕ ਸ਼ਾਪ ਤੱਕ। ਸੰਗਮ ਪਬਲਿਸ਼ਰਜ਼ ਸਮਾਣਾ ਤੇ ਬਰਗਾਤੀ ਵਾਲਿਆਂ ਸਮੇਤ। 'ਮੇਰੀ ਕਲਮ ਦੀ ਮੈਰਾਥਾਨ' ਨਾਲ ਉਸ ਦੀਆਂ ਪੁਸਤਕਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ 50 ਹੋ ਚੁੱਕੀ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਤਰਾਂ ਦੇ ਲਿਖੇ ਜਾਣ ਤੱਕ ਕੋਈ ਹੋਰ ਛਪ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਹੈਰਾਨ ਨਾ ਹੋਣਾ।

ਸਰਵਣ ਨੇ ਬਚਪਨ ਵਿਚ ਡੰਗਰ ਵੀ ਚਾਰੇ, ਕਿਸ਼ੋਰ ਅਵਸਥਾ ਵਿਚ ਮੁਰੱਬੇਬੰਦੀ ਦੁਆਰਾ ਆਈ ਹਰੀ ਕ੍ਰਾਂਤੀ ਵੀ ਤੱਕੀ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਖੁਲ੍ਹੇ ਡੁਲ੍ਹੇ ਸੁਭਾਅ ਸਦਕਾ ਖੇਡਾਂ ਖਿਡਾਰੀਆਂ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਸਾਹਿਤ ਤੇ ਸਭਿਆਚਾਰ ਦੇ ਮਹਾਰਥੀਆਂ ਦੀ ਸੰਗਤ ਵੀ ਮਾਣੀ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਸ਼ਬਦ ਚਿੱਤਰਾਂ ਵਿਚ 'ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਕੋਹੋਨੂਰ' ਨਾਂ ਦਿੱਤਾ।

ਉਹ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦਾ ਖਿਡਾਰੀ ਹੈ। ਮਿਲਖਾ ਸਿੰਘ ਨੂੰ 'ਉਡਣਾ ਸਿੱਖ' ਕਹਿਣ ਵਾਲੇ ਤਾਂ ਬਹੁਤ ਸਨ ਪਰ ਪ੍ਰਸਿਧ ਅਰਥਸ਼ਾਸਤਰੀ ਡਾ. ਸਰਦਾਰਾ ਸਿੰਘ ਜੌਹਲ ਨੂੰ 'ਖੇਤੀ ਅਰਥਚਾਰੇ ਦਾ ਧਰੁ ਤਾਰਾ' ਕਹਿਣ ਵਾਲਾ ਕੇਵਲ ਸਰਵਣ ਸਿੰਘ ਹੀ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਦੀਆਂ ਏਸ਼ਿਆਈ ਖੇਡਾਂ ਤੇ ਬੰਬਈ ਦੀ ਵਿਸ਼ਵ ਹਾਕੀ ਹੀ ਨਹੀਂ ਉਸਦੀ ਕਲਮ ਨੇ ਕੈਨੇਡਾ ਦੀ ਪਤਝੜ ਦੇ ਰੰਗ ਵੀ ਖੂਬ ਪੜ੍ਹੇ ਹਨ। ਏਸ਼ਿਆਈ ਖੇਡਾਂ ਬਾਰੇ ਉਸਦੇ ਸ਼ਬਦ ਤੇ ਸ਼ੈਲੀ ਨੋਟ ਕਰੋ।

'ਏਸ਼ਿਆਈ ਖੇਡਾਂ ਦੇ ਉਦਘਾਟਨੀ ਸਮਾਰੋਹ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਇਆ ਤਾਂ ਪ੍ਰੈਸ ਬਾਕਸ ਵਿਚ ਮੇਰੇ ਆਲੇ ਦੁਆਲੇ ਪੂਰਬੀ ਏਸ਼ੀਆ ਦੀਆਂ ਗੋਰੀਆਂ ਪੀਲੀਆਂ ਕੌਮਾਂ ਦੇ ਫੀਨੀਆਂ ਨੱਕਾਂ ਤੇ ਟੋਪੀਦਾਰ ਅੱਖਾਂ ਵਾਲੇ ਮੀਡੀਆਕਾਰ ਹੀ ਨਹੀਂ ਅਰਬ ਮੁਲਕਾਂ ਦੇ ਚਿੱਟੇ ਚੋਗਿਆਂ ਵਾਲੇ ਨਾਮਾਨਿਗਾਰ ਵੀ ਬੈਠੇ ਸਨ। ਅਸਮਾਨ ਵਿਚ ਵੀ ਚਿਤਕਬਰੀਆਂ ਬਦਲੀਆਂ ਉਮਡ ਆਈਆਂ ਸਨ ਜਿਵੇਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਵੀ ਖੇਡਾਂ ਦੀਆਂ ਉਦਘਾਟਨੀ ਰੌਣਕਾਂ ਤੱਕਣੀਆਂ ਹੋਣ।

ਸਰਵਣ ਸਿੰਘ ਦੀ ਸ਼ੈਲੀ ਵਿਚ ਪੇਂਡੂ ਸ਼ਬਦਾਵਲੀ ਰਾਜ ਕਰਦੀ। ਇਕੱਲੀ ਕਬੱਡੀ ਦੀ ਖੇਡ ਬਾਰੇ ਲਿਖਦਿਆਂ ਉਸ ਨੇ ਦੋ ਦਰਜਨ ਸ਼ਬਦ ਪੰਜਾਬੀ ਦੀ ਝੋਲੀ ਪਾਏ ਸਨ। ਧੋਬੀ ਪਟਤਾ ਸਮੇਤ

ਸਰਵਿਸ ਸਮੇਂ ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਜੁੜਿਆ ਰਿਹਾ।

ਤੀਜੀ ਸ਼ਖਸੀਅਤ ਸਾਬਕਾ ਡਿਪਟੀ ਸਪੀਕਰ ਬੀਰ ਦਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸੀ ਜਿਸਦੇ ਮੇਲ ਮਿਲਾਪ ਤੇ ਸਲੀਕੇ ਦਾ ਮੈਂ ਕਾਇਲ ਰਿਹਾ ਹਾਂ। ਉਸਦੇ ਅੰਤਲੇ ਦਿਨਾਂ ਵਿਚ ਮੈਨੂੰ ਪਤਾ ਲਗਿਆ ਕਿ ਉਸਦੀ ਵੀ ਬਾਹੋਮਾਜਰਾ ਪਿੰਡ ਦੀ ਬੇਬੇ ਈਸ਼ਰ ਕੌਰ ਨਾਲ ਨੇਤਲੀ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰੀ ਸੀ। ਅਸੀਂ ਛੋਟੀ ਹੀ ਇਕ ਦੂਜੇ ਨਾਲ ਮਿਲ ਬੈਠਣ ਦਾ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਬਣਾ ਰਹੇ ਸਾਂ ਕਿ ਉਹ ਅਚਾਨਕ ਹੀ ਅਲਵਿਦਾ ਕਹਿ ਗਿਆ। ਉਪਰ ਵਾਲਾ ਸਾਰਿਆਂ ਦੀ ਆਤਮਾ ਨੂੰ ਸਾਂਝੀ ਬਖਸ਼ੋ।

ਸਰਵਣ ਸਿੰਘ ਤੇ ਉਸਦਾ ਰਚਨਾ ਸੰਸਾਰ

ਸਰਵਣ ਸਿੰਘ ਰੇਖਾ ਚਿੱਤਰ ਲਿਖੇ, ਜੀਵਨੀ, ਸਵੈ-ਜੀਵਨੀ ਜਾਂ ਸਫਰਨਾਮਾ ਉਸਦੀ ਵਾਰਤਕ

ਧੱਕ' ਕਿਹਾ ਸੀ ਤੇ ਇਕ ਹੋਰ ਨੂੰ 'ਮੁੜ੍ਹਕੇ ਦਾ ਮੋਤੀ'। ਉਸਦੀ ਲਿਖਣ ਸ਼ੈਲੀ ਵਿਚ ਵੀ ਇਹ ਦੋਵੇਂ ਗੁਣ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸਨ।

ਉਹ ਮੇਰੇ ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਮਿੱਤਰ ਪ੍ਰੀਤਮ ਸਿੰਘ ਦਾ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਸੀ ਜਿਹੜਾ ਹੋਣਹਾਰ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦਾ ਰਾਹ ਦਸੇਰਾ ਸੀ। ਸ਼ਹਿਦ ਚੋਣ ਵਾਲਿਆਂ ਦਾ ਪਾਰਖੂ। ਖੇਡ ਜਗਤ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਮੋਹ ਪਿਆਰ ਸਦਕਾ ਪ੍ਰੀਤਮ ਸਿੰਘ ਦਿੱਲੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਵਿਚ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਫਿਜ਼ੀਕਲ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ ਦੀ ਪਦਵੀ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਿਆ। ਮੈਂ ਉਸਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦਾ ਮੈਂਬਰ ਸਮਾਨ ਸਾਂ। ਸਰਵਣ ਮੇਰੇ ਨਾਲੋਂ ਵੱਧ।

ਪੰਜਾਬੀ ਦਾ ਸ਼ਾਇਦ ਹੀ ਕੋਈ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਕ ਹੋਵੇ ਜਿਸਨੇ ਸਰਵਣ ਦੀ ਰਚਨਾਕਾਰੀ ਨੂੰ ਮਾਣ ਨਾਲ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਤ ਕੀਤਾ ਹੋਵੇ। ਨਵਯੁਗ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਕ

ਨਿੱਕ ਸੁੱਕ
ਗੁਲਜ਼ਾਰ ਸਿੰਘ ਸੰਧੂ
ਫੋਨ: 91-98157-78469
Sandhugulzar@yahoo.com

ਖੇਡਾਂ ਖਿਡਾਰੀਆਂ ਬਾਰੇ ਲਿਖਦਾ ਉਹ ਸਾਹਿਤਕ ਲੇਖਣੀ ਦੇ ਰਾਹ ਕਿਵੇਂ ਆ ਪਿਆ ਉਸਦੀ ਹਥਲੀ ਪੁਸਤਕ ਦਸਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਕੇਵਲ ਉਸਦੀ ਕਲਮ ਦੀ ਮੈਰਾਥਾਨ ਨਾ ਹੋ ਕੇ ਸਵੈ-ਜੀਵਨੀ ਵੀ ਹੋ ਨਿਬੜਦੀ ਹੈ। ਉਸਦੀ ਸਵੈ-ਜੀਵਨੀ 'ਹਸੰਦਿਆਂ ਖੇਲੰਦਿਆਂ' ਦਾ ਅਗਲਾ ਭਾਗ।

ਅੱਜ ਕਲ ਉਹ ਆਪਣੇ ਨਾਂ ਨਾਲ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਲਿਖਣ ਲਗ ਪਿਆ ਹੈ। ਇਸਦੀ ਕੀ ਲੋੜ ਪੈ ਗਈ ਉਹੀਚ ਜਾਣੇ। ਉਸਨੇ ਪੰਜਾਬੀ ਦੀ ਰਚਨਾਕਾਰੀ ਵਿਚ ਗੁਰਬਖਸ਼ ਸਿੰਘ, ਨਾਨਕ ਸਿੰਘ ਤੇ ਜਸਵੰਤ ਸਿੰਘ ਕੰਵਲ ਦਾ ਪੈਂਡਾ ਮਾਣਿਆ ਹੈ। ਚੇਤੇ ਰਹੇ ਕਿ ਉਹ ਮੁਕੱਦਪੁਰ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਢੁਡੀਕੇ ਦੇ ਕਾਲਜ ਵਿਚ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਰਿਹਾ ਹੈ। 'ਮੇਰੀ ਕਲਮ ਦੀ ਮੈਰਾਥਾਨ' ਵਾਲਾ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਸਰਵਣ ਸਿੰਘ।

ਪੰਜਾਬੀ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨ ਦੇ 45 ਸਾਲ
ਏਸ ਮਹੀਨੇ ਪੰਜਾਬੀ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨ ਨੂੰ ਛਪਦਿਆਂ 45 ਸਾਲ ਹੋ ਗਏ ਹਨ। ਇਸਨੂੰ ਸਲਾਮਤ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਵਿਚ ਐਮ. ਐਸ. ਰੰਧਾਵਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸੀ ਤੇ ਸੇਧ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਸੰਪਾਦਕਾਂ ਵਿਚ ਬਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਹਮਦਰਦ ਜਿਸਨੂੰ ਅੱਗੇ ਜਾ ਕੇ ਸੁਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਤੇਜ ਨੇ ਖੂਬ ਨਿਭਾਇਆ।

ਅੰਤਿਕਾ
ਮਿਰਜ਼ਾ ਗ਼ਾਲਿਬ।
ਰਗੋਂ ਮੇਂ ਦੌੜਤੇ ਫਿਰਨੇ ਕੇ ਹਮ ਨਹੀਂ ਕਾਇਲ
ਜਬ ਆਖ ਹੀ ਸੇ ਨਾ ਟਪਕਾ ਤੇ ਫਿਰ ਲਹੂ ਕਿਆ ਹੈ।

ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਿੰਘ ਸਭਾ, ਕੈਂਟਨ (ਮਿਸ਼ੀਗਨ)

ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਪੁਰਬ ਦੀਆਂ ਸਮੂਹ ਸੰਗਤ ਨੂੰ ਲੱਖ ਲੱਖ ਵਧਾਈਆਂ!

ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕਾ ਖਾਲਸਾ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕੀ ਫਤਹਿ

ਕਥਾ ਵਿਆਖਿਆ

3 ਸਤੰਬਰ ਐਤਵਾਰ ਤੋਂ 17 ਸਤੰਬਰ ਐਤਵਾਰ ਤਕ

ਭਾਈ ਸਾਹਿਬ ਭਾਈ ਅਮਰੀਕ ਸਿੰਘ ਜੀ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਵਾਲੇ

3 ਸਤੰਬਰ ਦਿਨ ਐਤਵਾਰ ਤੋਂ 17 ਸਤੰਬਰ ਦਿਨ ਐਤਵਾਰ ਤੱਕ
ਵੀਕ ਡੇਜ਼ ਹਰ ਰੋਜ਼ 6:30 ਤੋਂ 7:30 ਤੱਕ
ਐਤਵਾਰ ਦੇ ਦੀਵਾਨ 12:15 ਤੋਂ 1:15 ਤੱਕ ਕਥਾ ਕਰਨਗੇ

ਸਾਧ ਸੰਗਤ ਜੀ ਨੂੰ ਨਿਮਰਤਾ ਸਹਿਤ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਪੁਰਬ ਨੂੰ ਸਮਰਪਿਤ ਗੁਰੂ ਘਰ ਵਿਚ ਅਰੰਭ ਸ੍ਰੀ ਪਾਠ ਸਾਹਿਬ ਪਹਿਲੀ ਸਤੰਬਰ ਦਿਨ ਸ਼ੁਕਰਵਾਰ ਨੂੰ ਅਰੰਭ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ ਅਤੇ 3 ਸਤੰਬਰ ਦਿਨ ਐਤਵਾਰ ਨੂੰ ਪਾਠ ਦੇ ਭੋਗ ਪਾਏ ਜਾਣਗੇ। ਉਪਰੰਤ ਪੰਥ ਦੇ ਮਹਾਨ ਕਥਾਵਾਚਕ ਭਾਈ ਸਾਹਿਬ ਭਾਈ ਅਮਰੀਕ ਸਿੰਘ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਵਾਲੇ ਸੰਗਤਾਂ ਨੂੰ ਕਥਾ ਵਿਚਾਰ ਨਾਲ ਨਿਹਾਲ ਕਰਨਗੇ ਜੀ!

ਭਾਈ ਅਮਰੀਕ ਸਿੰਘ ਜੀ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਵਾਲੇ

ਗੁਰੂ ਕਾ ਲੰਗਰ
ਅਤੁੰਟ ਵਰਤੇਗਾ

ਸੰਗਤ ਨੂੰ ਬੇਨਤੀ ਹੈ ਕਿ ਗੁਰੂ ਘਰ ਹਾਜ਼ਰੀਆਂ ਭਰ ਕੇ
ਗੁਰੂ ਕੀਆਂ ਖੁਸ਼ੀਆਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰੋ ਜੀ।

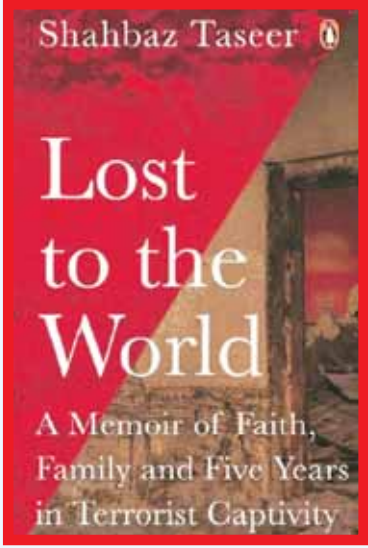
ਵਧੇਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲਈ ਸੰਪਰਕ ਕਰੋ: 734-397-7281

ਦਹਿਸ਼ਤ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ

ਮਹੀਨਿਆਂ ਤੋਂ ਉਹ ਹਨੇਰੇ ਕੋਠੇ ਵਿਚ ਡੱਕਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਕੱਚਾ ਫਰਸ਼, ਇਕ ਕੰਧ ਵਿਚ ਛੱਤ ਨੇੜੇ ਨਿੱਕਾ ਜਿਹਾ ਮੋਘਾ। ਪਖਾਨਾ-ਪਾਣੀ ਅੰਦਰ ਹੀ। ਨਹਾਉਣਾ-ਧੋਣਾ ਵੀ ਦਿਨਾਂ ਬਾਅਦ। ਉਸ ਦੇ ਕੈਦਕਾਰ ਜਦੋਂ ਵੀ ਦਰਵਾਜ਼ਾ ਖੋਲ੍ਹਦੇ ਤਾਂ ਅੰਦਰ ਆ ਕੇ ਉਸ ਨੂੰ ਤਸੀਹੇ ਹੀ ਦਿੰਦੇ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਜ਼ੁਲਮਾਂ ਦੀ ਵੀਡੀਓ ਬਣਾਈ ਜਾਂਦੀ। ਕਦੇ ਉਹ ਚਾਬੁਕ ਵਰਤਦੇ, ਕਦੇ ਜਮੂਰ ਤੇ ਕਦੇ ਬੱਪੜ, ਘਸ਼ੁਨ ਤੇ ਬੂਟਾਂ ਦੇ ਠੱਡੇ। ਅਜਿਹੇ ਹਰ ਸਿਤਮੀ ਸੈਸਨ ਮਗਰੋਂ ਉਹ ਸ਼ੁਕਰ ਮਨਾਉਂਦਾ ਕਿ ਉਸ ਦੀ ਜਾਨ ਸਲਾਮਤ ਹੈ। ਜਿਸਮ ਸੱਟਾਂ-ਫੋਟਾਂ ਤੇ ਕੋਰੜਿਆਂ ਦੀ ਮਾਰ ਨਾਲ ਪੱਛਿਆ ਹੋਇਆ, ਰੂਹ ਬੇਜ਼ਾਰ ਪਰ ਜਿਉਣ ਦੀ ਤਾਂਘ ਨੂੰ ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੇ ਅੰਦਰੋਂ ਮਰਨ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ। ਜਦੋਂ ਬਾਹਰ ਸੂਰਜ ਪੂਰਾ ਲਿਸ਼ਕਦਾ ਹੁੰਦਾ ਤਾਂ ਮੋਘੇ ਰਾਹੀਂ ਚਾਨਣ ਦੀ ਬਰੀਕ ਜਿਹੀ ਛਿੱਟ ਅੰਦਰ ਆ ਜਾਂਦੀ। ਇਸੇ ਛਿੱਟ ਵਿਚੋਂ ਉਸ ਨੂੰ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੀ ਉਮੀਦ ਵੀ ਦਿਸਣ ਲੱਗਦੀ। ਉੱਝ, ਇਸ ਉਮੀਦ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਕੋਠੇ ਅੰਦਰਲੀ ਗੰਦਗੀ ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਦੁਰਗਤੀ ਦਾ ਅਹਿਸਾਸ ਉਸ ਦਾ ਖਹਿਤਾ ਨਾ ਛੱਡਦੇ। ਫਿਰ ਇਕ ਦਿਨ ਹਾਲਾਤ ਬਦਲੇ। ਮੋਘੇ ਦੇ ਨੇੜੇ ਉਸ ਨੂੰ ਜਾਲਾ ਉਣਦਾ ਮੱਕੜਾ ਨਜ਼ਰ ਆਇਆ। ਅਗਲੇ

ਸ਼ਾਹਬਾਜ਼ ਤਾਸੀਰ ਅਤੇ (ਹੇਠਾਂ) ਉਸ ਦੀ ਕਿਤਾਬ 'ਲੌਸਟ ਟੂ ਦਿ ਵਰਲਡ' ਦਾ ਮੁਖੜਾ।

ਸੁਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਤੇਜ
ਫੋਨ: +91-98555-01488

ਦਿਨ ਵੀ ਉਹ ਮੱਕੜਾ ਉੱਥੇ ਮੌਜੂਦ ਸੀ। ਉਸ ਨੇ ਇਸ ਮੱਕੜੇ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਹਮਦਮ ਮੰਨ ਲਿਆ। ਇਸ ਦਾ ਨਾਂ ਪੀਟਰ ਰੱਖ ਦਿੱਤਾ। ਪੀਟਰ ਦਿਸਦਿਆਂ ਹੀ ਉਹ ਫਿਲਮ 'ਸਪਾਈਡਰਮੈਨ' ਦਾ ਗੀਤ 'ਪੀਟਰ ਵਾਜ਼ ਮਾਇ ਫਸਟ ਫ੍ਰੈਂਡ' ਗੁਣਗੁਣਾਉਣ ਲੱਗਦਾ। ਪੀਟਰ ਉਸ ਵਾਸਤੇ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀਕ ਬਣਦਾ ਗਿਆ। ਨਵੀਂ ਦ੍ਰਿੜ੍ਹਤਾ ਉਸ ਦੇ ਜਿਸਮ ਅੰਦਰ ਸੰਚਾਰ ਹੋਣ ਲੱਗੀ। ਹਦੀਸ ਵਿਚਲਾ ਇਹ ਸੁਨੇਹਾ ਕਿ "ਹਾਲਾਤ ਅੱਗੇ ਗੋਡੇ ਨਹੀਂ ਟੇਕਣੇ, ਜ਼ਿੰਦਾ ਰਹਿਣਾ ਹੈ; ਹਰ ਹਾਲ, ਹਰ ਸੂਰਤ 'ਚ' ਉਸ ਦਾ ਇਕੋ-ਇਕ ਲਕਸ਼ ਬਣ ਗਿਆ।

ਸ਼ਾਹਬਾਜ਼ ਤਾਸੀਰ ਦੀ ਕਿਤਾਬ 'ਲੌਸਟ ਟੂ ਦਿ ਵਰਲਡ' ਅੰਤਾਂ ਦੀਆਂ ਦੁਸ਼ਵਾਰੀਆਂ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਉਪਰੋਕਤ ਲਕਸ਼ ਤੱਕ ਪੁੱਜਣ ਦੀ ਕਹਾਣੀ ਹੈ। ਉਹ ਕਰੀਬ ਪੰਜ ਵਰ੍ਹੇ (ਅਗਸਤ 2011 ਤੋਂ ਫਰਵਰੀ 2016) ਤੱਕ ਦਹਿਸ਼ਤਗਰਦਾਂ ਦੇ ਬੰਦੀਖਾਨਿਆਂ ਵਿਚ ਰਿਹਾ। ਇਸ ਨਾਜਾਇਜ਼ ਕੈਦ ਦੌਰਾਨ ਉਹ ਡੇਢ ਦਰਜਨ ਤੋਂ ਵੱਧ ਵਾਰ ਮੌਤ ਵਾਲੀ ਡਗਰ ਵਿਚੋਂ ਗੁਜ਼ਰਿਆ ਪਰ ਹਰ ਵਾਰ ਕੋਈ ਨਾ ਕੋਈ ਜੁਗਤ ਜਾਂ ਮੁਕੱਦਰ ਦਾ ਹੋਰ-ਫੇਰ ਉਸ ਨੂੰ ਸਾਹ ਸਹੇਜਣ ਦੇ ਕਾਬਲ ਬਣਾਉਂਦੇ ਰਹੇ।

ਸ਼ਾਹਬਾਜ਼ ਤਾਸੀਰ ਲਾਹੌਰ ਦੇ ਧਨਾਢ ਪਰਿਵਾਰ ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ ਹੈ। ਇਹ ਪਰਿਵਾਰ ਕਦੇ ਬੜਾ ਰਸੂਖਵਾਨ ਹੁੰਦਾ ਸੀ। ਪਿਤਾ ਸਲਮਾਨ ਤਾਸੀਰ ਅਰਬਪੱਤੀ ਵਪਾਰੀ ਹੋਣ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਲਾਟਦਾਰ ਸਿਆਸਤਦਾਨ ਵੀ ਸੀ। ਪਹਿਲਾਂ ਜ਼ੁਲਫਿਕਾਰ ਅਲੀ ਭੁੱਟੋ, ਤੇ ਫਿਰ ਬੇਨਜ਼ੀਰ ਭੁੱਟੋ ਦਾ ਪੱਕਾ ਹਮਾਇਤੀ। ਦਿੱਖ ਪੱਖੋਂ ਬਾਂਕਾ, ਮਿਜ਼ਾਜ ਪੱਖੋਂ ਦਿਲਦਾਰ ਤੇ ਦਿਲਫਰੋਬ। ਉਸ ਦੀ ਇਸੇ ਦਿਲਦਾਰੀ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਭਾਰਤੀ ਪੱਤਰਕਾਰ ਤਵਲੀਨ ਸਿੰਘ ਹੋ ਗਈ। ਗ਼ਫ਼ਲਤ ਖਾ ਗਈ, ਹਾਮਲਾ ਹੋ ਬੈਠੀ। ਵਿਆਹ ਦੀ ਉਮੀਦ ਵਿਚ ਉਹ ਲਾਹੌਰ ਜਾ ਪੁੱਜੀ ਪਰ ਸਲਮਾਨ ਤਾਸੀਰ ਆਪਣੇ ਬੀਵੀ-ਬੱਚੇ ਛੱਡਣ ਲਈ ਰਾਜ਼ੀ ਨਾ ਹੋਇਆ। ਇਸੇ ਬੇਵਫ਼ਾਈ ਦੀ ਪੈਦਾਇਸ਼ ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼-ਅਮਰੀਕੀ ਲੇਖਕ ਤੇ ਪੱਤਰਕਾਰ ਆਰਿਸ਼ ਤਾਸੀਰ ਹੈ (ਉਹ ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼-ਅਮਰੀਕੀ-ਭਾਰਤੀ ਹੋਣਾ ਸੀ ਜੋ 2019 ਦੇ ਅੰਤ ਵਿਚ 'ਟਾਈਮ' ਰਸਾਲੇ ਦੀ ਕਵਰ ਸਟੋਰੀ ਨਾ ਲਿਖਦਾ। ਇਸ ਵਿਚ ਉਸ ਨੇ ਨਰਿੰਦਰ ਮੋਦੀ ਨੂੰ 'ਡਿਵਾਈਡਰ-ਇਨ-ਚੀਫ' ਵਜੋਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ। ਜਵਾਬ ਵਿਚ ਮੋਦੀ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਉਸ ਦੀ ਭਾਰਤੀ ਨਾਗਰਿਕਤਾ ਮਨਸੂਖ ਕਰ ਦਿੱਤੀ; ਨਾਲ ਹੀ ਉਸ ਦੇ ਭਾਰਤ ਦਾਖਲੇ 'ਤੇ ਅਣਐਲਾਨੀ ਪਾਬੰਦੀ ਲਾ ਦਿੱਤੀ।)

ਆਡੰਬਰੀ ਸੁਭਾਅ ਤੇ ਹੋਰ ਕਿਰਦਾਰੀ ਖਾਮੀਆਂ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਸਲਮਾਨ ਤਾਸੀਰ ਲਿਬਰਲ

ਬੰਦੀਖਾਨੇ 'ਚ ਜਾ ਪਹੁੰਚਿਆ ਤਾਂ ਤਸੱਦਦ ਉੱਥੇ ਵੀ ਅਮਾਨਵੀ ਝੱਲਣਾ ਪਿਆ। ਫਿਰ ਇਕ ਦਿਨ ਅਚਾਨਕ ਉਹ ਆਜ਼ਾਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਬਲੋਚਿਸਤਾਨ 'ਚ, ਅਫਗਾਨਿਸਤਾਨ ਦੀ ਸਰਹੱਦ ਦੇ ਨੇੜੇ। ਉਸ ਦੇ ਮਨ ਵਿਚ ਦਹਿਸ਼ਤ ਇਸ ਹੱਦ ਤਕ ਘਰ ਕਰ ਚੁੱਕੀ ਸੀ ਕਿ ਆਜ਼ਾਦੀ ਤੋਂ ਵੀ ਭੈਅ ਆਉਣ ਲੱਗਾ। ਅਜਿਹੇ ਆਲਮ ਵਿਚ ਹੋਸ਼ਮੰਦੀ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣ ਦਾ ਅਭਿਆਸ ਉਸ ਦੇ ਕੰਮ ਆਇਆ; ਅਭਿਆਸ ਜੋ ਚਾਰ ਵਰ੍ਹਿਆਂ ਤੇ ਅੱਠ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੀ ਕੈਦ ਦੌਰਾਨ ਜ਼ਿੰਦਾ ਰਹਿਣ ਵਾਸਤੇ ਉਹ ਲਗਾਤਾਰ ਕਰਦਾ ਆਇਆ ਸੀ। ਇਸ ਅਭਿਆਸ ਵਿਚ ਕੁਰਆਨ ਸ਼ਰੀਫ ਦੀਆਂ ਆਇਤਾਂ ਦਾ ਪਾਠ ਵੀ ਸ਼ਾਮਿਲ ਸੀ ਅਤੇ ਅੰਮੀ ਜਾਨ ਦੀਆਂ ਹਰ ਹਾਲ ਧੀਰ ਧਰਨ ਦੀਆਂ ਮਿਸਾਲਾਂ ਵੀ। ਉਹ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕੋਇਟਾ ਪਹੁੰਚ ਗਿਆ ਜਿੱਥੇ ਅਗਲੇ ਦਿਨ ਅੰਮੀ ਜਾਨ ਤੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਹੋਰ ਜੀਅ ਉਸ ਦੇ ਆਸ-ਪਾਸ ਸਨ।

ਅਗਵਾਕਾਰਾਂ ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਥਾਵਾਂ 'ਤੇ ਰੱਖਿਆ। ਫਿਰ ਪਾਕਿ-ਅਫਗਾਨ ਸਰਹੱਦ ਦੇ ਨਾਲ ਪੈਦੇ ਕਬਾਇਲੀ ਖਿੱਤੇ (ਫਾਟਾ) 'ਚ ਲੈ ਗਏ। ਉੱਥੋਂ ਉਸ ਨੂੰ ਅਫਗਾਨਿਸਤਾਨ ਵਿਚ ਲਿਜਾਇਆ ਗਿਆ। ਫਿਰ ਉਜ਼ਬੇਕਾਂ ਤੇ ਪਸ਼ਤੂਨਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿਗੜ ਜਾਣ 'ਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਪਸ਼ਤੂਨਾਂ ਦੀ ਕੈਦ ਭੋਗਣੀ ਪਈ। ਮੌਤ ਤੇ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦਰਮਿਆਨ ਉਹ ਲਗਾਤਾਰ ਝੁਲਦਾ ਰਿਹਾ। ਇਕ ਵਾਰ ਅਮਰੀਕੀ ਡਰੋਨ ਹਮਲੇ ਵਿਚ ਵਾਲ-ਵਾਲ ਬਚਿਆ। ਉੱਝ, ਮੌਤ ਦੀ ਹਰ ਦਸਤਕ, ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਲਈ ਜੂਝਣ ਦੇ ਜਜ਼ਬੇ ਨੂੰ ਵੱਧ ਸਦੀਦ ਤੇ ਵੱਧ ਮੁਫੀਦ ਬਣਾਉਂਦੀ ਗਈ। ਇਸ ਹੱਦ ਤਕ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੇ ਬੰਦੀਕਾਰਾਂ ਨਾਲ ਹਾਸਾ-ਠੱਠਾ ਕਰਨਾ ਵੀ ਸਿੱਖ ਗਿਆ। ਮੁਹੰਮਦ ਅਲੀ ਇਕ ਦਿਨ ਉਸ ਤੋਂ ਪੁੱਛਣ ਲੱਗਾ ਕਿ ਹੁਰਾਂ ਵਰਗੀਆਂ ਔਰਤਾਂ ਕਿਸ ਮੁਲਕ ਵਿਚ ਹਨ ਤਾਂ ਸ਼ਾਹਬਾਜ਼ ਨੇ ਕੁਝ ਪਲ ਸੋਚਣ ਮਗਰੋਂ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ, "ਬ੍ਰਾਜ਼ੀਲ!" ਉਹ ਬਹੁਤ ਦੁਰ ਏ, ਅਲੀ ਬੋਲਿਆ। ਸ਼ਾਹਬਾਜ਼ ਨੇ ਕੁਝ ਹੋਰ ਸੋਚ ਕੇ ਕਿਹਾ, "ਇਰਾਨ" ਪਰ ਉਹ ਤਾਂ ਕਾਫ਼ਿਰਾਂ (ਸ਼ੀਆ ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ) ਦੀ ਧਰਤੀ ਹੈ, ਅਲੀ ਗਰਜਿਆ। ਕੁਝ ਹੋਰ ਨਾਮ ਸੁਝਾਏ ਗਏ ਪਰ ਗੱਲ ਨਾ ਬਣੀ। ਅਖੀਰ ਇਟਲੀ 'ਤੇ ਸਹਿਮਤੀ ਹੋਈ। ਅਲੀ ਕਹਿਣ ਲੱਗਾ, "ਇਟਲੀ 'ਤੇ ਇਸਲਾਮੀ ਕਬਜ਼ਾ ਹੁੰਦਿਆਂ ਹੀ ਮੈਂ ਵੈਟੀਕਨ ਨੂੰ ਹਰਮ ਵਿਚ ਬਦਲ ਦੇਵਾਂਗਾ। ਮੇਰੇ ਲਈ ਤਾਂ ਉਹੀ ਮੱਕਾ ਹੋਵੇਗਾ।" ਕੁਝ ਦੇਰ ਬਾਅਦ ਜਦੋਂ ਨਮਾਜ਼ ਦਾ ਵਕਤ ਹੋਇਆ ਤਾਂ ਅਲੀ ਤੇ ਹੋਰ ਦਹਿਸ਼ਤੀ ਪੱਛਮ ਵੱਲ ਮੂੰਹ ਕਰ ਕੇ ਨਮਾਜ਼ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਲੱਗੇ। ਅਚਾਨਕ ਸ਼ਾਹਬਾਜ਼ ਨੇ ਟੋਕਿਆ: "ਅਲੀ, ਤੂੰ ਮੂੰਹ ਕੁਝ ਉੱਤਰ ਵੱਲ ਕਰ। ਤੇਰਾ ਮੱਕਾ (ਵੈਟੀਕਨ) ਤਾਂ ਓਸ ਦਿਸ਼ਾ ਵੱਲ ਐ!"

ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੀ ਸਲਾਮਤੀ ਲਈ ਜੱਦੋਜਹਿਦ ਨੇ ਸ਼ਾਹਬਾਜ਼ ਨੂੰ ਨਿੱਤ ਨਵੇਂ ਗੁਰ ਤੇ ਪੈਂਤੜੇ ਸਿਖਾਏ। ਕਦੇ ਉਹ ਖੁਦ ਨੂੰ ਜੇ ਨਾਸਤਿਕ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਨਮਾਜ਼ੀ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਮੰਨਦਾ। ਅੱਬੂ ਵਾਂਗ ਜੁੰਮੇ ਦੀ ਨਮਾਜ਼ ਉਹ ਸਿਰਫ ਦਿਖਾਵੇ ਲਈ ਪੜ੍ਹਨ ਜਾਂਦਾ ਸੀ ਪਰ ਬੰਦੀ ਜੀਵਨ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਅੱਲ੍ਹਾ ਦੀ ਓਟ ਲੈਣ ਦੇ ਰਾਹ ਪਾਇਆ। ਕੁਰਆਨ ਸ਼ਰੀਫ ਦੀਆਂ ਆਇਤਾਂ ਵਿਚੋਂ ਉਸ ਨੂੰ ਖੁਦਾ ਦੀਆਂ ਨਿਆਮਤਾਂ ਦੇ ਨਵੇਂ ਰੂਪ ਨਜ਼ਰ ਆਉਣ ਲੱਗੇ। ਇਕ ਆਇਤ "ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਜਿਉਣੀ ਹੈ, ਆਖਰੀ ਸਾਹ ਤੱਕ, ਸਵੈਮਾਣ ਨਾਲ" ਨੂੰ ਉਸ ਨੇ ਪੱਲੇ ਬੰਨ੍ਹ ਲਿਆ। ਇਸੇ ਦ੍ਰਿੜ੍ਹਤਾ ਵੱਸ ਉਸ ਨੇ ਜਿਹਨੀ ਤਵਾਜ਼ਨ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਣ ਦੇ ਨਵੇਂ-ਨਵੇਂ ਗੁਰ ਅਪਣਾਏ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਗੁਰਾਂ ਵਿਚ ਇਕ ਮਸਫੂਟੀਏ ਰਾਖੇ ਦੇ ਇੰਗਲਿਸਤਾਨੀ ਫੁੱਟਬਾਲ ਕਲੱਬ ਮੈਨਚੈਸਟਰ ਯੂਨਾਈਟਡ ਪ੍ਰਤੀ ਮੋਹ ਨੂੰ ਉਸ ਨਾਲ ਨੇੜਤਾ ਗੱਢਣ ਲਈ ਵਰਤਣਾ ਵੀ ਸ਼ਾਮਿਲ ਸੀ ਅਤੇ ਅਗਵਾਕਾਰਾਂ ਦੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਬੰਦੀਖਾਨੇ ਦੀ ਖਿੜਕੀ ਵਿਚੋਂ ਉਰਦੂ ਪੜ੍ਹਾਉਣਾ ਵੀ। ਉਸ ਦੇ ਖੈਰਖਾਹਾਂ ਦੀ ਤਾਦਾਦ ਹੌਲੀ-ਹੌਲੀ ਵਧਣ ਲੱਗੀ। ਇਸ ਹੱਦ ਤਕ ਕਿ ਇਕ ਦਿਨ ਜਦੋਂ ਮੁਹੰਮਦ ਅਲੀ ਸ਼ਾਹਬਾਜ਼ ਨੂੰ ਕੋਰੜੇ ਮਾਰ ਰਿਹਾ ਸੀ ਤਾਂ ਉਸ ਦੀ ਸੱਸ ਦਰਵਾਜ਼ਾ ਖੋਲ੍ਹ ਕੇ ਅੰਦਰ ਆ ਵੜੀ ਤੇ ਕੜਕ ਕੇ ਬੋਲੀ, "ਬਸ! ਇਸ ਘਰ 'ਚ ਹੋਰ ਵਹਿਸ਼ਤ ਨਹੀਂ।" ਅਜਿਹੇ ਹੀ ਇਕ ਪੈਂਤੜੇ ਸਦਕਾ ਉਹ ਮਲੰਗ ਨਾਮੀ ਤਾਲਿਬਾਨ ਕਮਾਂਡਰ ਦੇ ਜ਼ਰੀਏ ਆਪਣੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦਾ ਦੁਆਰ ਖੁਲ੍ਹਵਾਉਣ ਅਤੇ ਮੁਕਤ ਫ਼ਿਜ਼ਾ ਵਿਚ ਮੁੜ ਵਿਚਰਨ ਦੇ ਸਮਰੱਥ ਹੋ ਸਕਿਆ।

ਆਖ ਤਸਵੀਰਾਂ ਬੋਲਦੀਆਂ

ਕਾਲਮ 'ਆਖ ਤਸਵੀਰਾਂ ਬੋਲਦੀਆਂ' ਨੇ ਪਾਠਕਾਂ ਦੇ ਦਿਲਾਂ ਅੰਦਰ ਬੈਠੇ ਸ਼ਾਇਰ ਨੂੰ ਖੂਬ ਹਲੂਣਿਆ ਹੈ। ਤਸਵੀਰ ਦੇਖ ਕੇ ਤੁਹਾਡੇ ਮਨ ਵਿਚ ਜੋ ਵਲਵਲੇ ਉਠਦੇ ਹਨ, ਉਹ ਕਵਿਤਾ ਦੀਆਂ ਦੋ ਤੋਂ ਚਾਰ ਸਤਰਾਂ 'ਚ ਸਾਨੂੰ ਤਸਵੀਰ ਦੇ ਸਿਰਲੇਖ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਭੇਜੋ। ਪਾਠਕਾਂ ਦੀ ਸਹੂਲਤ ਲਈ, ਮਿਸਾਲ ਵਜੋਂ ਫੋਟੋ ਨਾਲ ਕਾਵਿ ਟੋਟਾ ਵੀ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਵਾਰ ਕੈਪਸ਼ਨ ਭੇਜਣ ਲਈ ਆਖਰੀ ਤਾਰੀਖ 9 ਸਤੰਬਰ 2023 ਹੈ। -ਸੰਪਾਦਕ

ਕੈਪਸ਼ਨ ਮੁਕਾਬਲਾ-602

ਗੁਰਬੱਤ ਨੇ ਹੈ ਅੱਜ ਬੰਦਾ ਮਾਰਿਆ, ਜੀਣਾ ਹੋਇਆ ਮੁਹਾਲ, ਚਿਣ ਚਿਣ ਲੱਕੜੀਆਂ ਸਾਈਕਲ 'ਤੇ, ਦੇਖੋ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਮਾਲ। ਰੋਟੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੁੜਦੀ ਦੇ ਵਕਤ ਦੀ, ਜਾਨ ਹੁਲੇ ਹੋ ਨਿਢਾਲ, ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਨਾਲ ਹੈ ਇੰਝ ਲੜ ਰਿਹਾ, ਮੁਸ਼ੱਕਤ ਬਣੀ ਹੈ ਢਾਲ।

ਕੈਪਸ਼ਨ ਮੁਕਾਬਲਾ-600

ਚਿੱਟੇ ਰੰਗ ਦੀ ਫੀਅਟ ਗੱਡੀ, ਕਦੇ ਸੀ ਮਜਾਜਣ ਭਾਰੀ, ਹੱਟ ਜ਼ਰਾ ਪਿੱਛੇ ਹਵਾ ਔਣ ਦੇ, ਨਖਰੇ ਸੀ ਬੜੀ ਪਿਆਰੀ। ਅੱਜ ਕਬਾਜ਼ ਜਾਣ ਬਾਬੇ ਵਿਚ, ਹੈ ਦੇਖੋ ਲਿਆ ਕੇ ਖਲਾਰੀ, ਪਾਬੀਆਂ ਪੱਥ ਪੱਥ ਭਰੀ ਤੱਕੋ, ਹੈ ਭੈੜਿਆਂ ਨੇ ਮੱਤ ਮਾਰੀ। -ਸੇਵਾ ਸਿੰਘ 'ਨੂਰਪੁਰੀ'

ਸ਼ਿੰਗਾਰ ਕਦੇ ਸੀ ਸੜਕਾਂ ਦਾ, ਦਿਨ-ਰਾਤ ਕਮਾਈਆਂ ਕਰਦੀ ਸੀ ਰੋਡ ਟੈਕਸ ਜਦ ਜਮ੍ਹਾਂ ਹੋ ਜਾਂਦਾ, ਫੇਰ ਸੜਕ 'ਤੇ ਚੜ੍ਹਦੀ ਸੀ। ਗਿੱਲੇ ਗੋਰੇ ਦੀਆਂ ਪੱਥ ਪਾਬੀਆਂ, ਫੀਅਟ 'ਤੇ ਸੁੱਕਣੇ ਪਾਈਆਂ ਇਕ ਰੁਪਏ ਦੀ ਇਕ ਵਿਕ ਜਾਣੀ, ਜਦੋਂ ਸੇਲ 'ਤੇ ਲਾਈਆਂ। ਜਿਉਂਦਾ ਹਾਥੀ ਇਕ ਲੱਖ ਦਾ, ਮਰੇ ਦਾ ਮੁੱਲ ਸਵਾਇਆ ਕੰਡੇ ਦੇ ਨਾਲ ਤੋਲ ਲੈ ਜਾਣੀ, ਜਦੋਂ ਕਬਾੜੀਆ ਆਇਆ। -ਮਾਸਟਰ ਪ੍ਰੀਤਮ ਸਿੰਘ ਲੰਮੇ

ਫੋਨ: 1-925-325-2486
ਓਦੋ-

ਜਦ ਨਵੀਂ ਨਵੇਲੀ ਆਈ ਸੀ, ਤਾਂ ਫੁੱਲਾਂ ਨਾਲ ਸਜਾਈ ਸੀ। ਹੁਣ- ਵਿਚ ਵਾੜੇ ਦੇ ਲਾ ਦਿੱਤੀ ਹਾਂ, ਪਾਬੀਆਂ ਨਾਲ ਸਜਾ ਦਿੱਤੀ ਹਾਂ। -ਜਗਮੀਤ ਸਿੰਘ ਪੰਧੋਰ ਕਲਾਹੜ (ਲੁਧਿਆਣਾ)
ਫੋਨ: 98783-37222

ਹੋ ਹੀ ਗਈ ਜਦ ਨਕਾਰਾ ਕਬਾੜਖਾਨੇ ਦੇ ਢੇਰ ਕੁੜੇ ਦੇ ਸਮਾਨ ਹੈ ਕਿੰਨੀ ਵੀ ਮਹਿੰਗੀ ਕਿਉਂ ਨਾ ਹੋਵੇ ਪਹਿਲਾਂ ਹਾਥੀ ਮਾਰਿਆ ਲੱਖ ਦਾ ਜੀਉਂਦਾ ਕੱਖ ਦਾ ਮਸ਼ੀਨਰੀ 'ਚ ਉਲਟ ਹੈ ਸਭ ਕੁਝ ਹੁਣ ਪਾਬੀਆਂ ਪੱਥ ਉਤੇ ਜਾਂ ਬੱਲੇ ਟਿਕਾਓ ਮਨ ਹੌਲਾ ਕਰਨ ਦੀ ਤਾਂ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨਹੀਂ। -ਦਰਸ਼ਨ ਪਾਲ ਦੋਸਾਂਝ

ਫਿਅਟ 'ਚ ਬਹਿ ਕੇ ਨਾਨਕੇ ਜਾਣਾ ਯਾਦ ਬਚਪਨ ਕਰਦਾ ਗਿਆ ਅੱਜ ਪਾਬੀਆਂ ਪੱਥ ਕਬਾੜ ਕਰਨਾ ਅਗਿਆਨਤਾ ਦੀ ਝਲਕ ਵਿਖਾ ਗਿਆ। ਤਰਾਸਦੀ ਇਹ ਮੇਰੇ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਇੱਥੇ ਐਂਟੀਕ ਦਾ ਕੋਈ ਮੁੱਲ ਨਾ ਮਹਿਲ ਮੁਨਾਰੇ ਵੀ ਖੰਡਰ ਕਰਤੇ ਫਿਰ ਕਾਰਾਂ ਕਿਸੇ ਦੇ ਤੁਲ ਨਾ। -ਹਰਜੋਤ ਕੌਰ ਮਹੇਸ਼ਪੁਰਾ
ਫੋਨ: 734-883-6704

To Advertise with Punjab Times Call:
847-359-0746
ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼ ਵਿਚ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਦੇਣ ਲਈ ਸੰਪਰਕ ਕਰੋ:
ਫੋਨ: 847-359-0746

ਸ਼ਿਵ ਨਾਥ: ਪੂਰੀ ਦੀ ਪੂਰੀ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਲੇਖੇ ਲੱਗੀ ਕਲਮ ਦਾ ਵਿਛੋੜਾ!

ਸ਼ਿਵ ਨਾਥ ਚਲਿਆ ਗਿਆ। ਉਮਰ ਦੇ 88ਵੇਂ ਸਾਲ ਵਿਚ ਉਹਨੇ ਉਸ ਸੰਸਾਰ ਵੱਲ ਪਿੱਠ ਕਰ ਲਈ ਜਿਸ ਕੋਲ ਉਹਦੇ ਵਰਗੇ ਕੋਮਲ-ਚਿੱਤ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਦੇਣ ਲਈ ਖੁਸ਼ੀਆਂ ਕਦੀ-ਕਦਾਈਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ, ਪਰ ਦਰਦ ਤੇ ਗਮ ਦੇ ਗੱਢੇ ਨਿੱਤ ਦਾ ਵਰਤਾਰਾ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤਕ ਭਾਈਚਾਰੇ ਵਿਚ ਉਸ ਨੂੰ ਲੋਕ-ਕਵੀ ਆਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ ਤੇ ਇਹ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਉਹਦੇ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮੇਚ ਆਉਂਦਾ ਸੀ। ਉਹਦੀ ਸਮੁੱਚੀ ਰਚਨਾ ਦਾ ਇਕੋ ਵਿਸ਼ਾ ਹੈ, ਲੋਕ, ਮਹਿਲੀ ਰਹਿੰਦੇ ਤੇ ਪਦਾਰਥ ਮਾਣਦੇ ਉਤਲਿਆਂ ਦਾ ਵੱਗਿਆਂ ਵਾਂਗ ਭਾਰ ਢੋਣ ਲਈ ਮਜ਼ਬੂਰ ਲੋਕ, ਵੇਟਾਂ ਖਾਤਰ ਪਾਈਆਂ ਧਰਮਾਂ ਤੇ ਜਾਤਾਂ ਦੀਆਂ ਵੰਡੀਆਂ ਦਾ ਅਸਹਿ ਕਹਿਰ ਸਹਿੰਦੇ ਲੋਕ, ਆਰਥਕ ਕਾਣੀ-ਵੰਡ ਦੀ ਦਿੱਤੀ ਸਦੀਵੀ

ਗੁਰਬਚਨ ਸਿੰਘ ਭੁੱਲਰ
ਫੋਨ: +91-80763-63058

ਨੰਗ-ਭੁੱਖ ਦਾ ਨਰਕ ਭੋਗਦੇ ਲੋਕ! ਇਕ ਦਿਨ ਮੈਂ ਆਖਿਆ, ਅੱਜ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਛੱਡ, ਕਿਸੇ ਪਰੀ-ਚਿਹਰਾ ਮਹਿਬੂਬ ਦੀ ਕਲਪਨਾ ਕਰ ਕੇ ਗਜ਼ਲ ਲਿਖ। ਕਹਿੰਦਾ, ਉਹੋ ਲਿਖਣ ਬੈਠਾ ਸੀ, ਇਹ ਲਿਖੀ ਗਈ:

“ਨਾ ਜਿਸ ਨੂੰ ਸਾਰ ਪਾਣੀ ਦੀ, ਨਾ ਚੱਪੂ ਫੜਨ ਦੀ ਸੋਝੀ, ਖੁਦਾ ਨੇ ਬਖਸ਼ਿਆ ਕੁਝ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਨਾਖੁਦਾ ਸਾਨੂੰ। ਚਮਨ ਵਿਚ ਫੁੱਲ ਖਿੜਨੇ ਸਨ, ਤਬਾਹੀ ਦਾ ਨਜ਼ਾਰਾ ਹੈ, ਇਹ ਕਿਹੜੇ ਵਕਤ ਆ ਕੇ ਦੇ ਗਿਆ ਮੌਸਮ ਦਗਾ ਸਾਨੂੰ!...”

ਉਹ ਪੈਂਤੀ-ਅੱਖਰੀ ਤੱਕ ਪੜ੍ਹਿਆ ਹੋਣ ਸਦਕਾ ਮੂਲ ਸਿਧਾਂਤਕ ਪੁਸਤਕਾਂ ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਮਾਰਕਸਵਾਦ ਸਿੱਖਣ ਦੇ ਸਮਰੱਥ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਪਰ ਉਹਨੇ ਜੀਵਨ ਵਿਚੋਂ ਮਾਰਕਸਵਾਦ ਦਾ ਸਾਰ-ਤੱਤ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਾਣਿਆ ਤੇ ਦ੍ਰਿੜ੍ਹ ਕੀਤਾ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਜਿਹੜੀ ਗੱਲ ਮਿਹਨਤਕਸ਼ਾਂ ਦੇ ਜੀਵਨ ਦੀ ਬਿਹਤਰੀ ਚਿਤਵਦੀ ਤੇ ਇਸ ਮਨੋਰਥ ਲਈ ਜੱਦੋਜਹਿਦ ਵਿਚ ਹਿੱਸਾ ਪਾਉਂਦੀ ਹੈ, ਉਹ ਮਾਰਕਸਵਾਦ ਹੈ ਅਤੇ ਜਿਹੜੀ ਗੱਲ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਉੱਚੇ ਧੌਲਰਾਂ ਨੂੰ ਹੋਰ ਉੱਚੇ ਕਰਨ ਲਈ ਰਚੇ ਦੀ ਇੱਟ ਬਣਦੀ ਹੈ, ਉਹ ਮਾਰਕਸਵਾਦ-ਵਿਰੋਧੀ ਹੈ।

ਪਾਕਿਸਤਾਨੋਂ ਆ ਕੇ ਬਚਪਨ ਵਿਚ ਹੀ ਉਹਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਮੁੰਗਫਲੀ ਵੇਚੀ, ਫੇਰ ਛੋਲਿਆਂ ਦਾ ਖੌਚਾ ਲਾਇਆ ਤੇ ਵੱਡਾ ਹੋ ਕੇ ਬੱਸੀ-ਪਠਾਣਾਂ ਕੱਪੜੇ ਸਿਉਣ ਲੱਗ ਗਿਆ। ਪ੍ਰੋ. ਕੇਸਰ ਸਿੰਘ ਕੇਸਰ ਨੇ ਉਹਦੇ ਅੰਦਰਲਾ ਕਵੀ ਪਛਾਣਿਆ ਤੇ ਉਹਨੂੰ ਖੁੱਗ ਕੇ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਲਿਆ ਲਾਇਆ। ਉਹਦੇ ਗੁਜ਼ਾਰੇ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਦਾ ਇਕਰਾਰ ਨਿਭਾਉਂਦਿਆਂ ਪ੍ਰੋ. ਕੇਸਰ ਨੇ ਉਹਦੇ ਲਈ ਘਰਾਂ ਵਿਚ ਜਾ ਕੇ ਰਸਾਲੇ-ਕਿਤਾਬਾਂ ਕਿਰਾਏ ਉੱਤੇ ਦੇਣ ਦਾ ਕੰਮ ਚੁਣਿਆ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਸਹਿਕਰਮੀਆਂ, ਦੋਸਤਾਂ-ਵਾਕਫ਼ਾਂ ਤੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਉਹਦੇ ਗਾਹਕ ਬਣਨ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਿਆ। ਰਾਜਧਾਨੀ ਦੀਆਂ ਗਲੀਆਂ ਵਿਚ ਉਹਦੀ ਬਾਕੀ ਇਸਤਿਹਾਰਬਾਜ਼ੀ ਮੂੰਹੋਂ-ਮੂੰਹ ਹੋ ਗਈ। ਉਹਨੇ ਟੱਬਰ ਵੀ ਪਾਲਿਆ ਤੇ ਸਤਿਕਾਰ ਵੀ ਕਮਾਇਆ।

ਗੁਜ਼ਾਰੇ ਲਈ ਘੁੰਮਦੇ ਸਾਈਕਲ ਦੀ ਇਸ ਸਾਹਿਤਕ ਕਿਰਤ-ਕਮਾਈ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਉਹਨੇ ਰਚਨਾਤਮਿਕ ਕਮਾਈ ਵੀ ਖੂਬ ਕੀਤੀ। ਉਹਦੀਆਂ ਪੁਸਤਕਾਂ ਨੇ 22 ਦਾ ਅੰਕੜਾ ਛੋਹ ਲਿਆ। ਗਿਆਰਾਂ ਕਾਵਿ-ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਪਾਠਕਾਂ ਨੂੰ ਭੇਟ ਕੀਤੇ ਹੋਣ ਸਦਕਾ ਉਹਦੀ ਪਛਾਣ ਭਾਵੇਂ ਕਵੀ ਵਜੋਂ ਬਣ ਗਈ, ਪਰ ਏਨੀਆਂ ਹੀ ਪੁਸਤਕਾਂ ਉਹਨੇ ਹੋਰ ਵਿਧਾਵਾਂ ਵਿਚ ਵੀ ਦਿੱਤੀਆਂ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਦੋ ਕਹਾਣੀ-ਸੰਗ੍ਰਹਿ, ਦੋ ਜੀਵਨੀਆਂ, ਤਿੰਨ ਸਵੈਜੀਵਨੀ ਤੇ ਯਾਦਾਂ ਅਤੇ ਚਾਰ ਬਾਲ-ਪੁਸਤਕਾਂ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਪੁਸਤਕਾਂ

ਤਾਂ ਉਹਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਹੀ ਜੀਵਤ ਅਨੁਭਵ ਉੱਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਪੜ੍ਹਨ ਵਾਲੀਆਂ ਹਨ, ਪਰ ਜੀਵਨੀਆਂ ਤੇ ਯਾਦਾਂ ਦੀਆਂ ਪੁਸਤਕਾਂ ਵਿਚ ਬਹੁਤ ਕੁਝ ਵੱਖਰੀ ਭਾਂਤ ਦਾ ਹੈ। ਮਿਸਾਲ ਵਜੋਂ ‘ਅਣਫੋਲਿਆ ਵਰਕਾ’ ਨਾਂ ਦੀ ਪੁਸਤਕ ਵਿਚ ਉਹਨੇ ਇੰਦਰ ਸਿੰਘ ਮੁਰਾਰੀ ਦੀਆਂ ਬੋਲ ਕੇ ਸੁਣਾਈਆਂ 1947 ਤੱਕ ਦੀਆਂ ਯਾਦਾਂ ਕਲਮਬੰਦ ਕੀਤੀਆਂ ਹਨ।

ਕਈ ਬੀਬੀਆਂ ਤਾਂ ਉਹਦਾ ਸਤਿਕਾਰ ਸੱਚ-ਮੁੱਚ ਸਾਧੂ-ਸੰਤ ਵਾਂਗ ਕਰਦੀਆਂ। ਜਿਸ ਦਿਨ ਕਿਸੇ ਅਜਿਹੀ ਬੀਬੀ ਦੇ ਸੈਕਟਰ ਦੀ ਵਾਰੀ ਆਉਂਦੀ, ਉਹ ਸਾਈਕਲ ਫਾਟਕ ਦੇ ਅੰਦਰ ਕਰਨ ਲਈ ਆਖਦੀ ਤੇ ਡਰਾਇੰਗ ਰੂਮ ਵਿਚ ਬਿਠਾ ਕੇ ਰੁੱਤ ਅਨੁਸਾਰ ਠੰਡਾ-ਗਰਮ ਪਿਆਉਂਦੀ। ਜਦੋਂ ਉਹਦੀ ਨਵੀਂ ਕਿਤਾਬ ਛਪਦੀ, ਉਹ ਗਾਹਕਾਂ ਨੂੰ ਆਖਦਾ, ਮੁੱਲ ਤਾਂ ਢਾਈ ਸੌ ਹੈ, ਪਰ ਮੈਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਦੋ ਸੌ ਵਿਚ ਦੇਵਾਂਗਾ। ਕਈ ਲੋਕ ਲੈ ਲੈਂਦੇ, ਕਈ ਨਾ ਲੈਂਦੇ, ਪਰ ਕਈ ਬੀਬੀਆਂ ਇਹਨੂੰ ਹਰ ਕਿਤਾਬ ਦਾ ਪੰਜ ਸੌ ਹੀ ਦਿੰਦੀਆਂ। ਇਕ ਕਾਲਜ ਪੜ੍ਹਦੀ ਕੁੜੀ ਮਾਂ ਨਾਲ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਸਿਆਲੂ ਕੱਪੜੇ ਖਰੀਦਣ ਮਗਰੋਂ ਕਹਿੰਦੀ, “ਮੰਮੀ, ਰਸਾਲਿਆਂ ਵਾਲੇ ਬਾਬਾ ਜੀ ਵਾਸਤੇ ਗਰਮ ਕਮੀਜ਼-ਪਜਾਮੇ ਦਾ ਕੱਪੜਾ ਲੈ ਲਈਏ।”

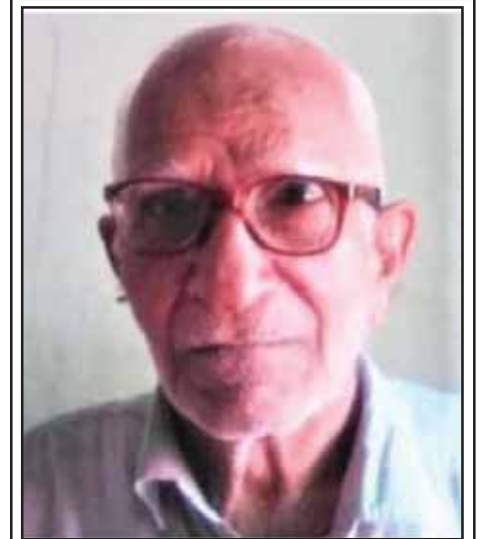
ਲੇਖਕ ਬੀਬੀ ਸੁਰਜੀਤ ਬੈਂਸ ਦਿਲਦਾਰ ਪੰਜਾਬਣ ਹੈ। ਉਹ ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ ਆਪਣੇ ਘਰ ਸਾਹਿਤਕ ਬੈਠਕ ਬੁਲਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਰਚਨਾਵਾਂ ਦੇ ਦੌਰ ਪਿੱਛੋਂ ਭੋਜਨ ਦਾ ਦੌਰ ਚਲਦਾ ਹੈ। ਪਿਛਲੀ ਵਾਰ ਉਹਨੇ ਸ਼ਿਵ ਨਾਥ ਨੂੰ ਨਵੀਂ ਛਪੀ, ਜੋ ਹੁਣ ਆਖਰੀ ਬਣ ਗਈ, ਪੁਸਤਕ ‘ਰੁੱਖ-ਸਮਾਧੀ’ ਦੀਆਂ ਦਸ ਕਾਪੀਆਂ ਲੈ ਆਉਣ ਲਈ ਫੋਨ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਬੈਠਕ ਦੇ ਅੰਤ ਵਿਚ ਉਹਨੇ ਡੇਢ ਸੌ ਰੁਪਏ ਮੁੱਲ ਵਾਲੀ ਉਹ ਪੁਸਤਕ ਮੇਜ਼ ਉੱਤੇ ਰੱਖੀ ਤੇ ਕਿਹਾ, “ਪੰਜ ਸੌ ਦਿਉ ਤੇ ਕਿਤਾਬ ਚੁੱਕੋ।” ਦਸ ਪੁਸਤਕਾਂ ਦੇ ਪੰਜ ਹਜ਼ਾਰ ਰੁਪਏ ਉਹਨੇ ਸ਼ਿਵ ਨਾਥ ਦੀ ਜੇਬ ਵਿਚ ਪਾ ਦਿੱਤੇ।

ਅਜਿਹੀ ਸੱਚੀ-ਸੁੱਚੀ ਸ਼ਖਸੀਅਤ ਸੀ ਉਹਦੀ ਕਿ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਸਨੇਹ-ਸਤਿਕਾਰ ਆਪੇ ਜਾਗ ਪੈਂਦਾ। ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਨਾਲ ਲਗਦੀ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਖਰੀਦ ਕੇ ਵਸਿਆ ਹੋਇਆ ਪੰਜਾਬੀ ਕਿਸਾਨ ਸ਼ਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਤ ਦਾ ਰਸੀਆ ਪਾਠਕ ਹੈ। ਲੇਖਕ-ਪਾਠਕ ਦਾ ਸਾਡਾ ਨਾਤਾ ਮਿੱਤਰਤਾ ਵਿਚ ਬਦਲ ਗਿਆ। ਇਕ ਦਿਨ ਉਹ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਪਹੁੰਚਿਆ ਹੋਇਆ ਆਪਣੇ ਮਨ-ਪਸੰਦ ਕਵੀ ਸ਼ਿਵ ਨਾਥ ਨੂੰ ਮਿਲਣ ਚਲਿਆ ਗਿਆ ਤੇ ਤੁਰਨ ਲਗਿਆ ਅਗਲੀ ਕਿਤਾਬ ਛਪਾਉਣ ਲਈ ਦਸ ਹਜ਼ਾਰ ਰੁਪਏ ਦੇ ਆਇਆ। ਪਿਛਲੇ ਵਰ੍ਹੇ ਪਰਦੇਸ ਵਸੇ ਤੇ ਸ਼ਿਵ ਨਾਥ ਨੂੰ ਕਦੀ ਨਾ ਮਿਲੇ ਇਕ ਪਾਠਕ ਨੇ ਆਪਣੇ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਅਗਲੀ ਕਿਤਾਬ ਛਪਾਉਣ ਲਈ ਸ਼ਿਵ ਨਾਥ ਨੂੰ ਵੀਹ ਹਜ਼ਾਰ ਰੁਪਏ ਦੇ ਆਵੇ। ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਦਰਦ ਨੂੰ ਜ਼ਬਾਨ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਕਵੀ ਵਾਸਤੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਸਨੇਹ-ਸਤਿਕਾਰ ਦੇ ਅਜਿਹੇ ਕਿੱਸਿਆਂ ਦਾ ਕੋਈ ਅੰਤ ਨਹੀਂ।

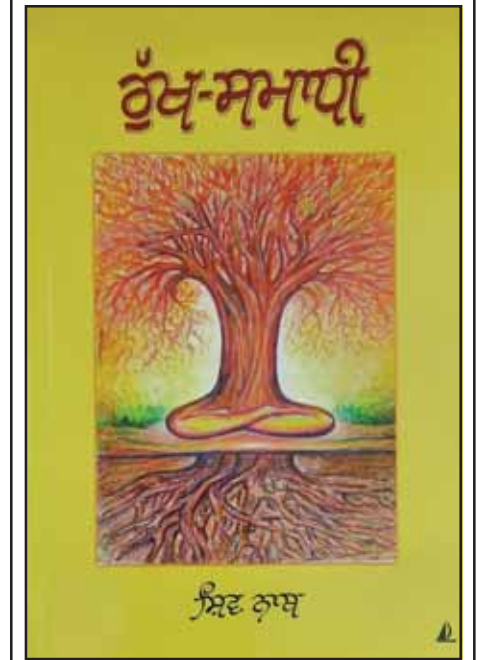
ਸਾਰੇ ਇਨਾਮੀ ਮਾਫ਼ੀਆ ਨੂੰ ਬਹਿਸ ਵਿਚ ਖਾਮੋਸ਼ ਕਰਵਾ ਕੇ ਸੰਤੋਖ ਸਿੰਘ ਧੀਰ ਦੀ ਖੜ੍ਹੀ ਉੱਗਲ ਸ਼ਿਵ ਨਾਥ ਨੂੰ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਸਾਹਿਤਕਾਰ ਸਨਮਾਨ ਦੁਆਉਣ ਵਿਚ ਸਫਲ ਹੋ ਗਈ ਤਾਂ ਉਹਨੇ ਕੁਝ ਰਕਮ ਇਧਰੋਂ-ਉਧਰੋਂ ਕਰ ਕੇ ਮੁਹਾਲੀ ਵਿਚ ਇਕ ਕਮਰੇ ਦਾ ਫਲੈਟ ਲੈ ਲਿਆ। ਪਰਿਵਾਰ ਵਿਚ ਨੂੰਹ-ਪੁੱਤ, ਪੋਤਾ-ਪੋਤੀਆਂ। ਸਾਰਾ ਟੱਬਰ ਆਬਣ ਦੀ ਰੋਟੀ ਖਾ ਹਟਦਾ ਤੇ ਬਰਤਨ ਸਾਫ਼ ਹੋ ਕੇ ਰਸੋਈ ਵਿਚ ਪੈਚਾ ਲੱਗ ਜਾਂਦਾ ਤਾਂ ਚੁੱਲ੍ਹਿਆਂ ਵਾਲੇ ਬੜੇ ਤੋਂ ਬਚੀ ਹੋਈ ਖਲੋਣ ਵਾਲੀ ਥਾਂ ਸ਼ਿਵ ਨਾਥ ਦਾ ਸੌਣ-ਕਮਰਾ ਬਣ ਜਾਂਦੀ। ਧੀਰ ਜੀ ਦਾ ਬੇਟਾ ਨਵਰੀਤ ਕਹਿੰਦਾ, “ਭਾਪਾ ਜੀ, ਆਪਾਂ ਸ਼ਿਵ ਨਾਥ ਅੰਕਲ ਦੇ ਸੌਣ ਵਾਸਤੇ ਛੱਤ ਉੱਤੇ ਟੈਂਪਰੇਰੀ ਕੰਧਾਂ ਕੱਢ ਕੇ ਚਾਰ ਚਾਦਰਾਂ ਪਾ ਦੇਈਏ।” ਧੀਰ ਜੀ ਇਹ ਸੁਣਾਅ ਸੁਣ ਕੇ ਬਾਗੋਬਾਗ ਹੋ ਗਏ। ਇਉਂ ਉਹ ਧੀਰ ਜੀ ਦੀ ਛੱਤ ਉੱਤੇ ਸੌਣ ਲੱਗ ਪਿਆ। ਸਾਡੀ ਪਹਿਲਾਂ ਦੀ ਵਾਕਫ਼ੀ ਉਹਦੇ ਉਥੇ ਆਉਣ ਨਾਲ ਦੋਸਤੀ ਵਿਚ ਬਦਲ ਗਈ। ਧੀਰ ਜੀ ਦਿੱਲੀ ਆਉਂਦੇ, ਉਹ ਨਾਲ ਆਉਂਦਾ।

ਇਕ ਦਿਨ ਮੈਂ ਦਿੱਲੀ ਤੋਂ ਗਿਆ ਤਾਂ ਧੀਰ ਜੀ ਨੇ ਨਾਵਲਕਾਰ ਗੁਰਚਰਨ ਸਿੰਘ ਜੈਤੋ ਤੇ ਪ੍ਰੋ. ਕਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਵੀ ਬੁਲਾ ਲਏ। ਸ਼ਿਵ ਨਾਥ ਤਾਂ ਉਥੇ ਸੀ ਹੀ। ਮਹਿਫਲ ਭਖ ਚੱਲੀ

ਤਾਂ ਵਿਚੋਂ ਕਿਸੇ ਦੇ ਆਖਿਆ ਧੀਰ ਜੀ ਨੇ ਨਵੀਂ ਲਿਖੀ ਕਹਾਣੀ ਸੁਣਾਈ ਤੇ ਸਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਰਾਇ ਦੱਸਣ ਲਈ ਕਿਹਾ। ਬਾਕੀ ਸਭ ਨੇ ਤਾਂ ਮੌਕੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕਹਾਣੀ ਨੂੰ ਵਧੀਆ ਆਖ ਦਿੱਤਾ, ਪਰ ਸ਼ਿਵ ਨਾਥ ਚੁੱਪ ਦੀ ਬੁੱਕਲ ਮਾਰ ਕੇ ਬੈਠਾ ਰਿਹਾ। ਧੀਰ ਜੀ ਨੇ ਪੁੱਛਿਆ, “ਹਾਂ ਬਈ ਸ਼ਿਵ ਨਾਥ, ਤੂੰ ਵੀ ਕੁਝ ਬੋਲ?” ਸ਼ਿਵ ਨਾਥ ਕਹਿੰਦਾ, “ਪਹਿਲਾਂ ਮੈਨੂੰ ਇਹ ਦੱਸੋ, ਇਹ ਕਹਾਣੀ ਝਰੀਟੀ

ਸ਼ਿਵ ਨਾਥ

ਸ਼ਿਵ ਨਾਥ ਦੇ ਆਖਰੀ ਕਾਵਿ-ਸੰਗ੍ਰਹਿ ‘ਰੁੱਖ-ਸਮਾਧੀ’ ਦਾ ਸਰਵਰਕ

ਹੀ ਕਿਉਂ ਹੈ!” ਤੋਬਾ, ਤੋਬਾ, ਧੀਰ ਜੀ ਦੀ ਰਚਨਾ ਨੂੰ ਕੋਈ ਲਿਖੀ ਦੀ ਥਾਂ ਝਰੀਟੀ ਹੋਈ ਕਹਿ ਦੇਵੇ! ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸੌਲਾ ਰੰਗ ਗੁੱਸੇ ਦੀ ਲਾਲੀ ਘੁਲ ਕੇ ਤਾਂਬੀਆ ਹੋ ਗਿਆ, “ਤੈਨੂੰ ਸਾਹਿਤ ਦੀ ਕੀ ਸਮਝ ਐ? ਸਾਡੇ ਵਰਗਿਆਂ ਵਿਚ ਬੈਠ ਕੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਸਾਹਿਤਕਾਰ ਸਮਝਣ ਲਗ ਪਿਆ। ਜਾਹ ਉੱਤੇ ਆਬਦੀ ਕੋਠੜੀ ਵਿਚ।” ਸ਼ਿਵ ਨਾਥ ਨੇ ਨਾ ਗੁੱਸਾ ਕੀਤਾ ਤੇ ਨਾ ਰੁੱਸ ਕੇ ਆਪਣੇ ਘਰ ਗਿਆ, ਬੱਸ ਚੁੱਪ ਕਰ ਕੇ ਉੱਠਿਆ ਤੇ ਉੱਪਰ ਚਲਿਆ ਗਿਆ। ਚੁੱਪ ਵਰਤ ਗਈ। ਹੁਣ ਧੀਰ ਜੀ ਨੂੰ ਦੂਜੇ ਪਾਸਿਉਂ ਬੇਚੈਨੀ ਹੋ ਗਈ। ਉਹ ਉਂਗਲਾਂ ਮਰੋਤਨ ਲੱਗੇ ਤੇ ਬੈਠੇ-ਬੈਠੇ

ਪਾਸੇ ਬਦਲਣ ਲੱਗੇ। ਪੰਜ ਮਿੰਟ...ਸੱਤ ਮਿੰਟ...ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਵਾਜ਼ ਦਿੱਤੀ, “ਰੀਤੀ, ਜਾ ਉਹਨੂੰ ਬੁਲਾ ਕੇ ਲਿਆ, ਬੈਠ ਗਿਆ ਉੱਤੇ ਜਾ ਕੇ!” ਨਵਰੀਤ ਦੇ ਮਨਾਇਆਂ ਉਹ ਆ ਤਾਂ ਗਿਆ, ਪਰ ਕਮਰੇ ਵਿਚ ਆ ਕੇ ਬੈਠਣ ਦੀ ਥਾਂ ਬੂਹੇ ਵਿਚ ਖੜ੍ਹ ਕੇ ਬੋਲਿਆ, “ਇਹ ਕੀ ਮਖੌਲ ਐ, ਕਦੇ ਮਰ ਚਿਤੀਏ, ਕਦੇ ਜਿਉਂ ਚਿਤੀਏ, ਕਦੇ ਜਾਹ ਉੱਤੇ ਆਬਦੀ ਕੋਠੜੀ ਵਿਚ, ਕਦੇ ਆ ਹੋਠਾਂ ਮੇਰੇ ਕਮਰੇ ਵਿਚ!” ਧੀਰ ਜੀ ਜੀਭ ਉੱਤੇ ਗੁੜ ਦੀ ਰੋੜੀ ਧਰ ਕੇ ਕਹਿੰਦੇ, “ਕਵੀਰਾਜ ਸ਼ਿਵ ਨਾਥ ਜੀ, ਆਓ, ਕੁਰਸੀ ਉੱਤੇ ਬੈਠ ਕੇ ਗੱਲ ਕਰੋ।” ਸ਼ਿਵ ਨਾਥ ਦਾ ਉੱਤਰ ਸੀ, “ਬੈਠ ਤਾਂ ਮੈਂ ਜਾਊਂ ਹੀ, ਪਰ ਜੇ ਸੋਚੋ ਕਿ ਥੋਡੇ ਲੇਲੇ-ਪੇਪਿਆਂ ਵਿਚ ਆ ਕੇ ਮੈਂ ਕਹਾਣੀ ਬਾਰੇ ਰਾਇ ਬਦਲ ਲਉਂ, ਇਹ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ।” ਧੀਰ ਜੀ ਦਾ ਹਾਸਾ ਨਿੱਕਲ ਗਿਆ, “ਸ਼ਿਵ ਨਾਥ ਜੀ, ਲਿਖਣਾ ਤਾਂ ਥੋੜ੍ਹਾ ਆਉਂਦਾ ਹੈ, ਅਸੀਂ ਬਿਚਾਰੇ ਤਾਂ ਝਰੀਟਣ ਜੋਗੇ ਹੀ ਹਾਂ!” ਤੇ ਮਹਿਫਲ ਪਹਿਲਾਂ ਵਾਲੇ ਰੰਗ ਵਿਚ ਆ ਗਈ।

ਧੀਰ ਜੀ ਚਲੇ ਗਏ ਤੇ ਕੋਠੀ ਵਿਕ ਗਈ। ਜਿਧਰ ਗਈਆਂ ਬੇੜੀਆਂ, ਉਧਰ ਗਏ ਮਲਾਹ, ਵਿਚੇ ਬਿਚਾਰੇ ਸ਼ਿਵ ਨਾਥ ਦੀ ਕੋਠੜੀ ਗਈ। ਉਹਨੇ ਆਪਣੇ ਫਲੈਟ ਦੇ ਤਿੰਨ ਕੁ ਗਜ਼ ਲੰਮੇ ਤੇ ਡੂਢ ਕੁ ਗਜ਼ ਚੌੜੇ ਬਰਾਡੇ ਜਿਹੇ ਦਾ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਪਾਸਾ ਕਿਤੋਂ ਲਿਆਂਦੇ ਰੰਗਦਾਰ ਸੀਸਿਆਂ ਨਾਲ ਬੰਦ ਕਰਵਾ ਲਿਆ ਤੇ ਉਹਦਾ ਨਾਂ ਸੀਸ ਮਹਿਲ ਰੱਖ ਦਿੱਤਾ। ਇਹ ਅੰਤਲੇ ਸਾਹ ਤੱਕ ਉਹਦਾ ਡਰਾਇੰਗ-ਡਾਈਨਿੰਗ ਰੂਮ, ਲਾਇਬਰੇਰੀ ਤੇ ਸਟਡੀ ਰੂਮ, ਬੈੱਡ ਰੂਮ, ਸਭ ਬਣਿਆ ਰਿਹਾ। ਉਹਨੇ ਕਵਿਤਾ ਲਿਖੀ:

“ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦਿਨ ਚੜ੍ਹਦਾ ਹੈ, ਸਭ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹਨੇਰਾ, ਚੌਥੀ ਮੰਜਲ ਉੱਤੇ ਮਿੱਤਰੇ, ਸੀਸ ਮਹਿਲ ਹੈ ਮੇਰਾ!”

ਪਿਛਲੇ ਕਈ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਉਹ ਹਰ ਨਵੀਂ ਕਵਿਤਾ ਲਿਖਦਿਆਂ ਹੀ ਫੋਨ ਕਰਦਾ, ਲੈ ਐਹ ਸੁਣਿਓ ਜ਼ਰਾ। ਜਦੋਂ ਉਹਨੂੰ ਲਗਦਾ, ਕਵਿਤਾਵਾਂ ਕਿਤਾਬ ਜੋਗੀਆਂ ਹੋ ਗਈਆਂ, ਉਹਦਾ ਫੋਨ ਆਉਂਦਾ, ਪੁਲੰਦਾ ਕੋਰੀਅਰ ਕਰਵਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਮੇਰੀ ਚਿੰਤਾ ਮੁੱਕੀ। ਉਹਦਾ ਜਾਦੂ ਸਾਡੇ ਘਰ ਵੀ ਚੱਲਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਮੇਰੀ ਸਾਬਣ ਆਖਦੀ, “ਤੁਹਾਡਾ ਖਿਲਾਰਾ ਤਾਂ ਏਵੇਂ ਰਹਿਣਾ ਹੈ, ਪਹਿਲਾਂ ਸ਼ਿਵ ਨਾਥ ਵੀਰ ਜੀ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਦਾ ਕੰਮ ਮੁਕਦਾ ਕਰੋ।” ਅਣਪੜ੍ਹਾਂ ਵਾਲੀ ਗੁਰਮੁਖੀ ਵਿਚ ਲਿਖਿਆ ਹੋਇਆ ਖਰੜਾ ਜਦੋਂ ਉਹਦੇ ਕੋਲ ਪੁਸਤਕ ਦੇ ਅਵਤਾਰ ਵਿਚ ਪਹੁੰਚਦਾ, ਉਹਨੂੰ ਤਾਂ ਖੁਸ਼ੀ ਹੋਣੀ ਹੀ ਸੀ, ਮੈਨੂੰ ਵੀ ਇਉਂ ਲਗਦਾ ਜਿਵੇਂ ਮੇਰੀ ਹੀ ਨਵੀਂ ਪੁਸਤਕ ਛਪੀ ਹੋਵੇ। ਉਹਦਾ ਫੋਨ ਆਉਂਦਾ, “ਓ ਤੇਰਵੇਂ ਗੁਰੂਆ, ਐਹ ਤਾਂ ਕਮਾਲ ਕਰ ਦਿੱਤੀ!” ਮੈਂ ਆਖਦਾ, “ਗਾਂਧੀ ਜੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਸੀ, ਮਹਾਤਮਾਵਾਂ ਦੇ ਦੁੱਖ ਮਹਾਤਮਾ ਹੀ ਜਾਣਦੇ ਨੇ! ਸ਼ਿਵ ਨਾਥ, ਤੇਰੇ ਵਰਗੇ ਚੇਲਿਆਂ ਵਾਲੇ ਗੁਰੂਆਂ ਦੇ ਦੁੱਖ ਮੇਰੇ ਵਰਗੇ ਗੁਰੂ ਹੀ ਜਾਣਦੇ ਨੇ!”

ਬੀਮਾਰੀ ਵਿਚ ਉਹਦਾ ਬੋਲਣਾ ਵੀ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਹੋ ਗਿਆ। 23 ਜੂਨ ਦੇ ‘ਨਵਾਂ ਜ਼ਮਾਨਾ’ ਵਿਚ ਉਸ ਬਾਰੇ ਮੇਰਾ ਲੇਖ ਛਪਿਆ ਤਾਂ ਨੂੰਹ ਰਾਣੀ ਸੰਤੋਸ਼ ਦੇ ਦੱਸੇ ਤੋਂ ਉਹਨੇ ਸੁਣਾਉਣ ਲਈ ਕਿਹਾ। ਪੁਰਾ ਲੇਖ ਸੁਣ ਕੇ ਕਹਿੰਦਾ, ਮੈਂ ਉਹਨੂੰ ਫੋਨ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਸੰਤੋਸ਼ ਨੇ ਫੋਨ ਮਿਲਾ ਕੇ ਉਹਦੇ ਮੂੰਹ ਕੋਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਬਹੁਤ ਮੱਧਮ ਤੇ ਟੁੱਟਵੀਂ ਪਰ ਸੁਣਨ ਵਿਚ ਆਉਣ ਜੋਗੀ ਆਵਾਜ਼ ਵਿਚ ਬੋਲਿਆ, “ਓ ਮੇਰੇ ਤੇਰਵੇਂ ਗੁਰੂਆ, ਤੂੰ ਮੈਨੂੰ ਕਿਹੜੇ ਅਸਮਾਨੀ ਚਾੜ੍ਹ ਦਿੱਤਾ ਓਇ!” ਇਸ ਪਿੱਛੋਂ ਉਹਦਾ ਧਾਰੀ ਰੋਣਾ ਸੁਣਿਆ ਤੇ ਫੋਨ ਬੰਦ ਹੋ ਗਿਆ। ਇਹ ਸਾਡਾ ਆਖਰੀ ਮੇਲ ਸੀ!

ਮਿਹਨਤਕਸ਼ਾਂ ਦੀ ਅਡੋਲ ਆਵਾਜ਼ ਸਾਹਿਤਕਾਰ, ਦਰਵੇਸ਼ ਤੇ ਅਣਖੀਲਾ ਮਨੁੱਖ, ਨਿਰਫਲ ਦੋਸਤ—ਇਹ ਸੀ ਸ਼ਿਵਨਾਥ! ਉਹਦਾ ਜਾਣਾ ਮਨ ਨੂੰ ਮਰੋਤਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਫੇਰ ਉਹਦੀ ਸਰੀਰਕ-ਮਾਨਸਿਕ ਹਾਲਤ ਚੇਤੇ ਕਰਦਿਆਂ ਖਿਆਲ ਆਉਂਦਾ ਹੈ, ਸ਼ਾਇਦ ਉਹਨੇ ਜਾਣ ਦਾ ਠੀਕ ਵੇਲਾ ਹੀ ਚੁਣਿਆ। ਅੰਤ ਵਿਚ ਰੋਂਦੇ ਦਿਲ ਤੇ ਸਿੱਲ੍ਹੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਨਾਲ ਉਹਦੀਆਂ ਹੀ ਸਤਰਾਂ ਉਹਨੂੰ ਭੇਟ:

“ਤੇਰੇ ਮੁੱਕਣ ’ਤੇ ਵੀ ਨਹੀਂ ਮੁੱਕਣੀ ਇਹ ਦਾਸਤਾਂ ਤੇਰੀ, ਤੇ ਨਾ ਤੂੰ ਨਿੱਕਲਣਾ ਹੈ ਹਸਰ ਤੀਕਰ ਯਾਦ ਸਾਡੀ ’ਚੋਂ।”

ਜੀਅ ਕਰਦੈ !

ਜੀਅ ਕਰਦੈ ਉਡ ਵਤਨੀ ਚੱਲੀਏ,
ਜਾ ਸੁੰਨੇ ਸੁੰਨੇ ਉਜੜੇ ਦਰ ਮੱਲੀਏ।
ਜੰਦਰੇ ਮੂਹਰੇ ਬੈਠ ਕੁਰਲਾਈਏ,
ਦੱਬੀਆਂ ਪੀੜਾਂ-ਦਰਦ ਸੁਣਾਈਏ।

ਹਉਕੇ ਭਰ ਵਿਹੜੇ ਵੈਣ ਅਲੂਣੇ,
ਬੂਹੇ-ਬਾਰੀਆਂ ਨੇ ਦੁੱਖੜੇ ਗਾਉਣੇ।
ਜਾਪਣੇ ਰੁੱਸੇ ਕਿਲੀ, ਰੋਸ਼ਨਦਾਨ,
ਖਿਲਚਿਆ ਮਿਲੂ ਥਾਂ ਥਾਂ ਸਮਾਨ।

ਆਂਢੀ ਗੁਆਂਢੀ ਸਭ ਹੋਣੇ ‘ਕੱਠੇ,
ਹਾਸੇ ਮਸ਼ਕੂਲੇ ਫਿਰ ਚੱਲਣੇ ਠੱਠੇ।
ਪਰ:
ਜਦ ਦੇਖਾਂ ਮਾਂ-ਬਾਪੂ ਦੀ ਤਸਵੀਰ,
ਦੇਹ। ਹੂ ਲਿਖੀ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਤਕਦੀਰ।

ਕਾਵਿ-ਕਿਆਰੀ

ਗਿੱਠ ਗਿੱਠ ਉੱਪਰ ਧੁੜ ਦਿਸੇਗੀ,
ਚੁੱਪ ਬੋਬੇ ਦੀ ਬੱਸ ਘੂਰ ਦਿਸੇਗੀ।

‘ਦੱਸ ਪੁੱਤਰਾ ਤੂੰ ਕਿਉਂ ਭੁਲਾਇਆ,
ਚੇਤਾ ਮਾਂ ਦਾ ਕਦੇ ਨੂੰ ਆਇਆ?’
ਤੇਰੇ ਵਿਛੋੜੇ ‘ਚ ਰੋ ਨੈਣ ਗੁਆਏ,
ਡਾਲਰ-ਪੈਂਡ ਕਿਸੇ ਕੰਮ ਨ ਆਏ।
ਤਤਫਦਿਆਂ ਹੀ ਸਾਹ ਰੁੱਕ ਗਏ,
ਡਿਗਦੇ-ਢਹਿੰਦੇ ਦੋਨੋਂ ਮੁੱਕ ਗਏ।

ਸਿਰ ਦੇ ਸਾਈਂ ਤੇ ਇਹ ਛੋਟੇ ਮੇਰੀ,
ਹੁਣ ਬਚੀ ਹੈ ਬੱਸ ਰਾਖ ਦੀ ਢੇਰੀ।
ਵਕਤੋਂ ਖੁੰਝੀ ਡੂਮਣੀ ਨੇ ਕੁਰਲਾਣਾ,
ਕੁਵੇਲੇ ਦੀ ਟੱਕਰ ਮਾਰ ਪਛੜਾਣਾ।’
-ਸੇਵਾ ਸਿੰਘ “ਨੂਰਪੁਰੀ”

ਗਜ਼ਲ

ਕਿਸੇ ‘ਤੇ ਆਸ ਨਾ ਰੱਖੀ।
ਲਬਾਂ ‘ਤੇ ਪਿਆਸ ਨਾ ਰੱਖੀ।
ਤੂੰ ਫ਼ਨੀਅਰ ਪਾਲ ਰੱਖੇ ਨੇ,
ਮਗਰ, ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਨਾ ਰੱਖੀ।

ਤੂੰ ਰੱਖੀ ਖੂਬਸੂਰਤ ਦੋਸਤ,
ਕੋਈ ਵੀ ਦਾਸ ਨਾ ਰੱਖੀ।
ਬਹੁਤ ਹੁਸ਼ਿਆਰ ਹੈ ਦੁਨੀਆਂ,
ਕੋਈ ਧਰਵਾਸ ਨਾ ਰੱਖੀ।

ਜ਼ਮਾਨਾ ਚੋਰ ਸਮਝੇਗਾ,
ਤੂੰ ਇੱਕ ਲਿਬਾਸ ਨਾ ਰੱਖੀ।
ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਫੁੱਲ ਉਗਾਵੀਂ ਤੂੰ,

ਕੋਈ ਫੁਲ ਖਾਸ ਨਾ ਰੱਖੀ।

ਪਿਲਾਈ ਸਭ ਨੂੰ ਹੀ ਵਧੀਆ,
ਕਿਤੇ ਬਕਵਾਸ ਨਾ ਰੱਖੀ।
ਇਸ਼ਕ ਵਿਚ ਧੋਖੇ ਹੁੰਦੇ ਨੇ,
ਜਿਗਰ ਦਾ ਮਾਸ ਨਾ ਰੱਖੀ।

ਤੁਰੀ ਚਲ ਸਾਹ ਜਦੋਂ ਤਕ ਨੇ,
ਕੋਈ ਆਵਾਸ ਨਾ ਰੱਖੀ।
ਜਿੰਨਾ ਚਿਰ ਯਾਰ ਨਈਂ ਆਉਂਦੇ,
ਬਜ਼ਮ ‘ਚ ਗਿਲਾਸ ਨਾ ਰੱਖੀ।

ਮੁਲਕ ਆਪਣੇ ‘ਚ ਸਭ ਕੁਝ ਏ,
ਦਿਲਾ ਪਰਵਾਸ ਨਾ ਰੱਖੀ।
ਕਰਮ ਸੇਵਾ ‘ਚ ਰੱਬ ਹੁੰਦਾ,
ਬਾਲਮ ਸੰਨਿਆਸ ਨਾ ਰੱਖੀ।
-ਬਲਵਿੰਦਰ ਬਾਲਮ ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ
ਫੋਨ: 98156-25409

‘ਰਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸਹਿਰਾਅ - ਮਾਣ ਸਾਡੇ ਪਿੰਡ ਦਾ’

ਪਿੰਡ, ਕਸਬੇ, ਜਾਂ ਫਿਰ ਇਲਾਕੇ ਦੇ ਕਿਸੇ ਇਨਸਾਨ ਨੂੰ ਜਦ ਸੁਲਝੇ ਹੋਏ ਤੇ ਨਾਮਵਰ ਸ਼ਖਸੀਅਤਾਂ ਦੀ ਕਤਾਰ ਵਿਚ ਜੋੜਿਆ ਜਾਣ ਲੱਗ ਪਏ ਤਾਂ ਉਹ ਉਸ ਪਿੰਡ ਦੀ ਨਹੀਂ ਬਲਕਿ ਇਲਾਕੇ ਦਾ ਮਾਣ-ਸਨਮਾਨ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਉਸ ਦੇ ਨਜ਼ਦੀਕੀ ਲੋਕ ਉਸ ‘ਤੇ ਮਾਣ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਉਸਨੂੰ ਆਪਣਾ ਸਮਝਦੇ ਹਨ, ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਕੁਝ ਕਰਨ/ਕਰਾਉਣ ਦੀਆਂ ਆਸਾਂ ਵੀ ਰੱਖਦੇ ਹਨ। ਅੱਜ ਜਿਸ ਅਦੀਬ ਦੀ ਮੈਂ ਗੱਲ ਕਰਨ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹਾਂ ਉਹ ਹੈ ਮੇਰੇ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਇੰਡਿਆਨਾ ਸਟੇਟ ‘ਚ ਵਸਦੇ, ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤਕਾਰ, ਰਵਿੰਦਰ

ਬਣ ਗਈਆਂ। ਇਸ ਕਰਕੇ ਕਈ ਵਾਰੀ ਸਾਨੂੰ ਇਸ ਗਰੁੱਪ ਦੇ ਦਰਸ਼ਨ ਹੀ ਨਾ ਹੁੰਦੇ - ਕਈ ਅੰਦੋਲਨ, ਅੰਡਰ ਗ੍ਰਾਊਂਡ, ਕਚਹਿਰੀ, ਤੇ ਕਈ ਜੇਲ੍ਹ ਅੰਦਰ ਕਿਸੇ ਇਕ ਜਾਂ ਦੂਸਰੇ “ਸਰਕਾਰੀ ਜੁਰਮ” ਤਹਿਤ। ਪਰ ਪੰਨ ਹੀ ਸੀ ਇਹ ਇਨਕਲਾਬੀ ਸੋਚ ਦੀ ਪਹਿਰੇਦਾਰ ਯੂਥ ਪਾਵਰ ਜੋ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਲੜਨ ਤੇ ਮਰਨ ਲਈ ਤਿਆਰ ਹੀ ਰਹਿੰਦੀ।

ਸਿਰਫ ਸਾਡੇ ਪਿੰਡ ਜਾਂ ਇਲਾਕੇ ‘ਚ ਹੀ ਨਹੀਂ, ਰਵਿੰਦਰ ਸਹਿਰਾਅ ਦਾ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਇਕ ਨਾਂ ਬਣ ਗਿਆ। ਰਾਮਗੜੀਆਂ ਕਾਲਜ, ਫਗਵਾੜਾ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਗਰੁੱਪ ਦਾ ਦੂਸਰਾ ਘਰ ਸੀ। ਪੀ.ਐਸ. ਯੂ. - ਪੰਜਾਬ ਸਟੂਡੈਂਟ ਯੂਨੀਅਨ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਜਾਂ ਫਿਰ ਪਿੰਡ ਦੀ ਸਰਪੰਚੀ, ਇਸ ਸਖਸ਼ ਨੇ ਪੂਰੀ ਸਮਝਦਾਰੀ, ਇਮਾਨਦਾਰੀ, ਲਿਆਕਤ, ਪਰ ਦਲੇਰੀ ਨਾਲ ਨਿਭਾਈ। ਸਾਨੂੰ ਵੱਡਿਆਂ ਹੋਇਆਂ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਕਿ ਸਾਡੇ ਇਸ ਵੀਰ ਕੌਲ ਕਈ ਵੱਡੇ ਲੇਖਕ, ਸ਼ਾਇਰ, ਬੁੱਧੀਜੀਵੀ, ਤੇ ਸਮੇਂ ਦੇ ਲੀਡਰ ਵੀ ਆਉਂਦੇ-ਜਾਂਦੇ ਰਹੇ। ਸੰਤ ਰਾਮ ਉਦਾਸੀ, ਪਾਸ, ਤੇ ਕਈ ਹੋਰ ਵੀ। ਪਿੰਡ ਦੀ ਸਰਪੰਚੀ ਸਮੇਂ ਵੀ ਕਈ ਸੁਧਾਰ ਕੀਤੇ ਤੇ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ। ਕੁਝ ਇਕ ਵਿਗੜੇ-ਤਿਗੜੇ ਵੀ ਸਿੱਧੇ ਕੀਤੇ ਜੋ ਸ਼ਰਾਬ ਪੀ ਕੇ ਖੋਰੂ ਪਾਉਣ ਅਤੇ ਪਿੰਡ ਦਾ ਚੰਗਾ ਭਲਾ ਮਾਹੌਲ ਖਰਾਬ ਕਰਨ ਦੇ ਆਦੀ ਬਣ ਚੁੱਕੇ ਸਨ। ਸਰਪੰਚੀ ਦੇ ਟਾਈਮ ਪੁਲੀਸ ਜਿਵੇਂ ਸਾਡੇ ਪਿੰਡ ਦਾ ਰਾਹ ਹੀ ਭੁੱਲ ਗਈ ਸੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੀ ਨਹੀਂ ਰਹੀ ਸੀ। ਪੁਲੀਸ ਟਾਊਟ ਵੀ ਚੁੱਪ ਹੋ ਗਏ ਜੋ ਆਪਣੀਆਂ ਚੰਮ ਦੀਆਂ ਚਲਾਉਣ ਲਈ ਝੱਟ ਝੂਠੀ ਕਹਾਣੀ ਘੜ ਪੁਲੀਸ ਚੋਕੀ ਪਹੁੰਚ ਜਾਂਦੇ। ਪਿੰਡ ਦੇ ਸਰਪੰਚ ਬਣਨ ‘ਚ ਸਾਡੀ ਭੂਮਿਕਾ ਵੀ ਭਲਵਾਨ ਦੇ ਕਛਹਿਰੇ ਸੰਭਾਲਣ ਵਾਲਿਆਂ ਵਰਗੀ ਹੀ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਉਸ ਸਮੇਂ ਸਾਡੀ ਆਪਣੀ ਵੋਟ ਵੀ ਨਹੀਂ ਬਣੀ ਸੀ।

ਰਵਿੰਦਰ ਹੁਣਾਂ ਦਾ ਘਰ ਪਿੰਡ ਦੇ ਦੂਸਰੇ ਪਾਸੇ ਇਕ ਤੰਗ ਗਲੀ ਵਿਚ ਸੀ ਅਤੇ ਅਜੇ ਵੀ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵੱਡੇ ਪਰਿਵਾਰ ਵਿਚੋਂ ਮੈਂ ਸਿਰਫ ਰਵਿੰਦਰ ਤੇ ਇਸ ਦੀ ਬਜ਼ਰਗ ਮਾਤਾ (ਸਵਰਗ ਵਾਸੀ) ਨੂੰ ਜਾਣਦਾ ਜਾਂ ਦੇਖਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਵੱਡੇ ਭਰਾ (ਜੋ ਮੇਰੇ ਪਿਤਾ ਜੀ ਨਾਲ ਇੱਕ ਵੱਡੀ ਕੰਪਨੀ ‘ਚ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਰਹੇ ਸੀ) ਚਾਹੁੰਦੇ ਸੀ ਕਿ ਰਵਿੰਦਰ ਅੱਗੇ ਪੜ੍ਹਨ ਦੀ ਬਜਾਏ ਟਾਟਾ ਕੰਪਨੀ ‘ਚ ਆ ਕੰਮ ਕਰਨ ਲੱਗ ਪਏ (ਸ਼ਾਇਦ ਇਸ ਨੂੰ ਇਨਕਲਾਬੀ ਸੰਗਤ ਤੋਂ ਦੂਰ ਰੱਖਣ ਲਈ)। ਪਰ ਇਸਨੇ ਸਾਡੇ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਅੱਗੇ ਪੜ੍ਹਨਾ ਜਾਰੀ ਰੱਖਿਆ। ਇਸ ਪਰਿਵਾਰ ਦੀ ਸਾਡੇ ਪਰਿਵਾਰ ਨਾਲ ਬੜੀ ਡੂੰਘੀ ਸਾਂਝ ਹੈ, ਜੋ ਅੱਜ ਤੱਕ ਵੀ ਕਾਇਮ ਹੈ। ਮੇਰੇ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਭੈਣ ਵੀ ਉਸ ਸਮੇਂ ਕਾਲਜ ਜਾਣ ਕਰਕੇ ਮਾਂ ਜੀ (ਰਵਿੰਦਰ ਦੇ ਮਾਤਾ ਜੀ ਜਿਹਨੂੰ ਅਸੀਂ ਮਾਂ ਜੀ ਕਹਿੰਦੇ ਸੀ) ਉਸ ਤੋਂ ਰਵਿੰਦਰ ਦੀਆਂ ਕਾਲਜ ਦੀਆਂ ਹਰਕਤਾਂ ਦਾ ਪਤਾ ਕਰਦੀ ਰਹਿੰਦੀ। ਰਵਿੰਦਰ ਮਾਂ ਜੀ ਨੂੰ ਜ਼ਿਆਦਾ ਕੁਝ ਦੱਸਦਾ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਸ਼ਾਇਦ ਇਹ ਸੋਚ ਕਿ ਇਹ ਐਵੇਂ ਫਿਕਰ ਕਰੀ ਜਾਊਗੀ। ਪੰਦਰਾਂ ਸਤੰਬਰ 1981 ਨੂੰ ਅਚਾਨਕ ਮੇਰੀ ਇਹ ਭੈਣ ਇੱਕ ਬੱਸ ਦੁਰਘਟਨਾ ਕਾਰਨ ਸਾਡੇ ਕੋਲੋਂ ਸਦਾ ਲਈ ਵਿਛੜ ਗਈ, ਜਿਸ ਦਾ ਸਾਡੇ ਟੱਬਰ ਵਾਂਗ ਹੀ ਮਾਂ ਜੀ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਦੁੱਖ ਲੱਗਾ। ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੀ ਮਾਂ ਜੀ ਸਵੇਰੇ ਹੀ ਘਰੋਂ ਤਿਆਰ ਹੋ ਕੇ, ਅੱਧਾ ਪਿੰਡ ਲੰਘ ਕੇ ਸਾਡੇ ਘਰ ਆ ਬਹਿੰਦੀ ਤੇ ਅੱਧਾ-ਸਾਰਾ ਦਿਨ ਉਥੇ ਹੀ ਰਹਿੰਦੀ। ਜਦੋਂ ਭੁੱਖ ਲੱਗਦੀ ਤਾਂ ਬੀਬੀ ਨੂੰ ਕਹਿ ਦਿੰਦੀ ਜੋ ਵੀ ਖਾਣਾ ਹੁੰਦਾ। ਉਹਦਾ ਦਿਲ ਲੱਗ ਰਹਿੰਦਾ ਤੇ ਸਾਡਾ ਸਾਰਿਆਂ ਦਾ ਵੀ। ਜਿਸ ਦਿਨ ਕਿਤੇ ਲੋਟ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਜਾਂ ਨਾ ਆਉਂਦੀ ਤਾਂ ਫਿਕਰ ਲੱਗਦਾ ਕੇ ਕਿਤੇ ਢਿੱਲੀ-ਮੱਠੀ ਹੀ ਨਾ ਹੋ ਗਈ ਹੋਵੇ। ਰਵਿੰਦਰ ਦੀ ਵੱਡੀ ਭੈਣ ਅਮਰੀਕਾ ਆਈ ਹੋਈ ਸੀ ਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਚਿੱਠੀਆਂ ਲਿਖਣ ਅਤੇ ਆਈਆਂ ਚਿੱਠੀਆਂ ਪੜ੍ਹਨ ਦਾ ਕੰਮ ਮੇਰਾ ਹੋ ਗਿਆ ਜੋ ਪਹਿਲਾਂ ਮੇਰੀ ਭੈਣ ਦਾ ਸੀ। ਇੱਕ ਦਿਨ ਮੈਂ ਕਹਿ ਬੈਠਾ, ਮਾਂ ਜੀ ਇੱਕ ਚਿੱਠੀ ਖਾਤਰ ਕਈ ਵਾਰੀ ਤੇਨੂੰ ਮੇਰੀ ਅਵਾਰਾਗਰਦੀ ਕਰਕੇ ਉਡੀਕਣਾ ਤੇ ਬੈਠਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ, ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੇ ਗੁਆਂਢ ‘ਚ ਕਿਸੇ ਨਿਆਣੇ-ਸਿਆਣੇ ਤੋਂ ਪੜ੍ਹਾ-ਲਿਖਾ ਲੈਂਦੇ? ਸੰਖੇਪ ਚੁੱਪ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਬੋਲੀ, “ਚਿੱਠੀ ‘ਚ ਦੁੱਖ-ਸੁੱਖ, ਘਰ ਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ, ਮੈਂ ਪਰਦੇ ਵਾਲੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਆ, ਐਵੇਂ ਕਿਵੇਂ ਕਿਸੇ ਤੋਂ ਵੀ ਲਿਖਾ-ਪੜ੍ਹਾ ਲਵਾਂ? ਦੂਸਰਾ ਕਾਰਨ ਇਹ ਕਿ ਮੈਂ ਇੱਥੇ ਆ ਰੋਣਕ ‘ਚ ਬੈਠੀ ਰਹਿੰਦੀ

ਅੰ, ਰਵਿੰਦਰ ਦਾ ਕੀ ਪਤਾ ਕਦੋਂ ਆਵੇ ਜਾਂ ਨਾ ਆਵੇ, ਮੈਂ ਕੰਧਾਂ ਨਾਲ ਗੱਲਾਂ ਕਰਾਂ? ਜਵਾਬ ਸੁਣ ਮੈਨੂੰ ਚਿੱਠੀ ਦੀ ਅਹਿਮੀਅਤ ਤੇ ਆਪਣੀ ਗਲਤੀ ਦਾ ਅਹਿਸਾਸ ਹੋਇਆ ਤੇ ਮੈਂ ਕਾਫ਼ੀ ਸਮਾਂ ਜਹਾਜ਼ ਦੀ ਫੋਟੋ ਵਾਲੇ ਨੀਲੇ ਲਿਫ਼ਾਫ਼ਿਆਂ ਤੇ ਲਿਖਣ-ਪੜ੍ਹਨ ‘ਚ ਬਿਤਾਇਆ, ਸ਼ਾਇਦ ਜਦ ਤੱਕ ਮਾਂ ਜੀ ਆਪਣੇ ਵੱਡੇ ਲੜਕੇ ਕੋਲ ਨਹੀਂ ਚਲੀ ਗਈ। ਮਾਂ ਜੀ ਬਹੁਤ ਨਿੱਘੇ ਸੁਭਾਅ ਦੀ ਸੀ। ਉਸ ਦੀ ਸ਼ਕਲ ਸੂਰਤ ਅੱਜ ਤੱਕ ਮੇਰੇ ਦਿਮਾਗ ‘ਚ ਤਾਜ਼ਾ ਹੈ। ਕੱਦ ਛੋਟਾ, ਰੰਗ ਬਿਲਕੁਲ ਸਾਫ਼, ਕੱਪੜੇ ਇੰਜ ਜਿਵੇਂ ਹੁਣ ਹੀ ਧੋ ਕੇ ਪਾਏ ਹੋਣ। ਬਹੁਤ ਸਾਫ਼-

ਸਫ਼ਾਈ ਦੀ ਆਦਤ। ਰਵਿੰਦਰ ਹੁਣਾਂ ਦਾ ਖੂਹ ਤੇ ਜ਼ਮੀਨ ਸਾਡੇ ਪਿੰਡ ਤੋਂ ਮਹੇੜੂ ਨੂੰ ਜਾਂਦੇ ਕੱਚੇ ਰਸਤੇ ਉੱਪਰ ਹੀ ਸੀ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਮੱਝਾਂ / ਗਾਈਆਂ ਵੀ ਰੱਖੀਆਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਦੁੱਧ ਘਿਓ ਵਾਸਤੇ, ਕੁਝ ਵਰਤ ਲੈਂਦੇ, ਅਤੇ ਬਾਕੀ ਵੇਚ ਦਿੰਦੇ। ਸ਼ਾਇਦ ਇਹ ਪਸ਼ੂ ਵੀ ਸੰਭਾਲਦਾ ਸੀ ਪਰ ਕੁਝ ਯਾਦ ਨਹੀਂ ਜਾਂ ਕਦੇ ਦੇਖਿਆ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਗੱਲ ਬੋੜੀ ਹੋਰ ਪਾਸੇ ਨਿਕਲ ਗਈ, ਚਲੋ ਦੁਬਾਰਾ ਰਵਿੰਦਰ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵੱਲ ਮੁੜੀਏ।

ਪੜ੍ਹਨ-ਲਿਖਣ ਦਾ ਸ਼ੌਕ ਸੀ ਜੋ ਅੱਜ ਤੱਕ ਬਰਕਰਾਰ ਹੈ। ਸਾਹਿਤਕ ਸਰਗਰਮੀਆਂ ‘ਚ ਵੀ ਵਿਚਰਦਾ ਹੈ। ਦਰਜਨਾਂ ਕਿਤਾਬਾਂ ਵੀ ਲਿਖ ਚੁੱਕਿਆ ਹੈ। ਇਕ ਮਿਆਰੀ ਮੈਗਜ਼ੀਨ ਦਾ ਸੰਪਾਦਕ ਵੀ ਹੈ। ਇਹਦੀਆਂ ਕਵਿਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਗਾਇਆ ਵੀ ਗਿਆ ਤੇ ਹੋਰ ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ‘ਚ ਤਰਜਮੇ ਵੀ ਕੀਤੇ ਗਏ। ਜੇਲ੍ਹਾਂ ‘ਚ ਬਿਤਾਏ ਸਮੇਂ ਬਾਰੇ ਵੀ ਕਈ ਕ੍ਰਾਂਤੀਕਾਰੀ ਤੇ ਜੁਝਾਰੂ ਕਵਿਤਾਵਾਂ ਲਿਖੀਆਂ, ਕੁੱਝ ਲਿਖਿਆ ਹੋਇਆ ਗੁੰਮ ਵੀ ਗਿਆ, ਤੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਅਧੂਰੀਆਂ ਰਚਨਾਵਾਂ ਕਦੇ ਪੂਰੀਆਂ ਹੀ ਨਹੀਂ ਹੋਈਆਂ ਜਿਸ ਦਾ ਹੋਰਵਾ ਹੈ ਇਸ ਨੂੰ। 1980 ‘ਚ ਫ਼ਾਪੀ ਆਪਣੀ ਪਹਿਲੀ ਕਾਵਿ-ਪੁਸਤਕ ‘ਚੁਰਾਏ ਪਲਾਂ ਦਾ ਹਿਸਾਬ’ ਵਿਚ ਸਮੇਂ ਦੀਆਂ ਸਰਕਾਰਾਂ ਤੋਂ ਆਪਣੇ ਜੀਵਨ ਦੇ ‘ਚੁਰਾਏ ਪਲਾਂ’ ਦਾ ਹਿਸਾਬ ਵੀ ਮੰਗਿਆ। ਇਸ ਕਿਤਾਬ ਨੂੰ ਛਪਵਾਉਣ ਲਈ ਵੀ ਤਕੜਾ ਸੰਘਰਸ਼ ਕਰਨਾ ਪਿਆ ਜਿਸ ਬਾਰੇ ਪ੍ਰੋ. ਨਿਰੰਜਨ ਸਿੰਘ ਢੇਸੀ ਨੇ ਇਕ ਵਾਰ ਮੈਨੂੰ ਵਿਸਥਾਰ ਨਾਲ ਦੱਸਿਆ। ਕਈ ਵਾਰ ਪਹਿਲਾਂ ਡਾ. ਗੁਰਮੇਲ ਸਿੰਘ ਨਾਲ ਗੱਲਾਂ-ਗੱਲਾਂ ‘ਚ ਰਵਿੰਦਰ ਬਾਰੇ ਗੱਲ-ਬਾਤ ਚੱਲ ਪਈ। ਡਾ. ਸਿੰਘ ਸਾਇੰਸਦਾਨ ਸੀ ਤੇ ਫਰਿਜ਼ਨੋ ਸਟੇਟ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ‘ਚ ਪੜ੍ਹਾਉਂਦੇ ਸੀ। ਸਾਡਾ ਫੀਲਡ ਇੱਕੋ ਜਿਹਾ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਕਿਤੇ ਕਿਤੇ ਗੱਲ ਬਾਤ ਹੁੰਦੀ ਰਹਿੰਦੀ ਸੀ। ਪਰ ਨਾਲ ਹੀ ਉਹ ਕਈ ਕਿਤਾਬਾਂ ਦੇ ਰਚੇਤਾ ਤੇ ਜਾਣੇ-ਪਹਿਚਾਣੇ ਸਾਹਿਤਕਾਰ ਵੀ ਸਨ। ਖੈਰ ਇਕ ਦਿਨ ਅਚਾਨਕ ਮੈਨੂੰ ਪੁੱਛਣ ਲੱਗੇ ਕਿ ਤੁਹਾਡਾ ਪਿੰਡ ਕਿਹੜਾ ਆ ਬਈ? ਮੈਂ ਕਿਹਾ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਜੀ ਤੁਹਾਨੂੰ ਪਤਾ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਨਾ, ਪਰ ਜਲੰਧਰ ਫਾਉਂਟੇ ਲਾਗੇ, ਕੁੱਕੜ ਪਿੰਡ ਦੀ ਬੇਈ ਪਾਰ, ਚਹੇੜੂ ਦੇ ਪੱਛਮ ‘ਚ, ਜਮਸ਼ੇਰ ਦੇ ਪੂਰਬ ‘ਚ ਇਕ ਛੋਟਾ ਜਿਹਾ ਬੇਈ ਘੇਰਿਆ ਪਿੰਡ ਆ ਹਰਦੇ ਫਗਵਾੜਾ ਜਾਂ ਰਾਏ ਪੁਰ ਫਗਵਾੜਾ। ਇੱਕਦਮ ਬੋਲੇ, ਯਾਰ ਆਹ ਦੋਆਬੇ ਦਾ ਨਕਸ਼ਾ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਕੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਸੀ, ਉਦਾਂ ਹੀ ਦੱਸ ਦਿੰਦਾ ਪਈ ਰਵਿੰਦਰ ਵਾਲਾ ਪਿੰਡ ਆ! ਪਹਿਲਾਂ ਕਦੇ ਰਵਿੰਦਰ ਦੇ ਨਾਮ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਨਾ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਮੈਂ ਹੈਰਾਨੀ ਨਾਲ ਪੁੱਛਿਆ, ਤੁਸੀਂ ਜਾਣਦੇ ਰਵਿੰਦਰ ਨੂੰ? ਕਹਿੰਦੇ ਸਿਰਫ ਜਾਣਦਾ ਹੀ ਨਹੀਂ ਬਲਕਿ ਪੂਰਾ ਜਾਣਦਾ ਹਾਂ। ਕ੍ਰਾਂਤੀਕਾਰੀ ਕਈ ਆ ਉਹ। ਉਹਦੀ ਕਵਿਤਾ ਬਹੁਤ ਸੁਆਦਲੀ ਵੀ ਹੁੰਦੀ ਆ, ਕੋਈ ਰਹਿੰਦ-ਖੂੰਹਦ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ। ਵਾਰਤਕ ਕਵਿਤਾ

ਵੀ ਕਮਾਲ ਦੀ। ਫਿਰ ਉਸਨੇ ਰਵਿੰਦਰ ਦੀ ਇੱਕ ਕਵਿਤਾ ਦੀ ਚੀਰ ਫਾੜ ਕਰਕੇ ਕੁਝ ਸੁਣਾਇਆ... ਜੋ ਮੈਂ ਪੂਰਾ ਲਿਖ ਨਾ ਸਕਿਆ...

ਕਿਵੇਂ ਜੀ ਰਹੇ ਨੇ ਇਹ ਲੋਕ ਬਿਨਾ ਛੱਡ ਤੋਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਠਰੀਆਂ ਰਾਤਾਂ ਅੰਦਰ ਜਿਉਂ ਰਹੇ ਨੇ ਕਿਵੇਂ ਇਹ ਖਿਆਲ ਆਉਂਦਿਆਂ ਹੀ ਗਰਮ ਕਮਰੇ ‘ਚ ਬੈਠਾ ਕੰਬ ਜਾਂਦਾ ਹਾਂ ਮੈਂ...।

ਰਵਿੰਦਰ ਦੇ ਨਾਮ ਤੇ ਪਹਿਚਾਣ ਦਾ ਕਈ ਵਾਰੀ ਸਾਨੂੰ ਵੀ ਫਾਇਦਾ ਹੋ ਜਾਂਦਾ, ਜਾਂ ਇਹ ਕਹਿ ਲਓ ਕਿ ਅਸੀਂ ਇਸ ਨਾਮ ਨਾਲ ਜੁੜ ਕੇ ਫਾਇਦਾ ਲਾ ਲੈਂਦੇ। ਬਹੁਤੀਆਂ ਵਿਚੋਂ ਸਿਰਫ ਇਕ ਹੀ ਉਦਾਹਰਨ ਦਿੰਦਾ ਹਾਂ...

ਜਦੋਂ ਹਾਈ ਸਕੂਲ ਪਾਸ ਕਰ ਕੇ ਅਸੀਂ ਕਾਲਜ ‘ਚ ਦਾਖਲਾ ਲੈਣ ਵਾਸਤੇ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਰਾਮਗੜੀਆਂ ਕਾਲਜ ਫਗਵਾੜੇ ਪਹੁੰਚੇ। ਸੱਤ-ਅੱਠ ਮੁੰਡਿਆਂ ਦਾ ਗਰੁੱਪ ਸੀ। ਜਿਉਂ ਹੀ ਕਾਲਜ ਦੇ ਮੇਨ ਗੇਟ ਅੰਦਰ ਦਾਖਲ ਹੋਏ ਤਾਂ ਤਿੰਨ-ਚਾਰ ਮੁੰਡਿਆਂ ਦਾ ਗਰੁੱਪ ਸਾਡੇ ਵੱਲ ਦੌੜਦਾ ਆ ਗਿਆ। ਅਸੀਂ ਅਜੇ ਸਾਈਕਲਾਂ ਦੇ ਸਟੈਂਡ ਹੀ ਲਾਉਂਦੇ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਸਾਨੂੰ ਘੇਰ ਕਹਿਣ ਲੱਗੇ, ‘ਸਾਡੀ ਸਟੂਡੈਂਟ ਜਥੇਬੰਦੀ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਬਣੋ’। ਅਸੀਂ ਸਾਰੇ ਇਕ ਵੀ ਨਹੀਂ ਪੱਕਾ ਪਤਾ ਕਿ ਅਸੀਂ ਇੱਥੇ ਦਾਖਲਾ ਲੈਣਾ ਵੀ ਹੈ ਜਾਂ ਮਿਲੇਗਾ ਵੀ, ਇਹ ਕੀ ਭੰਬਲਭੂਸਾ ਪਾ ਕੇ ਬਹਿ ਗਏ? ਅਸੀਂ ਪਿੱਛੋਂ ਆ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਕਾਲਜ ‘ਚ ਪੈਰ ਰੱਖਿਆ ਹੀ ਸੀ, ਪਰ ਇਹ ਹੰਢੇ ਬੰਦੇ ਲੱਗਦੇ ਸੀ। ਖੈਰ ਹੌਸਲਾ ਜਿਹਾ ਕਰ ਕੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਅਸੀਂ ਤਾਂ ਅਜੇ ਕੈਟਾਲੋਗ ਜਿਸ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਸਪੈਕਟਸ ਕਹਿੰਦੇ ਸਨ ਲੈਣ ਆਏ ਹਾਂ। ਸਾਡਾ ਦਾਖਲਾ ਹੋ ਜਾਵੇ ਫਿਰ ਦੇਖਦੇ ਹਾਂ। ਖੈਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮਜ਼ਬੂਰੀ ਲੱਗਦੀ ਸੀ ਕਿ ਨਵੇਂ ਰੰਗਰੂਟ ਭਰਤੀ ਕਰੋ। ਜਾਂ ਫਿਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇੰਜ ਲੱਗੇ ਜਿਵੇਂ ਝਟਕਈ ਨੂੰ ਮੇਮਣੇ। ਸਾਡੇ ਸਾਰੇ ਗਰੁੱਪ ਨੇ ਪ੍ਰਾਸਪੈਕਟਸ ਲਏ ਤੇ ਵਾਪਸ ਮੇਨ ਗੇਟ ਕੋਲ ਬਣੇ, ਟੀਨਾਂ ਦੀ ਛੱਤ ਵਾਲੇ ਸਾਈਕਲ ਸਟੈਂਡ ਵਿਚ ਖੜ੍ਹੇ ਹੋ ਪੜ੍ਹਨ ਲੱਗ ਪਏ ਕਿ ਕਿਹੜੇ ਸਬਜੈਕਟ ਲੈਣੇ ਹਨ। ਪ੍ਰਾਸਪੈਕਟਸ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ‘ਚ ਹੋਣ ਕਾਰਨ, ਕਾਲਜ ਵਿਚ ਪਹਿਲਾ ਕਦਮ ਹੋਣ ਕਰਕੇ, ਅਤੇ ਜ਼ਿਆਦਾ ਜਾਣਕਾਰੀ ਨਾ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਸਾਨੂੰ ਇੱਕ ਦੂਸਰੇ ਦੀ ਮਦਦ ਦੀ ਲੋੜ ਸੀ। ਅਜੇ ਮੱਥੇ ‘ਤੇ ਆਈਆਂ ਤੁੱਲੀਆਂ ਸਾਫ ਕਰ ਲੰਬਾ ਸਾਹ ਹੀ ਲਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉਹੀ ਗਰੁੱਪ ਇੱਕ ਬੰਦਾ ਹੋਰ ਲੈ ਕੇ ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਦੋਬਾਰਾ ਪਹੁੰਚ ਗਿਆ। “ਛੋਟੀਆਂ ਜਿਹੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਵਾਲਾ” ਇਹ ਫੁਰਤੀਲਾ ਬੰਦਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਲੀਡਰ ਲੱਗਦਾ ਸੀ। ਉਸਨੇ ਆਉਂਦਿਆਂ ਹੀ ਸਾਨੂੰ ਇਸ ਜਥੇਬੰਦੀ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਬਣਨ ਦੇ ਫਾਇਦੇ ਗਿਣਨੇ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਤੇ ਨਾਲ ਹੀ ਜ਼ੋਰ ਪਾ ਕੇ ਕਿਹਾ ਕੇ ਮੈਂਬਰ ਬਣਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ, ਹਾਲਾਂ ਕਿ ਇਹ ਸਹੀ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਉਸਦੇ ਸਾਥੀਆਂ ਕੋਲ ਮੈਂਬਰਸ਼ਿਪ ਦੀਆਂ ਪਰਚੀਆਂ ਉੱਪਰ ਨਜ਼ਰ ਪਈ ਤਾਂ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਕਿ ਇਹ ਜਥਾ ‘ਜੀ, ਸਟੂਡੈਂਟ ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਦਾ ਸੀ। ਸਾਨੂੰ ਜ਼ਿਆਦਾ ਤਾਂ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਪਰ ਇਹ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਸੀ ਕਿ ਰਵਿੰਦਰ ਇਸ ਜਥੇਬੰਦੀ ਦਾ ਲੀਡਰ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਸਾਡੇ ਵੱਲੋਂ ਕੋਈ ਲੜ-ਸਿਰਾ ਨਾ ਫਤਾਉਣ ਕਰਕੇ ਇਹ ਗਰੁੱਪ ਹੋਰ ਰੋਹਬ ਪਾਉਣ ਲੱਗ ਪਿਆ। ਘੋਸ-ਘੋਸ ਵਧਦੀ ਦੇਖ, ਮੈਂ ਹੌਸਲਾ ਕਰਕੇ ਅੱਗੇ ਹੋ ਕਿਹਾ “ਭਾਜੀ ਗੱਲ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਸਾਰੇ ਰਾਏਪੁਰ ਫਗਵਾੜਾ ਪਿੰਡ ਤੋਂ ਆਏ ਹਾਂ, ਉਹ ਵੀ ਰਵਿੰਦਰ ਸਹਿਰਾਅ ਦੇ ਕਹਿਣ ‘ਤੇ, ਅਸੀਂ ਐਵੇਂ ਕਿਵੇਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਹਾਂ ਕਰ ਦਈਏ?” ਇਤਨਾ ਕਹਿਣ ਦੀ ਹੀ ਦੇਰ ਸੀ ਕਿ ਉਹ “ਛੋਟੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਵਾਲਾ ਲੀਡਰ” ਆਪਣੇ ਗਰੁੱਪ ਨੂੰ ਲੈ ਤਿੱਤਰ ਹੋ ਗਿਆ। ਮਗਰੋਂ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਇਹ ਐਸ ਐਫ ਆਈ ਦਾ ਲੀਡਰ ਸੀ ਤੇ ਰਵਿੰਦਰ ਦਾ ਨਾਅ ਸੁਣਦੇ ਹੀ ਉਥੋਂ ਚਲਾ ਗਿਆ, ਸੋਚਿਆ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਬਣਨੀ। ਜਾਂਦਾ ਹੋਇਆ ਇਹ ਜ਼ਰੂਰ ਕਹਿ ਗਿਆ “ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਦੋਸਤੋ ਜਦੋਂ ਵੀ ਕੋਈ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੋਈ ਦੱਸ ਦਿਓ, ਰਵਿੰਦਰ ਵੀ ਆਪਣਾ ਈ ਬੰਦਾ ਆ।” ਸਾਡੇ ਲਈ ਇਹੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਸਾਡਾ ਪਿੰਡਾ ਛੱਡਣ।

ਰਵਿੰਦਰ ਦੀਆਂ ਲਿਖਤਾਂ, ਵਾਰਤਕ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਕਵਿਤਾ, ਬੋਲਦੀਆਂ ਹਨ, ਗੱਲਾਂ ਕਰਦੀਆਂ, ਸੰਵਾਦ ਰਚਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ ਪੜ੍ਹਨ ਵਾਲੇ ਨਾਲ।

ਸਧਾਰਨ ਪਾਠਕ ਨਾਲ ਨਿੱਘੀ ਸਾਂਝ ਪਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਜਿਸ ਕਰਕੇ ਇਸ ਦੀਆਂ ਕਿਤਾਬਾਂ ਮਿਆਰੀ ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀਆਂ ਦੀ ਸ਼ਾਨ ਬਣਦੀਆਂ। ਚੰਗੀਆਂ ਕਿਤਾਬਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ‘ਚ ਗਿਣੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਚੰਗੇ ਦੋਸਤ ਵਾਂਗ ਤੁਹਾਡੇ ਨਾਲ ਵਿਚਰਦੀਆਂ ਹਨ। ਕਈ ਕਿਤਾਬਾਂ ਦੇ ਰਚੇਤਾ ਰਵਿੰਦਰ ਦੀਆਂ ਚੋਣਵੀਆਂ ਕਿਤਾਬਾਂ ਹਨ, ‘ਚੁਰਾਏ ਪਲਾਂ ਦਾ ਹਿਸਾਬ’, ‘ਜ਼ਖਮੀ ਪਲ’, ‘ਰਿਸ਼ਤਾ ਸ਼ਬਦ ਸਲੀਬਾਂ ਦਾ’, ‘ਅੱਖਰਾਂ ਦੀ ਲੋਅ’, ‘ਕਾਗਤ, ਕਲਮ, ਕਿਤਾਬ’, ‘ਅਮਰੀਕੀ ਪੰਜਾਬੀ ਕਵਿਤਾ’ ਅਤੇ ‘ਕੁਝ ਨਾ ਕਰੋ’।

ਰਵਿੰਦਰ ਜੀ ਅਕਸਰ ਕਹਿ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਕਈ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਅਕੀਦਿਆਂ ਦਾ ਪਾਲਣ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਜਿਕਰ ‘ਚ ਆਉਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ। ਇਸ ਦੀਆਂ ਕਵਿਤਾਵਾਂ ਦੀ ਇਹ ਛੋਟੀ ਜਿਹੀ ਝਲਕ ਗਵਾਹੀ ਭਰਦੀ ਹੈ...

ਲੋ ਅੱਖਰਾਂ ਦੀ... ਅਸੀਂ ਵੀ ਸ਼ਾਇਦ ਆਪਣੇ ਹਿੱਸੇ ਦੀ ਆਧੂ ਕੀਤੀਆਂ ਵਾਂਗੂੰ ਰੀਘ-ਰੀਘ ਕੇ ਬਸਰ ਗੁਜ਼ਰ ਕਰ ਲੈਂਦੇ ਤੇ ਹਰ ਲੰਘਦਾ ਵਤਦਾ ਜਾਣੇ ਅਣਜਾਣ ਵਿਚ ਆਪਣੀ ਹੀ ਧੂਨ ਅੰਦਰ ਮਸਤ ਮਸਲ ਕੇ ਅਗਾਂਹ ਲੰਘ ਜਾਂਦਾ ਤੜਪ-ਤੜਪ ਕੇ ਦਮ ਤੌੜਦਿਆਂ ਨੂੰ ਨਾ ਕੋਈ ਗਿਲਾ ਹੁੰਦਾ ਨਾ ਸ਼ਿਕਵਾ ਨਾ ਕਦੇ ਜਾਂਚ ਹੀ ਆਉਂਦੀ ਸੰਘਰਸ਼ਾਂ ਟੱਕਰਾਂ ਦੀ ਜੇ ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਨਾ ਹੁੰਦੀ ਲੋ ਅੱਖਰਾਂ ਦੀ ਜ਼ਫਰਨਾਮੇ ਵਿਚ ਬਲਦੇ ਅੱਖਰ ਮੋਹ ਮੁਹੱਬਤ ਵਿਚ ਗੁੱਝੇ ਵਾਰਿਸ ਅਤੇ ਸ਼ਿਵ ਦੇ ਅੱਖਰ ਨਾ ਅੰਬਰ ਨਾ ਧਰਤੀ ਪਾਉਂਦੀ ਬਾਤ ਬੁੱਲ੍ਹੇ ਜਿਹੇ ਛੱਕਰਾਂ ਦੀ ਜੇ ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਨਾ ਹੁੰਦੀ ਲੋਅ ਅੱਖਰਾਂ ਦੀ..

ਸੋਨਾ ਚਾਂਦੀ... ਨਿੱਕੇ ਹੁੰਦਿਆਂ ਜਦ ਪਿੰਡ ਦੇ ਕੁਝ ਲਾਡਲੇ ਕਾਕੇ ਗਲਾਂ ‘ਚ ਸੋਨੇ ਦੀਆਂ ਜੰਜੀਰੀਆਂ ਪਾ ਕੇ ਮੇਰੇ ਕੋਲੋਂ ਗੁਜ਼ਰਦੇ ਤਾਂ ਤਾਂ ਸੋਨੇ ਦੀ ਚਮਕ ਮੇਰੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਚੁੰਧਿਆ ਜਾਂਦੀ ਤੇ ਮੈਂ ਡੋਰ-ਡੋਰ ਹੋਇਆ ਹੱਥ ‘ਚ ਰੰਬੇ ਨੂੰ ਚੁੰਮ ਲੈਂਦਾ

ਜਦ ਮੈਂ ਉਸ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਕਿ ਤੂੰ ਸਾਰੀ ਦੀ ਸਾਰੀ ਚਾਂਦੀ ਬਣ ਜਾ ਚਾਂਦੀ ਦੀ ਧਰਤ ਵਰਗੀ ਚਾਂਦੀ ਦੀ ਨਜ਼ਮ ਵਰਗੀ ਕੋਈ ਚਾਂਦੀ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਤਾਂ ਉਸ ਕਿਹਾ ਭੋੜਿਆ ਇੰਨਾਂ ਵਕਤਾਂ ‘ਚ ਚਾਂਦੀ ਨੂੰ ਕੌਣ ਪੁੱਛਦਾ..

ਪੰਜਾਬ ਬਿਮਾਰ ਹੈ... ਯਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਇਹ ਨਾਨਕ ਨੂੰ, ਫਰੀਦ ਨੂੰ ਵਾਰਿਸ ਨੂੰ, ਬੁੱਲੇ ਨੂੰ ਨਿੱਤਰੇ ਹੋਏ ਪਾਣੀਆਂ ਨੂੰ ਠੰਡੀਆਂ ਸਾਫ ਹਵਾਵਾਂ ਨੂੰ ਬੋਹੜਾਂ ਨੂੰ, ਪਿੱਪਲਾਂ ਨੂੰ ਸਾਂਝੀਆਂ ਸੱਬਾਂ ਨੂੰ ਤੂੜਾਂ ਦੀਆਂ ਛਾਵਾਂ ਨੂੰ ਦਰਦ ਵੰਡਵਣ ਲਈ ਮਿਲਕੇ ਜੋ ਬਹਿੰਦੇ ਸੀ ਭੈਣਾਂ ਨੂੰ ਭਰਾਵਾਂ ਨੂੰ ਹੁਣ ਤਾਂ ਵੀ ਖੁੱਸਿਆ-ਖੁੱਸਿਆ ਇਸਦਾ ਸਤਿਕਾਰ ਹੈ ਜੀ ਹਾਂ! ਪੰਜਾਬ ਬੀਮਾਰ ਹੈ.. ਨਜ਼ਮ... ਸੌਂ ਰਿਹਾ ਸੀ ਘੁਕ (ਬਾਕੀ ਅਗਲੇ ਸਫੇ ‘ਤੇ)

ਡਾ. ਕੁਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਬਾਠ
ਫੋਨ: 209 600 2897
209 371 7234

ਸਿੰਘ ਸਹਿਰਾਅ, ਜੋ ਸਾਹਿਤ ਦੇ ਖੇਤਰ ‘ਚ ਸੱਚਮੁੱਚ ਜਾਣਿਆ ਪਹਿਚਾਣਿਆ ਅਦੀਬ ਹੈ। ਰਵਿੰਦਰ ਸਹਿਰਾਅ ਦੀ ਸ਼ਖਸੀਅਤ ਨੂੰ ਇਸ ਛੋਟੇ ਜਿਹੇ ਲੇਖ ਦੀਆਂ ਸੀਮਾਵਾਂ ‘ਚ ਸੀਮਤ ਕਰਨਾ ਕੁੱਜੇ ‘ਚ ਸਮੁੰਦਰ ਬੰਦ ਕਰਨ ਦੇ ਸਮਾਨ ਹੈ। ਸੰਖੇਪ ਵਿਚ ਕੁੱਝ ਗੱਲਾਂ ਸਾਂਝੀਆਂ ਕਰਨੀਆਂ ਹਨ। ਰਵਿੰਦਰ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ-ਕਿਤਾਬ ਖੋਲ੍ਹ ਕੁਝ ਪੰਨੇ ਇੱਧਰ-ਉਧਰ ਕਰਨ ਤੇ ਆਪਣੇ ਅਨੁਭਵ ਪ੍ਰਗਟਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਲੇਖ ਰਵਿੰਦਰ ਦੀ ਜੀਵਨੀ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਫੂਹ ਹੀ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਟਿੱਪ ਆਫ ਦਿ ਆਈਸਬਰਗ। ਮੇਰਾ ਇੱਕ ਲੇਖਕ ਅਤੇ ਸਾਹਿਤਕ ਪਿਛੋਕੜ ਨਾ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਸ਼ਾਇਦ ਇਹ ਲਿਖਤ ਪੜ੍ਹਨ/ਜਾਨਣ ਵਾਲਿਆਂ ਦੇ ਮਿਆਰ ਦੀ ਵੀ ਨਾ ਹੋਵੇ ਤੇ ਮੈਂ ਰਵਿੰਦਰ ਭਾਅ ਨਾਲ ਇਨਸਾਫ ਵੀ ਨਾ ਕਰ ਸਕਾਂ।

ਰਵਿੰਦਰ ਦੋਆਬੇ ਦੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਜਲੰਧਰ ‘ਚ ਪੈਂਦੇ ਸਾਡੇ ਟਿੱਬਿਆਂ ਵਾਲੇ ਪਿੰਡ ਦਾ ਪੁੱਤਰ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਹਰਦੇ ਫਗਵਾੜਾ ਦਾ ਨਾਮ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਬਹੁਤ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਹਰਦੇ ਫਗਵਾੜੇ ਨਾਲੋਂ ਰਾਏਪੁਰ ਫਗਵਾੜੇ ਦਾ ਜ਼ਿਆਦਾ ਪਤਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਰਵਿੰਦਰ ਭਾਅ ਦੀ ਜਵਾਨੀ ਤੇ ਮੇਰੇ ਬਚਪਨ ਦਾ ਸਮਾਂ ਇਕ ਹੀ ਸੀ ਜੋ ਇਸ ਪਿੰਡ ਦੀ ਜ਼ੂਮ ‘ਚ ਗੁਜ਼ਰਿਆ। ਇਸ ਨੂੰ ਛੋਟੀ ਉਮਰੇ ਹੀ ਪਿੰਡ ਦੇ ਸਰਪੰਚ ਹੋਣ ਦਾ ਮਾਣ ਵੀ ਮਿਲਿਆ। ਪਿੰਡ ਦਾ ਇਹ ਪਹਿਲਾ ਪੋਸਟ ਗ੍ਰੈਜੂਏਟ ਸੀ, ਜੋ ਕਾਲਜ ਪੜ੍ਹਦਿਆਂ ਹੀ ਅਗਾਂਹਵਧੂ ਸੋਚ ਦਾ ਮਾਲਕ ਬਣ ਗਿਆ। ਇਹਦੇ ਵਿਚਰਨ ਦਾ ਤੌਰ ਤਰੀਕਾ ਅਤੇ ਸਾਥ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਮਕਾਲੀ ਇਨਸਾਨਾਂ ਨਾਲ ਬਣ ਗਿਆ ਜੋ ਸਮੇਂ ਦੀ ਇਨਕਲਾਬੀ ਮੂਵਮੈਂਟ ਦੇ ਚਿਹਰੇ ਮੋਹਰੇ ਸਨ। ਇਨਕਲਾਬੀ ਸੋਚ ਦੇ ਅਸਰ ਸਦਕਾ ਪਿੰਡ ਦੇ ਬੱਚਿਆਂ ਤੇ ਜਵਾਨਾਂ ਦੇ ਜੋਸ਼ ਤੇ ਹੌਸਲੇ ਬੁਲੰਦ ਹੋਣੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਗਏ। ਪਿੰਡ ਦਾ ਮਾਹੌਲ ਬਦਲ ਗਿਆ ਤੇ ਸਭ ਪਾਸੇ ਰੋਣਕਾਂ ਲੱਗਣ ਲੱਗ ਪਈਆਂ। ਰਵਿੰਦਰ ਭਾਅ ਦੀ ਟੀਮ ਨੇ ਪਿੰਡ ਵਿਚ ਸਮਾਜਿਕ ਸੇਧ ਲਈ ਨਾਟਕਾਂ ਦਾ ਸਿਲਸਿਲਾ ਵੀ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ। ਸਾਡੀ ਛੋਟਿਆਂ ਦੀ ਟੀਮ ਜ਼ਿਆਦਾ ਨਾ ਸਮਝਦੇ ਹੋਏ ਵੀ ਹਲਾ-ਲਲਾ ਕਰਦੀ ਇੱਧਰ-ਉਧਰ ਦੌੜ ਭੱਜ ਕੇ ਆਪਣਾ ਹਿੱਸਾ ਪਾਉਂਦੀ ਰਹਿੰਦੀ। ਸਾਡੇ ਗਰੁੱਪ ਦਾ ਕੰਮ ਕੁਝ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੀ ਸੀ ਜਿਵੇਂ ਇੱਕ ਤਕੜੇ ਭਲਵਾਨ ਦੇ ਦੁਆਲੇ ਉਸ ਦੇ ਕੱਪੜੇ ਸੰਭਾਲਣ ਵਾਲੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਕਰੀਬ ਚਾਲੀ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਦਾ ਇਹ ਮਾਹੌਲ ਅੱਜ ਵੀ ਮੇਰੇ ਦਿਮਾਗ ਦੇ ਕੋਨੇ ਵਿਚ ਸਿਰਫ ਕੈਦ ਹੀ ਨਹੀਂ ਬਲਕਿ ਮੈਂ ਇਹਨੂੰ ਅੱਜ ਵੀ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦਾ ਹਾਂ। ਮੈਨੂੰ ਇਹ ਵੀ ਯਾਦ ਹੈ ਕਿ ਪਿੰਡ ਦੀ ਕਿਸ ਕਿਸ ਜਗ੍ਹਾ ‘ਤੇ ਨਾਟਕ ਖੇਡੇ ਜਾਂਦੇ ਸਨ। ਦਰਸ਼ਕਾਂ ਦੇ ਇਕੱਠ ਵਿਚ ਸਾਡੇ ਪਿੰਡ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਗੁਆਂਢੀ ਪਿੰਡਾਂ ਦੇ ਲੋਕ ਵੀ ਆ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦੇ ਸੀ। ਸਾਲ ਸੱਤਰ-ਅੱਸੀ ਦਾ ਟਾਈਮ ਇਨ੍ਹਾਂ ਇਨਕਲਾਬੀ ਸੋਚ ਵਾਲਿਆਂ ਲਈ ਸੰਘਰਸ਼ਪੂਰਨ ਹੀ ਸੀ। ਸਮੇਂ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਦੀਆਂ ਵਧੀਕੀਆਂ ਬਾਬਤ ਸੁੱਤੇ ਹੋਏ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਜਗਾਉਣਾ ਤੇ ਨਾ-ਇਨਸਾਫੀ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਟੱਕਰ ਲੈਣੀ ਗੱਲਾਂ ਨਾਲੋਂ ਅਸਲ ਵਿਚ ਬੇਹੱਦ ਮੁਸ਼ਕਲ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਪਰ ਜੋਸ਼ ਤੇ ਸਮਰੱਥਾ ਅਥਾਹ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਇਸ ਗਰੁੱਪ ਨੇ ਕਈ ਕਿਸੇ ਦੀ ਪ੍ਰਵਾਹ ਹੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਆਪਣੇ ਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਦਿਵਾਨੇ ਸਨ, ਜਿਸ ਕਰਕੇ ਜੇਲ੍ਹ ਯਾਤਰਾ, ਉਹ ਵੀ ਕਈ ਵਾਰੀ, ਆਮ ਜਿਹੀ ਗੱਲ ਹੀ ਸੀ। ਐਮਰਜੈਂਸੀ ਦੌਰਾਨ ਮੀਸਾ, ਡੀ. ਆਈ. ਆਰ., ਹਥਿਆਰਾਂ ਦੇ ਕੇਸ, ਇੰਟੈਰੋਗੇਸ਼ਨ, ਰਿਮਾਂਡ, ਜੇਲ੍ਹ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦਾ ਹਿੱਸਾ

ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਆਦਰਸ਼ਾਂ ਦੇ ਖਿਲਾਫ਼ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਰਾਜਸੱਤਾ

ਪਿਛਲੇ ਕੁਝ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਇਹ ਲਗ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਲੋਕ ਆਪਸ ਵਿਚ ਹੀ ਉਲਝ ਰਹੇ ਹਨ ਅਤੇ ਹਾਕਮ ਤਮਾਸ਼ਾ ਦੇਖ ਰਹੇ ਹਨ। ਬੌਧੂ ਗੌਰ ਨਾਲ ਪਰਖਿਆ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਇਹ ਸਮਝ ਵਿਚ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਆਪਸ ਵਿਚ ਲੜਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਆਪਸ ਵਿਚ ਲੜਾਉਣ ਵਾਲੇ ਲੋਕ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਰਾਜਸੱਤਾ ਵਿਚ ਕਾਬਜ਼ ਹਨ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਲੋਂ ਲੋਕ ਵਿਰੋਧੀ ਕਾਰਪੋਰੇਟ ਘਰਾਣਿਆਂ ਨਾਲ ਦੇਸ਼ਤੀ ਬਣਾ ਲਈ ਹੈ। ਇਹ ਰਾਜਸੱਤਾ 'ਤੇ ਕਾਬਜ਼ ਰਹਿਣ ਲਈ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਵੰਡ ਕੇ ਆਪਸ ਵਿਚ ਲੜਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਰਾਜਸੱਤਾ ਵਿਚ ਬੈਠੇ ਵਿਅਕਤੀ

ਸੁੱਚਾ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ

ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਗਿਣਤੀ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੇ ਠੇਕੇਦਾਰ ਸਮਝ ਰਹੇ ਹਨ ਅਤੇ ਧਾਰਮਿਕ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀਆਂ ਨੂੰ ਦੇਸ਼ ਵਿਰੋਧੀ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ।

ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਆਦਰਸ਼

ਦੇਸ਼ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਪ੍ਰਸਤਾਵਨਾ ਵਿਚ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਭਾਰਤ ਇੱਕ ਆਜ਼ਾਦ, ਸਮਾਜਵਾਦੀ, ਧਰਮਨਿਰਪੱਖ ਅਤੇ ਜਮਹੂਰੀ ਦੇਸ਼ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਇਹ ਵੀ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਹਰ ਇੱਕ ਨਾਗਰਿਕ ਨੂੰ ਸਮਾਜਿਕ, ਆਰਥਿਕ ਅਤੇ ਰਾਜਨੀਤਕ ਨਿਆਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ; ਹਰ ਇੱਕ ਨਾਗਰਿਕ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਨ, ਵਿਚਾਰ ਰੱਖਣ; ਧਰਮ ਅਪਨਾਉਣ; ਅਤੇ ਪੁਜਾ ਪਾਠ ਕਰਨ ਜਾਂ ਧਾਰਮਿਕ ਰਸਮਾਂ ਨੂੰ ਨਿਭਾਉਣ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਹਰ ਇੱਕ ਨਾਗਰਿਕ ਨੂੰ ਰੁਤਬੇ ਅਤੇ ਤਰੱਕੀ ਦੇ ਮੌਕਿਆਂ ਵਿਚ ਬਰਾਬਰਤਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਹ ਵੀ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸਮਾਜ ਵਿਚ ਭਾਈਚਾਰਕ ਸਾਂਝ ਬਣਾਉਣ ਤੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦਾ ਮਾਣ ਸਤਿਕਾਰ ਅਤੇ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਏਕਤਾ ਕਾਇਮ ਰੱਖੇ ਜਾਣਗੇ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਆਦਰਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਵਾਸਤੇ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਨੂੰ ਮੁਢਲੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਰਾਖੀ ਵਾਸਤੇ ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੂੰ ਕਾਰਜਕਾਰਨੀ (ਸਰਕਾਰ) ਦੇ ਕੰਟਰੋਲ ਤੋਂ ਖੁਦ-ਮੁਖਤਿਆਰ (Autonomous) ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਹਰ ਬਾਲਗ ਨਾਗਰਿਕ ਨੂੰ ਬਿਨਾ ਕਿਸੇ ਜਾਤੀ, ਧਰਮ, ਰੰਗ ਜਾਂ ਇਲਾਕਾਈ ਭੇਦ ਭਾਵ ਦੇ ਵੋਟ ਪਾਉਣ ਅਤੇ ਚੋਣ ਲੜਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਚੋਣ ਲੜ ਕੇ ਜੇਤੂ ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ ਜਾਂ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ

ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਉਣ ਅਤੇ ਮੰਤਰੀ ਮੰਡਲ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਹੱਕ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਚੁਣੇ ਗਏ ਵਿਧਾਇਕਾਂ/ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਕਾਰਜਕਾਰਨੀ ਦੇ ਕੰਟਰੋਲ ਤੋਂ ਖੁਦ-ਮੁਖਤਿਆਰ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਦੇ ਕਾਰਜ ਵਾਸਤੇ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਖੁਦ-ਮੁਖਤਿਆਰ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਕਾਰਜਕਾਰਨੀ ਨੂੰ ਵਿਧਾਇਕਾਂ/ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਸਾਹਮਣੇ ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਰਿਆਸਤ/ਸਟੇਟ ਦੇ ਤਿੰਨਾਂ ਅੰਗਾਂ— ਨਿਆਂਪਾਲਿਕਾ, ਕਾਰਜਕਾਰਨੀ ਅਤੇ ਵਿਧਾਨਪਾਲਿਕਾ ਨੂੰ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਤੋਂ ਅਲੱਗ ਅਤੇ ਖੁਦ-ਮੁਖਤਿਆਰ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕੰਮਕਾਜ ਤੇ ਨਜ਼ਰ ਰਖਣ ਅਤੇ ਲੋਕਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਜਵਾਬਦੇਹੀ ਲਈ ਆਜ਼ਾਦ ਪੱਤਰਕਾਰੀ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਆਜ਼ਾਦ ਪੱਤਰਕਾਰੀ ਨੂੰ ਜਮਹੂਰੀਅਤ ਦਾ ਚੌਥਾ ਖੰਭਾ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇੱਕ ਸਿਹਤਮੰਦ ਜਮਹੂਰੀਅਤ ਵਾਸਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਖੰਭਿਆਂ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦ ਹਸਤੀ ਅਤੇ ਕਾਰਗਰ ਕਾਰਵਾਈ ਬਹੁਤ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਕਿਸੇ ਇੱਕ ਦੇ ਕਮਜ਼ੋਰ ਹੋਣ ਜਾਂ ਕੰਮਕਾਜ ਵਿਚ ਵਿਘਨ ਪੈਣ ਤੇ ਜਮਹੂਰੀਅਤ ਨੂੰ ਖੋਰਾ ਲਗ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਜਮਹੂਰੀਅਤ ਨੂੰ ਸਹੀ ਲੀਹਾਂ ਤੇ ਰਖਣ ਵਾਸਤੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਨਿਰਮਾਤਾਵਾਂ ਵਲੋਂ ਚੋਣ ਅਤੇ ਜਾਗਰੂਕ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਦੇ ਰੋਲ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਮੰਨਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਵਾਸਤੇ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਨੂੰ ਸਹੀ ਲੀਹਾਂ 'ਤੇ ਰਖਣ ਲਈ ਸੰਵਿਧਾਨ ਵਿਚ ਮੌਲਿਕ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ ਸਿਧਾਂਤ ਵੀ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਆਰਥਿਕ ਅਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਵਿਕਾਸ ਦੀ ਦਿਸ਼ਾ ਬਾਰੇ ਲਿਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਿਕਸਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿ ਆਰਥਿਕ ਵਸੀਲਿਆਂ ਤੇ ਮੁੱਠੀਭਰ ਵਿਅਕਤੀ ਕਾਬਜ਼ ਨਾ ਹੋ ਜਾਣ। ਕਿਉਂਕਿ ਭਾਰਤ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ਾਲ ਦੇਸ਼ ਹੈ ਅਤੇ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਵੱਖ ਵੱਖ ਧਰਮਾਂ, ਜਾਤਾਂ, ਨਸਲਾਂ ਅਤੇ ਇਲਾਕਿਆਂ ਦੇ ਲੋਕ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਹਰ ਖਿੱਤੇ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਅਲੱਗ ਅਲੱਗ ਬੋਲੀਆਂ, ਰਹ-ਰੀਤਾਂ ਅਤੇ ਸਭਿਆਚਾਰ ਹਨ। ਇਸ ਕਰਕੇ ਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਵੱਖ ਵੱਖ ਧਰਮਾਂ ਅਤੇ ਸੱਭਿਆਚਾਰਾਂ ਦਾ ਗੁਲਦੱਸਤਾ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਹੋ ਕਾਰਨ ਹੈ ਕਿ ਭਾਰਤ ਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਸੂਬਿਆਂ ਦੀ ਯੂਨੀਅਨ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਸੂਬਿਆਂ ਅਤੇ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਕਾਰਜ ਖੇਤਰਾਂ ਨੂੰ ਵੱਖ ਸੂਚੀਆਂ ਵਿਚ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਤਾਂ ਕਿ ਸੂਬਾ ਸਰਕਾਰਾਂ ਸੂਬਿਆਂ ਦੀਆਂ ਭੂਗੋਲਿਕ, ਆਰਥਿਕ ਅਤੇ ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਲੋੜਾਂ ਮੁਤਾਬਕ ਫੈਸਲੇ ਕਰ ਸਕਣ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ ਕਰ ਸਕਣ। ਇਸ ਨੂੰ ਸੂਬਿਆਂ ਦੀ ਖੁਦਮੁਖਤਿਆਰੀ ਵੀ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਆਦਰਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਤੋੜਨ ਦੀਆਂ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ਾਂ
ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਦੇ ਸਾਲਾਂ ਵਿਚ ਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਆਦਰਸ਼ਾਂ ਮੁਤਾਬਕ ਵਿਕਸਤ ਕਰਨ ਦੀ

ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਸ ਵਾਸਤੇ ਨਿਆਂਪਾਲਿਕਾ ਨੂੰ ਖੁਦ-ਮੁਖਤਿਆਰ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ, ਸੂਬਿਆਂ ਨੂੰ ਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੰਗਠਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਅਤੇ ਕੇਂਦਰ ਦੀ ਸੂਬਿਆਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਵਿਚ ਦਖਲ ਅੰਦਾਜ਼ੀ ਤੋਂ ਗੁਰੇਜ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਕਾਰਜਕਾਰਨੀ ਨੂੰ ਵਿਧਾਨਪਾਲਿਕਾ ਦੀ ਜੁਆਬਦੇਹੀ ਸੁਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਦੇਸ਼ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਕੰਮ ਕਰਦੀਆਂ ਏਜੰਸੀਆਂ ਨੂੰ ਖੁਦ-ਮੁਖਤਿਆਰ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ। ਭਾਵੇਂ ਇਸ

ਕਾਰਜ ਵਿਚ ਕੁਝ ਕਮਜ਼ੋਰੀਆਂ ਸਨ ਪਰ ਇਸ ਦੀ ਦਿਸ਼ਾ ਠੀਕ ਸੀ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਆਦਰਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾ ਵੱਡਾ ਧੱਕਾ ਜੂਨ 1975 ਵਿਚ ਲੱਗਾ ਜਦੋਂ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਇੰਦਰਾ ਗਾਂਧੀ ਵਲੋਂ ਐਮਰਜੈਂਸੀ ਲਗਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਐਮਰਜੈਂਸੀ ਦੇ 18 ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੌਰਾਨ ਦੇਸ਼ ਵਾਸੀਆਂ ਦੇ ਜਮਹੂਰੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਅਤੇ ਸ਼ਹਿਰੀ ਆਜ਼ਾਦੀਆਂ ਨੂੰ ਮਨਸੂਖ (Suspend) ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇੱਕ ਲੱਖ ਦੇ ਕਰੀਬ ਵਿਰੋਧੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਆਗੂਆਂ, ਮੈਂਬਰਾਂ ਅਤੇ ਹਮਾਇਤੀਆਂ ਨੂੰ ਜੇਲ੍ਹ ਵਿਚ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਸਿੱਖਿਆ ਦੀ ਮੱਦ ਨੂੰ ਸੂਬਿਆਂ ਦੀ ਲਿਸਟ ਵਿਚੋਂ ਕੱਢ ਕੇ ਸਾਂਝੀ (Concurrent) ਲਿਸਟ ਵਿਚ ਤਬਦੀਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਐਮਰਜੈਂਸੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜਮਹੂਰੀ ਹੱਕ ਅਤੇ ਸ਼ਹਿਰੀ ਆਜ਼ਾਦੀਆਂ ਤਾਂ ਬਹਾਲ ਹੋ ਗਈਆਂ ਪਰ ਵਿਦਿਆ ਨੂੰ ਸਾਂਝੀ ਲਿਸਟ ਵਿਚ ਹੀ ਰਹਿਣ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਚੋਣਾਂ ਵਿਚ ਹਾਰ ਗਈ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਨਵ-ਉਦਾਰਵਾਦ ਦਾ ਬੋਲਬਾਲਾ ਵਧਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਇਆ ਅਤੇ 1991 ਵਿਚ ਨਵੀਂ ਆਰਥਿਕ ਨੀਤੀ ਦਾ ਐਲਾਨ ਨਰਸਿਮਹਾ ਰਾਓ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਸਮੇਂ ਡਾ. ਮਨਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਵਲੋਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਨੀਤੀ ਦੇ ਤਿੰਨ ਪਹਿਲੂ ਹਨ— ਉਦਾਰੀਕਰਨ, ਨਿੱਜੀਕਰਨ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ਵੀਕਰਨ। ਇਸ ਨੀਤੀ ਵਿਚ ਕਾਰਪੋਰੇਟ

ਕੰਪਨੀਆਂ ਉਪਰ ਏਕਾਧਿਕਾਰ ਕਾਨੂੰਨ ਤਹਿਤ ਸਭ ਰੋਕਾਂ ਹਟਾ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ। ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਕੰਪਨੀਆਂ ਅਤੇ ਸਰਮਾਏ ਨੂੰ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਆਉਣ 'ਤੇ ਖੁੱਲ੍ਹ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਅਤੇ ਵਿਕਸਤ ਹੋਣ ਦੀਆਂ ਸਹੂਲਤਾਂ ਵੀ ਮੁਹਾਇਆ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ। ਇਸ ਨਾਲ ਆਰਥਿਕ ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਸਾਧਨਾਂ ਉਪਰ ਕਾਰਪੋਰੇਟ ਕੰਪਨੀਆਂ ਨੇ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਕਬਜ਼ਾ ਜਮਾਉਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰਾਂ ਵਲੋਂ ਵੱਡੀਆਂ ਕਾਰਪੋਰੇਟ ਕੰਪਨੀਆਂ ਨੂੰ ਟੈਕਸਾਂ

50% ਲੋਕਾਂ ਕੋਲ ਸਿਰਫ 5.9% ਹੀ ਧਨ-ਦੌਲਤ ਰਹਿ ਗਈ ਹੈ। ਹੁਣ ਭਾਰਤ ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਗੈਰ ਬਰਾਬਰੀ ਵਾਲੇ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਸਾਰੇ ਵਰਤਾਰੇ ਨਾਲ ਕਾਰਪੋਰੇਟ ਕੰਪਨੀਆਂ ਦੀ ਜਕੜ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਆਰਥਿਕਤਾ ਵਿਚ ਬਹੁਤ ਮਜ਼ਬੂਤ ਅਤੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੋ ਗਈ ਹੈ। ਕਿਰਤੀਆਂ ਅਤੇ ਮਿਹਨਤਕੁਸ਼ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਤੇ ਕੋਵਿਡ ਮਾਂਹਮਾਰੀ ਦੌਰਾਨ ਕਾਫੀ ਵੱਡੇ ਹਮਲੇ ਕਰਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸੀਮਤ ਕਰਕੇ ਕਿਰਤੀਆਂ ਦੀ ਹੋਰ ਲੁੱਟ ਦਾ ਸਿਲਸਿਲਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਸੂਬਿਆਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ 'ਤੇ ਲਗਾਤਾਰ ਹਮਲੇ ਹੋ ਰਹੇ ਹਨ। ਜੀ ਐਸ ਟੀ ਨੂੰ 2016 ਵਿਚ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸੂਬਿਆਂ ਕੋਲੋਂ ਟੈਕਸ ਲਾਉਣ ਅਤੇ ਇਕੱਠੇ ਕਰਨ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ 'ਤੇ ਡੂੰਘੀ ਸੱਟ ਵੱਜੀ ਹੈ। ਕੇਂਦਰੀ ਏਜੰਸੀਆਂ, ਸੀ ਬੀ ਆਈ, ਆਮਦਨ ਕਰ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਆਦਿ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਨਾਲ ਵਿਰੋਧੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੀਆਂ ਸੂਬਾ ਸਰਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਤੰਗ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕਈ ਸੂਬਿਆਂ ਵਿਚ ਸਰਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਤੋੜਿਆ ਵੀ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਦੇਸ਼ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਧਰਮ ਦੇ ਨਾਮ ਤੇ ਵੰਡਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਲੜਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਦੰਗਾਕਾਰੀਆਂ ਦੀਆਂ ਭੀੜਾਂ ਨੂੰ ਤਾਕਤਵਰ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਅਤੇ ਹਾਕਮ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਹਮਾਇਤ ਹਾਸਲ ਹੋਣ ਦੇ ਸੰਕੇਤ ਮਿਲ ਰਹੇ ਹਨ।

ਆਦਰਸ਼ਾਂ 'ਤੇ ਹਮਲੇ ਅਤੇ ਰਾਜਸੱਤਾ

ਦਿਨੋ-ਦਿਨ ਇਹ ਗੱਲ ਸਾਹਮਣੇ ਆ ਰਹੀ ਹੈ ਕਿ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਆਦਰਸ਼ਾਂ ਉਪਰ ਹੋ ਰਹੇ ਹਮਲਿਆਂ ਵਿਚ ਰਾਜਸੱਤਾ ਤੇ ਕਾਬਜ਼ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ ਹੈ। ਮਨੀਪੁਰ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਵਿਚ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀਆਂ 'ਤੇ ਜਾਰੀ ਹਮਲਿਆਂ ਨੂੰ ਰੋਕਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਰਿਹਾ। ਨਫ਼ਰਤੀ ਭਾਸ਼ਣਬਾਜ਼ੀ ਨੂੰ ਸਰਕਾਰੀ ਏਜੰਸੀਆਂ ਵਲੋਂ ਰੋਕਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਹ ਰਾਜਸੀ ਸੱਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਣ ਦਾ ਹਥਿਆਰ ਬਣ ਗਿਆ ਹੈ। ਕਾਰਪੋਰੇਟ ਮੀਡੀਆ ਸਿਰੇ ਦਾ ਸਰਕਾਰ ਪੱਖੀ ਰੋਲ ਨਿਭਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਨਾਲ ਦੇਸ਼ ਭਗਤਾਂ ਵਲੋਂ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਲਈ ਦਿਤੀਆਂ ਕੁਰਬਾਨੀਆਂ ਅਤੇ ਲੋਕਾਂ ਨਾਲ ਕੀਤੇ ਵਚਨਾਂ ਨੂੰ ਭੁਲਾ ਕੇ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਆਦਰਸ਼ਾਂ 'ਤੇ ਹਮਲੇ ਕੀਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਮੌਜੂਦਾ ਰਾਜਸੱਤਾ ਇਸ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਈ ਜਾਪਦੀ ਹੈ। ਫਿਰਕੂ ਫਸਾਦਾਂ ਦੇ ਅਧਿਅਨ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਮਾਹਰਾਂ ਦਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ, ਜਿਥੇ ਵੀ ਐਸੇ ਫਸਾਦ ਸ਼ੁਰੂ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਸਰਕਾਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ 24 ਘੰਟਿਆਂ ਵਿਚ ਰੋਕਣ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਰਖਦੀ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਇਹ ਫਸਾਦ 24 ਘੰਟਿਆਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੀ ਜਾਰੀ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਇਸ ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਇਸ ਨੂੰ ਰੋਕਣਾ ਨਹੀਂ ਚਾਹੁੰਦੀ। ਇਹ ਧਾਰਨਾ ਅਜੋਕੇ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਮਨੀਪੁਰ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਵਿਚ ਫਿਰਕੂ ਦੰਗਿਆਂ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਵਿਚ ਮਦਦ ਕਰਦੀ ਹੈ।

ਰਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸਹਿਰਾਅ - ਮਾਣ ਸਾਡੇ ਪਿੰਡ ਦਾ'

(ਪਿਛਲੇ ਸਫੇ ਦਾ ਬਾਕੀ)
ਦਰਵਾਜ਼ੇ 'ਤੇ ਹਲਕੀ ਜਿਹੀ ਠੱਕ-ਠੱਕ ਹੋਈ ਉੱਠਿਆ, ਦੇਖਿਆ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਸੀ ਰਾਤ ਅੱਧਿਓਂ ਵੀ ਟੱਪ ਚੁੱਕੀ ਸੀ ਪਲਸੇਟੇ ਮਾਰਦਾ ਫਿਰ ਸੌਂਕ ਗਿਆ ਅੱਖਾਂ ਮਲਦਾ ਸਵੇਰੇ ਉੱਠਿਆ ਤਾਂ ਦੰਗ ਰਹਿ ਗਿਆ ਦਰਵਾਜ਼ੇ 'ਤੇ ਨਜ਼ਮ ਖੜੀ ਸੀ..।

ਕਿੱਥੇ ਗਏ ਨੇ ਉਹ ਰਾਹ... ਕਿੱਥੇ ਗਏ ਨੇ ਉਹ ਰਾਹ? ਜਿਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਕਦੇ ਤੁਰਿਆ ਸੀ ਸਿਆਲਾਂ ਵਿਚ ਹੁਨਾਲਾਂ ਵਿਚ ਦਿਨਾਂ ਤੇ ਰਾਤਾਂ ਵਿਚ ਬੱਸ ਤੁਰਦੇ ਜਾਣਾ ਹੀ ਸਿੱਖਿਆ ਸੀ ਪੈਰਾਂ ਨੇ

ਪੈਂਡਾ ਕਿੰਨਾ ਹੈ? ਮੰਜ਼ਿਲ ਕਿੱਥੇ ਹੈ? ਪਹੁੰਚ ਸਕਾਂਗੇ ਜਾਂ ਨਹੀਂ? ਕਦੇ ਸੋਚਿਆ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਬਸ ਜਾਣੇ-ਅਣਜਾਣੇ ਰਾਹਾਂ 'ਤੇ ਪੁਲਾਘਾਂ ਭਰਦੇ ਤੁਰੀ ਜਾਂਦੇ ਸਾਂ ਕਿੱਥੇ ਗਏ ਨੇ ਉਹ ਰਾਹ?

ਮਖੌਟਾਧਾਰੀ... ਉਹ ਮਾਹਰ ਹਨ ਆਪਣੀਆਂ ਮਾਨਵਤਾ ਵਿਰੋਧੀ ਚਾਲਾਂ ਲਈ ਕਦੇ ਧਰਮ ਤੇ ਕਦੇ ਕੌਮ ਦੇ ਨਾਂ 'ਤੇ ਦੰਗੇ ਕਰਾਉਂਦੇ ਹਨ ਫਿਰ ਆਪਣੀਆਂ ਆਲੀਸ਼ਾਨ ਕੋਠੀਆਂ 'ਚ ਬਹਿ ਕੇ ਜਜ਼ਨ ਮਨਾਉਂਦੇ ਹਨ ਉਹ ਮਖੌਟੇ ਪਹਿਨ ਕੇ ਲੋਕਾਂ 'ਚ ਵਿਚਰਦੇ ਕਦੇ ਦਾਨੀ, ਕਦੇ ਸਮਾਜ ਸੇਵਕ ਖਬਰੇ ਕੀ ਕੀ

ਢੰਗ ਵਰਤਦੇ ਭੱਲੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਚਾਲਾਂ'ਚ ਫਸਣ ਦੀ ਚਾਲ ਤੇ ਹੱਸਦੇ ਤੇ ਆਪਣੇ ਗੁਰੂ ਘੰਟਾਲਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦੱਸਦੇ

ਤੇ ਕਵਿਤਾ ਦਾ ਇਹ ਰੰਗ ਵੀ... ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਕਿ“ ਹਰ ਵੇਲੇ ਲਿਖ ਦਿੰਦਾ ਹਾਂ ਪੱਥਰਾਂ 'ਤੇ ਉਸਦਾ ਨਾਂ ਕਿ ਪੱਥਰਾਂ ਨਾਲ ਗੱਲ ਕਰਨ ਦੀ ਅੱਜ ਕੱਲ੍ਹ ਕਿਸੇ ਕੋਲ ਵਿਹਲ ਹੀ ਕਿੱਥੇ ਹੈ ਉਸ ਕਿਹਾ ਕਿਵੇਂ ਰਿਹਾ ਸਫਰ? ...ਬਹੁਤ ਖੂਬਸੂਰਤ ਕੋਈ ਅਭੁੱਲ ਯਾਦ... ਹਾਂ... ਬੱਦਲ ਦਾ ਇੱਟ ਟੋਟਾ ਉੱਡ ਰਿਹਾ ਸੀ ਨਾਲ ਨਾਲ ਅਚਾਨਕ ਕੋਲ ਆਇਆ ਤਾਂ ਮੈਂ... ਉਸ ਉਪਰ ਤੇਰਾ ਨਾਂ ਲਿਖ ਦਿੱਤਾ

ਜੇ ਮਿਲਣਾ ਹੈ... ਜੇ ਮਿਲਣਾ ਹੈ ਤਾਂ ਇਸ ਤਰਾਂ ਮਿਲੀਂ ਜਿਵੇਂ ਪੰਛੀ ਉਡਾਰੀ ਮਾਰ ਕੇ ਬੋਟਾਂ ਨੂੰ ਮਿਲਦਾ ਹੈ.. ਕਾਗਜ਼, ਕਲਮ, ਅਤੇ ਦਵਾਤ ਦੀ ਜਗ੍ਹਾ ਹੁਣ ਕੰਪਿਊਟਰ ਨੇ ਲੈ ਲਈ ਹੈ। ਪੋਸਟ ਕਾਰਡ, ਚਿੱਠੀਆਂ ਤੇ ਬੇ-ਰੰਗ ਚਿੱਠੀਆਂ ਕਿੱਧਰ ਗਈਆਂ? ਜੀ ਹਾਂ, ਈ-ਮੇਲ... ਰਵਿੰਦਰ ਕੀ ਕਹਿੰਦਾ ਡਾਕੀਆ ਜਦ ਵੀ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਉਸ ਦਾ ਝੋਲਾ ਜਾਂ ਗੱਡੀ ਢੋਲ ਦੀਆਂ ਚਿੱਠੀਆਂ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਜੁੱਕ ਮੇਲ ਨਾਲ ਭਰੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ

ਘਰ ਹੁਣ ਘਰ ਨਹੀਂ ਰਹੇ ਸ਼ੈਲਫ਼ਾਂ 'ਤੇ ਸਜੇ ਹੋਏ ਖਿਡੌਣੇ ਕੰਧਾ ਤੇ ਲਟਕਦੇ ਪੋਰਟ੍ਰੇਟ ਜਾਂ ਮਿਊਜ਼ੀਅਮ ਵਿਚ ਸਾਂਝੀਆਂ ਐਨਟੀਕ ਵਸਤਾਂ ਜਿਹੇ ਬਣ ਗਏ ਹਨ ਹੋਰ ਅਨੇਕ ਅਜਿਹੀਆਂ ਕਵਿਤਾਵਾਂ ਇਸ ਦੀਆਂ ਦਰਜਨਾਂ ਕਿਤਾਬਾਂ ਵਿਚੋਂ ਪਾਠਕਾਂ ਨੂੰ ਹਾਕਾਂ ਮਾਰ ਬੁਲਾ ਰਹੀਆਂ ਹਨ ਕਿ ਆ ਸਾਡੇ ਨਾਲ ਗੱਲਾਂ ਕਰ...।

ਡਾ. ਜਗਤਾਰ ਨੇ ਰਵਿੰਦਰ ਦੀ ਸ਼ਾਇਰੀ ਦੀ ਪੜਚੋਲ 'ਚ ਲਿਖਿਆ ਕਿ ਰਵਿੰਦਰ ਸਹਿਰਾਅ ਗਿਆਨ, ਬੋਧ, ਤੇ ਅਨੁਭਵ ਦਾ ਸ਼ਾਇਰ ਹੈ ਜੋ ਅੱਖਰ ਨੂੰ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਰੌਸ਼ਨੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਸ਼ਕਤੀ ਸਮਝਦਾ ਹੈ।

ਗੁਰੂਮੇਲ ਸਿੰਘ ਮੁਤਾਬਕ ਰਵਿੰਦਰ ਦੀ ਹਰ ਕਵਿਤਾ ਵਿਚ ਕਹਾਣੀ ਫੁੱਪੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜੋ ਪਾਠਕਾਂ ਦੀ ਦਿਲਚਸਪੀ ਦਾ ਸਾਧਨ ਬਣਾਉਂਦੀ ਹੈ।

ਰਵਿੰਦਰ ਦੇ ਜਾਣ ਪਹਿਚਾਣ ਵਾਲਿਆਂ ਦਾ ਘੋਰਾ ਬਹੁਤ ਵੱਡਾ ਹੈ, ਪਰ ਇਸ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਵੀ ਮੈਨੂੰ ਇਹ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਆਪਣਾ ਪੁਰਾਣਾ ਪਿੰਡ ਵਾਲਾ 'ਰਵਿੰਦਰ ਭਾਅ' ਹੀ ਲੱਗਦਾ ਰਹਿੰਦਾ। ਸਾਨੂੰ ਇਸ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਕੁੱਝ ਸਿੱਖਣ ਨੂੰ ਮਿਲਿਆ ਤੇ ਮਿਲ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਸੰਘਰਸ਼ ਦਾ ਦੂਸਰਾ ਨਾਂ ਹੈ। ਹਰੇਕ ਇਨਸਾਨ ਦੇ ਜੀਵਨ ਵਾਂਗ ਰਵਿੰਦਰ ਦੀ ਸੰਘਰਸ਼ ਭਰੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ 'ਚ ਵੀ ਰੰਗ-ਬੇਰੰਗ, ਖੁਸ਼ੀਆਂ-ਗ਼ਮੀਆਂ, ਉਤਰਾਅ-ਚੜ੍ਹਾਅ ਆਉਂਦੇ ਜਾਂਦੇ ਰਹੇ ਹਨ, ਪਰ ਇਸ ਨੇ ਅਜਿਹੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣਾ ਬਹੁਤ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਸਿੱਖ ਲਿਆ ਸੀ। ਅੱਜ-ਕੱਲ੍ਹ ਇੰਡਿਆਨਾ ਸਟੇਟ 'ਚ ਰਹਿੰਦਿਆਂ ਇਲਾਕੇ ਦੀਆਂ ਸਾਹਿਤਕ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ 'ਚ ਵਧ ਚੜ੍ਹ ਹਿੱਸਾ ਪਾਉਂਦਾ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ ਤੇ ਚੜ੍ਹਦੀ ਕਲਾ 'ਚ ਜੀਵਨ ਬਤੀਤ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਤੈਨੂੰ ਚੰਨ ਦੀ ਮੈਂ ਸੈਰ ਕਰਾਵਾਂ, 'ਇਸਰੋ' ਦੀ ਮੋਟਰ 'ਤੇ...

ਮੇਰਾ ਇਕ ਦੋਸਤ ਅਕਸਰ ਇਕ ਗਲ ਸੁਣਾਉਂਦਾ ਹੁੰਦਾ ਸੀ। ਇਕ ਹਮਾਤਤ ਬੰਦਾ ਸੁੱਕੀ ਰੋਟੀ ਖਾ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਉਹ ਬੁਰਕੀ ਤੋੜੇ ਤੇ ਫਰਸ਼ ਉਪਰ ਰਗੜ ਕੇ ਮੂੰਹ ਵਿਚ ਪਾ ਲਵੇ। ਨਾਲ ਦੇ ਨੇ ਪੁੱਛਿਆ ਵਈ ਫਰਸ਼ 'ਤੇ ਤਾਂ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਪਿਆ, ਫਿਰ ਤੂੰ ਵਾਰ ਵਾਰ ਬੁਰਕੀ ਫਰਸ਼ 'ਤੇ ਕਿਉਂ ਰਗੜਦੈ? ਜਵਾਬ ਮਿਲਿਆ ਕਿ 'ਮੈਂ ਕਲਪਨਾ ਕੀਤੀ ਐ ਕਿ ਫਰਸ਼ ਉਪਰ ਅੰਬ/ਨਿੰਬੂ ਦਾ ਅਚਾਰ ਪਿਆ ਤੇ ਮੈਂ ਉਸ ਨਾਲ ਬੁਰਕੀ ਰਗੜ ਕੇ ਖਾ ਰਿਹਾ'। ਨਾਲ ਦਾ ਬੋਲਿਆ, 'ਕਮਲਿਆ, ਜੇ ਕਲਪਨਾ ਹੀ ਕਰਨੀ ਐ ਤਾਂ ਕੋਈ ਮੁਰਗ-ਮੁਸੱਲਮ ਜਾਂ ਮਟਰ-ਪਨੀਰ ਦੀ ਕਰ, ਅਚਾਰ ਸਿਰ 'ਚ ਮਾਰਨੈ'?

ਅਸੀਂ ਨਾਲ ਦੇ ਸਾਥੀ ਦੀ ਦੂਸਰੀ ਸਲਾਹ ਮੰਨ ਕੇ ਅੱਜ ਕੱਲ੍ਹ ਸ਼ੇਖ ਚਿੱਲੀਅਨ ਕਲਪਿਤ ਸੰਸਾਰ ਵਿਚ ਵਿਚਰ ਰਹੇ ਹਾਂ। ਖਾਸ ਕਰਕੇ 23 ਅਗਸਤ ਤੋਂ ਜਦੋਂ ਸਾਡੇ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਚੰਦਰਯਾਨ-3 ਦੇ ਵਿਕਰਮ ਲੈਂਡਰ ਨੇ ਚੰਦਾ

ਪ੍ਰੋ. ਜਸਵੰਤ ਸਿੰਘ ਗੰਡਮ
ਫੋਨ: 98766-55055

ਮਾਮਾ ਦੇ ਦੱਖਣੀ ਧਰੁਵ ਉਪਰ ਆਪਣਾ ਨਰਮ ਨਰਮ ਪੈਰ ਧਰਿਐ ਅਤੇ ਸਾਡੇ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਸਿਰ ਇਸ ਪਾਸਿਉਂ ਚੰਨ ਉਪਰ ਪੁੱਜਣ ਵਾਲੇ ਵਿਸ਼ਵ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਦੇਸ਼ ਬਣਨ ਦਾ ਮਾਣਮੱਤਾ ਸਿਹਰਾ ਬੰਨ੍ਹਿਆ (ਉੱਝ ਵੀ ਭਾਰਤ ਚੰਨ ਉਪਰ ਜਾਣ ਵਾਲਾ ਵਿਸ਼ਵ ਦਾ ਚੌਥਾ ਦੇਸ਼ ਬਣ ਗਿਐ)।

ਅਸੀਂ ਫੜ੍ਹ ਮਾਰਨ ਲਗੇ ਵਿਚਾਰੀ ਫੜ੍ਹ ਦੇ ਫੇਫੜੇ ਹੀ ਫੇਹ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ, ਜਿਦਾਂ ਕਈ ਗੱਪੀ ਅਜਿਹੀ ਗੱਪ ਮਾਰਨਗੇ ਕਿ ਵਿਚਾਰੀ ਗੱਪ ਵੀ 'ਹਾਏ ਤੋਂਬਾ ਹਾਏ ਤੋਂਬਾ' ਕਰਨ ਲਗ ਪਵੇਗੀ! ਅਸੀਂ ਆਪਣੀ 'ਸਲੀਕਾ ਸੁਬਰੀ' ਨੂੰ ਐਵੇਂ ਹੀ ਕਹਿ ਬੈਠੇ ਕਿ 'ਭਾਗਵਾਨੇ, ਆਪਣੀ ਆਉਣ ਵਾਲੀ ਸ਼ਾਦੀ ਦੀ 'ਗੋਲਡਨ ਜੁਬਲੀ' ਆਪਾਂ ਚੰਨ ਉਪਰ ਮਨਾਵਾਂਗੇ! ਨਾਲ ਹੀ ਅਸੀਂ ਆਪਣੀ ਤੁੱਕਬੰਦੀ ਵਾਲੀ ਟੁੱਟੀ-ਭੱਜੀ ਸ਼ਾਇਰੀ ਵੀ ਕਰ ਮਾਰੀ- 'ਤੈਨੂੰ ਚੰਨ ਦੀ ਮੈਂ ਸੈਰ ਕਰਾਵਾਂ, 'ਇਸਰੋ' ਦੀ ਮੋਟਰ 'ਤੇ'!

ਸਾਡੀ ਔਕਾਤ ਤਾਂ ਚਿੱਲੀ ਜਾਂ ਚੀਨ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਨਹੀਂ, ਚੰਨ ਉਪਰ ਭਲਾ ਅਸੀਂ ਕੀ ਜਾਣੈ। ਆਹ ਇਸਰੋ ਵਾਲਿਆਂ ਨੇ ਕਰੀਬ 615 ਕਰੋੜ ਲਾ ਕੇ ਆਪਣੀ ਮੋਟਰ ਚੰਨ ਉਪਰ ਭੇਜੀ ਹੈ ਤੇ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਜਾ ਰਿਹੈ ਕਿ ਇਹ ਦੁਨੀਆ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਸਸਤਾ ਮਿਸ਼ਨ ਹੈ! ਅਸੀਂ ਤਾਂ ਕਰੋੜ ਬਾਰੇ ਸੁਣਿਆ ਜ਼ਰੂਰ ਐ ਪਰ ਦੇਖਿਆ ਕਦੀ ਸੁਪਨੇ ਵਿਚ ਵੀ ਨਹੀਂ। ਸਾਰੀ ਜ਼ਮੀਨ ਅਤੇ ਘਰ-ਘਾਟ ਵੇਚ ਦਈਏ ਤਾਂ ਵੀ ਅਸੀਂ ਚਿੱਲੀ-ਸ਼ਿਕਾਰੇ ਜੋਗੇ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ, ਚੰਨ ਜੋਗੇ ਭਲਾ ਕੀ ਹੋਣੈ।

ਰਹਿੰਦੀ ਖੁੰਹਦੀ ਕਸਰ ਚੰਨ ਉਪਰੋਂ ਆਈਆਂ ਤਸਵੀਰਾਂ ਅਤੇ 'ਪ੍ਰਗਿਆਨ-ਘੁਮੰਤਰੀ' (ਰੋਵਰ) ਦੀ ਚੰਨ ਉਪਰ ਸੈਰ ਨੇ ਕੱਢ ਦਿਤੀ। ਬੋੜਾ ਬਹੁਤਾ ਪਤਾ ਤਾਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵੀ ਸੀ, ਪਰ ਐਨੀਆਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤਸਵੀਰਾਂ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਤੱਕੀਆਂ। ਚੰਨ ਉਪਰ ਮਿੱਟੀ-ਘੱਟਾ, ਇਸ ਦਾ ਉਭਤ-ਖਾਬਤ ਧਰਾਤਲ, ਮਿਟੈਲੀਆ ਚਟਾਨਾਂ, ਕੁਝ ਹੀ ਫੁੱਟ ਦੂਰੀ 'ਤੇ ਘਟਦਾ-ਵਧਦਾ ਤਾਪਮਾਨ ਜੋ ਕਿਤੇ ਤਾਂ 70 ਡਿਗਰੀ ਸੈਲਸੀਅਸ ਹੈ! ਸਾਡਾ ਤਾਂ ਮੋਹ ਹੀ ਭੰਗ ਹੋ ਗਿਆ। ਅਸੀਂ ਤਾਂ ਸਾਰੀ ਉਮਰ ਚੰਨ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਸੁੰਦਰ ਤੇ ਠੰਢਾ-ਸ਼ਾਂਤ ਸਮਝਦੇ ਰਹੇ। ਚੰਨ ਨੇ ਚਾਨਣੀ ਤਾਂ ਸੂਰਜ ਤੋਂ ਉਧਾਰੀ ਲਈ ਹੋਈ ਹੈ ਤੇ ਜਿਸ ਨੇ ਚੰਨ ਨੂੰ ਇਕ ਮੇਕ-ਅੱਪ ਕੀਤੀ ਹੁਰ-ਪਰੀ ਵਰਗਾ ਬਣਾ ਛੱਡਿਆ ਸੀ, ਪਰ ਇਸਰੋ ਦੀਆਂ ਫੋਟੋਆਂ ਨੇ ਇਸ ਹੁਰ ਪਰੀ ਦੇ ਮੇਕ-ਅੱਪ ਨੂੰ ਔਂ ਲਾਹ ਮਾਰਿਐ ਜਿਵੇਂ ਹੜ੍ਹ ਦੀ ਮਾਰ ਵਿਚ ਆਈ ਕਿਸੇ 'ਮੇਕ-ਅੱਪ ਵਾਲੀ ਸਲੀਕਾ ਸੁਬਰੀ ਦਾ' ਪੋਚਾ-ਪਾਚੀ ਵਾਲਾ ਚਿਹਰਾ ਆਪਣੇ ਅਸਲ ਰੂਪ ਵਿਚ ਆ ਕੇ ਕੋਈ ਜਿੰਨ-ਭੁਤ ਵਾਂਗ ਲੱਗਣ ਲੱਗ ਪਵੇ!

ਮਿੱਟੀ ਘੱਟਾ ਧਰਤੀ 'ਤੇ ਕਿਹੜਾ ਘੱਟ ਐ? ਹਨੇਰੀਆਂ ਆਉਂਦੀਆਂ ਹੀ ਰਹਿੰਦੀਆਂ ਹਨ, ਧੂੜ-ਧੁੱਦਲ-ਰੇਤਾ ਫੱਕਣ ਦਾ ਵਧੇਰੇ ਚਾਅ ਮਾਰੂਥਲਾਂ ਵਿਚ ਜਾ ਕੇ ਪੂਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦੈ। ਆਹ ਨੇੜੇ ਡੁਬਈ ਵਿਚ ਹੀ ਬਬੈਰੀ 'ਡੈਜ਼ਰਟ ਸਟਾਰੀ' ਹੁੰਦੀ ਐ, ਓਥੇ ਜਾ ਕੇ ਆਪਣਾ ਝੱਸ ਪੂਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦੈ। ਫਿਰ ਜ਼ਰੂਰ ਐਡੀ ਦੂਰ ਜਾਣ ਦਾ ਪੁੱਜਤੋਂ ਬਾਹਰਾ ਪੰਗਾ ਲੈਣੈ।

ਬਾਕੀ ਰਹੀ ਚੰਨ ਉਪਰ ਕੁਝ ਮੀਟਰ ਦੀ ਦੂਰੀ ਦਰਮਿਆਨ ਤਾਪਮਾਨ ਦੇ ਫਰਕ ਦੀ। ਸਾਡੇ ਵਰਗੇ ਮੋਟੇ-ਝੋਟੇ, ਬੁਲ-ਬੁਲ ਕਰਦੇ ਸਰੀਰ ਵਾਲਿਆਂ ਲਈ ਤਾਂ ਸਥਾਨਕ ਗਰਮੀਆਂ ਦਾ 45 ਡਿਗਰੀ ਸੈਲਸੀਅਸ ਤਾਪਮਾਨ ਹੀ ਜਾਨ ਕੱਢ ਦਿੰਦੈ, ਭਲਾ 70 ਡਿਗਰੀ ਸੈਲਸੀਅਸ ਵਿਚ ਕੌਣ ਹੈ ਜੋ ਮੌਤ ਨੂੰ ਮਾਸੀ ਕਰੇਗਾ ਤੇ ਉਹ ਵੀ ਕਰੋੜਾਂ ਰੁਪਏ ਫੁਕ ਕੇ!

ਯਾਰ ਚੰਨ ਜੀ! ਬੜੇ ਭਰਮ-ਭੁਲੇਖੇ ਦੂਰ ਕੀਤੇ 'ਇਸਰੋ' ਵਾਲਿਆਂ। ਹਾਂ, ਵਿਗਿਆਨਕ ਖੋਜ ਵਜੋਂ ਜ਼ਰੂਰ ਚਾਰ ਚੰਨ ਲਗ ਗਏ ਭਾਰਤ ਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਅਤੇ 140 ਕਰੋੜ

'ਪਿਆਰੇ ਪਰਿਵਾਰਜਨਾਂ' ਦੇ ਸੀਨੇ ਚੌੜੇ ਹੋ ਗਏ, ਪਰ ਇਹ ਨਹੀਂ ਪਤਾ ਲੱਗ ਸਕਿਆ ਕਿ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸੇਵਕ ਵਾਂਗ 56 ਇੰਚ ਚੌੜੇ ਹੋਏ ਕਿ ਘੱਟ-ਵੱਧ!

ਉੱਝ ਲੋਕ-ਮਨਾਂ, ਸਾਹਿਤ ਅਤੇ ਸ਼ਾਇਰੀ ਵਿਚ ਚੰਨ ਦਾ ਅਥਾਹ ਤੇ ਅਜ਼ਲੀ ਆਕਰਸ਼ਨ ਹੈ। ਚੰਨ/ਚੰਦ ਧਰਤੀ ਦਾ ਇਕੋ ਇਕ ਸੁਭਾਵਕ/ਕੁਦਰਤੀ ਸਯਾਰਾ (ਨੈਚੁਰਲ ਸੈਟੇਲਾਈਟ) ਹੈ। ਧਰਤੀ ਸਾਡੀ ਮਾਂ ਹੈ ਤੇ ਚੰਨ ਇਸ ਦਾ ਭਰਾ, ਜਾਣੀ ਸਾਡਾ ਮਾਮਾਂ। ਮਾਂ ਚੰਨ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦਾ ਮਾਮਾ ਕਹਿ ਕੇ ਜਿੱਥੇ ਚੰਨ ਨਾਲ ਗਹਿਰਾ ਰਿਸ਼ਤਾ ਗੰਢ ਲੈਂਦੀ ਹੈ, ਓਥੇ ਉਹ ਆਪਣੇ ਸਕੇ ਭਰਾ ਤੋਂ ਦੂਰ ਹੁੰਦਿਆਂ ਹੋਇਆਂ ਵੀ ਚੰਨ ਰਾਹੀਂ ਉਸ ਨੂੰ ਤਾਰਾ ਮੰਡਲ 'ਚ ਚਮਕਦਾ ਤੱਕਦੀ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ। ਲਗਾਤਾਰ 15 ਦਿਨ ਆਪਣੇ ਪੇਕੇ ਹੋਣ ਦਾ ਸੁਖਦ ਅਨੰਦ ਅਨੁਭਵ ਕਰਦੀ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ। ਚੰਨ-ਸੂਰਜ ਵੀ ਸਕੇ ਭਰਾ ਕਹੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਦੋਵੇਂ ਵਾਰੇ-ਵਾਰੀ ਧਰਤ ਦਾ ਹਨੇਰ ਮਿਟਾਉਂਦੇ ਹਨ।

ਚੌਦਵੀਂ ਦਾ ਚੰਨ ਬਹੁਤ ਖੂਬਸੂਰਤ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। 1960 ਦੀ ਹਿੰਦੀ ਫਿਲਮ 'ਚੌਦਵੀਂ ਕਾ ਚਾਂਦ ਹੋ' ਦੇ ਗਾਣੇ ਵਿਚ ਮਹਿਬੂਬਾ ਨੂੰ ਇਸ ਨਾਲ ਅਲੰਕ੍ਰਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ- 'ਚੌਦਵੀਂ ਕਾ ਚਾਂਦ ਹੋ ਯਾ ਆਫਤਾਬ ਹੋ/ਜੇ ਭੀ ਹੋ ਤੁਮ ਖੁਦਾ ਕੀ ਕਸਮ ਲਾ-ਜਵਾਬ ਹੋ।' ਪੂਰਨ ਚੰਦਰਮਾ ਸੁੰਦਰਤਾ ਦੀ ਚਰਮ ਸੀਮਾ ਸਮਝਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ:

'ਕਲ੍ਹ ਚੌਦਵੀਂ ਕੀ ਰਾਤ ਬੀ ਸਬ ਭਰ ਰਹਾ ਚਰਚਾ ਤੇਰਾ ਕਿਸੀ ਨੇ ਕਹਾ ਯੇ ਚਾਂਦ ਹੈ ਕਿਸੀ ਨੇ ਕਹਾ ਚਿਹਰਾ ਤੇਰਾ'

ਇਬਨੇ ਇੰਨਸ਼ਾ) ਚੰਨ ਨਾਲ ਕਈ ਮੁਹਾਵਰੇ/ਅਖਾਣ ਜੁੜੇ ਹੋਏ ਹਨ- ਚੰਨ ਚੜ੍ਹ ਜਾਣਾ, ਈਦ ਦਾ ਚੰਨ ਹੋਣਾ, ਪੁੰਨਿਆ ਦਾ ਚੰਨ, ਚੰਦ ਚੜ੍ਹੇ ਤੇ ਪੁੱਤਰ ਜੰਮੇ ਗੁੱਝੇ ਨਹੀਂ ਰਹਿੰਦੇ, ਚੰਦ ਚੜ੍ਹਿਆ ਕੁਲ ਆਲਮ ਵੇਖੋ, ਚੰਨ ਚੰਨਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਚੜ੍ਹਨ ਚੜ੍ਹਨ ਭਾਵੇਂ ਨਾ ਹੀ ਚੜ੍ਹਨ, ਚੰਨ ਭਾਵੇਂ ਨਿਤ ਚੜ੍ਹਦਾ ਸਾਨੂੰ ਸਜਣਾਂ ਬਾੜ ਹਨੇਰਾ, ਚਾਰ ਚੰਨ ਲਗ ਜਾਣੇ, ਚੰਦ ਚਾੜ੍ਹਨਾ, ਚਾਰ ਦਿਨ ਦੀ ਚਾਨਣੀ ਫਿਰ ਅੰਧੇਰੀ ਰਾਤ, ਚੰਦ ਦਾ ਟੁਕੜਾ, ਚੰਨ ਉਪਰ ਬੁਕਿਆਂ ਆਪਣੇ ਮੂੰਹ 'ਤੇ ਹੀ ਪੈਂਦਾ ਆਦਿ।

ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਕਵੀ ਰੋਬਰਟ ਬਰਾਉਨਿੰਗ ਆਪਣੀ ਇਕ ਕਵਿਤਾ ਵਿਚ ਇਕ ਲਾਈਲਗ ਸੁੰਦਰੀ ਬਾਰੇ ਬੜਾ ਸੁੰਦਰ ਵਿਅੰਗ ਕਰਦੈ- 'ਮੇਰਾ ਚੰਨ ਮੁਖਤਾ, ਮੇਰਾ ਜਣੇ-ਖਣੇ ਦਾ ਚੰਨ ਮੁਖਤਾ, ਜਿਸ ਵਲ ਹਰ ਜਣਾ ਤਕਦੈ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਕਹਿੰਦੈ।'

ਉਰਦੂ ਸ਼ਾਇਰੀ ਤਾਂ ਆਪਣੇ ਮਹਿਬੂਬ ਨੂੰ ਚੰਨ ਨਾਲ ਤਸਬੀਹ ਜਾਂ ਅਲੰਕਾਰ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਸ਼ੇਅਰਾਂ ਨਾਲ ਭਰੀ ਪਈ ਹੈ। ਰਾਹਤ ਇੰਦੋਰੀ ਨੇ ਤਾਂ ਆਪਣੀ ਇਕ ਕਿਤਾਬ ਦਾ ਸਿਰਲੇਖ ਹੀ 'ਚਾਂਦ ਪਾਗਲ ਹੈ' ਰੱਖਿਐ।

ਕੁਝ ਸ਼ੇਅਰ ਹਨ-
ਸੌ ਚਾਂਦ ਭੀ ਚਮਕੇਗੇ ਤੋ ਕਯਾ ਬਾਤ ਬਨੇਗੀ,
ਤੁਮ ਆਏ ਹੋ ਤੋ ਇਸ ਰਾਤ ਕੀ ਔਕਾਤ ਬਨੇਗੀ।
(ਨਿਸਾਰ ਅਖਤਰ)
ਰੋਜ਼ ਤਾਰੋਂ ਕੇ ਨੁਮਾਇਸ਼ ਮੇਂ ਖਲਲ ਪਤਤਾ ਹੈ,
ਚਾਂਦ ਪਾਗਲ ਹੈ ਅੰਧੇਰੇ ਮੇਂ ਨਿਕਲ ਪਤਤਾ ਹੈ।
(ਰਾਹਤ ਇੰਦੋਰੀ)
ਯਕੀਂ ਚਾਂਦ ਪੇ ਸੂਰਜ ਪੇ ਏਤਬਾਰ ਰਖ,
ਮਗਰ ਨਿਗਾਹ ਮੇਂ ਬੋੜਾ ਸਾ ਇੰਤਜ਼ਾਰ ਰਖ।
(ਨਿਦਾ ਫਾਜ਼ਲੀ)

ਕਭੀ ਤੋ ਆਸਮਾਂ ਸੇ ਚਾਂਦ ਉਤਰੇ, ਜਾਮ ਹੋ ਜਾਏ ਤੁਮਹਾਰੇ ਨਾਮ ਕੀ ਏਕ ਖੂਬਸੂਰਤ ਸ਼ਾਮ ਹੋ ਜਾਏ। (ਬਸ਼ੀਰ ਬਦਰ)

ਪਰ ਇਬਨੇ ਸਫੀ ਕੁਝ ਉਲਟ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ: ਚਾਂਦ ਕਾ ਹੁਸਨ ਭੀ ਜਮੀਂ ਸੇ ਹੈ ਚਾਂਦ ਪਰ ਚਾਂਦਨੀ ਨਹੀਂ ਹੋਤੀ। ਪੰਜਾਬੀ ਸ਼ਾਇਰੀ ਵਿਚ ਵੀ ਚੰਨ ਛਾਇਆ ਹੋਇਆ ਹੈ- ਕੇਹੀ ਹੀਰ ਦੀ ਕਰੇ ਤਾਰੀਫ਼ ਸ਼ਾਇਰ ਮੱਥੇ ਚਮਕਦਾ ਹੁਸਨ ਮਹਿਤਾਬ ਦਾ ਜੀ (ਵਾਰਿਸ ਸ਼ਾਹ) ਅਧ ਅਸਮਾਨੀ ਚੰਦ ਦਾ ਡੌਲਾ ਤਾਰਿਆਂ ਭਰੀ ਚੰਗੇਰ ਵੇ। (ਮੋਹਨ ਸਿੰਘ)

ਇਸਤਰੀ ਮਨ ਵਿਚ ਪਤੀ, ਭਰਾ ਅਤੇ ਪੁੱਤਰ ਚੰਨ ਵਰਗੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਉਹ ਆਪਣੇ ਮਾਹੀ ਲਈ ਚੰਨ ਦਾ ਮੈਟਾਫਰ ਵਰਤਦੀ ਕਹਿੰਦੀ ਹੈ- 'ਵੇ ਚੰਨ ਮਾਹੀ ਜੇ ਚਲਿਉਂ ਪਟਿਆਲੇ, ਓਥੋਂ ਲਿਆਵੀਂ ਰੋਸ਼ਮੀ ਨਾਲੇ'।

ਬਾਲੀਵੁੱਡ/ਪਾਲੀਵੁੱਡ ਵਿਚ ਚੰਨ ਬਾਰੇ ਅਨੇਕਾਂ ਗੀਤ ਹਨ-1964 ਦੀ ਹਿੰਦੀ ਫਿਲਮ 'ਕਸ਼ਮੀਰ ਕੀ ਕਲੀ' ਦਾ ਇਕ ਗੀਤ ਬੜਾ ਮਕਬੂਲ ਹੋਇਆ 'ਯੇ ਚਾਂਦ ਸਾ ਰੋਸ਼ਨ ਚਿਹਰਾ ਜੁਲਫੋਂ ਕਾ ਰੰਗ ਸੁਨਹਿਰਾ...' , ਪੰਜਾਬੀ ਫਿਲਮ 'ਬਾਜਰੇ ਦਾ ਸਿੱਟਾ' ਵਿਚ ਬੜਾ ਹੀ ਖੂਬਸੂਰਤ ਗੀਤ ਹੈ- 'ਐ ਚੰਨ ਤੇਰਾ ਹਮਦਰਦੀ/ਤਾਰੇ ਹਮਾਇਤੀ ਰਹਿਣ ਸਦਾ'। ਨੰਦ ਨਾਲ ਨੂਰਪੁਰੀ ਦਾ ਲਿਖਿਆ ਅਤੇ ਸੁਰਿੰਦਰ ਕੌਰ-ਨਰਿੰਦਰ ਕੌਰ ਦਾ ਗਾਇਆ ਗੀਤ 'ਚੰਨ ਵੇ ਕਿ ਸੌਂਕਣ ਮੇਲੇ ਦੀ...' ਤਾਂ ਪੰਜਾਬੀ ਫੋਕਲੋਰ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਹੀ ਬਣ ਗਿਆ ਹੈ। 1981 ਦੀ ਪੰਜਾਬੀ ਫਿਲਮ 'ਚੰਨ ਪ੍ਰਦੇਸੀ' ਸਮੇਤ ਕਈ

ਫਿਲਮਾਂ ਦੇ ਨਾਮ/ਗੀਤ ਚੰਨ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹਨ।

ਧਰਮ ਵਿਚ ਵੀ ਚੰਨ ਦਾ ਬਹੁਤ ਪ੍ਰਭਾਵ ਹੈ। ਸਨਾਤਨ ਮਤ ਵਿਚ ਸੁਹਾਗਣਾਂ ਕਰਵਾ ਚੌਥੇ ਦਾ ਵਰਤ ਚੰਨ ਦੇਖ ਕੇ ਤੋੜਦੀਆਂ ਹਨ। ਹਿੰਦੂ ਧਰਮ ਵਿਚ ਚੰਨ ਇਕ ਦੇਵਤਾ ਹੈ। ਇਹ 'ਸੋਮਾ' ਭਾਵ ਜੀਵਨ ਦਾ ਮੂਲ ਰਸ ਹੈ ਜੋ ਚੰਨ ਅਤੇ ਸ਼ਿਵ (ਸੋਮਾਦੇਵ) ਵਿਚ ਸੰਮਿਲਤ ਹੈ। ਇਸਲਾਮ ਵਿਚ ਵੀ ਰਮਜ਼ਾਨ ਮਹੀਨੇ ਈਦ ਮੌਕੇ ਰੋਜ਼ੇ ਚੰਨ ਦੇਖ ਕੇ ਖੋਲ੍ਹੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।

ਗੁਰਬਾਣੀ ਵਿਚ ਵੀ ਚੰਨ ਦਾ ਕਈ ਥਾਂ ਜ਼ਿਕਰ ਹੈ।

ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਝੁਠ ਨੂੰ ਮੱਸਿਆ ਅਤੇ ਸੱਚ ਨੂੰ ਚੰਦਰਮਾਂ ਦੀ ਸੰਗਿਆ ਦਿੰਦੇ ਹਨ- 'ਕੁਝ ਅਮਾਵਸ ਸਚੁ ਚੰਦ੍ਰਮਾ ਦੀਸੈ ਨਾਹੀ ਕਹ ਚੜਿਆ' ॥ (ਅੰਗ 145)

ਪਰ ਹੈਰਾਨੀ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਚੰਦ, ਜਿਸ ਦੀ ਚਾਨਣੀ ਐਨੀ ਮਨਮੋਹਣੀ ਅਤੇ ਰੁਮਾਂਚਕਾਰੀ ਹੈ, ਦੀ ਆਪਣੀ ਕੋਈ ਲਾਈਟ ਨਹੀਂ। ਇਹ ਗ੍ਰਹਿ/ਉਪ ਗ੍ਰਹਿ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਇਕ ਸੈਟੇਲਾਈਟ ਹੈ ਭਾਵ ਉਪ ਗ੍ਰਹਿ ਅਨੁਯਾਈ ਜਾਂ ਸਯਾਰਾ ਹੈ ਜੋ ਸੂਰਜ ਤੋਂ ਰੋਸ਼ਨੀ ਲੈਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਕਾਵਿਕ ਨਾਮ 'ਸੈਲੀਨ' ਜਾਂ 'ਸਿੰਬੀਆ' ਹਨ। ਇਸ ਦਾ ਬਦਲਵਾਂ ਨਾਮ 'ਲਿਯੂਨਾ' ਹੈ। ਰੋਮਨ ਮਾਈਥੋਲੋਜੀ ਵਿਚ ਲਿਯੂਨਾ ਚੰਦਰਮਾ ਦੀ ਦੇਵੀ ਹੈ ਜਦ ਕਿ ਸੈਲੀਨ/ਸਿੰਬੀਆ ਇਸ ਦੀਆਂ ਯੂਨਾਨੀ ਹਮਰੁਤਬਾ ਹਨ। ਇਸੇ ਲਈ ਹੀ ਲਿਯੂਨਰ ਅਤੇ ਸੋਲਰ ਕੈਲੰਡਰ ਪ੍ਰਚਲਤ ਹਨ। ਵਿੱਕੀਪੀਡੀਆ ਅਨੁਸਾਰ ਚੰਦ ਧਰਤੀ ਤੋਂ 384,400 ਕਿ.ਮੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦਾ ਗ੍ਰਹਿ-ਪੱਥ/ਚੱਕਰ 27 ਦਿਨਾਂ ਦਾ ਹੈ।

ਮਹਾਨ ਕੋਸ਼ ਵਿਚ ਚੰਦ ਨੂੰ ਸੰਸਕ੍ਰਿਤ ਧਾਤੂ ਦਾ ਸ਼ਬਦ ਦਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿਸ ਦਾ ਅਰਥ ਚਮਕਣਾ, ਖੁਸ਼ ਹੋਣਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਚੰਨ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸ਼ਬਦ ਚਾਂਦਨੀ, ਚਾਨਣ, ਚਾਨਣਾ, ਚਾਨਣਿ, ਚਾਨਣ, ਚਾਨਣੁ ਆਦਿ ਦਾ ਵੀ ਵਰਨਣ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਵਿਚ ਚੰਨ ਨੂੰ 'ਮੂਨ' ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ, ਜੋ ਓਲਡ ਇੰਗਲਿਸ਼ ਦੇ 'ਮੋਨਾ' ਸ਼ਬਦ ਤੋਂ ਬਣਿਆ ਅਤੇ ਜਿਸ ਦੀਆਂ

ਵਿਅੰਗ

ਜੜ੍ਹਾਂ ਲਾਤੀਨੀ ਅਤੇ ਯੂਨਾਨੀ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨਾਲ ਜੁੜੀਆਂ ਹਨ। ਪੁਰਾਤਨ ਸਮਿਆਂ ਵਿਚ ਚੰਨ ਨੂੰ ਵਕਤ ਜਾਂ ਬੀਤਦੇ ਮਹੀਨੇ ਦੀ ਗਿਣਤੀ-ਮਿਣਤੀ ਕਰਨ ਲਈ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ ਲਾਤੀਨੀ ਵਿਚ ਇਸ ਨੂੰ 'ਮੇਤੀਰੀ', ਜਿਸ ਦਾ ਅਰਥ ਮਿਣਤੀ ਕਰਨਾ, 'ਤੇ 'ਮੋਨਸਿਸ', ਜਿਸ ਦਾ ਅਰਥ

ਮਹੀਨਾ ਹੁੰਦੈ ਅਤੇ ਯੂਨਾਨੀ ਸ਼ਬਦ 'ਮੋਨ', 'ਮੰਥ' (ਮਹੀਨਾ) ਹੀ ਹੈ, ਕਿਹਾ ਜਾਂਦੈ। ਲਾਤੀਨੀ ਅਤੇ ਯੂਨਾਨੀ ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਦੇ ਇਹ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦਾ ਮੂਲ ਇੰਡੋ-ਯੂਰੋਪੀਅਨ ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਨਾਲ ਹੈ। ਡੱਚ ਸ਼ਬਦ 'ਮਾਨ', ਜਰਮੈਨਿਕ 'ਮੌਂਡ', ਪਰੋਟੋ-ਵੈਸਟ ਜਰਮੈਨਿਕ 'ਮਾਨੇ' ਦਾ ਵੀ ਇਹੀ ਅਰਥ ਹੈ।

ਚੰਨ ਉਪਰ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਪੈਰ ਰਖਣ ਵਾਲਾ ਨੀਲ ਆਰਮਸਟਰਾਂਗ ਸੀ ਜੋ 20 ਜੁਲਾਈ 1969 ਨੂੰ ਓਥੇ ਉਤਰਿਆ ਸੀ। ਹੁਣ ਸਾਡਾ ਚੰਦਰਯਾਨ-3 ਜਿਥੇ ਉਤਰਿਆ ਉਸ ਦਾ ਨਾਮ 'ਸ਼ਿਵ ਸ਼ਕਤੀ ਪੁਆਇੰਟ' ਰਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਚੰਦਰਯਾਨ-2 ਜਿਸ ਥਾਂ ਪੂਜਾ ਸੀ ਉਸ ਦਾ ਨਾਮਕਰਣ 'ਤਿਰੰਗਾ ਪੁਆਇੰਟ' ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਖੈਰ ਚੰਨ ਉਪਰ ਤਾਂ ਪਹੁੰਚ ਗਏ ਹਾਂ, ਹੁਣ ਜ਼ਰਾ ਧਰਤੀ ਵੀ ਸਵਾਰ-ਸੰਭਾਲ ਲਈਏ, ਕਿਉਂਕਿ-

ਚੰਨ ਉਪਰ ਪੁੱਜ ਕੇ ਵੀ, ਮਿਟਿਆ ਨਾਂ ਧਰਤੀ ਦਾ 'ਨੇਰੂ'। ਸਾਡੀ ਸਲੀਕਾ ਸੁਬਰੀ ਨੇ ਸਾਦੀ ਦੀ ਸੰਭਾਵੀ ਗੋਲਡਨ ਜੁਬਲੀ (ਸਾਲਗਿਰਾ) ਚੰਨ ਉਪਰ ਮਨਾਉਣ ਤੋਂ ਸਿਰਿਉਂ ਹੀ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿਤਾ। ਉਸ ਨੂੰ ਪਤਾ ਸੀ ਕਿ 'ਗੰਜੇ ਨੇ ਨਹਾਉਣਾ ਕੀ 'ਤੇ ਨਿਚੋੜਨਾ ਕੀ'! ਉਸ ਨੇ ਨਾਂਹ ਕਰਨ ਦੀ ਦਲੀਲ ਵਜੋਂ ਇਕ ਕਾਵਿਕ ਟੋਟਕਾ ਵੀ ਛੱਡਿਆ-

'ਸੈਰ ਚੰਨ ਦੀ ਕਰੂਗਾ 'ਅਡਾਨੀ', ਅਰਬਾਂ ਦੀ ਮੋਟਰ 'ਤੇ'!

ਚੰਨੀ - ਮਿਨੀ ਕਹਾਣੀ

ਚੰਨੀ ਬੈਠੀ-ਬੈਠੀ ਆਪਣੇ ਪੈਰ ਘੁੱਟਣ ਲੱਗੀ। "ਹਾਏ ਰੱਬਾ, ਅੰਗ-ਅੰਗ ਦੁਖ ਰਿਹਾ ਹੈ।" ਔਠ-ਦਸ ਘਰਾਂ ਦਾ ਚੁੱਲ੍ਹਾ-ਚੌਂਕਾ ਅਤੇ ਕੱਪੜੇ, ਫਿਰ ਹਸਪਤਾਲ ਵਿਚ ਐਡਮਿਟ ਛੋਟੇ ਦੀ ਬੀਮਾਰ ਲੜਕੀ ਦੀ ਦੇਖਭਾਲ ਕਰਨ ਚਲੀ ਜਾਂਦੀ।

* ਮੂਲ : ਯਸ਼ੋਪਰਾ ਭਟਨਾਗਰ
* ਅਨੁ : ਪ੍ਰੋ. ਨਵ ਸੰਗੀਤ ਸਿੰਘ

ਸਰੀਰ ਨੂੰ ਇੱਕ ਮਿੰਟ ਵੀ ਅਰਾਮ ਨਹੀਂ। "ਚੰਨੀ, ਹੁਣ ਤੈਨੂੰ ਕੀ ਲੋੜ ਹੈ ਏਨਾ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦੀ?" ਸਾਰਿਆਂ ਦਾ ਇੱਕ ਹੀ ਸੁਆਲ।

ਕਹਿਣ ਨੂੰ ਤਿੰਨ ਮੁੰਡਿਆਂ ਦੀ ਮਾਂ, ਪਰ ਤਿੰਨਾਂ ਦੇ ਘਰ-ਪਰਿਵਾਰ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਚੰਨੀ ਦੇ ਸਿਰ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਇੱਕ ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰ ਮਰਦ, ਤੇਜ਼ ਤੌਰਾਂ ਨੂੰ-ਇਹ ਹੈ ਉਹਦਾ ਟੱਬਰ। ਘਰ-ਪਰਿਵਾਰ ਦੀਆਂ ਲੋੜਾਂ, ਬੀਮਾਰੀ-ਸ਼ਮਾਰੀ ਨਿਪਟਾਉਂਦੇ-ਨਿਪਟਾਉਂਦੇ, ਸ਼ਾਹੂਕਾਰ ਤੋਂ ਕਰਜ਼ਾ ਲੈਂਦੇ-ਦਿੰਦੇ ਚੰਨੀ ਦੇ ਅੰਗੂਠੇ ਦੀਆਂ ਰੇਖਾਵਾਂ ਗਾਇਬ ਹੋ ਗਈਆਂ... ਇਸੇ ਲਈ ਕੱਲ੍ਹ ਮੂੰਹ ਦਬਾ ਕੇ ਭੱਦਾ ਹਾਸਾ ਹੱਸਦਿਆਂ ਮੁਨੀਮ ਕਹਿ ਰਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਨਵੇਂ ਕਰਜ਼ੇ ਲਈ ਹੁਣ ਇਹ ਅੰਗੂਠਾ ਨਹੀਂ ਚੱਲੇਗਾ।

ਸੋਚਦਿਆਂ-ਸੋਚਦਿਆਂ ਅਚਾਨਕ ਪੇਟ ਵਿਚ ਜ਼ੋਰ ਦਾ ਗੋਲਾ ਉਠਿਆ... ਓਹ! ਧਿਆਨ ਆਇਆ ਕਿ ਅੱਜ ਸਵੇਰ ਤੋਂ ਹੀ ਪੇਟ ਵਿਚ ਅੰਨ ਦਾ ਇੱਕ ਦਾਣਾ ਵੀ ਨਹੀਂ ਗਿਆ।

ਪੇਟ ਫੜ ਕੇ ਕਿੱਲੀ 'ਤੇ ਟੰਗਿਆ ਝੋਲਾ ਲਾਹ ਕੇ ਡੱਬੇ ਵਿਚੋਂ ਮੈਡਮ ਦੇ ਦਿੱਤੇ ਪਰੋਠੇ ਕੱਢ ਕੇ ਖਾਣ ਲੱਗੀ। "ਆਪਣਿਆਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਪ੍ਰਵਾਹ ਤਾਂ ਇਹ ਮੈਡਮਾਂ ਕਰਦੀਆਂ ਨੇ।"

ਇੱਕ ਗਲਾਸ ਪਾਣੀ ਪੀ ਕੇ ਤ੍ਰਿਪਤ ਹੋ ਕੇ ਚਟਾਈ 'ਤੇ ਲੇਟ ਗਈ ਤੇ ਖਾਲੀ ਛੱਤ ਨਾਲ ਗੱਲਾਂ ਕਰਨ ਲੱਗੀ। ਇਹ ਛੱਤ ਹੀ ਤਾਂ ਹੈ ਜੋ ਬਿਨਾਂ ਗਿਲੇ-ਸ਼ਿਕਵੇ ਤੋਂ ਉਹਦਾ ਦੁਖ ਸੁਣਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਜ਼ਖਮਾਂ ਨੂੰ ਸਹਿਲਾਉਂਦੀ ਹੈ, "ਕਾਲਜੇ ਵਿਚ ਬਹੁਤ ਪੀੜ ਹੈ। ਕੀਹਨੂੰ ਦੱਸਾਂ, ਕੀ ਦੱਸਾਂ ਹੁਣ?"

"ਪ੍ਰੀਤੋ ਦੀ ਮਾਂ, ਪ੍ਰੀਤੋ ਦੀ ਮਾਂ! ਸੌ ਗਈ? ਉਠ...!" ਦੀਵੇ ਦੇ ਚਾਨਣ ਵਿਚ ਚੰਨੀ ਬਾਂਹ 'ਤੇ ਉਭਰੇ, ਕੱਲ੍ਹ ਦੇ ਹੀ ਨੀਲ ਅਤੇ ਨਹੁੰ ਦੀਆਂ ਖਰੌਚਾਂ ਨੂੰ ਮਲਣ ਲੱਗੀ। "ਓਏ ਚੰਨੀ, ਤੂੰ ਉਠਦੀ ਹੈ ਕਿ..."

"ਹਾਂ, ਨਹੀਂ ਉਠਦੀ! ਬੋਲ ਕੀ ਕਰ ਲਵੇਗਾ? ਛੱਡ ਦੇਵੇਗਾ ਮੈਨੂੰ? ਛੱਡ ਮੈਨੂੰ! ਮੈਂ ਤੈਨੂੰ ਛੱਡਦੀ ਹਾਂ। ਦਫ਼ਾ ਹੋ ਜਾ ਏਥੋਂ, ਮੇਰੇ ਘਰੋ..."

"ਚੰਨੀ! ਚੰਨੀ! ਬੀਜੀ! ਓ ਬੀਜੀ!" ਕਈ ਉਨੀਦਰੀਆਂ, ਉੱਘਦੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਵੱਡੀਆਂ ਵੱਡੀਆਂ ਹੋ ਕੇ ਚੰਨੀ ਨੂੰ ਹੈਰਾਨੀ ਨਾਲ ਵੇਖ ਰਹੀਆਂ ਸਨ...।

Noblesville

Trucks & Trailer Repair Shop

15203 Stony Creek Way,
Noblesville, IN 46060

Truck & Trailer Alignment
Truck Oil Change
Truck & Trailer Brakes
Shock and Chambers
Drive Lines & AC Work
Tire Chnage, Repair, And
Balance
Reefer Oil Change * DPF
Work
Nox Sensor
Truck & Trailer Bushings
Air Compressor * Air Dryer
Radiator Change

Sam Bhullar: 317-995-2020
Gurbaksh S Randhawa
Call: 317-800-2976

Reliable

Trucks & Trailer Repair Shop

7401 Brookville Road
Indianapolis, IN 46239

Truck & Trailer Alignment
Truck Oil Change
Truck & Trailer Brakes
Shock and Chambers
Drive Lines & AC Work
Tire Chnage, Repair, And Balance
Reefer Oil Change * DPF
Work
Nox Sensor
Truck & Trailer Bushings
Air Compressor * Air Dryer
Radiator Change

Gurbaksh S Randhawa:
317-800-2976
Sam Bhullar: 317-995-2020

Reliable

Semi Trucks & Trailer Repair Shop

5520S Harding St., Suite : C,
Indianapolis, IN 46217

Truck & Trailer Alignment
Truck Oil Change
Truck & Trailer Brakes
Shock and Chambers
Drive Lines & AC Work
Tire Chnage, Repair,
And Balance
Reefer Oil Change * DPF
Work
Nox Sensor
Truck & Trailer Bushings
Air Compressor * Air
Dryer
Radiator Change

Jasbir Singh: 317-702-6302
Gurbaksh S Randhawa:
317-800-2976

TRUCK PARTS KING USA

Heavy duty Trucks &
Trailer Parts

7401 Brookville Road
Indianapolis, IN 46239

We will sell Trucks & Trailers tires
as well.

COMING SOON...

Gurbaksh S Randhawa
Call: 317-800-2976
Sam Bhullar: 317-995-2020

ਤੁਸੀਂ ਪੜ੍ਹ ਚੁੱਕੇ ਹੋ...

ਕੈਨੇਡਾ ਵਿਚ ਇੱਕ ਹਾਦਸੇ ਦੌਰਾਨ ਗੁਰਸੀਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਭਣੇਈਏ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਆਪਣੇ ਟੱਬਰ ਦੀ ਸਲਾਹ ਅਤੇ ਹੋਰ ਗਿਣਤੀਆਂ-ਮਿਣਤੀਆਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਹ ਭਣੇਈਏ ਦੇ ਸਸਕਾਰ ਮੌਕੇ ਕੈਨੇਡਾ ਪੁੱਜ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਕ ਹੋਰ ਨੌਜਵਾਨ ਕਰਨਵੀਰ ਦੀ ਕਹਾਣੀ ਹੈ ਜੋ ਸਪੇਨ ਤੋਂ ਕੈਨੇਡਾ ਪੁੱਜਿਆ ਹੈ। ਕੈਨੇਡਾ ਵਿਚ ਆਪਣੇ ਪੈਰ ਲਾਉਣ ਲਈ ਜਗਸੀਰ ਅਤੇ ਕਰਨਵੀਰ ਦੀ ਜੱਦੋ-ਜਹਿਦ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਕਰਨਵੀਰ ਨੂੰ ਟਰੱਕ ਦਾ ਲਾਇਸੈਂਸ ਲੈਣ ਲਈ ਜੋ ਜਫਰ ਪਾਲਣੇ ਪੈ ਰਹੇ ਹਨ, ਉਹ ਆਪਣੀ ਕਹਾਣੀ ਆਪ ਹੈ। ਟਰੱਕ ਸਨਅਤ ਵਿਚ ਪੈਰ-ਪੈਰ 'ਤੇ ਧੱਕਾ ਅਤੇ ਸ਼ੋਸ਼ਣ। ਹੁਣ ਪੜ੍ਹੋ ਇਸ ਤੋਂ ਅਗਾਂਹ...

ਕਰਨਵੀਰ

ਪਾਣੀ ਵਾਲੇ ਜੱਗ ਭਰਦੇ ਅਤੇ ਫਿਰ ਖਾਲੀ ਹੋਈਆਂ ਪਲੇਟਾਂ ਚੁੱਕਦੇ ਕਰਨਵੀਰ ਨੇ ਨਿਗੂ ਰੱਖੀ ਕਿ ਕਦੋਂ ਜੀਤੀ 'ਬ੍ਰੇਕ' ਲਈ ਜਾਵੇਗੀ, ਉਦੋਂ ਹੀ ਉਹ ਜਾਵੇਗਾ ਪਰ ਦਿਲਰੀਤ ਨੇ ਉਸ ਦੀ ਇਹ ਇੱਛਾ ਪੂਰੀ ਨਾ ਹੋਣ ਦਿੱਤੀ, ਉਸ ਨੇ ਕਰਨਵੀਰ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ 'ਬ੍ਰੇਕ' ਲਈ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ।

ਖਾਣਾ ਖਾ ਕੇ ਕਰਨਵੀਰ ਮੁੜ ਜੂਠੀਆਂ ਪਲੇਟਾਂ ਮੇਜ਼ਾਂ ਤੋਂ ਚੁੱਕਣ

ਹਰਪ੍ਰੀਤ ਸੇਖਾ
ਫੋਨ: +1-778-231-1189

ਲੱਗਾ। ਰਸੋਈ ਵਿਚ ਭਾਂਡੇ ਧੋਣ ਵਾਲੀ ਮਸ਼ੀਨ ਦੇ ਮੂਹਰੇ ਪਏ ਸਟੀਲ ਦੇ ਮੇਜ਼ਾਂ 'ਤੇ ਪਲੇਟਾਂ ਰੱਖਣ ਆਏ ਕਰਨਵੀਰ ਨੂੰ ਲੱਗਾ ਜਿਵੇਂ ਪਲੇਟਾਂ ਸਾਫ਼ ਕਰ ਰਹੀ ਔਰਤ ਤੋਂ ਰਹੀ ਹੋਵੇ। ਕਰਨਵੀਰ ਨੇ ਪੈਰ ਮਲ ਲਿਆ ਅਤੇ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਦੇਖਿਆ। ਉਸ ਦੀ ਸ਼ੱਕ ਸਹੀ ਸੀ। ਪਹਿਲਾਂ ਇਸ ਥਾਂ 'ਤੇ ਦੋ ਔਰਤਾਂ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੀਆਂ ਸਨ। ਇਕ ਚਲੀ ਗਈ ਸੀ। ਕਈ ਹੋਰਾਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਉਸ ਦੀ ਵੀ ਸ਼ਿਫਟ ਖਤਮ ਹੋ ਗਈ ਹੋਵੇਗੀ। ਸ਼ਾਇਦ ਕੰਮ ਦੇ ਲੋੜ ਕਰ ਕੇ ਜਾਂ ਥਕਵੇਂ ਕਰ ਕੇ ਇਹ ਰੋ ਰਹੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਕਰਨਵੀਰ ਨੇ ਸੋਚਿਆ। ਉਹ ਬੋਲਿਆ, "ਆਂਟੀ, ਕੀ ਗੱਲ ਏ?" ਆਂਟੀ ਨੇ ਆਪਣੀ ਬਾਂਹ ਨਾਲ ਅੱਖਾਂ ਪੂੰਝਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦਿਆਂ ਸਿਰ ਫੇਰਿਆ। "ਮੈਂ ਥੋੜੀ ਹੈਲਪ ਕਰ ਦਿੰਨਾ ਵਾਂ। ਤੁਸੀਂ ਥੱਕ ਗਏ ਹੋਵੋਗੇ। ਬ੍ਰੇਕ ਲੈ ਲਵੋ।" ਕਰਨਵੀਰ ਨੇ ਕਿਹਾ। ਆਂਟੀ ਨੇ ਬੁੱਲ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਹੀ ਕੁਝ ਕਿਹਾ ਜਿਹੜਾ ਕਰਨਵੀਰ ਨੂੰ ਨਾ ਸੁਣਿਆ। ਉਹ ਬੋਲਿਆ, "ਮੈਂ ਸੁਪਰਵਾਈਜ਼ਰ ਨੂੰ ਪੁੱਛ ਕੇ ਆਉਣਾ ਵਾਂ ਤੇ ਤੁਹਾਡੇ ਨਾਲ ਲਗਦਾ ਵਾਂ ਇੱਥੇ।" ਆਂਟੀ ਦੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਵਿਚੋਂ ਹੰਝੂ ਵਹਿ ਤੁਰੇ।

ਕਰਨਵੀਰ ਨੇ ਹਾਲ ਵਿਚ ਜਾ ਕੇ ਦਿਲਰੀਤ ਨੂੰ ਪੁੱਛਿਆ ਤਾਂ ਉਹ ਬੋਲੀ, "ਪਹਿਲਾ ਦਿਨ ਐ। ਵਿਜ਼ਟਰ ਐ। ਇੰਡੀਆ ਦੀ ਸਰਦਾਰੀ ਯਾਦ ਕਰ ਕੇ ਮਨ ਖਰਾਬ ਹੋ ਗਿਆ ਹੋਵੇਗਾ। ਕੋਈ ਨਹੀਂ, ਉਹ ਮੈਨੇਜ ਕਰ ਲਊ। ਤੂੰ ਆਪਣਾ ਕੰਮ ਨਬੋੜ ਲੈ।" ਕਰਨਵੀਰ ਨੂੰ ਦਿਲਰੀਤ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਵੀ ਉਦਾਸ ਹੋ ਗਈ ਲੱਗੀ। ਕਰਨਵੀਰ ਮੁੜ ਜੂਠੀਆਂ ਪਲੇਟਾਂ ਚੁੱਕਣ ਲੱਗਾ। ਉਸ ਦੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਮੂਹਰੇ ਆਪਣੀ ਮਾਂ ਦਾ ਚਿਹਰਾ ਆ ਗਿਆ। ਅਗਲੀ ਵਾਰ ਰਸੋਈ ਵਿਚ ਗਏ ਕਰਨਵੀਰ ਨੇ ਪਲੇਟਾਂ ਵਿਚਲੇ ਵਧੇ ਖਾਣੇ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਗਾਰਬੇਜ ਕੈਨ ਵਿਚ ਸੁੱਟਿਆ ਤੇ ਫਿਰ ਪਲੇਟਾਂ ਮੇਜ਼ 'ਤੇ ਰੱਖੀਆਂ। ਉਸ ਨੇ ਆਸੇ-ਪਾਸੇ ਨਿਗੂ ਮਾਰੀ, ਦਿਲਰੀਤ ਕਿਤੇ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਉਹ ਹੋਰ ਪਲੇਟਾਂ ਵਿਚਲੀ ਜੂਠ ਵੀ ਕੂੜੇ ਵਿਚ ਸੁੱਟਣ ਲੱਗਾ। ਅਗਲੇ ਗੇੜੇ ਉਸ ਨੇ ਜੂਠ ਨਾਲ ਭਰੇ ਗਾਰਬੇਜ ਬੈਗ ਨੂੰ ਕੈਨਾ ਵਿਚੋਂ ਕੱਢਿਆ ਅਤੇ ਰਸੋਈ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਰੱਖੇ ਕੂੜੇ ਦੇ ਹੋਰ ਬੈਗਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਰੱਖ ਆਇਆ। ਹਾਲ ਵਿਚ ਮੁੜ ਕੇ ਗਏ ਨੂੰ ਜੀਤੀ ਬੋਲੀ, "ਤੂੰ ਕਿਚਨ 'ਚ ਕੁਝ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹੀ ਨਹੀਂ ਟਾਈਮ ਲਾਉਣ ਲੱਗਾ?"

ਕਰਨਵੀਰ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਆਂਟੀ ਬਾਰੇ ਦੱਸਿਆ। ਉਹ ਬੋਲੀ, "ਮੈਨੂੰ ਪਤੈ। ਪਹਿਲਾਂ ਓਨ੍ਹੀ ਦੀ ਬੇਟੀ ਵੀ ਸਾਡੇ ਨਾਲ ਹੀ ਕੰਮ ਕਰਦੀ ਸੀ। ਉਹ ਵੀ

ਹਨੇਰੇ ਰਾਹ

ਚਰਚਿਤ ਕਹਾਣੀਕਾਰ ਹਰਪ੍ਰੀਤ ਸੇਖਾ (ਕੈਨੇਡਾ) ਦਾ ਪਲੇਠਾ ਨਾਵਲ 'ਹਨੇਰੇ ਰਾਹ' ਟਰੱਕਿੰਗ ਸਨਅਤ ਨਾਲ ਜੁੜੀਆਂ ਹਕੀਕਤਾਂ ਦੇ ਰੂ-ਬ-ਰੂ ਕਰਵਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਬਤੌਰ ਲਿਖਾਰੀ ਉਹਦੀ ਅੱਖ ਉਹ ਹਨੇਰੇ ਖੂੰਜੇ ਵੀ ਫਰੋਲ ਲੈਂਦੀ ਹੈ ਜਿਹੜੇ ਆਮ ਕਰ ਕੇ ਅੱਖਾਂ ਤੋਂ ਓਹਲੇ ਰਹਿ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਉਸ ਦੀ ਮਾਨਵਤਾਵਾਦੀ ਅਤੇ ਯਥਾਰਥਵਾਦੀ ਪਹੁੰਚ ਉਸ ਦੀਆਂ ਰਚਨਾਵਾਂ ਲਈ ਸੋਨੇ 'ਤੇ ਸੁਹਾਗੇ ਵਾਲਾ ਕੰਮ ਕਰਦੀ ਹੈ। 'ਹਨੇਰੇ ਰਾਹ' ਅਸਲ ਵਿਚ ਮੁਸੀਬਤਾਂ ਝਾਗਦੇ ਮਨੁੱਖ ਦੇ ਰਾਹ ਰੁਸ਼ਨਾਉਣ ਵੱਲ ਵਧਾਏ ਕਦਮ ਹਨ।

ਸਟੂਡੈਂਟ ਐ। ਉਹਦੀ ਫੀਸ ਬਣਾਉਣ 'ਚ ਹੈਲਪ ਕਰਨ ਲਈ ਆਏ ਆ ਪਰ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਏਦਾਂ ਦੇ ਕੰਮ ਕਰਨੇ ਪੈਣਗੇ। ਆਪੇ ਠੀਕ ਹੋ ਜਾਣਗੇ। ਪਹਿਲਾ ਦਿਨ ਤਾਂ ਔਖਾ ਲਗਦਾ ਈ ਹੁੰਦੈ। ਤੈਨੂੰ ਨੀ ਲੱਗਦਾ?"

"ਔਖਾ ਤਾਂ ਨਹੀਂ ਲਗਦਾ, ਓਪਰਾ ਜਿਹਾ ਲਗਦਾ ਏ। ਆਪਣੇ ਲੋਕਾਂ 'ਚ ਬਹਿਰਾ ਜਿਹਾ ਬਣਿਆ ਲਗਦਾ ਵਾਂ---।" ਕਰਨਵੀਰ ਨੇ ਆਪਣੀ ਗੱਲ ਪੂਰੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕੀਤੀ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਲਲਕਾਰਾ

ਨੱਚੀ ਜਾਂਦੀ ਐ। ਬਈ ਦੁਨੀਆ ਨੱਚੀ ਜਾਂਦੀ ਐ। ਵੱਜ ਰਹੇ ਗਾਣੇ ਦੀ ਤਾਲ ਅਤੇ ਨੱਚਣ ਵਾਲਿਆਂ ਦੀਆਂ ਚੱਲ ਰਹੀਆਂ ਲੱਤਾਂ-ਬਾਹਾਂ ਵਿਚ ਕੋਈ ਤਾਲ-ਮੇਲ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਹ ਦੇਖ ਕੇ ਕਰਨਵੀਰ ਨੂੰ ਹਾਸਾ ਆ ਗਿਆ। ਉਸ ਨੇ ਜੀਤੀ ਵੱਲ ਦੇਖਿਆ। ਜੀਤੀ ਨੇ ਕਚੀਚੀ ਵੱਟੀ। ਦਿਲਰੀਤ ਕੋਲ ਜਾ ਕੇ ਉਹ ਬੋਲੀ, "ਕੋਈ ਗਜ਼ਲ ਚਲਾ ਦਿਓ। ਆਪੇ ਨੱਚਣੇ ਹਟ ਜਾਣਗੇ।"

"ਹੁਣ ਤਾਂ ਭਾਵੇਂ ਪਾਠ ਲਾ ਦਿਆਂ, ਏਨ੍ਹਾਂ ਨੇ

ਸ਼ੈਰੀਡਨ ਕਾਲਜ ਜਿੱਥੇ ਪੰਜਾਬ ਤੋਂ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਬਹੁਤੇ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਦਾਖਲਾ ਲੈਂਦੇ ਸਨ, ਇੱਥੋਂ ਨੇੜੇ ਹੀ ਸੀ। ਦਿਲਰੀਤ ਬੋਲੀ, "ਕਰਨ, ਤੈਨੂੰ ਨਹੀਂ ਮਿਲਿਆ ਓਪਨ ਵਰਕ ਪਰਮਿਟ ਹਾਲੇ?"

"ਨਹੀਂ ਜੀ, ਮੈਂ ਵਿਜ਼ਟਰ ਵਾਂ। ਵਰਕ ਪਰਮਿਟ ਲੱਭ ਰਿਹਾ ਵਾਂ ਭਾਵੇਂ ਬੈਂਡਿਡ ਹੀ ਹੋਵੇ।" ਕਰਨਵੀਰ ਨੇ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ।

"ਅੱਛਾ।"

ਸੁਣਿਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਵਾਜ਼ ਵਾਲੇ ਪਾਸੇ ਦੇਖਿਆ। 'ਡਾਂਸ ਫਲੋਰ' ਦੇ ਨੇੜੇ ਕੋਈ ਉੱਚੀ ਆਵਾਜ਼ 'ਚ ਆਖ ਰਿਹਾ ਸੀ, "ਨੋ ਨੋ, ਨੋ ਡਿਨਰ। ਹੋਰ ਭੰਗੜਾ ਪਾਉਣੈ। ਪਾਓ ਬਈ ਤੁਸੀਂ ਵੀ। ਕੋਈ ਨੀ ਰੋਕ ਸਕਦਾ ਸਾਨੂੰ। ਇਟਸ ਮਾਈ ਬੈਂਡਿਡ ਹਾਲ।" ਤੇ ਫਿਰ ਉਹ ਬਾਹਾਂ ਮਾਰਦਾ ਗਾਉਣ ਲੱਗਾ, "ਅਭੀ ਤੋਂ ਰਾਤ ਜਵਾਂ ਹੈ---।"

"ਲੈ ਅੱਜ ਨਹੀਂ ਜਾਣ ਦਿੰਦੇ ਦੋ ਵਜੇ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ।" ਜੀਤੀ ਬੋਲੀ। ਕਰਨਵੀਰ ਨੇ ਉਸ ਵੱਲ ਦੇਖਿਆ। ਉਹ ਫਿਰ ਬੋਲੀ, "ਹੁਣ ਤਾਂ ਜੀਅ ਕਰਦੇ ਐਥੇ ਈ ਲੇਟ ਜਾਈਏ। ਪੈਰ ਦੁਖਣ ਲੱਗੇ ਆ।"

"ਤੂੰ ਆਰਾਮ ਕਰ ਲੈ, ਮੈਂ ਚੁੱਕ ਦਿੰਨਾ ਵਾਂ ਇਹ।" ਕਰਨਵੀਰ ਨੇ ਮੇਜ਼ ਵੱਲ ਹੱਥ ਕਰ ਕੇ ਕਿਹਾ।

"ਜਿੰਨਾ ਚਿਰ ਇਹ ਨੀ ਜਾਂਦੇ, ਕਿੱਥੇ ਆਰਾਮ ਹੋਣੈ।" ਜੀਤੀ ਨੇ ਨੱਚ ਰਿਹਾ ਵੱਲ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕਰ ਕੇ ਕਿਹਾ। ਉਥੇ ਚਾਲੀ-ਪੰਜਾਹ ਜਣੇ ਰਹਿ ਗਏ ਸਨ। ਕਰਨਵੀਰ ਹੋਰੀ ਚਾਰ ਮੇਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਬਾਕੀਆਂ ਨੂੰ ਸਮੇਟਣ ਲੱਗੇ। ਸਾਢੇ ਕੁ ਬਾਰਾਂ ਵਜੇ ਤਕ ਪੈਦਰਾਂ-ਵੀਹ ਪ੍ਰਾਹੁਣੇ ਰਹਿ ਗਏ। ਜੀਤੀ ਦੇ ਮੁਰਝਾਏ ਚਿਹਰੇ ਵੱਲ ਦੇਖ ਕੇ ਕਰਨਵੀਰ ਬੋਲਿਆ, "ਜੀਤੀ, ਤੂੰ ਦਿਲਰੀਤ ਨੂੰ ਦੱਸ ਆ ਕਿ ਅਸੀਂ ਬਾਹਰ ਰੱਖਿਆ ਗਾਰਬੇਜ ਸੁੱਟਦੇ ਵਾਂ। ਤੂੰ ਬਾਹਰ ਜਾ ਕੇ ਬੈਠ ਜਾਈ, ਮੈਂ ਸੁੱਟ ਦੇਊਗਾ।"

"ਚੱਲ ਆ ਜਾ।"

ਦਿਲਰੀਤ ਡੀ ਜੇ ਵਾਲੇ ਕੈਬਿਨ ਵਿਚ ਬੈਠੀ ਸੀ। ਡੀ ਜੇ ਆਪਣੇ ਕੰਮ ਦੀ ਸ਼ਿਫਟ ਮੁਕਾ ਕੇ ਚਲਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਗੀਤ ਵਜਾਉਣ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਦਿਲਰੀਤ ਨੇ ਸੰਭਾਲ ਲਈ ਸੀ। ਸੁਣ ਕੇ ਦਿਲਰੀਤ ਬੋਲੀ, "ਮੈਂ ਡਿਨਰ ਦਾ ਚੇਤਾ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਲਾਸਟ ਟਾਈਮ ਅਨਾਉਸ ਕਰਦੀ ਆਂ। ਤੁਸੀਂ ਗਾਰਬੇਜ ਸੁੱਟ ਦਿਓ। ਜੇ ਉਦੋਂ ਤਕ ਵੀ ਇਹ ਡਿਨਰ ਨਾ ਕਰਨ ਲੱਗੇ ਤਾਂ ਬਣੇ ਨੂੰ ਸਮੇਟ ਦਿਓ।"

ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਖੜਿਆਂ ਹੀ ਗੀਤ ਰੋਕ ਕੇ ਦਿਲਰੀਤ ਨੇ ਮਾਈਕ ਰਾਹੀਂ ਖਾਣੇ ਵਾਸਤੇ ਆਵਾਜ਼ ਦੇ ਦਿੱਤੀ। ਨੱਚਣ ਵਾਲਿਆਂ ਦੇ ਕੰਨੀ ਜੂੰ ਨਾ ਸਰਕੀ।

ਗਾਰਬੇਜ ਸੁੱਟ ਕੇ ਵਾਪਸ ਆਇਆਂ ਤੋਂ ਕਰਨਵੀਰ ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਨੱਚਣ ਵਾਲਿਆਂ 'ਚੋਂ ਕੋਈ ਵੀ ਖਾਣਾ ਖਾਣ ਨਹੀਂ ਸੀ ਲੱਗਾ। ਲਲਕਾਰਾ ਮਾਰਨ ਵਾਲਾ ਹੁਣ ਫਰਜ਼ 'ਤੇ ਪਿਆ ਸੱਪ ਬਣ ਕੇ ਮੇਲੂ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਉਸ ਦਾ ਸਾਥੀ ਹੱਥਾਂ ਦੀ ਬੀਨ ਬਣਾ ਕੇ ਸਪੇਰਾ ਬਣਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਗੀਤ ਚੱਲ ਰਿਹਾ ਸੀ, 'ਪੈਸਾ ਜਿਵੇਂ ਨਚਾਈ ਜਾਂਦੈ, ਦੁਨੀਆ

ਫੇਰ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹਟਣਾ। ਖਾਣਾ ਏਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਹੈਨੀ। ਬਸ ਆਹੀ ਡਰ ਐ ਕਿ ਵਾਰੀ-ਵਾਰੀ ਕਹਿਣ 'ਤੇ ਲੜ ਨਾ ਪੈਣ। ਤੁਸੀਂ ਹੌਲੀ-ਹੌਲੀ ਚੁੱਕੀ ਜਾਓ ਸਮਾਨ।" ਆਖ ਕੇ ਦਿਲਰੀਤ ਨੇ ਸੱਚ ਹੀ ਨੱਚਣ ਦੀ ਥਾਂ ਸੁਣਨ ਵਾਲਾ ਗੀਤ 'ਸਾਈ ਮੇਰੀ ਫਰਿਆਦ ਤੇਰੇ ਤਾਈ' ਚਲਾ ਦਿੱਤਾ।

ਨੱਚਣ ਵਾਲਿਆਂ 'ਤੇ ਇਸ ਦਾ ਕੋਈ ਅਸਰ ਨਾ ਹੋਇਆ। ਜੀਤੀ ਬੋਲੀ, "ਵੇ ਤਰਸ ਕਰੋ ਭਾਈ ਸਾਡੇ 'ਤੇ।"

ਤਰਸ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਆਪਣੀ ਮਸਤੀ ਵਿਚ ਸਨ। ਕਰਨਵੀਰ ਹੋਰੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਜਾਣ ਦੀ ਝਾਕ ਵਿਚ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਾਫ਼-ਸਫਾਈ ਕਰਦਿਆਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਢਾਈ ਵੱਜ ਗਏ। ਰਜਿੰਦਰ ਨੇ ਸਾਰੇ ਦਿਹਾੜੀਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਲਿਫਾਫ਼ੇ ਫੜਾਏ ਤੇ ਬੋਲਿਆ, "ਆ ਜੋ ਤੁਹਾਨੂੰ ਘਰੋ-ਘਰੀ ਛੱਡ ਦੇਈਏ।"

ਭਾਂਡੇ ਧੋਣ ਵਾਲੀ ਆਂਟੀ, ਦੋ ਕੁੜੀਆਂ ਤੇ ਇਕ ਮੁੰਡਾ ਰਜਿੰਦਰ ਨੇੜੇ ਹੋ ਕੇ ਖੜ੍ਹ ਗਏ। ਜੀਤੀ ਤੇ ਉਸ ਦੀ ਸਾਬਣ ਦਿਲਰੀਤ ਵੱਲ ਹੋ ਗਈਆਂ। ਕਰਨਵੀਰ ਨੂੰ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਕਿਸ ਨਾਲ ਜਾਣਾ ਸੀ। ਉਹ ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੀ ਖੜ੍ਹਾ ਰਿਹਾ। ਦਿਲਰੀਤ ਨੇ ਪੁੱਛਿਆ, "ਕਰਨ, ਤੇਰਾ ਘਰ ਕਿੱਧਰ ਐ?"

"ਹਰਓਟੇਰੀਓ ਤੇ ਸੈਂਡਲਵੁੱਡ ਪਾਰਕ ਵੇਅ ਨੇੜੇ ਏ।"

"ਚੱਲ ਤੈਨੂੰ ਮੈਂ ਛੱਡ ਦੇਊਗੀ, ਮੈਂ ਵੀ ਓਧਰ ਹੀ ਰਹਿੰਨੀ ਆਂ।" ਆਖਦੀ ਦਿਲਰੀਤ ਆਪਣੀ ਕਾਰ ਵੱਲ ਤੁਰ ਪਈ। ਜੀਤੀ ਦੀ ਸਾਬਣ ਦਿਲਰੀਤ ਨਾਲ ਕਾਰ ਦੀ ਮੂਹਰਲੀ ਸੀਟ 'ਤੇ ਬੈਠ ਗਈ। ਕਰਨਵੀਰ ਤੇ ਜੀਤੀ ਪਿਛਲੀ ਸੀਟ 'ਤੇ। ਜੀਤੀ ਨੇ ਬਾਰੀ ਨਾਲ ਸਿਰ ਦਾ ਢੇਅ ਲਾ ਕੇ ਅੱਖਾਂ ਮੀਚ ਲਈਆਂ। ਕਰਨਵੀਰ ਦੇ ਦਿਮਾਗ ਵਿਚ ਰਜਿੰਦਰ ਵੱਲੋਂ ਮਿਲਣ ਲਈ ਦਿੱਤੇ ਸੱਦੇ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਆ ਗਈ। ਉਹ ਜੀਤੀ ਨੂੰ ਦੱਸਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ ਪਰ ਉਹ ਦੂਰੀ ਬਣਾ ਕੇ ਬੈਠ ਗਈ ਸੀ। ਕਰਨਵੀਰ ਨੇ ਸੋਚਿਆ ਕਿ ਥੱਕੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਕੱਲ੍ਹ ਨੂੰ ਦੱਸ ਦੇਵੇਗਾ। ਉਹ ਕਾਰ ਦੀ ਦੂਜੀ ਬਾਰੀ ਨੇੜੇ ਹੋ ਕੇ ਬਾਹਰ ਵੱਲ ਦੇਖਣ ਲੱਗਾ। ਦਿਲਰੀਤ ਨੇ ਸਟੀਲਜ਼ ਅਤੇ ਮੈਕਲਾਗਲਿਨ ਦਾ ਚੌਰਸਤਾ ਲੰਘ ਕੇ ਕਾਰ ਰੋਕ ਦਿੱਤੀ, ਤੇ ਬੋਲੀ, "ਕਰਨ, ਤੂੰ ਅਗਲੀ ਸੀਟ 'ਤੇ ਆ ਜਾ।"

ਜੀਤੀ ਤੇ ਉਸ ਦੀ ਸਾਬਣ ਕਾਰ ਵਿਚੋਂ ਉੱਤਰ ਗਈਆਂ ਤੇ ਕਰਨਵੀਰ ਖਾਲੀ ਹੋਈ ਮੂਹਰਲੀ ਸੀਟ 'ਤੇ ਬੈਠ ਗਿਆ। ਉਸ ਨੂੰ ਪਤਾ ਸੀ ਕਿ ਜੀਤੀ ਦਾ

ਕਰਨਵੀਰ ਨੇ ਸੋਚਿਆ ਕਿ ਹੁਣ ਗੱਲ ਤੁਰ ਪਈ ਹੈ ਤਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਰੱਖਾਂ। ਉਸ ਨੇ ਪੁੱਛ ਲਿਆ, "ਝਾਂਜਰ ਰੈਸਟੋਰੈਂਟ 'ਚ ਕੋਈ ਵਕੋਸੀ ਖਾਲੀ ਏ? ਰਜਿੰਦਰ ਹੋਰੀ ਮੈਨੂੰ ਮਿਲਣ ਲਈ ਕਹਿੰਦੇ ਸੀ।"

"ਅੱਛਾ? ਨਹੀਂ ਝਾਂਜਰ 'ਚ ਨਹੀਂ। ਇਹ ਨਵਾਂ ਰੈਸਟੋਰੈਂਟ ਖੋਲ੍ਹ ਰਹੇ ਆ। ਉਸ ਲਈ ਚਾਹੀਦੇ ਆ ਵਰਕਰ। ਝਾਂਜਰ 'ਚ ਤਾਂ ਮੈਂ ਹੀ ਸੁਪਰਵਾਈਜ਼ਰ ਹਾਂ। ਨਵੇਂ ਰੈਸਟੋਰੈਂਟ ਨੂੰ ਰਜਿੰਦਰ ਨੇ ਆਪ ਸੁਪਰਵਾਈਜ਼ਰ ਕਰਨੈ। ਉਸ ਨੂੰ ਮਿਲ ਲਵੀਂ।"

"ਮੇਰਾ ਰੈਸਟੋਰੈਂਟ 'ਚ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦਾ ਤਜਰਬਾ ਏ। ਬਾਰ ਟੈਂਡਿੰਗ ਵੀ ਕਰ ਲੈਨਾ ਵਾਂ।"

"ਠੀਕ ਐ ਫੇਰ ਤਾਂ।"

"ਵਰਕ ਪਰਮਿਟ ਦਿਵਾ ਦੇਣਗੇ?"

"ਇਸ ਬਾਰੇ ਨਹੀਂ ਮੈਨੂੰ ਪਤਾ। ਹਾਂ, ਏਨਾ ਜ਼ਰੂਰ ਆ ਕਿ ਜੇ ਏਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਹਾਂ 'ਚ ਹਾਂ ਮਿਲਾਈ ਜਾਓਗੇ ਤਾਂ ਖਰਾਬ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ। ਪੇਅ ਵੀ ਟਾਈਮ ਨਾਲ ਦੇ ਦਿੰਦੇ ਆ। ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਆਪਣੇ ਬਹੁਤੇ ਲੋਕ ਵਾਧੂ ਗੇੜੇ ਕਢਵਾਈ ਜਾਂਦੇ ਆ।"

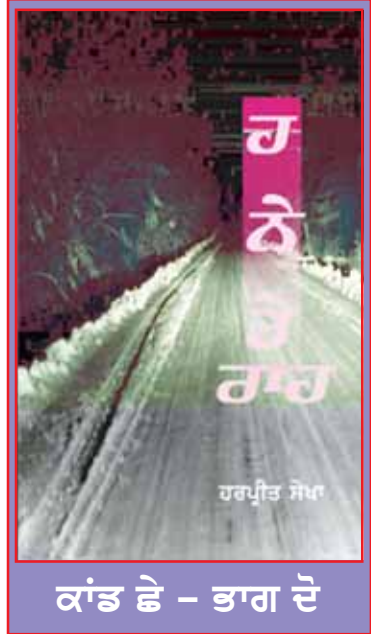
ਕਰਨਵੀਰ ਨੇ ਸੋਚਿਆ ਕਿ ਜੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਰਕ ਪਰਮਿਟ ਮਿਲ ਗਿਆ ਤਾਂ ਔਲ ਐਮ ਆਈ ਏ 'ਤੇ ਲੱਗਣ ਵਾਲੇ ਵੀਹ ਹਜ਼ਾਰ ਡਾਲਰ ਵੀ ਬਚ ਜਾਣਗੇ ਜਿਸ ਬਾਰੇ ਇਮੀਗ੍ਰੇਸ਼ਨ ਵਾਲੇ ਚਿੱਟੀ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਸੀ।

"ਮੇਰੀ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਕਰ ਦਿਓਗੇ?"

ਕਰਨਵੀਰ ਨੇ ਹੌਲੀ ਆਵਾਜ਼ 'ਚ ਕਿਹਾ। ਜਿਵੇਂ ਇਹ ਉਸ ਦੇ ਮੂੰਹੋਂ ਮਸਾਂ ਹੀ ਨਿਕਲਿਆ ਹੋਵੇ।

"ਜ਼ਰੂਰ ਪਰ ਪਹਿਲਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮਿਲ ਤਾਂ ਲੈ। ਅੱਜ ਸ਼ਾਮ ਨੂੰ ਹੀ ਚਲਿਆ ਜਾਵੀਂ। ਸੰਡੇ ਨੂੰ ਬਹੁਤਾ ਰਸ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਮੈਂ ਵੀ ਆਖ ਦਿਆਂਗੀ।" ਦਿਲਰੀਤ ਨੇ ਕਰਨਵੀਰ ਵੱਲ ਦੇਖਦੀ ਨੇ ਕਿਹਾ। ਕਰਨਵੀਰ ਨੂੰ ਉਸ ਦੀ ਮੋਹ ਭਰੀ ਤੱਕਣੀ ਦੇਖ ਕੇ ਆਸ ਹੋ ਗਈ ਕਿ ਉਹ ਉਸ ਦਾ ਕੰਮ ਬਣਵਾ ਦੇਵੇਗੀ।

ਬੱਚਿਆਂ ਦਾ ਰੌਲਾ ਸੁਣ ਕੇ ਕਰਨਵੀਰ ਦੀ ਅੱਖ ਖੁੱਲ੍ਹ ਗਈ। ਉਸ ਨੇ ਫੋਨ 'ਤੇ ਸਮਾਂ ਦੇਖਿਆ। ਸਾਢੇ ਦਸ ਵੱਜੇ ਸਨ। ਉਸ ਨੇ ਫੋਨ ਰੱਖ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਮੁੜ ਅੱਖਾਂ ਮੀਚ ਲਈਆਂ ਪਰ ਰਸੋਈ ਵਿਚ ਦਗੜ-ਦਗੜ ਭੱਜੇ-ਫਿਰਦੇ ਉਸ ਦੇ ਭਤੀਜੇ-ਭਤੀਜੀ ਨੇ ਘਰ ਸਿਰ 'ਤੇ ਚੁੱਕਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਕਰਨਵੀਰ ਨੂੰ ਪਤਾ ਸੀ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਹੁਣ ਸੌਂ ਨਹੀਂ ਸਕਣਾ। ਉਸ ਨੇ ਮੁੜ ਸੌਣ ਦਾ ਖਿਆਲ ਛੱਡ ਕੇ

ਕਾਂਡ ਛੇ - ਭਾਗ ਦੋ

ਅੱਖਾਂ ਖੋਲ੍ਹ ਲਈਆਂ। ਰਜਿੰਦਰ ਨੂੰ ਮਿਲਣ ਦਾ ਖਿਆਲ ਰਾਤ ਹੀ ਮੱਠਾ ਪੈ ਗਿਆ ਸੀ ਜਦੋਂ ਉਸ ਨੇ ਲਿਫਾਫ਼ਾ ਖੋਲ੍ਹਿਆ ਸੀ। ਉਸ ਵਿਚੋਂ ਸਿਰਫ਼ ਪੰਜਾਹ ਡਾਲਰ ਹੀ ਨਿਕਲੇ ਸਨ। ਇਹ ਦੇਖ ਕੇ ਉਸ ਨੂੰ ਇਕ ਦਮ ਗੁੱਸਾ ਚੜ੍ਹਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਹਿਸਾਬ ਨਾਲ ਤਾਂ ਚਾਰ ਡਾਲਰ ਪ੍ਰਤੀ ਘੰਟਾ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਬਣਦੇ ਜਦੋਂ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਓਟੋਰੀਓ ਵਿਚ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਤਨਖਾਹ ਗਿਆਰਾਂ ਡਾਲਰ ਸੱਠ ਸੈਂਟ ਪ੍ਰਤੀ ਘੰਟਾ ਸੀ। ਰਾਤ ਵਾਲਾ ਗੁੱਸਾ ਹੁਣ ਕੁਝ ਵੈਲਾ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਸ ਨੂੰ ਦਿਲਰੀਤ ਦੀ ਕਹੀ ਗੱਲ ਯਾਦ ਆ ਗਈ ਕਿ ਜੇ ਰਜਿੰਦਰ ਦੀ ਹਾਂ 'ਚ ਹਾਂ ਮਿਲਾਈ ਜਾਓਗੇ ਤਾਂ ਉਹ ਖਰਾਬ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ। ਕਰਨਵੀਰ ਸੋਚੀ ਪੈ ਗਿਆ ਕਿ ਜਾਵੇ ਜਾਂ ਨਾ। ਉਸ ਦੇ ਚਿੱਤ 'ਚ ਆਈ ਕਿ ਜੀਤੀ ਦੀ ਸਲਾਹ ਲੈ ਲਵੇ, ਨਾਲੇ ਉਸ ਨੂੰ ਦੱਸ ਦੇਵੇ। ਉਸ ਨੇ ਆਪਣਾ ਫੋਨ ਚਾਰਜਰ ਤੋਂ ਲਾਹਿਆ ਅਤੇ ਫੋਸਬੁੱਕ ਮੈਸੇਜਰ 'ਤੇ ਜੀਤੀ ਨੂੰ 'ਗੁੱਡ ਮੌਰਨਿੰਗ' ਲਿਖ ਦਿੱਤਾ। ਉਸ ਦਾ ਕੋਈ ਜਵਾਬ ਨਾ ਆਇਆ। ਕਰਨਵੀਰ ਨੂੰ ਪਤਾ ਲੱਗ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਜੀਤੀ ਨੇ ਸੁਨੇਹਾ ਪੜ੍ਹ ਲਿਆ ਸੀ। ਉਸ ਨੇ ਸੋਚਿਆ ਕਿ ਜੀਤੀ ਜਾਗ ਰਹੀ ਸੀ। ਉਸ ਨੇ ਮੁੜ ਸੁਨੇਹਾ ਲਿਖ ਦਿੱਤਾ, "ਜੀਤੀ, ਜੇ ਟਾਈਮ ਹੈ ਤਾਂ ਕਾਲ ਕਰਾ? ਇਕ ਗੱਲ ਕਰਨੀ ਏ।"

ਜੀਤੀ ਨੇ ਲਿਖ ਭੇਜਿਆ, "ਦਿਲਰੀਤ ਨੂੰ ਕਰ ਲੈ। ਮੈਂ ਬਿਜ਼ੀ ਆਂ।" ਇਹ ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਕਰਨਵੀਰ ਨੂੰ ਕੋਈ ਸਮਝ ਨਾ ਲੱਗੀ। ਉਸ ਨੇ ਫੋਨ ਮਿਲਾ ਲਿਆ। ਫੋਨ ਚੁਕਦਿਆਂ ਹੀ ਜੀਤੀ ਬੋਲੀ, "ਕਿਓਂ ਦਿਲਰੀਤ ਨੇ ਨਹੀਂ ਚੁੱਕਿਆ ਫੋਨ?"

"ਕੀ ਮਤਲਬ?"

"ਚੇਤਾ ਨੀ ਰਾਤ ਕਿਵੇਂ ਭੱਜ ਕੇ ਮੂਹਰਲੀ ਸੀਟ 'ਤੇ ਉਸ ਨਾਲ ਬੈਠਾ ਸੀ।" ਜੀਤੀ ਦਾ ਇਹ ਜਵਾਬ ਸੁਣ ਕੇ ਕਰਨਵੀਰ ਨੂੰ ਕਹਾਣੀ ਸਮਝ ਆਉਣ ਲੱਗੀ। ਉਸ ਨੂੰ ਚੰਗਾ ਲੱਗਾ ਕਿ ਜੀਤੀ ਉਸ 'ਤੇ ਮੋਰ ਕਰਨ ਲੱਗੀ ਸੀ। ਉਸ ਨੇ ਸਵਾਦ ਲੈਣ ਲਈ ਕਿਹਾ, "ਤੂੰ ਤਾਂ ਅੱਖਾਂ ਮੀਚ ਕੇ ਪਾਸੇ ਹੋ ਕੇ ਬੈਠ ਗਈ ਸੀ, ਕਿਸੇ ਨਾਲ ਤਾਂ ਗੱਲ ਕਰਨੀ ਸੀ।"

"ਚੰਗਾ, ਉਸੇ ਨਾਲ ਕਰ ਲੈ ਗੱਲ। ਮੈਂ ਫੋਨ ਬੰਦ ਕਰਨ ਲੱਗੀ ਆਂ।"

"ਨਾ ਨਾ ਫੋਨ ਨਾ ਬੰਦ ਕਰੀ।"

"ਕਿਉਂ ਨਾ ਕਰਾ? ਜੇ ਮੈਂ ਤੇਰੇ ਨਾਲ ਗੱਲ ਨਾ ਕਰੂੰਗੀ ਤਾਂ ਤੂੰ ਕੋਈ ਹੋਰ ਲੱਭ ਲਵੇਗਾ?" ਜੀਤੀ ਦਾ ਇਹ ਜਵਾਬ ਸੁਣ ਕੇ ਕਰਨਵੀਰ ਮੁਸਕਰਾ ਪਿਆ। ਇਹ ਜੀਤੀ ਨੂੰ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਨਹੀਂ ਸੀ ਦਿਸਦਾ। ਉਹ ਫਿਰ ਬੋਲੀ, "ਤੂੰ ਵੀ ਰਾਤ ਮੁੜ-ਮੁੜ ਉਸ ਕੋਲੋਂ ਪੁੱਛ ਜਾਂਦਾ ਸੀ ਤੇ ਉਹ ਵੀ ਕਿੰਨਾ ਇੰਟਰਸਟ ਦਿਖਾਉਂਦੀ ਸੀ।"

"ਅੱਛਾ? ਮੈਨੂੰ ਤਾਂ ਪਤਾ ਹੀ ਨਹੀਂ ਲੱਗਾ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ।"

"ਹੁਣ ਲੱਗ ਗਿਆ ਨਾ? ਕਰ ਉਸੇ ਨਾਲ ਹੀ ਗੱਲ।" ਆਖਦੀ ਜੀਤੀ ਨੇ ਫੋਨ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਕਰਨਵੀਰ ਕੁਝ ਪਲ ਆਪਣੇ ਫੋਨ ਵੱਲ ਦੇਖਦਾ ਰਿਹਾ। ਫਿਰ ਮੁਸਕਰਾ ਪਿਆ। ਉਸ ਨੇ ਮੁੜ ਜੀਤੀ ਨੂੰ ਫੋਨ ਕੀਤਾ ਪਰ ਉਸ ਨੇ ਚੁੱਕਿਆ ਨਹੀਂ। ਕਰਨਵੀਰ ਉੱਨੀ ਦੇਰ ਫੋਨ ਮਿਲਾਉਂਦਾ ਰਿਹਾ, ਜਿੰਨੀ ਦੇਰ ਜੀਤੀ ਨੇ ਜਵਾਬ ਨਾ ਦੇ ਦਿੱਤਾ। ਉਹ ਬੋਲੀ, "ਮੈਂ ਤੇਰੇ ਵਰਗੀ ਵਿਹਲੀ ਨਹੀਂ। ਮੇਰੇ ਬਹੁਤ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਪਏ ਆ।"

"ਸੋਰੀ ਯਾਰ, ਮੈਂ ਤਾਂ ਮਜ਼ਾਕ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ ਪਰ ਇਕ ਗੱਲ ਤਾਂ ਪਤਾ ਲੱਗ ਗਈ ਨਾ...।" ਆਖਦਾ ਆਖਦਾ ਕਰਨਵੀਰ ਰੁਕ ਗਿਆ। ਉਹ

(ਬਾਕੀ ਅਗਲੇ ਸਫੇ 'ਤੇ)

ਗਾਇਕ ਮੁਕੇਸ਼ ਦੀਆਂ ਸੁਰ-ਲਹਿਰੀਆਂ...

ਪਿਛਲੀ ਸਦੀ ਦਾ ਫਿਲਮ ਸੰਗੀਤ ਮਨੁੱਖ ਦੀ ਸਿਰਜਨ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਅਜਿਹੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਹੈ ਜਿਸ ਨੇ ਇਨਸਾਨੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੇ ਹਰ ਪਹਿਲੂ ਨੂੰ ਰੁਸਨਾਇਆ ਅਤੇ ਸਰਸਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਕੈਮਰੇ ਦੀ ਤਾਕਤ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਾਲ ਸੰਜੋਈ ਗਈ ਫਿਲਮ ਤਕਨੀਕ ਨੇ ਗੀਤਾਂ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਸੰਗੀਤ ਦਾ ਸਹਾਰਾ ਲੈ ਕੇ ਉਹ ਬੁਲੰਦੀਆਂ ਹਾਸਲ ਕੀਤੀਆਂ ਹਨ ਜਿਸ ਦੀ ਮਿਸਾਲ ਹੋਰ ਕੋਈ ਨਹੀਂ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਗੀਤਾਂ ਲਈ ਹਿੰਦੁਸਤਾਨੀ ਸ਼ਾਸਤਰੀ ਸੰਗੀਤ, ਲੋਕ ਸੰਗੀਤ, ਪੱਛਮੀ ਸੰਗੀਤ ਅਤੇ ਹੋਰ ਅਰਬੀ,

ਕਮਲੇਸ਼ ਉੱਪਲ
ਫੋਨ: +91-98149-02564

ਇਰਾਨੀ, ਅਫਰੀਕੀ ਆਦਿ ਸੰਗੀਤਕ ਪੱਧਤੀਆਂ ਤੋਂ ਜੋ ਹਾਸਲ ਹੋ ਸਕਿਆ, ਉਹ ਵਰਤਿਆ ਗਿਆ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਫਿਲਮੀ ਗੀਤਾਂ ਦੇ ਗਾਇਕਾਂ ਨੇ ਲੋਕ-ਮਾਨਸ ਵਿਚ ਜੋ ਸਥਾਨ ਹਾਸਲ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਉਸ ਦੀ ਨਾਯਾਬੀ ਵੀ ਕਮਾਲ ਦੀ ਹੈ। ਅੱਜ ਵੀ ਮੌਕੇ ਮੁਤਾਬਕ ਕਈ ਵਾਰ ਹਰ ਬਸਰ ਦੀ ਸੋਚ ਵਿਚ ਇਨ੍ਹਾਂ ਗੀਤਾਂ ਦੀਆਂ ਸੁਰਵਲੀਆਂ ਗੂੰਜ ਉੱਠਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਨਾਲ ਹੀ ਗਾਉਣ ਵਾਲਿਆਂ ਦੇ ਨਾਮ ਯਾਦ ਆ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਇਸੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿਚ ਕਈ ਵਾਰੀ ਗਾਇਕ ਮੁਕੇਸ਼ ਦਾ ਨਾਮ ਵੀ ਜ਼ੁਬਾਨ 'ਤੇ ਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਸਾਲ, ਭਾਵ 2023 ਗਾਇਕ ਮੁਕੇਸ਼ ਦੀ ਜਨਮ ਸ਼ਤਾਬਦੀ ਦਾ ਸਾਲ ਹੈ।

22 ਜੁਲਾਈ 1923 ਨੂੰ ਪੈਦਾ ਹੋਏ ਗਾਇਕ ਮੁਕੇਸ਼ ਨੇ ਮੁੰਬਈ (ਉਦੋਂ ਬੰਬਈ) ਫਿਲਮ ਨਗਰੀ ਵੱਲ ਅਦਾਕਾਰ ਬਣਨ ਲਈ ਚਾਲੇ ਪਾਏ ਸਨ ਅਤੇ ਇੱਕ ਦੋ ਫਿਲਮਾਂ ਵਿਚ ਕੰਮ ਵੀ ਕੀਤਾ ਪਰ ਜਲਦੀ ਹੀ ਰਾਜ ਕਪੂਰ ਵਰਗੇ ਸ਼੍ਰੇਸ਼ਟ ਤੇ ਸੰਭਾਵੀ ਸ਼ੋਅਮੈਨ ਨੂੰ ਮੁਕੇਸ਼ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਆਪਣੀ ਆਵਾਜ਼ ਵਰਗੀ ਲੱਗੀ ਤੇ ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੀ ਲਗਭਗ ਹਰ ਫਿਲਮ ਲਈ ਇਸ ਆਵਾਜ਼ ਨੂੰ ਵਰਤਿਆ। ਫਿਲਮ 'ਪਹਿਲੀ ਨਜ਼ਰ' (1945) ਵਿਚ ਮੁਕੇਸ਼ ਨੇ ਪਹਿਲਾ ਗੀਤ 'ਆਂਸੂ ਨਾ ਬਹਾ ਫਰਿਆਦ ਨਾ ਕਰ' ਰਿਕਾਰਡ ਕਰਾਇਆ। ਇਸ ਗੀਤ ਨੂੰ ਸੁਣ ਕੇ ਸਹਿਗਲ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਦਾ ਭੁਲੇਖਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਇਉਂ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੁਕੇਸ਼ ਉਸ ਸਮੇਂ ਦੇ ਸਰਬਉੱਚ ਗਾਇਕ ਸਹਿਗਲ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਮੁਤਾਸਰ ਸੀ। ਜਲਦੀ ਹੀ ਨੌਸ਼ਾਦ ਵਰਗੇ ਵੱਡੇ ਸੰਗੀਤਕਾਰ ਦੀ ਪ੍ਰੇਰਨਾ ਅਤੇ ਸਿਖਲਾਈ

ਮੁਕੇਸ਼ (22 ਜੁਲਾਈ 1923) ਕੋਲ ਮੁਹੰਮਦ ਰਫੀ ਜਾਂ ਮੰਨਾ ਡੇ ਵਰਗੀ ਬੁਲੰਦ ਸੁਰਾਂ ਵਾਲੀ ਆਵਾਜ਼ ਤਾਂ ਨਹੀਂ ਸੀ ਪਰ ਉਸ ਦੀਆਂ ਸੁਰ-ਲਹਿਰੀਆਂ ਸ਼ਾਂਤ ਵਹਿੰਦੇ ਪਾਣੀਆਂ ਜਿਹੇ ਨਾਦ ਰਾਹੀਂ ਦਿਲ ਦੀਆਂ ਡੂੰਘਾਣਾਂ ਵਿਚ ਲਹਿ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਉਹ ਮੁੰਬਈ ਅਦਾਕਾਰ ਬਣਨ ਆਏ ਸਨ ਪਰ ਗਾਇਕ ਬਣ ਗਏ।

ਗਾਇਕ ਮੁਕੇਸ਼ ਅਤੇ (ਸੱਜੇ) ਵਿਵਧ ਭਾਰਤੀ ਉਤੇ 'ਜੈਮਾਲਾ' ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਦੀ ਰਿਕਾਰਡਿੰਗ ਮੌਕੇ।

ਸਦਕਾ ਮੁਕੇਸ਼ ਆਪਣੀ ਅਸਲੀ ਮਿੱਠੀ, ਗੰਭੀਰ ਅਤੇ ਮਾਸੂਮੀਅਤ ਭਰੀ ਆਵਾਜ਼ ਵਿਚ ਗਾਉਣ ਲੱਗ ਪਿਆ। ਉਸ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਗਾਏ ਗੀਤਾਂ ਵਿਚ 'ਜ਼ਿੰਦਾ ਹੂੰ ਇਸ ਤਰਹਾ ਕਿ ਗਮ-ਏ-ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਨਹੀਂ'; ਜਲਤਾ ਹੁਆ ਦੀਆ ਹੂੰ ਮਗਰ ਰੋਸ਼ਨੀ ਨਹੀਂ' ਅੱਜ ਵੀ ਹਰ ਸਰੋਤਾ ਹਿਰਦੇ ਨੂੰ ਸੋਜ ਵਿਚ ਡੁਬੋ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਇਸੇ ਗਮਗੀਨ ਰੋਅ ਵਿਚ ਸਰਾਬੋਰ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਇੱਕ ਹੋਰ ਗੀਤ ਹੈ 'ਤੇਰੀ ਦੁਨੀਆ ਮੇਂ ਦਿਲ ਲਗਤਾ ਨਹੀਂ ਵਾਪਸ ਬੁਲਾ ਲੇ, ਮੈਂ ਸਜਦੇ ਮੇਂ ਗਿਰਾ ਹੂੰ ਮੁਝ ਕੋ ਐ ਮਾਲਿਕ ਉਠਾ ਲੇ' (ਫਿਲਮ: ਬਾਵਰੇ ਨੈਨ, 1950)।

ਮੁਕੇਸ਼ ਨੇ ਲਗਭਗ ਸਾਰੇ ਗੰਭੀਰ ਗੀਤ ਹੀ ਗਾਏ। ਸ਼ਾਇਦ ਹੀ ਕਿਸੇ ਗੀਤ ਵਿਚ ਹਾਸਰਸ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਇਆ ਹੋਵੇ। ਫਿਲਮ 'ਬਰਸਾਤ' (1949) ਵਿਚਲੇ ਇੱਕੋ ਗੀਤ (ਕਲੱਬ ਸੌਂਗ) ਵਿਚ ਉਸ ਦੀਆਂ ਗਾਈਆਂ ਲਾਈਨਾਂ ਹਨ 'ਪਤਲੀ ਕਮਰ ਹੈ, ਤਿਰਛੀ ਨਜ਼ਰ ਹੈ, ਖਿਲੇ ਫੂਲ ਸੀ ਤੇਰੀ ਜਵਾਨੀ ਕੋਈ ਬਤਾਏ ਕਹਾਂ ਕਸਰ ਹੈ।' ਇਸ ਗੀਤ ਉੱਤੇ ਅਭਿਨੇਤਰੀ ਕੁੱਕੂ ਡਾਂਸ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ ਤੇ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਲਤਾ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਵਿਚ ਗੀਤ ਗਾਉਂਦੀ ਨਿੱਮੀ ਨਾਇਕ ਦੀ ਉਡੀਕ ਵਿਚ ਮਰ ਰਹੀ ਹੈ।

ਮੁਕੇਸ਼ ਨੇ ਆਪਣੀ 53 ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਵਿਚ ਕੁਲ 1300 ਦੇ ਲਗਭਗ ਗੀਤ ਗਾਏ। ਮੁਕੇਸ਼ ਬਾਰੇ ਇਹ ਆਮ ਧਾਰਨਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਸ਼ੰਕਰ-ਜੈ ਕਿਸ਼ਨ ਦੀ ਸੰਗੀਤਕਾਰ ਜੋਤੀ ਦੀਆਂ ਰਚਨਾਵਾਂ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਗਾਈਆਂ ਕਿਉਂਕਿ ਰਾਜ ਕਪੂਰ ਦੀਆਂ ਫਿਲਮਾਂ ਦੇ ਸੰਗੀਤਕਾਰ ਸ਼ੰਕਰ-ਜੈ ਕਿਸ਼ਨ ਹੀ ਹੁੰਦੇ ਸਨ। ਮੁਕੇਸ਼ ਵੀ ਆਵਾਜ਼ ਦੀ ਮਧੁਰਤਾ ਦਾ ਬਿਆਨ ਸਰਦਾਰ ਮਲਿਕ (ਅਨੂ ਮਲਿਕ ਦੇ ਪਿਤਾ) ਦੇ ਸੁਰਬੱਧ ਕੀਤੇ ਗੀਤ 'ਸਾਰੰਗਾ ਤੇਰੀ ਯਾਦ ਮੇਂ ਨੈਨ ਹੁਏ ਬੇਚੈਨ' ਬਿਨਾਂ ਅਧੂਰਾ ਹੈ।

ਬੋਲ ਹਨ: 'ਬਹਾਰੋਂ ਨੇ ਜਿਸੇ ਛੇੜਾ ਹੈ ਵੇ ਸਾਜ-ਏ-ਜਵਾਨੀ ਹੈ, ਜ਼ਮਾਨਾ ਸੁਨ ਰਹਾ ਹੈ ਜਿਸ ਕੋ ਵੇ ਮੇਰੀ ਕਹਾਨੀ ਹੈ।' ਬਹਾਰਾਂ ਦੇ ਜ਼ਿਕਰ ਨਾਲ ਸ਼ੁਰੂ ਹੁੰਦੇ ਇਹ ਦੋਵੇਂ ਗੀਤ ਇਤਫਾਕਨ ਦੇ ਵਿਪਰੀਤ ਰੋਆਂ ਦਾ ਇਜ਼ਹਾਰ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਹਨ। ਫਿਲਮ ਆਵਾਰਾ (1951) ਦੇ ਗੀਤ 'ਆਵਾਰਾ ਹੂੰ...' ਨੇ ਉਸ ਸਮੇਂ ਰੂਸ ਦੀ ਜਨਤਾ ਦੇ ਦਿਲਾਂ 'ਤੇ ਰਾਜ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਉਹ ਇਸ ਗੀਤ ਦੇ ਰੂਸੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਚ ਅਨੁਵਾਦ ਨੂੰ ਗੁਣਗੁਣਾਉਂਦੇ ਰਹੇ।

ਮੁਕੇਸ਼ ਕੋਲ ਰਫੀ ਜਾਂ ਮੰਨਾ ਡੇ ਵਰਗੀ ਬੁਲੰਦ ਸੁਰਾਂ ਵਾਲੀ ਆਵਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਸੀ ਪਰ ਉਸ ਦੀਆਂ ਸੁਰ-ਲਹਿਰੀਆਂ ਸ਼ਾਂਤ ਵਹਿੰਦੇ ਪਾਣੀਆਂ ਜਿਹੇ ਨਾਦ ਰਾਹੀਂ ਦਿਲ ਦੀਆਂ ਡੂੰਘਾਣਾਂ ਵਿਚ ਲਹਿ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ। 'ਮੇਰਾ ਨਾਮ ਜੋਕਰ' (1970) ਦੇ ਦੋ ਗੀਤ 'ਜਾਨੇ ਕਹਾਂ ਗਏ ਵੇ ਦਿਨ' ਅਤੇ 'ਜੀਨਾ ਯਹਾਂ ਮਰਨਾ ਯਹਾਂ' ਵਿਚਲੀ ਮਾਸੂਮੀਅਤ ਨੂੰ ਜ਼ਾਹਰ ਕਰਨ ਲਈ ਮੁਕੇਸ਼ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਹੀ ਢੁੱਕਵੀਂ ਸਾਬਤ ਹੋ ਸਕਦੀ ਸੀ। 'ਰਮੋਈਆ ਵਸਤਾ ਵੱਈਆ' (ਫਿਲਮ: ਸਿਰੀ 420, 1955) ਜਾਂ 'ਸਬ ਕੁਛ ਸੀਖਾ ਹਮਨੇ ਨਾ ਸੀਖੀ ਹੋਸ਼ਿਆਰੀ ਸਚ ਹੈ ਦੁਨੀਆ ਵਾਲੇ ਕਿ ਹਮ ਹੈ ਅਨਾਤੀ' (ਫਿਲਮ: ਅਨਾਤੀ, 1959) ਵਿਚ ਰੁਮਾਨੀ ਅਤੇ ਭਾਵਨਾਤਮਕ ਸੁਰਾਂ ਦੀ ਲਾਜਵਾਬੀ ਸਚਮੁੱਚ ਮਹਿਸੂਸ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਫਿਲਮ 'ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਤਮਾਸ਼ਾ' ਸਮਾਜ ਦਾ ਸ਼ੀਸ਼ਾ

ਅਕਸਰ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਿਨੇਮਾ ਸਮਾਜ ਦਾ ਸ਼ੀਸ਼ਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਕਿਉਂ ਕਈ ਵਾਰ ਸਮਾਜ ਆਪਣੀ ਹੀ ਤਸਵੀਰ ਇਸ ਸ਼ੀਸ਼ੇ ਵਿਚ ਦੇਖਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰੀ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਕੁਝ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਹੀ ਵਾਪਰਿਆ ਹਾਲ ਹੀ ਵਿਚ ਰਿਲੀਜ਼ ਹੋਈ ਸਰਮਦ ਸਲਮਾਨ ਖੁਸਟ ਦੀ ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਡਰਾਮਾ ਫਿਲਮ 'ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਤਮਾਸ਼ਾ' ਨਾਲ। ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਸੈਂਸਰ ਬੋਰਡ ਅਤੇ ਸੈਨੇਟ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਇੱਕ ਕੋਰਟ ਕੇਸ ਦੁਆਰਾ ਫਿਲਮ ਦੇ ਸਿਨੇਮਾ ਘਰਾਂ ਵਿਚ

ਡਾ. ਮਨਦੀਪ ਕੌਰ
ਫੋਨ: +91-70878-61470

ਰਿਲੀਜ਼ ਹੋਣ 'ਤੇ ਰੋਕ ਲਗਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। ਸਰਮਦ ਖੁਸਟ ਜੋ ਪਹਿਲਾਂ ਵੀ ਵੱਡੇ ਅਤੇ ਛੋਟੇ ਪਰਦੇ 'ਤੇ ਗੰਭੀਰ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਸਬੰਧੀ ਕੰਮ ਕਰਨ ਲਈ ਜਾਣੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਨੇ ਇਸ ਰੋਕ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਫਿਲਮ ਨੂੰ 4 ਅਗਸਤ 2023 ਨੂੰ ਯੂ-ਟਿਊਬ 'ਤੇ ਰਿਲੀਜ਼ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।

ਇਸ ਫਿਲਮ ਦਾ ਸੰਵਾਦ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਚ ਹੈ। ਗਲੈਮਰ ਦੇ ਤਤਕੇ ਤੋਂ ਰਹਿਤ ਇਸ ਫਿਲਮ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਅੱਜ ਦੇ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਦੇ ਯੁੱਗ ਲਈ ਬੜਾ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ। ਇਸ ਵਿਚ ਬਾਖੂਬੀ ਦਿਖਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਮਨਚਲੇ ਨੌਜਵਾਨ ਨੇ ਦਿਲਲਗੀ ਕਰਦਿਆਂ ਇੱਜ਼ਤਦਾਰ ਅਤੇ ਦੀਨ ਦੇ ਪੱਕੇ ਮੁਸਲਮਾਨ ਦੀ ਆਪਣੇ ਮਨ ਦੀ ਮੌਜ ਵਿਚ ਆ ਕੇ ਇੱਕ ਫਿਲਮੀ ਗੀਤ 'ਤੇ ਕੀਤੇ ਨਾਚ ਦੀ ਵੀਡੀਓ ਵਾਇਰਲ ਕਰ ਦਿੱਤੀ। ਵੀਡੀਓ

ਨਸ਼ਰ ਹੋ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ 'ਤੇ ਉਸ ਦੀ ਰੱਜ ਕੇ ਕਿਰਦਾਰ-ਕੁਸ਼ੀ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤੇ ਅਜਿਹਾ ਵਿਵਾਦ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਧਰਮ

ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਪਹਿਲਾ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਦੇ ਯੁੱਗ ਵਿਚ ਇਹ ਜਿਹੜਾ ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਸਮਾਰਟ ਫੋਨ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਾਲ ਹਰ ਨਿੱਜੀ

ਸਮੇਈ ਬੈਠੇ ਸਨ। ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੇ ਬਿਖੜੇ ਪੈਡਿਆਂ ਦੀ ਘਾਲਣਾ ਘਾਲ ਕੇ ਬੰਦਾ ਕਿਸੇ ਰੁਤਬੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਦਾ ਸੀ ਤਾਂ ਕਿਤੇ ਜਾ ਕੇ ਉਸ ਦਾ ਕੋਈ

ਅਸੀਂ ਆਲੋਚਨਾ ਲਈ ਆਪਣਾ ਮੂੰਹ ਖੋਲ੍ਹਿਆ ਨਹੀਂ। ਆਲੋਚਨਾ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਅਸੀਂ ਆਪਣੀ ਪੀੜ੍ਹੀ ਹੇਠ ਸੋਟਾ ਫੋਰਨਾ ਵੀ ਭੁੱਲ ਜਾਂਦੇ ਹਾਂ। ਮਨੁੱਖੀ ਮਨ ਦਾ ਵੀ ਇੱਕ ਸਹਿਜ ਜਿਹਾ ਵੇਗ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਉਸ ਦਾ ਜਿੰਨਾ ਫਰਜ਼ ਕਿਸੇ ਦੁਖਦਾਈ ਸਥਿਤੀ ਵਿਚ ਗੰਭੀਰ ਹੋ ਕੇ ਵਿਚਰਨ ਦਾ ਹੈ, ਓਨਾ ਹੀ ਹੱਕ ਆਪਣੇ ਮਨ ਦੀ ਮੌਜ ਵਿਚ ਆ ਕੇ ਹੱਸਣ, ਨੱਚਣ, ਗਾਉਣ ਦਾ ਵੀ ਹੈ। ਇਹ ਸਹਿਜ ਇਨਸਾਨੀ ਪ੍ਰਵਿਰਤੀਆਂ ਹਨ। ਸਗੋਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਕਿਸੇ ਇਨਸਾਨ ਦੇ ਸਮੁੱਚੇ ਵਿਅਕਤੀਤਵ ਵਿਚ ਕਿਸੇ ਖਾਮੀ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀਕ ਹੈ। ਸਹੀ ਮਾਅਨਿਆਂ ਵਿਚ ਕੋਈ ਵੀ ਮਜ਼ਹੂਬ ਇਨਸਾਨ ਨੂੰ ਉਸ ਦੇ ਖੁਸ਼ ਰਹਿਣ ਦੇ ਹੱਕ ਤੋਂ ਮਹਿਰੂਮ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ। ਇਹ ਤਾਂ ਧਰਮਾਂ ਦੇ ਠੋਕੇਦਾਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਨੌਸੀਆਂ ਗਈਆਂ ਬੰਦਿਆਂ ਹਨ ਜੋ ਕਈ ਵਾਰ ਇਨਸਾਨ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਨੂੰ ਨੀਰਸ ਬਣਾ ਦਿੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਸਾਡੇ ਵਿਚੋਂ ਬਹੁਤਿਆਂ ਨੂੰ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਸਮਝ ਹੀ ਨਹੀਂ ਕਿ ਰਿਕਾਰਡਿੰਗ ਕਿਸ ਚੀਜ਼ ਦੀ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਤੇ ਕਿਸ ਦੀ ਨਹੀਂ। ਜੋਕਰ ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਫੋਨ ਵਿਚ ਰਿਕਾਰਡ ਕਰਕੇ ਕਿਸੇ ਦੀ ਨਿੱਜਤਾ ਦਾ ਮਜ਼ਾਕ ਉਡਾਉਂਦੇ ਹਾਂ ਤਾਂ ਇਹ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਸਬੂਤ ਹੈ ਕਿ ਸਾਡੀ ਸਮਝ ਦਾ ਘੜਾ ਅਜੇ ਉੱਠਾ ਹੈ। ਕੁਲ ਮਿਲਾ ਕੇ ਫਿਲਮ ਇਹੀ ਸਿੱਖਿਆ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਦੇ ਦੁਰਉਪਯੋਗ ਤੋਂ ਪਰਹੇਜ਼ ਕਰਕੇ ਅਸੀਂ ਕਿਸੇ ਇੱਜ਼ਤਦਾਰ ਇਨਸਾਨ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦਾ ਤਮਾਸ਼ਾ ਬਣਨ ਤੋਂ ਰੋਕ ਸਕਦੇ ਹਾਂ। ਅਦਾਕਾਰ ਆਰਿਫ ਹਸਨ ਆਪਣੀ ਬਾ-ਕਮਾਲ ਅਦਾਕਾਰੀ ਲਈ ਵਧਾਈ ਦੇ ਪਾਤਰ ਹਨ।

ਫਿਲਮ 'ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਤਮਾਸ਼ਾ' ਦਾ ਪੋਸਟਰ ਅਤੇ (ਸੱਜੇ) ਫਿਲਮਸਾਜ਼ ਸਰਮਦ ਸਲਮਾਨ ਖੁਸਟ

ਦੇ ਅਖੌਤੀ ਅਹੁਦੇਦਾਰਾਂ ਅਤੇ ਆਮ ਸਮਾਜ ਵੱਲੋਂ ਉਸ ਨੇਕ ਦਿਲ ਇਨਸਾਨ ਨੂੰ ਹਕਾਰਤ ਦੀ ਨਜ਼ਰ ਨਾਲ ਦੇਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਈਦ ਵਰਗੇ ਮੁਕੱਦਸ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਵੀ ਉਸ ਨਾਲ ਸਮਾਜਿਕ ਬਾਈਕਾਟ ਵਰਗਾ ਵਰਤਾਵ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਗਤੀਵਿਧੀ ਨੂੰ ਨਸ਼ਰ ਕਰਨ ਦਾ ਸੁਗਲ ਪਾਲ ਲਿਆ ਹੈ, ਇਹ ਕਿਸੇ ਦੀ ਹੱਸਦੀ ਵੱਸਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦਾ ਤਮਾਸ਼ਾ ਬਣਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਬੰਦੇ ਦਾ ਵਿਅਕਤੀਤਵ ਬਸ ਓਨਾ ਹੀ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਜਿੰਨਾ ਕੁਝ ਕੁ ਸਕਿੰਟਾਂ ਦੀ ਵੀਡੀਓ ਰਾਹੀਂ ਸਾਨੂੰ ਨਜ਼ਰ ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਅਕਸਰ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਬੰਦਾ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ 'ਤੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਵੱਡਾ ਤੇ ਦੂਜੇ ਨੂੰ ਨੀਵਾਂ ਦਿਖਾਉਣ ਦੀ ਦੌੜ ਵਿਚ ਲੱਗ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਸਟੇਟਸ ਜਾਂ ਸਟੋਰੀ ਵਰਗੇ ਸ਼ਬਦ ਕਦੀ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿਚ ਵਹਿੰਦੇ ਹੀ ਮਿਹਨਤ

ਸਟੇਟਸ ਜਾਂ ਸਟੋਰੀ ਬਣਦੀ ਸੀ ਪਰ ਅੱਜ ਕੱਲ੍ਹ ਤਾਂ ਹਰ ਆਮ ਬੰਦਾ ਜਿਸ ਦੇ ਹੱਥ ਵਿਚ ਸਮਾਰਟ ਫੋਨ ਹੈ, ਉਸ ਦਾ ਸਟੇਟਸ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

VAPOR MAVEN PRESENTS

SAT
23
SEP

NORTHWEST ARKANSAS

PUNJABI Concert

PERFORMANCES BY:
MISS POOJA • JAZZY B

FOOD & DRINK INCLUDED W/ ENTRY

1579 E LAKE RD, ELM SPRINGS, AR - WWW.NWAPCC.COM

ENTRY PACKAGES

SILVER

ADULT: \$150 CHILD: \$100
(GENERAL SEATING)

GOLD

ADULT: \$200 CHILD: \$140
(TABLE SEATING)

TICKETS INCLUDE:

DINNER & APPETIZER
(OVER 20 FOOD ITEMS)

BHANGRA SHOW
(DANCES BY BHANGRA EMPIRE)

UNLIMITED DRINKS
(OPEN BAR)

LOCAL TALENT
(PERFORMANCES BY LOCAL TALENT)

HENNA ART BOOTH
(HENNA TATTOOS & FACE PAINTING)

PHOTOGRAPHER
(ENTIRE EVENT COVERED)

PHOTO BOOTH
(PHOTO BOOTH FROM OZARK PIX)

OUTDOOR BAR
(ACCESS TO OUTDOOR AREA)

**Buy Tickets and see details
at www.nwapcc.com**

Contact Hermin Thind for VIP Options | 479-409-2293

Scan Here